

ਸੰਖਿਪਤ ਜਿੱਥੇ ਨਾਮਪਾਠੀ ਇਤਿਹਾਸ.

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

hkdal.singh.com

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ WORLD PUNJABI CONFERENCE عالمی پنجابی کانفرنس

JASWANT SINGH KANWAL
Coordinator
PRITAM SINGH
General Secretary,
E/49, Sector 14,
CHANDIGARH-160014, INDIA.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
ਕੁਆਰਡੀਨੇਟਰ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ
ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ

ਈ-49, ਸੈਕਟਰ - 14
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-160014, ਭਾਰਤ.

" ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ "
(ਦੂਸਰੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ, ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ)

ਉਦੇਸ਼ :

ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯਾਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁਣ ਇਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਉਭਰੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਾ ਜਾਗੀ ਹੈ; ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਚਲੋਤੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਨਵੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੱਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਲੈਲ ਦੀ ਭੇਡ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਈਂ ਇਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਫੋਰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਾਂਝੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਾਲਮੇਲ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਇਹ ਲੈਲ ਦਿਲ-ਬਚਿਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪੈਰੋ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਖੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਈਂ ਇਹ ਵੀ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮੀਅਤ ਦਾ ਇਕ ਸੁਚੱਜਾ ਬਿੰਬ ਵੀ ਉਜਾਗਰ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਯੋਗ ਮਾਨ-ਮਹਿਥਾਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਸੁਨਝਾਉਣਾ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਤਵਾਂ ਨਈਂ "ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ" ਦੇ ਸਿਨਸਥੇ ਨੂੰ ਆਰੰਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ :

ਯੂ.ਕੇ. ਵਿਖੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜੂਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ "ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ" ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਹੋਲੈਂਡ, ਕੀਨੀਆ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ, ਨੀਊ ਝਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਆਦਿ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 100 ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਬੁਧੀ-ਜੀਵੀਆਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸ 3 ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਲੰਡਨ, ਕਵਿੰਟਰੀ, ਕੁਤਵਰਹੋਪਟਨ, ਮਿਨਚੈਸਟਰ, ਨੀਵਰਪੁਥ, ਕਲੈਸਕੋ, ਨੀਊਓ, ਥੋਕਸਫੋਰਡ, ਆਦਿ ਵਿਖੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ 20 ਪਰਚਿਆਂ ਤੇ ਭਰਪੂਰ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਹੋਇਆ। ਯੂ.ਕੇ. ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਸਲੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਵਿਚਾਰ ਹੋਈ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸਾਬੂਕਲ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਿਡਨੀ ਬਿਡਵਿਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਯੂ.ਕੇ. ਦੀਆਂ ਲੰਡਨ, ਥਾਕਸਫੋਰਡ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਸੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋਏ। ਕਾਨਫਰੰਸ

ਦਿਸ਼ਤ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ WORLD PUNJABI CONFERENCE عالمی پنجابی کانفرنس

JASWANT SINGH KANWAL
Coordinator
PRITAM SINGH
General Secretary,
E/49, Sector 14,
CHANDIGARH-160014, INDIA.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
ਕੁਆਰਡੀਨੇਟਰ

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ
ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ

ਈ-49, ਸੈਕਟਰ - 14
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-160014, ਭਾਰਤ.

- 2 -

ਵਿਚ ਹੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬੁਧੀ ਜੀਵੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬ੍ਰੈਕਨ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਠਡਰਸਨ, ਡੈਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹੀਮੰਟ, ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰ ਨਿੱਘਾ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰੈਸ, ਟੈਲੀਵੀਜ਼ਨ, ਈ.ਬੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਭੀਡੀਓ ਰੇਡੀਓ ਨੇ ਇਸ ਸਮਿਲਨ ਸਬੰਧੀ ਉਚੇਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤੇ। ਪਹਿਲੇ 'ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਿਲਨ' ਦੇ ਅੰਤਲੇ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਇਹ ਸਿਨਸਥਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨਈਂ ਇਕ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਰਈ।

ਦੂਸਰਾ 'ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਿਲਨ':

ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦੂਸਰੇ ਸਮਿਲਨ ਖਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕੀਨੀਆ, ਕੋਨੋਡਾ, ਆਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਦੱਖਣ ਪੂਰਬ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਖੇ ਦੂਸਰਾ ਸਮਿਲਨ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਜੋ ਸੱਦੇ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਤਾਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਠਿਰਠਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸਮਿਲਨ ਖੋਰਪ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਨਈਂ ਦੂਸਰਾ ਸਮਿਲਨ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੰਘਪੁਰ, ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਆਦਿ ਥਾਈਂ ਤੇ ਵਿਖੇ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਕਾਫੀ ਵੱਸੋ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਠਿਰਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਮਿਲਨ ਦੇ ਵਿਖੇ ਸਬੰਧੀ ਆਖਰ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਥਾਈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਅਚਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਠਾ ਕਿਸੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਸਿਨਸਿਥੇ ਵਿਚ ਇਹ ਠਿਰਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਿਲਨ ਦਾ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ ਸਭਿਅਤਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਬੰਧੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦੇਵ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਜਕਤ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਮਿਲਨ ਵਿਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ 100 ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੇੜੇ ਲੇਖਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਰੂਸ, ਠਿਊਰਕੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਬਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਅਚਾਰ ਖਾਰੇ ਖੋਜ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਰਬਾਦ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਿਲਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਖਾਰੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਆਦਲ ਪ੍ਰਦਲ ਹੋ ਸਕੇ।

ਪ੍ਰਬੰਧ:

ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਈਂ ਵਿਅਕਤੀਕਤ ਘਤਨਾਂ ਦੇ ਠਾਠ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸਮਿਲਨ ਦੀ ਟੋਕ ਵੀ ਚਲਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸਮਿਲਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਯੂ.ਕੇ. ਦੀਆਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਥੀਕਾ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਚਿੰਮਿਵਾਰੀ ਨੂੰ ਚਰ ਪੱਖੇ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਮੇਲਨ
WORLD PUNJABI CONFERENCE
عالمی پنجابی کانفرنس

- 3 -

JASWANT SINGH KANWAL
Coordinator
PRITAM SINGH
General Secretary,
E/49, Sector 14,
CHANDIGARH-160014, INDIA.

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ
ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ
ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ
ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ
ਈ-49, ਸੈਕਟਰ - 14
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-160014, ਭਾਰਤ.

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੂਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਆਯੋਜਨ ਸਬੰਧੀ ਐਂਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਓਟ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਭਿਨਾਧੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਸਟ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਮੁਨਕਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਭੂਖਾ ਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ, ਖਾਲਸਾ ਮਿਸ਼ਨਰੀ, ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਨਿਖਾਰੀ ਸਭਾ, ਕੁਰਾਨਾ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਂਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਸੰਮੇਲਨ ਸਿੰਘਪੁਰ/ਮਠੇਸ਼ੀਆ/ਥਾਈਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ 4 ਤੋਂ 6 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2-3 ਦਿਨ ਸਮਾਗਮ ਸਿੰਘਪੁਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋ ਦਿਨ ਮਠੇਸ਼ੀਆ ਵਿਖੇ ਅਤੇ 2-3 ਦਿਨ ਥਾਈਲੈਂਡ ਵਿਖੇ।

ਹੋਸਟ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕ ਉਚ-ਪੱਧਰੀ ਕੌਮੀ ਤਿਆਰੀ ਕਮੇਟੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲਵੇਗੀ। ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਸਬੰਧੀ ਚਿੰਮਿਦਾਰੀ ਇਸ ਕੌਮੀ ਤਿਆਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਕ ਖਰੌਸ਼ਰ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਖਰੌਸ਼ਰ ਐਂਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਚੇ ਐਂਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਖਵਾਏ ਅਤੇ ਛਪਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਪਰਚਿਖਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਅਤੇ ਐਂਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਸੰਭਵ ਹੋਂਦ ਤੱਕ ਸਬਸਿਡਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐਂਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਚੇ ਦਾ ਕੱਚਾ ਪੱਕਾ ਅਨੁਮਾਨ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ 75 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਹੈ। ਦੂਸਰੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਵਿਧਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਅਤੇ ਤਿਆਰੀ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਉਚ-ਪੱਧਰੀ ਜਨਰਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਸ ਉਚ-ਪੱਧਰੀ ਜਨਰਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਣਨ ਲਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਕਿ ਆਪ ਦੇ ਅਧੀਰਵਾਦ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਜ ਸੁਰੱਜੇ ਵੰਗ ਨਾਲ ਛੇਪੇ ਚੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਮੁੱਖ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਪਤਵਤੀ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਨਰਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਮਹਾਰਾਜ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸਬੰਧੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀ ਕੌਮੀ ਤਿਆਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਇਹ ਨਿਰਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 2 ਮੈਂਬਰ ਮਰ ਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ-ਫਾਇਆ ਹੇਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਤਾਕਿ ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਕੇ ਨਿਰਨੇ ਲਏ ਜਾ ਸਕਣ।

ਇਹ ਸੰਮੇਲਨ ਇਸੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ - ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ।

ਦੇ ੨੨੪ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ 10 ਮਈ 1947

ਲੇਖਕ (ਪੰ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100)

ਜਿਸ ਵਿੱਚ 100 ਸਮਾਜ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ 10 ਮਈ 1947
 ਪੰ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

ੴ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਮ ਨਿੰਮ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ॥
ਸੁਖਿਪਤਿ ਸਿਖ ਨਾਮਭੀ ਹਿਤਗੁਰੂ ॥

ਸਿਖ ਧਰਮ ਭਾਗੀਨਾ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਦਾ ਵਿਰਸਤ ਆਚਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ
ਸਰੂਪ ਹੈ ॥ 'ਪਰਿਵਰਤਨ' ਪਰਿਵਰਤੀ ਦਾ ਸੀਸਮ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸੇ ਸੀਸਮ ਦੇ
ਅਪੀਰ ਮਾਨਵ ਸਮਾਜ, ਆਰੇਬ ਵਾਰ ਉਥਾਨ ਅਤੇ ਪਤਨ ਹੋਇਆ ਹੈ ॥ ਇਹ
ਉਨਤੀ ਅਤੇ ਆਵੁਨਤੀ ਦਾ ਚੱਕਰ ਹੁਕ ਸਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਨਾਪਦਾ ਤਾਂਦੇ ਪਤਨ
ਜਾਂ ਆਵੁਨਤੀ ਵਜ ਤਾਂ ਮਨੁਖ ਸੁਭਾਵਰ ਤੀ ਅਗਰਸਰ ਹੋਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ
ਪਾਸੀ ਸੁਭਾਵਰ ਤੀ ਹੋਰੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਟੁਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਪਾਸੀ ਨੂੰ
ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਾਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਰਤੀ ਅਤੇ ਯੁਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੋਂਦੀ ਹੈ ॥ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਜੀ ਮਾਨਵ ਸਮਾਜ ਦਾ ਉਥਾਨ ਜਾਂ ਉਨਤੀ ਸਦਾ ਤੀ ਵਿਸੇ ਮਾਨ ਪੁਰਸ਼ ਗੁਰੂ ਆਵਤਾ
ਹੋਈ ਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ॥ ਅਤੇ ਬਿਨਾ ਵਿਸੇ ਗੁਰੂ ਮਾਪੁਰਖ ਤੋਂ ਕਦੀ ਭੀ ਮਨੁਖ
ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਥਾਨ ਜਾਂ ਉਨਤੀ ਵਜ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ॥

ਭਾਤ ਵਿਚ ਆਰੇਬ ਤੀ ਹਿਸੀ ਮੁਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਆਵਤਾਰ ਹੋਏ
ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੀ ਸੂਝ ਦਿਤੀ ਤੇ ਆਪ ~~ਜਾ~~ ਰਹਮ ਤੋਂ ~~ਅਭਿ~~
ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ॥ ਸਿਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨੇਤੀ ਇਸੇ ਸਨਾਤਨ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਿਆ
ਦਈ ਤੀ ਸੰਸਾਰ ਤੇ ਆਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ॥ ਆਦਿ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ
ਦੀ ~~ਵਿਸ਼ੇਸ਼~~ ਬਾਣੀ ਆਦਰ ਚੌਥੇ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਰਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਿਆਂ
ਲਿਖਿਆ ਹੈ :—

ਸਤਿਨਾਮ ਤੇ ਮਾਨਿਓ ਫੁਲਿਓ ਬਖਿ ਬਾਣੀ ਕਾਇਓ ॥
ੴ ਤੇ ਮਾਨਿਓ ਰਾਮ ਰਾਮਦਾਸ ਕਾਇਓ ॥
ਦੁਆਪੁਰ ਵਿਸਨ ਮੁਹਰ ਕੇਸ ਦ੍ਰਿਤਾਹਰ ਕੀਓ ।
ਉਗ੍ਰਸੇਨ ਕੋ ਰਾਜ ਅਭੈ ਭਗਤਾ ਜਾ ਕੀਓ ॥

ੴ ਰਵਿਜੁਗ ਪਰਮਾਟ ~~ਭੂ~~ ਨਾਨਕ ਅੰਗਰ ਅਮਰ ਕਾਇਓ ॥
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਅਬਚਰ ਆਟਰ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਫੁਰਮਾਇਓ ॥

ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰੂ ਰਮਦਾਸ ਤੂੰ ਤੀ ਸਤਿਨਾਮ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਆਵਤਾਰ
ਹੋ ਕੇ ਬਖਿ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਫੁਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਤੁਹੀ ਤੂੰ ਯੁਗ ਵਿਚ ਰਾਮਦਾਸ ਦੀ ਕੁਰ ਵਿਚ
ਰਾਮ ਕਾਇਆ ਸੀ ਫਿਰ ਦੁਆਪੁਰ ਯੁਗ ਵਿਚ ^{ਪੁਸ਼ਟਾ ਭੂਭੈ ਧਾਨ} ~~ਮੁਹਰ ਕੇਸ~~ ਕੇਸ ਨੂੰ
ਮਾਨ ਦੇ ਉਗ੍ਰਸੇਨ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦਿਤਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅਭੈ ਕੀਤਾ ਜੇ ਹੁਣ
ਰਵਿਜੁਗ ਵਿਚ ਨਾਨਕ ਅੰਗਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ ਤੀ ਤੂੰ ਤੀ ਕਾਇਆ ਹੈ ॥
ਭੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇਰੇ ਰਾਜ ਅਬਚਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਦਾ ਰਹਿਨ ਦਾਨਾ ਹੈ ਇਹ
ਭੈ ਦਰਮ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਤੀ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਸਿਰੰਗ ਕਰਨਾ ਪੁਰਖ ਦਾ ਹੈ ॥ ਭਾਵ ਇਹ
ਸਤਿ ਸੀਸਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੋਣਾ ॥

ਗਏ ਹੋਏ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ (ਅਸਲ ਅਨੁਸਾਰ) ਹਿੱਸੇ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ — ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਵੱਡੇ ਪੁਰਖ ਮਾਸੀ ਨੂੰ
ਸੰਮਤ ਬਿਕਰਮੀ ੧੫੨੬ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਬਾਪੂ (ਰਵਿਨਾਥਰਾਜ) ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ
ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚੋਂ ਭੈਰਵਾ ਸੀ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਭਗਤ ਦੀ ਦੁਹਰਾ ਦਾ ਦੁਹਰਾ
ਜਿਵੇਂ ਦਿਤਾਸ ਦਿਵੇਂ ਖਿਰਦਾ ਹੈ ਬਲਾ ਜੀ ਰੋਮਾਂਗਰੀ ਤੇ ਹਿਰਦਾ ਦੇਖਦਾ ਹੈ
ਪਰਮਿਯ ਦਿਤਾਸਕਰ ਗਿਆਰੀ ਗਿਆਰ ਜਿੰਨਾ ਜੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਦਿਸਤਾਰ
ਜਿਸਦੇ ਹਨ:—

ਸੱਯਦ ਸੇਖ ਮੁਗਲਾਨ । ਜਜ਼ਿਮ ਤੇ ਜਬੀ ਬਜ਼ਦਾਨ ॥
 ਹਿੰਦੁਸ਼ ਦੇ ਦੁਖ ਦੇਤਾ ਹੈ । ਦੇਵਨ ਦੇ ਮਾਂਦਰ ਗਿਰਦਾ ਹੈ ।
 ਘੋਰ ਨਾਜ ਸੇ ਅਦਾਪਤ ਸਾਧੂ । ਪੰਤਿਤ ਦੱਤ ਸੇ ਸੁਮਤਿ ਅਗਾਧੂ ॥
 ਕੇਚਿਤ ਕੋਢੇ ਜੰਮ ਮਝਾਏ । ਕੇਚਿਤ ਕੁਤਿਹਿ ਸੇ ਤੁਝਾਏ ॥
 ਤੁਰਕ ਹੋਵਨ ਜਿਨ੍ਹੇ ਨ ਮਾਨਿਓ । ਤਿਨ ਤਿਨ ਦੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਹੋ ਜਾਨਿਓ ॥
 ਘੋਰ ਹਵਾ ਕੋਈ ਕਰਨ ਨਾ ^{ਪਾਇ} ~~ਨਾ~~ । ਕੋਢੇ ਜੋ ਤਾਹਿ ਦੁਖ ਦੇ ਮਾਯਾਏ ॥
 ਸੁੰਦਰ ਧਿਯੈਂ ਜਾਹਿ ਕੀ ਤਰੀ । ਪਰ ਕੋਢੇ ਬਾਹਿ ਸਿੰਭਿ ਨਿਜ ਅਗਨੀ ॥
 ਕਾਜੀ ਹਿਸਦਤ ਕੇਰਕ ਸਾਧੈ । ਸਾਧੇ ਦੇ ਧੂਠ ਕਰ ਡਾਧੈ ॥

ਜੇਹੇ ਉਲਾਸ ਦੁਖ ਦਇਆ ਸਮੇਂ ਵਿਚੋਂ ^{ਜੇ}ਦੁਖੀਆਂ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣਾਵਾ ~~ਲ~~
ਸੇਸਾਰ ਵਿਚ ਵੇਈ ਨਾ ਹਿਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਦਰਦ ਭਰੀ ਪੁਕਾਰ ਈਸਦਰ ਦੀ ਰਹਿਮ
ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਜਿਸ ਦਾ ਅਦਰ ਨੀਕਾਮ ਹੈ "ਕਿ ਜੇਹੇ ਭੀ ਸੇਸਾਰ ਤੇ ਪਾਪ ਭਿਧੌਰ
ਦੁਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਮਨੁਖ ਸਰੂਪ ਵਿਚ ਅਦਤਾਰ ਧਾਰੇ ਅਭਿਦਾਤ" ਤੇ
ਸੇਸਾਰ ਦੇ ਦੁਖ ਦੁਰ ਦਰੇ ਪਾਪ ਦਾ ਨਾਸ ਤੇ ^{ਦੀ}ਧਰਮ/ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ "ਕਿ ਸੇਸਾਰੀ
ਤੁਹਮੀ ਦਾਗ ਨੀ ਰੇ ਤ੍ਰਿਖਿਆ ਹੈ :-

ਰਬ ਰਬ ਏ ਪਰਮ ਕੀ ਹਸੀ ।
 ਬਾਹੁ ਅਸੁਰ ਅਧਮ ਅਭਿਮਾਨੀ ।
 ਤਬ ਤਬ ਪ੍ਰਭੁ ਧਰ ਮਨੁਜ ਸਰੀਰ ।
 ਤਰਿੰ ਰੂਪਾਨਿਧਿ ਸਜਾ ਪੀਰ ।

ਅਤੇ ~~ਦਿਸਤਰਾਂ~~ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਤੀ ਗੀਤਾਂ ਅੰਦਰ ਦਿਸਤਰਾਂ
ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਸਤਰਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਪਰਾ ਘਰਾ ਨਿ ਪਰਮਾਸਲ ਗਿਫਤਾਰੀ ਭਰਤੀ ॥

પ્રથમ સંમતિપાત્ર રાજા સંતોષી હાથે હાથે ।

ਜਿਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਿਕ :-

ਗਿਆਨੀ ਪਰਮ ਵੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਜਬ ਅਵਤਾਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਗੁਰੂ ਕਾ ਜਮਾਨਾ ਪਾਪ ਮੈਂ ਸੰਸਾਰ ਛੋੜੇ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਤੇ ਫੇਰ ਸੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰੋਹੀ ਬੇਨਾ ਪਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ॥
 ਅੱਗਾਂ ਉਸ ਵਰਤ ਕੇਈ ਹਸਤੀਏ ਪੁਰ ਨੂਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥
 ਤੇ ਯਾਹੋ ਵੀ ਸਿਆਹੀ ਨੂਰ ਸੇ ਗਫੂਰ ਹੋਤੀ ਹੈ ॥

ਜੇਹੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਹਾਤ ਸੀ ਜਿ ਗਰੀਬ ਸਾਧੂ ਦੁਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ
 ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਆਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਵਿਖੇਰੇ ਤੀ ਅਸ ਰਜੀ ਸੀ ਤਾਂ :-

"ਆਪ ਨਾਗਇਤ ਰਾਧਾ ਧਾਰ ਜਗ ਮੈਂ ਪਰਦੁਰਿਓ ॥

(ਗੁਰਬਾਣੀ)

ਤਾਂ ਨਾਗਇਤ ਆਪ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੋਇਆ ਜਿਸ
 ਨੂੰ ਵਿਤਗਸ ਵਿਚ ਵਿਸਤਰਾ ਵਿਖਿਆ ਹੈ :-

ਭਈ ਅਪਿਰ ਜਬ ਮੈਸਦਿਗਮੀ ॥

ਤਬ ਵਿਗਨਗਤ ਗੁਰ ਸੁਆਮੀ ॥

ਪਾਤਰ ਹੋਤ ਸਕਤਰ ਹੋਤ ॥

ਵੈਦਿਕ ਪਰਮ ਗੁਰ ਕੇ ਹੋਤ ॥

ਆਪ ਪ੍ਰਤੁ ਗੁਰੁ ਨਾਨਕ ਰੂਪੇ ॥

ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਜਗ ਮੈਂ ਸੁਖ ਭੂਖੇ ॥

(ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ)

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੁਹ ਦਿਸਾ ਨੂੰ ਆਪ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਨੇ ਤੀ ਅਪਰੀ
 ਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਵਿਸਤਰਾ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਹੈ :-

ਕਾਨਤੀ ਕਜੇ ਕਸਾਈ ਪਰਮ ਪੰਥ ਰਹ ਭੁਭਿਕਿਆ ॥

ਕੁੜੇ ਅਮਾਦਸ ਸਰ ਚੰਦਰਾ ਦੀਸੈ ਰਾਜੀ ਕਰਕਿਆ ॥

ਹਉ ਗੁਰ ਪਿਰੀ ਹੋਈ ਅੰਧੇਰੇ ਗੁਰੁ ਕੇਖੀ ॥

ਜਿਹ ਹਉਮੈ ਕਾ ਦੁਖਹੋਈ। ਗੁਰਨਾਨਕ ਕਿਆ ਕਿਹਿ ਗਤਿ ਹੋਈ ॥ (ਗੁਰਬਾਣੀ)

ਉਹ ਦਿਹਾ ਕਿ ਕੁੜੇ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਛੋੜੇ ਮਸਿਆ ਦੀ ਹਾਤ ਦਾਂਗੁ ਮੈਂ ਫੈਲਿਆ
 ਮੈਂ ਸੋ ਸਰ ਗੁਰੀ ਚੰਦਰਾ ਕਿ ਰਜਾ ਰਾਜੀ। ਅਭਿਰਾ, ਮੁਲੀ ਗੁਰ ਦਿਹ ਕਿ
 ਸਤਿਆਗਤ ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਸੀਦਾ ਨਿਰਾ ਚੁਕਿਆ ਸੀ ॥ ਅਤੇ ਜਾ
 ਸਾਧਨਾਂ ਅੰਧੇਰੇ ਵਿਚ ਭਟਕ ਕੇ ਦੁਖੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕੋਈ ਸਿਧ ਪੁਰੁਖ
 ਸਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਾਯਾਵਾਂ ਦੀ ਕੰਠਾਂ ਵਿਚ ਫੁਪੇ ਢੋਏ ਸਨ ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਪਰਗਟਾ :- ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰਮ ਦੇ ਪਰਦੇ ਤੋਂ
ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਉਹ ਵੇਦ 'ਸਤਿ ਪਰਮ' ਦੇ ਜੀ ਪਰਗਟਾ ਸਨ ॥ ਉਹ 'ਸਤਿ' ਨੂੰ ਬੜੀ ਭੁੱਖਾਈ
ਦਿੱਤਾ ਦੇਖਦੇ ਸਨ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜੀ ਬਰਪਨ ਤੋਂ ਜੀ ॥ ਪਿਤਾ ਬਾਪੂ ਜੀ ਤੇ ਜਦੋਂ
ਪੁੱਤ੍ਰ ਜਿਹ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਪਾਂਧੇ ਪਾਸ ਬਿਠਾਇਆ ਤਾਂ ਪਾਂਧਾ ਬੜਾ ਪਸੰਦ ਸੀ
ਕਿ ਬਾਪੁਰ ਬੜਾ ਚਤੁਰ ਸਾਧਕ ਹੈ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਉਜਾਗਰ ਰਹੇ ਸਾ ॥
ਪਾਂਧੇ (ਪੰਡਿਤੀ) ਨੇ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਦੀ ਪੱਟੀ (ਤਖਤੀ) ਫੜੀ ਤੇ ਸੁਰ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਉਸ
ਉਤੇ ਲਿਖਿਆ "ਭਾਖ ਸੀ ਗਲੇ ਸੁਖਿ ਨਾ" ਤਾਂ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਨੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ
ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਇਹ ਕੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ? ਤਾਂ ਪਾਂਧੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੇਟਾ ਇਹ ਤੇਰੇ
ਪੁੱਤ੍ਰ ਨਾਮ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ ਉਹ ਲਿਖਿਆ ॥ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ
ਪੰਡਿਤੀਜੀ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਮੇਰੀ ਪੱਟੀ ਤੇ ਕਿਉਂ ਲਿਖਿ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ? ਪਾਂਧਾ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦੇਖ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਪਿਛਾਤਨ ਕਰ
~~ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਲਿਖਿਆ~~ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁੱਤ੍ਰ 'ਕ' ਪਾਂਧੇ ਨੇ ਪੱਟੀ
ਉਤੇ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਬੋਲੇ 'ਕ' ਫਿਰ ਪਾਂਧੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ 'ਖ' ॥
ਅਤੇ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਪੁੱਤ੍ਰ 'ਖ' ਤੇ ਨਾਨਕ ਕਹਿਨਾ ਕਹਾ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਪੜ੍ਹਿਓ
ਮੈਂ 'ਕ' ਦੇ ਅਰਥ ਤੇ ਸਮਝਾਂ ਰਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਗੇ ਪੜ੍ਹਾਂ ਸਾ ॥ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿਨਾ
ਕਹਾ ਬੋਲ 'ਕ' ਦਾ ਅਰਥ ਰੁਖ਼ ਜੀ ਹੋਂਦ ਤਾਂ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਕਹਿਨਾ ਕਹਾ
ਲਿਖ ਦਾ ਅਰਥ ਰੁਖ਼ ਜੀ ਹੋਂਦ ਉਹ ਮੈਂ ਜੀ ਪੜ੍ਹਾਂ ਸਾ ॥ ਭਾਵ ਅਛਾ ਤੇਰਾ
ਇਹ ਦਸੇ ਕਿ 'ਖ' ਦਾ ਅਰਥ ਸੀ ਹੋਂਦ ਹੈ? ਤਾਂ ਪਾਂਧਾ ਕਹਿਨਾ ਕਹਾ 'ਖ' ਦਾ ਅਰਥ
ਭੀ ਰੁਖ਼ ਜੀ ਹੋਂਦ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਸਭੀ ਦਰਸਾਵਾ ਸਿਖ ਜਾਵੇਂਗਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੋਹਾਂ
ਅਰਥਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਰਥ ਬਰਜਾਂਗੇ ॥ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਇਹ ਬਾਪੁਰ ਨਾਨਕ ਨੇ
ਵੇਦ ਦਿੱਤਾ ਜੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲਾਂ ਭਾਂਡੇ ਲਿਖੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ
ਰਹ ਜਾਈਏ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੈਰੇ ਤੀ ਵੇਈ ਅਰਥ ਜੀ ਬਰਦਾਸ਼ ਸੇ ਮੈਂ ਕੀ ਦਿਖਾਵਾ
ਨਾ ਜੀ ਪੜ੍ਹਾਂਗਾ ॥ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਪੱਟੀ ਚੁਰੀ ਤੇ ਘਾ ਆ ਗਏ ॥

ਬੀਪਤੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੇ ਪੰਡਤਾਂ ਵੇਖ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਪੰਡਿਤ ਬਰਜ
ਦਸਤੇ ਕਿਹਾ ਜੇ ਜੀਆਂ ਵੇਖ ਗਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਜੋਗ ਨੇ ਧਾਭਨ ਰਹਾ
ਦ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਤਿਨਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਸਤਿਨਾਮ ਧਾਰਨ ਰਹਾ
ਦਾ ਦਰੀ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਦਿਸੇਤਰਾ ਜੀ ਜੇਰ ਮੁਸਕਰਾਨਾ ਧਾਰ

ਜਦੋਂ ਤਾਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ ਗੁਰਾਂ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਰੁਕਾਵਟਿਆਂ—

ਮੇਰਾ ਮਸੀਤ ਸਿਰ ਮੁੱਖਤਾ ਹਰ ਹਰਾਖ ਰੁਹਾਨ ॥

ਸਭਾ ਸੁਰਤ ਸੀਰ ਰੇਜ਼ਾ 'ਤੇ ਮੁਸਾਫਰ ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੁੱਗਿ ਸੱਚ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਸਨ ਇਸ ਝਲੀ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~
~~ਸਭਾ ਸੁਰਤ~~ ਉਹਨ ਦੀ ਸਤੁ ਥਾਂਈਂ ਸੀ ਲਿਤ ਹੋਈ ਸੀ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~ ਧੂਠ ਦਿਰ ਇਹ
 ਸੁਰਤੀ ਤੀ ਰਜੀਂ ਹੋਈ ॥ ਉਹ ਸੱਚ ਦੇ ਸਾਥੇ ਹਿਰ ਸਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਕਮਰੇ ਦਿਰ
 ਹਰਾ ਸਾਖ ਤੋਂ ਆਪੋਗਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਰੇਦਰ ਇਹ ਤੀਰੀ (ਮਾਝਾ)
 ਜਦੋਂ ਨਾਨਕ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~ ਤੀ ਉਹ ਆਪੋਗਾ ਉਸੇ ਵੇਰੇ ਦੂਰ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹਿਰੇ ਰਹਿਨ
 ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਵੇਈ ਭੀ ਅਧਿਕਾਰ ਬਖਸੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਸਾਥਾਂ ਧੂਠ ਰਖਤ ਤੇ ਪਾਪ ਅਧਿਕਾਰੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਤੀ ਰਜੀਂ ਸੀ ਹਿਰੇ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~ ਜਿਵੇਂ ਸੇਰ ਦੇ ਬੁਰਦਿਆਂ ਤੀ ਹੋਰ ਨਾਨਕਾ ਹਿਰਾ ਸਿਲਾਹ
 ॥ ਆਦਿਰ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~ ਸਾਥੇ ਜਾਣਦੇ ਦੇਖ ਉਧਰ ਨਸ ਰਜ ਵੇ ਫੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ॥ ਇਸ
 ਥਾਂ ॥ ਤਾਂ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :—

ਜਿਉ ਕਰ ਸੂਰਜ ਨਿਰਖਿਆ ਤਾਂ ਫੁੱਲੇ ਆਪੋਗ ਪਛੋੜਾ ॥

ਸਿੰਘ ਬੁਰੇ ਮਿਰਗਾਦਰੀ ਭੜੀ ਜਾਏ ਨ ਧੀਰ ਪਛੋੜਾ ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਸਾਦਿਆ ਮਿਟੀ ਧੰਧ ਜਗ ਚਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ॥

ਜਦੋਂ
 ਸਿਰੇ
 ਆਰੀ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਆਪਣੇ ਪਰਚਾਰ ਦੌਰਿਆਂ ਦਿਰ ਅਪਣੇ ਬਰਾਭ ਰਈ ਕਿਸੇ
 ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਵੇਈ ਸੁਸਤਰ ਰਜੀਂ ਸੀ ਰਖਦੇ ਉਹਨ ਦੇ ਪਾਸ ਇਹ ਅਧੇਧ ਸੁਸਤਰ
 ਸੀ 'ਗਰੀਬੀ' ਤਾੜ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~ ਨਸਤਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਥਾਂ ਵੇਈ ਭੀ ਹਿਰ ਰਜੀਂ ਸੀ
 ਸੇਵਾ ॥ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~ ਉਹ ਵੇਦਰ 'ਸਤਿ' ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾਸਤੋ ਸਾਥ
 ਸੇਵਾ ਤੀ ਅਪਣਾ ਸੀ ਇਸ ਝਲੀ ਉਹਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ 'ਭੈ' ਰਜੀਂ ਸੀ ਅਭਿਟਾ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੇ ਤੀ ਰੀਹਤਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਚਾਹੁ ਰੀਤੀ ਸੀ ਉਹ ਆਪ
 ਹਰਾ ਦਿਵਿਆ ਦੇ ਮਰਮਗਾਧ ਸਨ ਤੇ ਸੁਗੀਰੇ ਗਦਿਰ ਭੀ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਮਰਦਾਨੀ
 ਨਸ ਦੇ ਰੰਝਾਧੀ ਨੂ ਨਾਹ ਰਖਿਆ ਜੇ ਰਥਾਥ ਦਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰਦਾਈ ਨੂ
 ਜਾਂਉਦਾ ਸੀ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਦਿਰ 'ਸਤਿ' ਦਾ ਪਾਸੀ ਹੋਣਾ ਤੇ ਹੋਰ ਥਾਂ
 ਤੀ ਸਦਗੁਰ ਦੀ ਪਾਪਤੀ ਦਾ ਸਾਥ ਰੇਦਰ 'ਗੁਰੂ' ਦੀ ਸੁਰਤ ~~ਜਦੋਂ ਸਭੇ ਮੁਸਾਫਰ~~ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਰਧਾ

੨ ਜੀ ਪਰਧਾਨ ਮਨਿਆ ਗਿਆ ॥ ਇਸ ਨਦੀ ਉੱਤਰ 'ਗੁਰੂ' ਦੀ ਮਨਿਆ ਜੀ
 ਕਿ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਗਾਇਨ ਕੀਤੀ ॥ ਇਸ ਰਹੇ ਉੱਤਰ ਦੇ ਅਨੁਘਾਈ ਬਾਣ
 ਦੁਲਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜੀ 'ਸਿਖ' ਪੈ ਗਿਆ ।

ਅੰਤਿਮ ਸੋ...

ਅਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਜਿਸ ਤੇ ਮਾਂਝਾਯਾ ੨ ਥੜੀ ਦਿਲੁਤਾ ਰਾਖ
 ਰੇਲਿਆ ॥ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਧਸਰ ਬੁਧੀ ਦੇਵ ਜੂਤ ਰੇਖ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਰਈ ਪਰਕਾਰ
 ਦਾ ਮਾਂਝ ਜਿਸ ਦੇ ਅਗੇ ਰਖਿਆ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਅਖਾਣਕ ਪੰਦਰਾਬ ਕਹਿ
 ਕੇ ਉਸ ਸਦੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ॥ ਟਿਕ ਉਥੇ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚੋਂ ਰਈ
 ਪਰਕਾਰੇ ਫੜ ਜਿਸ ਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਫੜਾਇਆ
 ਕਿ ਇਹ ਕੀ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਜੀ ਸਦੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੇ ।—

ਪ੍ਰਿਥਮ ਤੇਜੇ ਅਖਿਖ ਦੇ ਖਾਨਾ ॥

ਜੇ ਹਿਤ ਕਰ ਤੇ ਜੀਅਨਾ ਤਨਾ ॥

ਭਾਵ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਮਾਸ ਕਾਨ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਹਤਿਆ
 ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ॥ ਤਾਂ ਜੀ ਅਸੀਂ ਤੇਰਾ ਫੜ ਫੜ ਕੀ ਕਢਾਈ ਕਰਾਂਗੇ ॥ ਇਸਤਰਾਂ
 ਦੇਵਜੂਤ ੨ ਅਤਿਸ਼ਾਦਾਈ ਬਾਣ ਦੇ ਉਸ ਸਿਖ ਬਾਣਦਿਆਸੀ

ਬੁਝਿਆਂ ੨ ਤਾਂ ਗੁਰੂਨਾਨਕ ਜੀਨੇ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤੇ ਜੇ ਕਿਤਾਰਬ ਕੀਤਾ
 ਸੀ ਧਰ ਤੇ ਦਿਲਿਆ ਅਤਿਅਸੀ ਜਾਂ ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਦੇ ਪਖਾੜੇ ੨ ਪਰਮ ਸਮਝੀ
 ਬੈਠੇ ਸਨ ਉੱਤਰਾਂ ੨ ਰਈ ਪਰਕਾਰ ਦੀ ਉਤਰੀਆਂ ਯੁਵਤੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕ
 ਸਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਭ ਸਿਧੇ ਰਸਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾ ਕੇ ਗੁਰਸਿਖ ਬਾਣਦਿਆਸੀ

ਗੁਰੂਦਾਸ ਕੰਗਾਂ, ਹੀਸ਼ਰ ਦਿਸਦਾਸੀ ਤੇਰਾ ਅਤੇ ਸਤਕਦਾਈ ਤੇਰਾ
 ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਿਸੇਸ਼ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਨ ॥ ਤਦੋਂ ਹੀ ਦਾ ਮੁਸਕਾਨਾ ਤਰਮ ਗਾਇਬੁਲਾ
 ਆਪ ਦੇ ਉਤੇ ਆਰਾਧਨ ਤੇ ਸੁਰੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਰਨ ਆਪ ਦਾ ਸਰਧਾਜੂ ਸੀ
 ਇਹ ਵਧੀ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਸਰ ਸੰਦਰ ਰਹੇ ਆਏ ਜਿਸ ਤੇ ਰੁਪਾਂ ਬਿਉਪਾਰ
 ਰਈ ਸੰਦਰ ਧਰੀਦਾ ਦਸਤੇ ਜੋ ਗਏ ਸਨ ~~ਉਹਨਾਂ~~ ਉੱਤਰਾਂ ਦੀ ਹਸਰਤਿਆ
 ਦੇ ਸਾਧੂਆਂ ੨ ਤੇਰਾ ਫੜਾ ਕੇ ਖਾਸੀ ਹਥ ਪਾਠ ਆ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ
 ਪਿਤਾ ਰਾਜੂ ਨੇ ਉੱਤਰਾਂ ੨ ਰੁਪੜਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ ॥ ਇਸ ਕਾਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾਨਕ ਤੇ
 ਗਏ ਬੁਝਾ ਕੇ ਰਾਜੂ ੨ ਤੇਰਿਆ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜੂ! ਨਾਨਕ ਨੇ ਮੇਰੇ
 ਘਰ ਦਾ ਖਾਨਾ ਨਹੀਂ ॥ ਜਦੋਂ ਤੇ ਤੇਰੇ ਘਰੋਂ ਇਸਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ
 ਅਤੇ ਸਰ ਮੁਚ ਜੀ ਇਹ ਵਧੀ ਆਪਣੇ ਪਿਛਾ ਦੀ ਸਾਧਨਗੀ ਕਾਰਨ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀ ਗਇ ਬੁਝਾਹ ਦੇ ਪਾਹ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤੇ ਗਏ ਬੁਝਾਹੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰ
ਮਧਾਰਾ ਦਾ ਸਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਬੁਝਾ ਦੇ ਉਸਨੇ ਦਾਸਤੇ ਤੇਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ
ਸੀ ॥

ੴ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀ ਦੇ ਪਾਹ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ॥ ਬਿਬਾਧਾ ਸੀਹੰਗੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਬਾਧ
ਰਾਮਮੋਹਨੀ ^{ਪੂਰ} ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੇ ਅਪਨੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਾਹ ਦੇ ਇਕ ਉਸ ਪਾਇਓ ਕਿ
ਜਿਹਦੇ ਕੇ ਆਖਰ ਕਈ ਰਹਿਏ ॥ ਗੁਰੂ ਗੁਰੀ ਦੇ ਧੰਗ ਸਮਝ ਦੇ ਉਸਨੇ
ਰਹਿਏ ਤੇ ਅੰਗਰ ਬਾਇਆ ਤੇ ਪੰਜ ਪੈਸ ਅਤੇ ਇਕ ਸਰਬਾਸ ਮਥਾ ਟੇਰ ਦੇ
ਅਪਨੇ ਸੀਹੰਗੇ ਜੀ ਉਸ ॥ ਗੁਰੂ ਬਾਪ ਰਿਹਾ ॥ ਤਦ ਉਪ੍ਰੰਤ ਅਪਨੇ ਕਰਕਾਰ
ਵਿਖੇ ਸੰਮਤ ਬਿਰਾਜੀ ੧੫੬੬ ਵਿਚ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਜਮਾ ਗਏ ॥

ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਸੀ ॥ — ਅਪਨੇ ਜੀ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ
ਫੇਰਮਾਸੀ ਜੀ ਕਿਹਣ ਖਤਰੀ ਸਨ ॥ ਦਿਨਾਂ ~~ਕੀ~~ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਮਾਤਾ
ਸੁਭਾਈ ਦੀ ਰੁਖੀ ਵਿਸਾਖ ਸੁਰੀ ਦੇਸਮ ੧੫੪੭ ਬਿਰਾਜੀ ਵਿਚ ਖਿੱਡ
'ਮਤੇਈ ਸਗਾਂ' ਵਿਖੇ ਜੋਇਆ ॥ ਗੁਰੂ ਸੀ ਦੇ ਸਿਖ ਬਾਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਅਪਨੇ ਦੇਈ ਦੇ
ਭਗਤ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ~~ਕੀ~~ ਰਈ ਦਾ ਦੇਈ ਦੇ ਦਾਸਨਾਂ ਵਲੋਂ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ
ਕਰਦੇ ਕੇ ਪਹ ਇਕ ਵਾਰੀ ਜਦ ਅਪਨੇ ਦੇਈ ਮਾਤਾ ਦੇ ਦਾਸਨਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾ ਕੇ ਸੀ
ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸੇਭਾ ਸੁਰ ਦੇ ਉਸਨੇ ਦੇ ਦਾਸਨਾਂ ਰਹਾ ਦਾਸਤੇ
ਕਥੇ ਗਏ ॥ ਦਾਸਨਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜੀ ਜਿਵੇਂ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤੀ ਬੁੰਦ ਪੀ ਜਾਨ
ਦਾਸਨਾਂ ਉਹ ਜੇਠਾ ਰੁਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀ ॥ ਰਹਿਣਾ ਸੀ ਜੀ ਸਭਾ ਸੰਸਾਰ ਤੁਰ ਦੇ ਇਕ ਰਸ
ਗੁਰੂ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਅੜ੍ਹੇ ਗਏ ॥ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਮਨਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ
ਦੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ॥ ਅਸਾ ਪੁਰਖ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਮਝ ਦੇ ਹਰ ਪ੍ਰੀਤਿਆ ਵਿਚ ੧੦੦ ਪ੍ਰਤੀਕ
ਪੂਰੇ ਉਤੇ ਕੀ ਬੁਝ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਰਿਖਿਆ ॥ —

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀ " ਜਾਂ ਸੁਪੈਸ ੩ ਰਹਿਣ ਰਿਖਿਓ ॥
ਤਾਦਾ ਰਹਿਏ ॥ ਪੂਰਾ ਸੁਧ ਕਰੇ ਨਾਮ ਅੰਗਰ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ
ਵਿਕਾ ਵਿਤ ॥ ਇਹ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਤੇ ਸਬਰ ਸੁਰਤਿ ਦਾ ਜੀਸਾ ਮੇਰ ਰੀਤਾ ਜੋ
ਉਸਨੇ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੇ ਉਦਾਪਿਤਾਈ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸਨੇ ਦੀ ਇਕ ਅਤੁਰੀ
ਦੇਹ ॥ " ਸਵੈਸਾ ਵਿਚ ਰਿਖਿਆ ॥ —

ਤਾਂਤੇ ਅੰਗਰ ਅੰਗ ਕਰੇ ਭਟਿਓ ਸਾਹਿਬ
ਤਿਨ ਸਬਰ ਸੁਰਤਿ ਕੀ ਸੀਦ ਰਖਾਈ ॥

ਅਪਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਪਰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਰਖ ਦਾਇਆ ਭਾਈ ਗੁਰੂ

ੴ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀ ਦੇ ਪਾਹ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤੇ ਗਏ ਬੁਝਾਹੇ ਉਸ ਦੀ ਸੁਰ
ਮਧਾਰਾ ਦਾ ਸਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਡਿਤਾਂ ਬੁਝਾ ਦੇ ਉਸਨੇ ਦਾਸਤੇ ਤੇਜਨ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ
ਸੀ ॥

ਦੰਸੀਆਂ ਤੇ ਦਿੱਖ ਦੀ ਸਾਫ਼ਿਆ ਪਰ ਉਹ ਅਖਰੇ ਪਰਚਾ ਦਿਰ ਸਦਾ ਅੰਤਰ
 ਹੋ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸਿਖੀ ਦਿਰ ਰੇਖਾ ਰੁਪਾ ਰੀਤਾ ॥ ਆਪ ਨੇ ਤੀ ਆਖਰੀ ਧਾਨੀ
 ਦਿਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾਗੁੰ ਤੀ 'ਗੁਰੂ' ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਰੀਤੀ ॥ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
 ਨੇ ਕਿਸਿਆ ਸੀ —

ਬਜਿਰਾਮੀ ਗੁਰੂ ਆਪਨੇ ਰਿਹਿਤਾਸੀ ਸਦਾ ਚਾਰ
 ਜਿਨ ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਰੀਝੇ ਰਹਤ ਨ ਜਾਗੀਧਾਰ ॥ (ਮਾ ੧)

ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦੇਵਿਸਤੋਂ ਆਗੇ ਵਿਚਾਰਨ ਰੀਤਾ:—

ਜੇ ਤੈ ਚੰਦਾ ਉਗਦੇ ਸੁਰਜ ਰੇ ਤਜਾਰ ॥
 ਦੇਵੇ ਰਾਜਟ ਤੋਰਿਆਂ ਗੁਰਦਿਨ ਪੈਰ ਆਂਧਾਰ ॥ (ਮਾ. ੨)

ਆਪ ਨੇ ਤੀ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਮਾਂਸਾਗਰ ਦਾ ਆਪਨੇ ਪੁਰਵਜ ਦੀ ਤਰਾਂ ਤੀ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਰੀਤਾ
 ਦਿਰ ਸੀਤਾਂ ਉਪਰ ਨਾਮੀ ਖਤਰੀ ਰੁਚ ਮੈ ਬਰੇ ਰੇ ਅਦਿਆ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ
 ਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੀਤ ਕਰੇ ਗਾ? ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦਿਤਾ ਕਿ ਤਜਾਰ ਮੇਰੇ ਬਰੇ
 ਦੀਨਾਂ ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਮੈਂ ਬਿਰਾਗੀ ਦੀ ਰੈਟੀ ਰਹੀ ॥ ਉਸ ਵਾਕੇ ਦਿਰ ਬਰੇ ਜਿਸਦਿਆ
 ਤਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਹੁਰਮ ਦਿਤਾ ਕਿ ਇਹਨੇ ਤੂੰ ਭਰ ਦੇ ਹਿੰਸਾ
 ਉਹ ਜੀ ਰਹੀ ਰਹੀ ਤੇ ਨਾ ਤੀ ਮਾਂਸਾਗਰ ਥਾਰੇ ਸੋਚਨਾ ਭੀ ॥ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਰਮ ਮਾ ਕੇ ਉਹ ਬਰੇ ਭਰ ਦਿਤੇ ॥ ਤੇ ਖੁਸੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੀਤਿਆਂ ॥

ਆਪ ਨੇ ਜੀ ਬਾਬਰ ਜੈਸੇ ਬਾਰਸਾ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦੋ ਕੀਤਾ ਤੇ
 ਹੁਮਾਂਧੁ ਤੇ ਸਾਹਿਬੀ ਬਖਸ਼ੀ ॥

ਆਪ ^{ਦੀ} ਰੇਤਾਗੁਰੂ ਸੰਮਤ ਬਿਰਾਮੀ ੧੬੬੮ ॥ ਜੈਤੀ ਰੋਤਿ ਸਮਾਏ
 ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਰੀ ਦਾ ਮਾਝਰ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਬਪਿਆ ॥

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ:— ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਬਾਬਾ ਤੇਜਗੋ
 ਦੇ ਗੁਰੂ ਮਾਤਾ ਰਖਸੀ ਦੀ ਰੁਖੀ ਘਿਰੇ ਬਾਸਾ ਨੇ ਦਿਖੇ ਸੰਮਤ ਬਿਰਾਮੀ ੧੫੨੬ ਦਿਰ
 ਰੋਇਆ ॥ ਆਪ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਤੀ ਤਰਤੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਉਤ ਪ੍ਰੰਤੋਂ ਸਨ ਤੇ ਆਪ ਕਲੀਬ ੨੨
 ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਗਾ ਅਸਥਾਨ ਵਲੀ ਤਰਘਾਰ ਗਏ ਸਨ ॥ ~~ਦਿਰ ਰਹੀ ਸਦਾ~~ ਸੇਵਾ ਦੀ ਗੁਰੂ ਤਾਂ
 ਉਹਨੇ ਦਿਰ ਜਮਾਂਦੂ ਜੀ ਸੀ ਦਿਰ ਦਾ ਨਰ ਉਹ ਪੁਰ ਤੇ ਖਰੇ ਕੇ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ
 ਤੇ ਪਾਨੀ ਪਿਛਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਕੇ ਸਨ ਤੇ ਬਲੀ ਮਿਠੀ ਧੋਈ ਦਿਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ
 ਨਾਨਕ ਭਰਾ ਵਲੀ ਕੋਲੀਆਂ ਰਹੇ ਸਨ ॥ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਿਠਾ ਸੁਗਾਹ ਤੇ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ
 ਦੇਖ ਕੇ ਦਿਰ ਸਾਧੂ ਬਹਮਾਗਰੀ ਨੇ ਤੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਨਾਨਕ ਭਰਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
 ਬਰੇ ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਨਕ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ (ਉਹ ਉਸ ਦੇਵੇ ਰੀਤ ੭੦ ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ)

ਆਪ ~~ਚੁੱਕੇ~~ ਬੜੇ ਮਿਠੇ ਸੁਰਾਹ ਦੇ ਤੇ ਤੇ ਸੇਵਾ ਰਾਵਨ ਤੀ ਰੋਹੀ ਨਾਪਦੀ ਤੇ
 ਆਪ ਦਾ ਗੁਰੂ ਰਹਿਣ ਤੇ? ਤਾ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਹ ਦਿਤਾ ਕਿ ਮਿ ਮਾਗਨ
 ਮੈਂ ਬਾਈ ੨੨ ਵਾਰੀ ਗੰਗਾ ਅਸ਼ਟਾ ਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ੫੦ ~~ਸੁਰਾਹ~~ ਅਜੇ ੩੨
 ਗੁਰੂ ਰੋਹੀ ਨਹੀਂ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ॥ ਇਹ ਗਾਥ ਸੁਰਹਿਆਂ ਦੀ ਉਸ ਸਾਧੂ ਬਾਮਨਾਈ
 ਨੇ ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਰੁਖੁ ਨ ਰਿਤਾ ੫੦ ਰੇਵਣ ਦਿਤਾ ਤੀ ਰਿਤਾ ॥ ਮੈਂ ਇਹ ਸਿਧਾ
 ਦੇ ਤੋਢੇ ਪਾਨੀ ਪੀ ਲਿਆ ਤੇ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਭੁਸਤ ਤੇ ਗਿਆ ਤੇ ਤੇਰੇ ਮੈਂ ਦਿਸ
 ਦਾ ਪਰਦਿਸਚਿਤ ਕਰਨਾ ਪਏ ਗਾ ॥ ਸਾਧੂ ਦੀ ਇਸ ਗਾ ਨੇ ਅਮਰਦਾਸ ਦੇ
 ਹਿਰਦੇ ਤੇ ਸਹਿਰੀ ਚੇਟ ਲੱਕੀ ਮਾਹੀ ਉਤਰਾ ਮਨ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਚੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਹਾਜਦ
 ਤੇਰੇ ਨਿਸ਼ੇ ਪੂਰੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਸੀਖਿਆ ਗੁਰਮਤ੍ਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਕਰਨਾ ਕਿਤੇ ਚੈਨ ਨਹੀਂ
 ਰਹੇ ਗਾ ॥ ਗੁਰੂ ਤੇਰੇ ਚਰਿਤ ਮੇਰੇ ਸੇਵਾ ਆਦਿ ਸਭ ਨਿਸ਼ਚਰ ਗਿਆ ਤੇ ਰਿਫ਼ਤਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੇ.

ਇਸੇ ਚਿੰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ੫੦ ਪੁੱਤ੍ਰ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਤੁਹਾ ਦੀ
 ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪੁਤਰੀ ^{ਸ੍ਰੀਮਤੀ} ਜਦ ਉਹ ਸੇਵੇ ਅੰਤਿਕ ਦੇਵੇ
 ਹਥ ਭਿੜਨ ਲੱਗੀ ਤ ਉਸ ਨੇ ਆਸ਼ਾ ਦੀ ਦਹ ਦਾ ਪਾਠ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਤੇ
 ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ

“ ਬਹਿਗੀ ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਰਿਫ਼ਤਿ ਸਰਬ
 ਨਿਮਰਦਾਸ ਤੇ ਦੇਵੇ ਕੀਏ ਕਰਨਾ ਜਾਗੀਬਰ ॥
 ਜੇ ਸਭਿ ਚੇਰਾ ਉਗੇ ਸੁਗਤ ਚੇਰੇ ਤਜਾਰ
 ਦੇਤੇ ਚਾਰੁ ਮੈਦਾਨ ਗੁਰਗਿਰ ਪਾਏ ਅਧਾਰ ॥

ਇਹ ਸੁਰਹਿਆ ਦੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜੁਬਾਨ ਤੇ ਜਿਥੇ ਸੁਣ
 ਭਿੜਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲਨ ਵਾਲੀ ਦਿਫ਼ਿਆ ਆਪਣੀ
 ਚਰਮ ਸੀਮਾ ਤੇ ਪੁਜ ਗਈ ਤੇ ਟੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਦੇ ਚਰਨ ਵਿਚ
 ਅਰਜ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤੂੰ ਇਹ ਕੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਤੇ? ਇਹ ਬਾਣੀ ਕਿਸ ਦੀ
 ਤੇ? ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਉਹ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਇਹ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਤੇ ਤਾਂ ਮ
 ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕਹਿਨ ਲੱਗੇ ਪੁੱਤਰ ਮੈਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਚਰਨ ਵਿਚ ਦੋ ਚਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ
 ਉਪਰ ਕਰ ਮਨਾਂ ਗਾ ॥ ਅੱਗੇ ਬੀਬੀ ਕੀ ਨੇ ਜਦ ਬ ਦਿਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਤਾਂ
 ਜੇਤੀ ਜੇਤੀ ਸਮਾ ਚੁਕੇ ਨੇ ਤੇਰੇ ਉਹਨਾ ਦੀ ਗਈ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੇ
 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਸਹਿਯੋਗ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ॥ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ
 ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤੂੰ ਮੈਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਵਿਚ ਦੋ ਚਰ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ

ਮੈਂ ਇਹ ਬੀਬੀਆ ਦਿਖਾ ਤੇ ਕਿਸਾ ਕੀਤਾ ਕੀਤੀ ਸੁਰਾਹ ਤੇ ਸਿਰ ਮਹਿਤਾਬ ਦੇ ਮਨ ਮੈਂ
 ਇਸ ਨਦੀ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਤੇਰੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇ ਮੇਰੇ ਸੇਵਾ ਕਰੇਰੇ ਕੀਤੀ

... ਸਭੀ ਉਮਰ ਤੀ ਦਿਸਾਏ ਗੰਗਾ ਵਹੀ ਤੋ ਜੇ ਅਜੇ ਤਕ ਗੁਰੂ ਧਾਰਮ ਨਹੀਂ ਵੀਤਾ ਮੈ
ਬੀਬੀ ਜੀ ਦਿਹ ਤੁਹਾਡਾ ਉਪਕਾਰ ਤੇਏ ਗਾ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਵਿਚ ਵੇ
ਦੇ ॥ ਬੀਬੀ ਅਮਰੀ ਜੀ ਬੜੀ ਅਧੀਸ਼ਾਨੀ ਨਾਮ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ
ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਤੁਕਮ ਤੋ ਜਿਸਦੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਅਭਿਏ ਪਰ ਆਪ ਤੁੀ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ
ਜੀਤੋਂ ~~ਮੈਂ~~ ਆਪ ਦੇ ਤੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਂ ^{ਆਪ} ਜੀ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਤਾਂ ਆਸ ਤੋ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ
ਜੀ ਦਿਸ ਗਏ ਨਗਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ॥

ਦਿਹ

ਦਿਸਤਰਾਂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਦੇ ਚਰਨ/ਪੁਜ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰਘੋ
ਨਗੇ ਉਥੇ ਜੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਜੁਟ ਗਏ ॥ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਿਤੀ ਧ੍ਰੋਮ ਨਾਮ ਤੇ ਸਰਧਾ
ਨਾਮ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤੇਰ ਮਿਸਾਲ ਮਿਲਦੀ ਰਹੇ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਮਰਦਾਸ ਤੇ
ਜਦੋਂ ਆਪ ਵਰਜਿਤ ਵਾਜੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਬਾਗਰ ਉਦੇ ਪੁਠੀ ਪੈਰੀਂ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਜੇ ਆਪਨੇ ਗੁਰੂ
ਦਾ ਪਿਠ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦਿਸੇ ਤਰਾਂ ਕਹੀਏ ੧੨ ਸਾਖ ਤਕ ਜਿ ~~ਉਸੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ~~
~~ਉਸੇ~~ ਦਿਹ ਸੇਵਾ ਨਿਗਾਈ ॥ ਦਿਹ ਦਿਨ ਜਦ ਪਾਤੀ ਦੀ ਗਾਗਰ ਚੁਕੀ ਆ ਰਹੇ
ਸਨ ਮੀ ਪੈਰ ਕਰੇ ਜਨ ਬਾਜੇ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ॥ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਜੁਧਾਨੇ ਦੀ ਖਡੀ
ਦਿਹ ਤੀ ਪਾਤੀ ਤਹਿਲਾ ਤੇਰ ਕਰੇ ਪਤਾ ਨਾ ਰਹਾ ਤਾ ਉਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਿਹ ਤਿਹ
ਪਏ ਤਾਂ ~~ਅਮਰਦਾਸ~~ ਖੜਾਰ ਸੁਰ ਵੇ ਅੰਗਰ ਸੁਤੇ ਪਏ ਜੁਧਾਨੇ ਤੇ ਅਪਨੀ ਪੜ੍ਹੀ
ਤੇ ਪੁਰਖਿਆ ਨਿ ਰੇਈ ਤਿਹਾ ਜਪਦਾ ॥ ਤਾਂ ਅਗੋਂ ਜੁਧਾਨੇ ਕਹਿਨ ਨਗੀਰੇ ਕਿ
ਉਹ ਅਮਰੁ ਨਿਬਾਨੇ ਹੋਨ ॥ ਜਿਸ ਤੋ ਨ ਦਿਨੇ ਹੋਨ ॥ ਨ ਗਤੀ ਹੋਨ ॥
ਤਹ ਵੇਰੇ ਪਾਤੀ ਜੀ ਹੋਵੇ ਕਹਿੰਦਾ ॥ ॥ ਦਿਸ ਗਏ ਦਾ ਪਤਾ ਜਦ ਅੰਤਰਯਾਤਰੀ
ਸਤਿਗੁਰ ਅੰਗਰ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਰਹਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
ਧੰਨ ਪੈਸੇ ਤੇ ਸਹੀਸ਼ਾ ਮੱਥਾ ਟੇਰ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਸੋਪ ਦਿਤੀ ਤੇ ਵਰਦਾਨ ਦਿਤੇ ਕਿ
ਨਿਬਾਨਿਆਂ ਦਾ ਥਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਨਿਆਸਗਿਆਂ ਦਾ ਆਸਰਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ
ਨਿਉਦਿਆਂ ਦੀ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਵਰਦਾਨ ਦੇ ਵੇ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ
ਪਰ ਸਮੁੱਚੇਤਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ॥

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਰ ਜੀ ਤੇ ਤੀ ਅਮਰ ਪੁਤਰਾਂ ਦਾਤ ਤੇ
ਦਾਸ ਤੇ ਛੱਡੇ ਤੇ ਅਪਨੇ ਦਿਹ ਪੁਰਖ ਸਿਖ ਅਮਰਦਾਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਦਿਤੀ ਜੀ
ਦਿਸ ਨਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲੇ ਦਿਹੋਪ ਤੋ ਬਚੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸਿਖੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਰਹਾ
ਖਾਨਾ ਆਪ ਤੇ ਖੜੋਰ ਛੋਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਸੋਇੰਦਰਾ ਜਾ ਵਸਾਇਆ ॥ ਤੇ
ਉਥੇ ਜੀ ਅਪਨਾ ਪਰਚਾਰ ਆਰੰਭ ਦਿਤਾ ॥ ਸੰਗਤ ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੋ ਆਕੇ
ਵਰਦਾਨ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਖੰਡ ਵਚਨ ਸੁਣ ਕੇ

ਵਿਚੋਂ ਹੋਈਆਂ ॥ ਇਹ ਦਿਨ 'ਦਤ' ਦੀ ਗੋਇੰਦ ਦਾ ਦਿਨ ਆਇਆ ॥ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ
 ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਗੱਦੀ ਰਗਾ ॥ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਸੰਗਤ ਬੇਅੰਤ ਹੋਣਾ ਹੋਵੇ ॥ ਦੇ ਉਸ
 ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ॥ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੌਡਾ ਦੌਡਾ ਸਮਝਾ ਤੇ ਦਾ ਦੇਖ ਦੇ
 ਉਹ ਜੋ ਨ ਸਕਿਆ ਤੇ ਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬੈਠਿਆ ॥ ਜੀ ਦਤ ਅਗੋਂ ਤੇ ਕਹਿਨ ਰਗਾ
 ਸਾਰੀ ਉਸ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਪਾਈ ਦੌਂਦਾ ਰਿਹਾ ॥ ਤੇ ਹਨ ਗਈ ਨਾ ਦੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ॥
 ਅਗੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਬੜੀ ਸਿਮਰਤਾ ਸਾਰ 'ਦਤ' ਜੀ/ਹਰਨ ਤੇ ਫੜਿਆ ਤੇ
 ਅਪਣੇ ਹਥਾਂ ਨਾਲ ਘੁਟਾ ਰਗ ਪਾਏ ਤੇ ਅਖਿਆ ਮਹਾਰਾਜ ਮੇਰੇ ਬੁਢੇ ਹੱਥ ਰਗੇ ॥
 ਤੇ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਦੇ ਹਰਨ ਰੋਮਾ ਹਨ ਅਪਣੇ ॥ ਦਰ ਤੇਈ ਤੇਈ ਹੀ ਅਪਣੇ ਨਾਗਰ
 ਨ ਤੇਈ ਮੈਂ ਉਹ ਦਿਉਂਦਾ ਰਾਜਾ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ॥

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਗੋਇੰਦਦਾਸ ਕੱਤੇ ਦੇ ॥ ਰਤੇ ਰੇ ਗਏ ਤੇ
 ਦਤ ਉਥੇ ਗੱਦੀ ਉਤੇ ਬੈਠਾ ਰਗ ਪਿਆ ॥ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਮੇਰੀ ਉਥੇ
 ਅਖਿਆ ਕੱਤੇ ਦਿਤਾ ॥ ਅਖੀਰ ਦਤ ਉਦਾਸ ਤੇ ਦੇ ਉਥੇ ਜੋ ਪਾਸੇ ਮਾਰ
 ਹਰ ਰਗਾ ਚੁਰ ਦੇ ਦਾਪਸ ਖੜ੍ਹੇ ਰਾਗਿਆ ॥ ਪਰ ਰਾਤੇ ਇਹ ਜੀ ਰੁਖ
 ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ (ਤਤਿਆ) ॥ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮਝਾ ਅਰਿ ਸਭ ਰੁਖ ਦੂਰ ਹਿਤਾ ਅਤੇ
 ਖੜ੍ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਰਿਹਾ ॥

ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੂਰ ਹਿਤਾ ਤੇ ਅਰਜ ਰਾਗੇ
 ਉਹਨਾਂ ॥ ਫਿਰ ਸ੍ਰੀ ਗੋਇੰਦਦਾਸ ਜੀ ਆਏ ॥ ਫਿਰ ਉਸੇਤਰਾਂ ~~ਜੀ~~ ਰਾਗੇ
 ਸਗੋਂ ਅਗੇ ਰਾਗੇ ਤੀ ਦਾਪ ਹੋਵਾਂ ਤੇ ਰਾਗੀਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ/ਜਿਸ ਹਰ ਪਾਸੇ
 ਫੜ ਗਿਆ ॥

ਇਹ ਵੀ ਹਰੀਪਰ ਦਾ ਰਾਜਾ ਅਖੀਆਂ ਰਾਗੀਆਂ ਸਮੇਤ
 ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਖਾਤਰ ਆਇਆ ॥ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ
 ਸਮਝਾਈ ਗਈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਯਕ ਦਰਸ਼ਨ
 ਰਾਗ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੰਗਾਂ ਪਰਸਾਰ ਕਰੇ ॥ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾਸਤੇ
 ਰਾਗੀਆਂ ਰੰਗ ਬਰੰਗੇ ਰਪਲੇ ਪਹਿਰੇ ॥ ਨ ਅਉਣ ਰਿਉਰਿ/ਨਾਮ ਚਾਪਾ ਰਾਗੇ
 ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ॥ ਇਥੇ ਸਾਰੇ ਸਟੇਰ ਬਸਤਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗੇ ਮੁੱਠ ਤਾਣ
 ਧਿਆ ਪੁੰਡ ਵੱਡੇ ਜੀ ਅਖਿਆ ਤੇ/ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਨ ਗੇ ॥ ਰਾਜੇ ਦੇ
 ਦਿਸੇ ਤਾਂ ਜੀ ਰੀਤ ॥ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਰਾਗੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸਜ ਦਿਆਹੀ

ਗਈ ਤੇ ਸਮ ਸਹਿਜੁਸ ਵੀਡੀ ਤੇ ਘੁੰਡ ਵੱਡੇ ਮਥਾ ਟੇਕਿਆ ॥ ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਤੇ ਸੁਭਾਵਰ ਜੀ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਕਮਰੀ/ਜਿਹੁ ਸਾਨੁ ਜਿਲਾਏ ਤੇ ਤਾਂ
ਉਹ ਗਈ ਉਸੇ ਵਰਤ ਕਮਰੀ ਤੇ ਗਈ, ਰਖੇ ਫਾੜ ਸੁਟੇ ਤੇ ਜੇਗਰ ਫੜ ਨੂੰ
ਭਜ ਗਈ ॥ ਗੁਰੂ ਤੇ ਦਰਸਨ ਮੇਰੇ ਕਰ ਕੇ ਰਾਖਸ ਰਾਜ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਕਮਰੀ
ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਫੜ ਲਿਆ ॥

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਿਲ ਸਿਖ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ 'ਸਰਸਰ' ਸੀ ਉਹ ਗੁਰੂ ਕੇ
ਦੰਗਰ ਵਾਸਤੇ ਜੇਗਰ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ, ਜਿਅਉਦਾਂ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਆਗੇ ਆਕੇ ਵੀਡੀ ਵਿ ਮਹਾਰਾਜ ਕਰ ਮੈਂ ਫੜਲੀਆਂ ਟਿਕੋਈਆਂ ਰਹਾ ਤਾਂ
ਤਾਂ ਉਥੇ ਜੇਗਰ ਵਿਚ ਉਹ ਕਮਰੀ ਬੜਾ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਤੇ ਨਿ ਕਰੀ ਤਾਂ
ਦਿਖਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇਈਆਂ ਫੜਲੀਆਂ ਤੀ ਏਧਰ ਉਧਰ ਘਿਰਾ ਦੇਂਦੀ ॥
ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਇਹ ਮੇਰੇ ਜੋੜ (ਜੁੱਤੀ) ਹੈ ਨਾ ਕਮਰੀ ਆਈ ਤਾਂ
ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਆਈ ॥ 'ਸਰਸਰ' ਕੇ ਉਹ ਜੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਤੇ ਜਦ ਉਹ
ਕਮਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੇ ਉਹ ਜੋੜ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਆਇਆ ॥ ਜੋੜ
ਫੜਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਉਸ ਗਈ ਦੇ ਹੇਠ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕਮਰ
ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ॥ ਸਿਖ ਤੇ ਉਸ/ਜੇਗਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਆਖਣੀ ਚਾਰਾ ਸਾਰੇ ਉਸ
ਨੂੰ ਰਿਤੀ ਤੇ ਗਈ ਤੇ ਬੜੀ ਸੁਖਮਿਰਗੀ ਸਾਨ ਤੇ ਅਧੀਨਗੀ ਸਾਨ ਆ ਕੇ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਚਰਨ ਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲਾ ਉਸੇ ਸਿਖ
ਸਰਸਰ ਸਾਨ ਕਾ ਰਿਤ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਉਸ ਨੇ ਕਮਰੀ ਚੰਗੇਰ
ਰਖੇ ਪਾਏ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘੁੰਡ ਕਟਿਆ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹੀ ਤੇ
ਆਖਣਾ ਨਾਮ ਸੁਫਲਾ ਕੀਤਾ ॥ ~~ਉਸੇ~~ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ ਉਹ ਜੋੜ
ਆਜ ਤੀ ਉਸ ਦੇ ਅਗਲਾ ਪਾਸ ਹੈ ਦਸ ਕੇਖਰੇ ਤੀ ਉਸ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕੀਤੇ ॥

ਸਾਧਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਿਲ ਬੜਾ ਹੀ ਕੇਸਰ ਸੀ ਉਹ ਜਿਹਾ ਦਾ ਦੁਖ ਸੁਖ
ਨਜੇ ਸਾਨ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਇਕ ਵਧੀ ਜੇਹਿੰਦ ਦੁਖ ਵਿਚ ਦਿਖ ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਮਾਹ
ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੇ ਪਾਹ ਵਿਚ ਹੋਵੇ ਗਿੱਟਾ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨ ਸੁਟ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੇਹਿੰਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਤੇ ਅਜੇ ਵਾਸਤੇ
ਸੁਭਾਵਰ ਜੀ ਚਰਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਜੇਹਿੰਦਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਆਈ ਦਾ ਫਾੜ

ਮਨਾ ਨਹੀਂ ਕਾਹਿ ਤੇ ਮਰ ਮੁਰ ਜੀ ਗੁਰੀ ਦੇ ਕੇਰੀ ਜੇਹਿ ਸਮਾ ਤਰ ਫਿਰ
ਨਗੀ ਫਿਰ ਫਿਰ ਰਿਸੇ ਦੀ ਮੈਰ ਨਹੀਂ - ਹੋਈ॥

ਯੇਸਵਾਮੀ ਤੁਸੀਂ ਦਸ ਜੀ ਰੇ ਨਿਬਿੰਨਾ ॥੨॥

ਸੇਧੇ ਘਰੇ ਨਾਨਕੀਤ ਸੰਮਤਾ ॥

ਗੁਰ ਰਵਿਨ ਪਰ ਰਾਮ ਨਾਨਕ ॥

ਨਿਸ ਭੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਰਵੇ ਨਾਨਕੀਤਾ ॥

ਘਰ ਨਾਨਕ ਰਵੇ ਜੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਤੀਤਾ ॥

ਗੁਰ ਰਵੀ ਜੀ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦੇ ਨਿਰਦੇ ਨੇ ਮਨਸ ਦੇ ^{ਭਰੇ} ਮੁਖਾਇਆ/ਰਿਤਾ ॥੧॥
ਇਹ ਉਪਾਧਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ॥ ਸੰਮਤ ਦੇ ਫਿਰੇ ਪਾਪਰਾ ॥ ਜਦੋਂ ਉਸ
ਨੂੰ ਸੇਰੇ ਰਗਟਾ ॥ ਘਰ ਮੇਰੇ ॥ ਟਾ ਟਾਗਟਾ ਤਾਂ ਦੁਖੇ ਨੂੰ ਸੇਰੇ ਰਗਟਾ ਦੇਖ
ਦੇ ਜੀ ਪਾਪਰ ਜਾਂਦਾ ॥ ਇਹ ਫਾਹਲੇ ਸੀਤਾ ਰਿਹਾਏ ਨੂੰ ਮਨਸ ਕਥੇ ਭਰੇ ਕਈ
ਗੁਰੇ-ਸ਼ਰਾਮ ਮਨਸ ਤੇ ਉਪਾਧਾ ਦੇਣ ਟਾਂਗ ਨਹੀਂ ॥ ਅਤਿਗੁਰ ਅਮਰਾਸ ਜੀ
ਨੇ ਇਹ ^{ਘਰੇ} ਰਵੇ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਦੁਖ ਨੂੰ ਨਾ ਸੁਗਰ ਦੇ ਅਪਨੀ ਆਪੁ ਘਰਾਂ
ਉਸ ਘਰੀ ਰਗਟੀ ਰਿਹਾ ^{ਅਪਿਯਾ} ~~ਜੇ ਰਿਹਾ ਦੇ ਨੇ~~ ^{ਦੇ ਸਾਧੇ ਰਿਹਾ ਦੇ} ਨ ਮਨਸ ਦਾ ਵਰਨ ਕਰ ਕੇ
ਅਪਨੇ ਘਰੇ ਦੇ ਅਤਿ ਕੋਮਲਤਾ ਦਾ ਪਾਪੇਰੇ ਰਿਤਾ ॥

ਅਪਨੇ ਨੇ ਜੋ ਆਪੇ ^{ਪੁਰਖੇ} ~~ਪੁਰਖੇ~~ ਸਤਿਗੁਰਾ ਦੀ ਤਰਾਂ ਆਪੇ ਪੁਰਖੇ ਬਾਬਾ
ਮੇਰੇ ਜੇ ਤੇ ਮੇਰੇ ਜੇ ਨੂੰ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਨਹੀਂ ਰਿਤੀ ਘਰੇ ਅਪਨੇ ਜਿਹਾ ਫਿਰ ਫਿਰ
ਗਰੀਬ ਨਿਸ ਨੂੰ ਅਪਨਾ ਜਾਈ (ਤਮਾਸ) ਲਾਇਆ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਟਕ ਸੁਧਾ
ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰ ਵੱਖ ਕੇ ਤੇ ਪਰਸ ਕਰੇ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਉਸੇ ਜੇਠ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰਗਾਹਾਣਾ
ਬਾਬਾ ਨੇ ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਤੇ ਸੁਧੇਰੇ ਰੀਤਾ ॥ ॥ ਜੇ ॥ ॥ ਤੇ ਰਘੋਰ ਮੁੱਲਾ ਦੇਣ ਦੇ
ਸਾਹੀ ਸੇਰੇ ਤੇ ਗੁਰ ਗਾਹਾਣਾ ਦੇ ਪੰਥੀ ਪਰਿਵਾਰ ॥ ਆਪ ਪੁ ਅਪਨੇ ਅਸੇ
ਸੰਮਤ ਬਿਰਾਮੀ ੧੬੩੧ ਨੂੰ ਜੇਤੀ ਜੇਤਿ ਸਮਾ ਗਏ॥

ਗੁਰ ਗਮ ਦਸ ਜੀ ॥ ਗੁਰ ਗਮ ਦਸ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਬਾਬਾ
ਗੰਗਾਦਸ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਰਵਿਨਦੀ ਦੀ ਰੁਖੀ ਕੱਢ ਕਈ ਦੁਖ ਸੰਮਤ
ਬਿਰਾਮੀ ੧੫੯੧ ਬਦਿਖੇ ਤੁਸ ਮੰਗੀ ਰਾਹਿਤ ਫਿਰ ਰਿਹਾ ॥ ਆਪ
ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਮ ਜੇਠ ਜੀ ਸੀ ॥ ਆਪ ਭੋਰੀ ਉਸ ਫਿਰ ਗੁਰ ਮਨਸ ਦਸ
ਜੀ ਦੀ ਸਾਹੀ ਰਿਹਾਇਆ ਆ ਗਏ ॥ ਗੁਰ ਜੀ ਦੀ ਸੰਮਤ ਦੇ ਦਸਮਾ ਕਰੇ

ਹੋਰ " ਅੰਤ ਵਿਚ ਦਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬੜਾ ਮਿਹਨਤੀ " ਤੇ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਇਸੇ ਮਨੁੱਖੀ
 ਤੇ ਫਾਈ ਹੋਰ " ਇਹ ਗੁਰੂ ਮੁੜੇ ਹਮਰਾਜ ਦੀ ਟੀਕਾ ਬੁਨਾਂ ਵਿਚ
 ਗਈਆਂ ਤੇ ਰਾਗ ਰੰਗੇ ਸਜੇ ਉਸੀ ਮਨੁੱਖੀ ਤੀ ਅਉਰਾਂ ਜੋ ਬਹਿ ਰਹੇ ਸੀ
 ਹੋਰੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਬਾਰੇ ਹੋਈ ਅਜੇਹਾ ਸਬਰ ਨਾ ਹੋਰੇ ਜੋ ਮੇਰੇ
 ਫੈਲ ਗਏ ਸੀ ਮਰਦੇ " ਜੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਸਿੰਗਰੀ ^{ਸਥੇ} ਚੜ੍ਹਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ
 ਸੁਮਰੇ ਦੁਆਰੇ ਸਾ ਤੇ ਹਮਰਾਜ ਦੀ ਇਹ ਤੇ ਇਹ ਕਹੇ ਸਾ

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਹਮਰਾਜ ਦੀ ਇਹ ਤੇ ਸੁਰਤ ਦੀ
 ਖਰਬੜਾ ਦੇਖ ਕੇ ਅਪਣੇ ਪੁਰਖ ਤੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲੀ ਦਾ
 ਹੁਸ਼ੀ ਹਮਰਾਜ ਨੂੰ ਰਖਾਇਆ " ਪੰਥ ਖੋਲ੍ਹੇ ਤੇ ਸਮੇਲਾਨ ਮੰਚਾ ਦੇਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗਾਇਆ
 ਜੀਨੂੰ ਗੁਰਗੱਲੀ ਤੇ ਸਮੇਲਤ ਸੀਤ ਤੇ ਅਗੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ੀ ਕਰ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰੀ
 ਪਾ ਦਿਤਾ "

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜੋ 'ਅੰਤਿਮ ਬਰ' ਸਰੋਵਰ ਬਣਾਇਆ ਤੇ
 ਇਥੇ ਸਾਹਿਬ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਜੋ ਅੰਤਿਮ ਸਾਹਿਬ " "
 ਇਸ ਸਮੇਤ ਵਿਚ ਲੇਖੇ-ਲੇਖੇ ਤੇ ਅਪਣੇ ਜਿਹਾ ਨੂੰ ਹੁਸ਼ੀ ਕਰੇ ਇਥੇ ਹਰ
 ਆਦਾਰ ਤੇ ਦਾਸਤੇ ਹੁਸ਼ੀ ਦਿਤਾ ਤੇ ਵਸੀ ਸਿਖ ਲੇਖੇ-ਲੇਖੇ ਤੇ ਅਪਣੇ
 ਇਥੇ 'ਦਸ ਗਏ' ਇਸ ਗੱਲ ਇਹ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਦਾਸਤਾ ^{ਬਾਹਿਰ} ਸਿਖਾਇਆ
 ? ਇਸ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਮ ਹਮਰਾਜ ਪੁਰ ਸੀ " ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
 ਨੇ ਇਸ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਖਰਬੜਾ ਅੰਤ ਸਰੋਵਰ ਸੀਤ ਤੇ ਲਿਖਾ ਬਾਰੇ ਸੀ ਖੋਲ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
 ਇਹ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵਿਖਿਆ "

'ਹਮਰਾਜ ਹਮਰਾਜ ਪੁਰ ਸੀਤ ਗਰਦੇ "

(ਅਰ ੪)

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਪੁਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਮਰਾਜ ਦਰਤ ਦਿਤਾ ਜਿਥੇ
 ਹੋਰੀ ਦੁਖੀ ਸੀ ਸੀ ਜੋ ਵਸੀ 'ਹਮਰਾਜ' ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ ਹਮੇਰੇ ਹਮਰਾਜ ਦੀ
 ਹੋਰੀ ਮਿਸਾਲ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹੋਰੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੇਰ ਜੀ ਉਸੇ ਹਮਰਾਜ ਦੀ
 ਉਪਮਾ ਦੇਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਇਥੇ ਅਪਣੇ ਆਖਣ ਤੇ ਦੇ ਹਮ ਪਰਤਾ ਸੁਖੀ, ਭੈ
 ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੇ ਫਿਰਤ ਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹਮਰਾਜ ਦੇ ਹਮਰਾਜ ਵਿਚ ਪਰਤਾ
 ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ "

ਦੇ ੪੦

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁੰਨ੍ਹ ਕੰਧੇ ਸੀ ਸਤ ਤੇ ਦੇ ਪਾਣੀਭੰਡ ਜੇ
 ਤੇ ਸਤ ਤੇ ਕੰਧੇ ਅਗਲਾ ਦੇਰ ਜੀ ਸਨ " ਅਪਣੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗੱਲੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਾਧੂਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ
 ਜਾਂਗਾ ਮੇਰਾ ਖਰੇ ਤੇਰੇ ਸੀਰਸ ਰਹੇਗਾ: ਤੇਈ ਵੀ ਸਿੱਖਾ ਸੀ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਪਰੇ
 ਤੇਰੇ ਵਲੋਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਇਸਨਾਂ ਹੋਗਾ ਕਿਹਾ ਵੇਰੀ ਤੇਰੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਰਹੀਈ ਤੋਂ। ਭਾਵ
 ਇਹ ਕਿ ਗੁਰੂਗੋਸਤਿ ਦੇ ਇਸਨਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿਹਾ ਤੋਂ ਜਾਂ ਤੇਰੇ ਸੀਰਸ ਰਹੇਗਾ ॥

ਆਪ ਸਾਧੂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਾਧੂ ਹਨ ॥ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਦਾਨੁ ਬਹੁਤ ਫੰਗਾ ਸੀ ਜੋ
 ਰਹੀਓ ਸਾਧੀ ਤੋਂ ਤੀ ਚੋਗਾ ਫੰਗਾ ਜੇਸੀ ॥ ਇਹਨਾਂ ਜਦੋਂ ਚਾਹਾ ਸੀ ਹੋਰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਪਾਸ
 ਆਏ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਪੁਰਿਸ਼ਾਨ ਕਿ ਇਹ ਦਾਨੁ ਕਿਹੋ ਇਹਨਾਂ ਫੰਗਾ ਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੋਂ ਤੀ
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਧਨ ਸਾਧ ਜੀ ਤੇਰੇ ਮਾਹਾਰ ਇਹ ਆਪ ਜੀ ਸੇ ਸਾਧਨਾਂ ਮਾਹਾਰਾਂ
 ਦੇ ਹੋਰ ਚਾਹਨ ਵਾਨੇ ਤੋਂ ਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਜੀ ਕਿਹਾ ਦੇ ਹੋਰ, ਦਾਨ ਦੇ ਸਾਧਨੇ ਦਾਨੇ ਕਰ
 ਚਾਹਨ ਹੋਰ ਪਾਏ ਇਹ ਹੋਰ ਵੇਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹੋਰ ਦੇ ਸੇਰ ਸਾਧਨ ਤੇ ਹੋਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ
 ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਇਸਤੀ ਤੇ ਸਾਧਨ ਸੰਗਤ ਤੇ ਦਾਨ ਪਾਏ ਸਾਧਨ ਹੋਰ ॥ x ਸਾਧਨਾਂ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਤੀ ਖਰੇ ਇਸਨਾਂ ਸੀ ਆਪ ਜੀ ਆਪਣੀ
 ਖਾਸੀ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਤੇ ਹੋਰ ਸੀਰਸ ॥ ਆਪਣੇ ਦੇਰ ਅਤੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇਰੀ
 ਆਪਣੇ ਸੀਰਸ ਸੀ ਆਪ ਜੀ ਆਪਣੇ ਚਾਹੀ ਇਹ ਜਾਂ ਹੋਰ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ॥

ਨਾਨਕ ਸੋਚੇ ਸਿਮਰਤਿ ਵੇਰ ॥

ਅਰਥ ਆਪਣੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇਰੀ ॥

(੧)

ਗੁਰੂ ਜੀਰਦਾ ਚਾਹੀ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਹਰਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਰਹੀਓ
 ਕਿਉਰਿ ਦਾ ਹੋਰ ਹੋਰ ਇਹ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀਰਸ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਹੋਰ ਦਾਨੁ ਤੋਂ
 ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇਰੀ ਤੇ ਜਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀਰਸ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਇਹ ਸਾਧਨਾਂ
 ਸਾਧਨਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਖਤਾ ਰਹਾ ਦੇਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਤੇ ਜਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸੀਰਸ
 ਦਾ ਹੋਰ ਇਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਪ੍ਰਿਥੀ ਚੰਦ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ
 ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਦਿਹਾੜਾ ਪ੍ਰਿਥੀਆਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ
 ਸੀ ॥

‘ਚੋਟੁ’ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ
 ਕਿਉਰਿ ਇਹਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ
 ਦਾ ਹੋਰ ਹੋਰ ਸੀ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਚਾਹਨ ਦਾ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ
 ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਜਿਸ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ
 ਸਾਧਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ ਸਾਧਨਾਂ

ਲੀ ਰਹੀ ਦਾ ਹਿਸਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕਾ ਕਹਿਤਾ " ਇਸ ਦਿਨ 'ਚੰਦ੍ਰ' ਨੇ ਅਖਰੀ
ਬਲੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਸਮਝੀ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਭਾਗ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਗ ਰਹੇਗਾ "

ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਈ ਨੇ ਚਾਰਸਾ ਜਾਂਗੀਰ ਕਰ ਦਿਸਾ ਦਿਤਾ
ਲੀਤੀ ਕਿ ਜੇ ਗੁੱਲ ਗੁੱਲ ਅਰਜਨ ਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ " ਉਸ ਦਿਨ ਇਸਦਾ ਦੀ ਬਲੀ
ਤੋੜ ਦਿਖੀ " ਕਥੇ ਜਾਂਗੀਰ ਦੇ ਬਾਗੀ ਸੁੰਗਿਏ ^{ਧੁੰਗੇ} ਪਾਤ ਲਿਖੀ " " ਕਿ

ਜਾਂਗੀਰ ਨੇ ਪਾਤਾ ਤੇ ਦਿਤਾ ਸਾਹਿਬ ਭਾਗ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਗ ਰਹੇਗਾ "

ਦਿਸਾ ਸੁੰਗੀਆਂ ਗਏ ਦਾ ਪਾਤਾ ਦਿਤਾ ਜੇਹਨਾ ਕਿ ਗੁੱਲ ਅਰਜਨ
ਦੇਣ ਲੇ ਨੂੰ ਅੰਗਿਤਾ ਤੇ ਸਿਟਕਾ ਕਰੇ ਲੀਤੀ ਤੇ ਆਦਿ ਗਿਯਾ " ਤੇ ਉਸ

ਆਂ ਇਸਦਾ ਕਥਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੁੱਲ ਅਖੀ ਗਈ ਕੀਤੀ ਤੇ ਗੁੱਲ ਦੇ ਅਰਸਾ
ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੱਲ ਉਗਤੀ ਪਾਏ ਗੀ " ਗੁੱਲ ਦੀ ਨੇ ਇਸਦਾ ਕਥਾ ਕਰਨ ਕਥੇ

ਸਾਹਿਬ ਭਾਗੀ ਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝੀ " ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰਾਹਿਬ ਜਿਸ ਕੁਝ
ਦੀ ਸਾਹਿਬ ਦਿਸ ਸਾਹਿਬ ਭਾਗ ਆਦਿ ਕਥੇ ਮੰਤ ਕੀਤੀ " ਉਸ ਦੀ ਜੁਗ

ਜੇ ਕੋਈ ਧਰਮਿਅ ਆਦਿ ਕਥੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਹਿਬ ਦਿਸ ਤੇ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ
ਮੰਤ ਦੇ ਪਾਤ ਕਿਤਾ ਕੀਤੀ " ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ 'ਸਾਸਾ' ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ "।

ਇਸ ਦਸਤੇ ਗੁੱਲ ਅਰਜਨ ਦੇਣ ਦੀ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮਾਯ ਦੀ ਸਾਹਿਬ ਸੁਣੀ
ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਥੇ 'ਚੰਦ੍ਰ' ਨੇ ਜਾਂਗੀਰ ਰਹੀ ਕਿ ਉਸ ਗੁੱਲ ਦੀ ਨੂੰ ਅਰਜਨ

ਤਸੀਹੇ ਦੇਣ ਨਾ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਇਸਦਾ ਦੀ ਕਥਾ ਕਰ ਕੇ ਜੇ ਤੇ ਕਥੇ ਮੰਤੀ
ਰਹੀ ਦਾ ਹਿਸਤਾ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਭਾਗ ਤੇ ਅਜੇਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਮੇਂ

'ਚੰਦ੍ਰ' ਨੇ ਗੁੱਲ ਦੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾ ਦਾ ਜਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ
ਰਹੀ ਦਾ ਹਿਸਤਾ ਅਜੇ ਕੀ ਮੰਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਹਿਸਤਾ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਗੀ ਪਰ ਸਾਹਿ

ਬਲ ਅਰਜਨ " ਅਰਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇਹਾ ਅਰਜਨ " ਚੰਦ੍ਰ ਨੇ ਗੁੱਲ ਦੀ
ਨੂੰ ਅਰਜਨ ਤਸੀਹੇ ਦਿਤੇ ਕਿ ਸੁਨ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ " ਤਾਂਤੀ ਕੇਹਾ ਉਸੇ ਬਿਠਾ ਕੇ

ਕਿ ਆਹਿਬ ਕਹਿਤਾ ਕਾਫ਼ ਗਰਮ ਗਰਮ ਹੋਤ ਪਾਈ " ਉਥੇ ਪਾਈ ਦੀ ਰੇਗ
ਇਸ ਬਿਠਾਇਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁੱਲ ਦੀ ਨੂੰ ਸਮਝੀ ਆਪਣੇ ਕੇਹਾ ਉਥੇ ਗਿਯਾ ਪਰ

ਇਸ ਅਤ ਕੁਝ ਉਸ ਬਿਠਾ ਸੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤਾ ਇਥੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਾਹਿਬ ਰੇ
ਆਪਣੇ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕੁਝੇ ਅਰਸਾ ਇਸ ਦਸਤੇ ਜੇਹਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁੱਲ

ਦੇ ਹੋਰੇ ਚਮੜੇ ਵਿਚ ਮੜ੍ਹੇ ਰਿਤਾ ਜਾਏ ਤੇ ਆਖੇ ਤੀ ਅੰਦਰ ਨਾਖਾਏ ਕੈਲੇ ਰਮ
ਪੁਟ ਕੇ ਮਾ ਜਾਏ ਸਾ ॥ ਤੁਹਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਅੰਤਮ ਵਿਭਿਨ ਪੁਕੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਤਰਾ ਕਿ
ਜਿ ਮੈਂ ਗਈ ਜਦੀ ਤੇ ਮਫਿਜ਼ਾਂ ਅਗਲਾ ਕਰਨ ਚਾਂਦਰਾ ਤੇ ਸੇ ਸਪਾਹੀਆਂ ਦੇ
ਪਾਤਿਸੇ ਵਿਚ ਉਠਾ ^{ਘੋੜਾ} ਗਈ ਤੇ ਜੋ ਜਾਇਆ ਗਿਆ ॥

ਗੁਰੂ ਜੀ ॥ ਮੈਂ ਤੇ ਦਾ ਤਾਂ ਹੋਈ ਤੇ ਤੀ ਜੀ ਸੀ ਉਠੇ ਆਪ
ਜੇ ਆਖੀ ਘਾਸੇ ਵਿਚ ਜਿਥਿਆਂ ਤੇ : —

“ ਦੇਖੋ ਆਖੇ ਬੇੜੇ ਪੁੱਛੇ ਬੜੇ ਸਿਆਲੀ ਮੁਆਂ ਤੇ ਕੁਇ ”

10 ਉਠੇ ਦੇ ਸਾਖੇ ਵਿਚ ਧਾਮ ਸੰਦਰ ਖੜਾ ਤੇ ਜਿਥਾ ਸੀ ॥ ਉਠਾ ਦੀ
ਮਾਤਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਬੜਾ ਰੋਜ਼ਾਂ ਜਾਸੀ ਜੀ ਜਿਸ ਦੇ ^{ਬੇ} ਚਮੜੇ ਵਿਚ ਉਠੇ ਤੇ
ਮਫਿਜ਼ਾਂ ਜਾਸੀ ਸੀ ॥ ਇਹ ਗੁਰੂ ਉਠੇ ਜਾਂ ਜਾਂ ਸਾਧੇ ਤੇ ^{ਧਰਮੀਆਂ} ਆਤਮ ਬਜ਼ੀਦਾ
ਦੀ ਬਾਜ਼ਰ ਗੁਰੂ ਉਠਾ ਰਾਜਾ ਵਿਚ ਹੋਈ ਮਾਤੀ ਤੇ ਇਹ ਘਾਤਾ ਜੀ
ਜਿਥੇ ॥ ਜਿਹੇ ਜਿਸੇ ਤੇ ਉਠਾ ਦੇ ਰਾਗਾ ਜੀ ਹੋਏ ਪਾ ਉਠੇ ਗੁਰੂ ਵਿਚਾ ਦੇ ਧਰਮ ਤੇ
ਜਿਥਾ ਗਏ ॥ ਆਪ ਤੇ ਇਹ ਆਖਤੀ ਬਜ਼ੀਦਾ ~~ਜਿਥੇ~~ ਇਹ ਅੰਸੇ
ਸੁਜੀਲੇ ਤੇ ਜਿਥਾ ਦੀ ਤੇਰੇ ਅਗਲਾ ਜੀ ਅਗਲਾ ਜੀ ॥ ਆਪ ਜੇਹੇ ਜੁਰੀ
ਚੋੜ ਸੰਮਤ ੧੬੬੩ ਵਿਆਖੀ ਤੇ ਜੇਤੀ ਜਾਂਤ ਮਾ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗਈ ਆਪ
ਸੁਖਤਾ ॥ ਗੁਰੂ ਰਹਿਗੋਚਿੰਦ ਸਾਂਝੀ ਤੇ ਮੋਖ ਗਏ ॥

?

ਗੁਰੂ ਰਹਿਗੋਚਿੰਦ ਜੀ — ਗੁਰੂ ਰਹਿਗੋਚਿੰਦ ਜੀ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਸੀ

ਗੁਰੂ ਅਗਲਾ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਾਤ ਮਾਤ ਗੰਗਾ ਜੀ ਦੀ ਰੁਖੇ ਹਰੇ ਵਰੀ ਵੇਰਾ ਜਾਂਤ
੧੬੬੨ ਬਿਰਹੀ ਤੇ ਵੇਰੀ ਜਿਥਾ ਅੰਧਰਾ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ॥ ਜਦੋਂ ਆਪ ਤਖਤ
ਤਾਹ ਗੁਰੂ ਗੰਦੀ ਪਾ ਬਿਰਹਾ ਜਾਏ ਤੇ ਆਪ ਜੇ ਹੋ ਤਰਹਾਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਜੇ
'ਪੀਰੀ' ਦੇ ਨਾਮ 'ਸੀਰੀ' ਦੀਆਂ ਰਚਾਇਰ ਸਾ ॥ ਗੁਰੂ ਜਾਨ ਤੇ ਜੋਰੇ ਚੜ੍ਹਦੀ ਆਗੀ
ਜਿਥਾਂ ਅੰਦਰ ਤਗਤੀ ਦੀ ਰਹਿਤ ਤੇ ਨਾਮ ਉਠਾ ਜੁਰਤੀ ਦੀ ਦਰਤ ਦੀ ਜੇਤੂ ਤੇ
ਅਨੁਤਰ ਦਾ ਦੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਭੇਜੇ ਨਾਏ ਤੇਜ ਵਿਤੇ ਜਿਹੇ ਜਿਥੇ ਤੇਰੇ ਜੇਤੂ
ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਸੁਸਤਰ ਖੜੇ ਕੈ ਆਏ ਗਾਉਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ੀਆਂ ਪੁਸ਼ਤ ਹੋਰ ਗੀਤਾਂ
ਦੇਰੇ ਜੇਤੂ ਵਿਚ ਰਾਗਾਂ ਤੇ ਅਉਂਦੇ ਤੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਸੁਸਤਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੰਦ
ਜਦੋਂ ਵਿਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹੰਗੀ ਤਗਤੀ ਫੌਜ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਵਿਸਤਰਾਂ ਤੇ ਗੰਦੀ ॥

ਭਗਤੀ ਦੇ ਸਭ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਕੇਈ ਨਹੀਂ ਸਭ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਏ ਦਿਨ ਤਾਂ ਆਪ
ਸਮਝਨ ਧਰਮ ਦੀ ਤੀ ਨ ਭ੍ਰੰਤਰਾ ਸੀ॥ ਕਰੇ ਆਪੀ ਭਗਵਾਨ ਹੁਕਮਾਨ ਦੀ
ਭਗਵਾਨ ਦੇਵੀ ਦੇਖਦੇ ਤਾਂ ਤਾਂ ਜਿਥੇ ਦਿਖਾ ਦਿਖਾਇਆ ਸੇਖਾ ਤੇ ਫਿਰੇ ਪੂਰੇ ਤੱਥ ਦਿਖਾ
ਸੁਰਤੀ ਦੇ ਚਿਤ੍ਰ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਤੀਰੇ ਤੱਥ ਦਿਖਾ ਕੇਸਰ 'ਪਰਮ' (ਕੇਸਰ ਫਰ)
ਤੇ ਤਾਂ ਸੋਚੇ ਤੱਥ ਦਿਖਾ ਜਿਸਨੇ ਕਾਫ਼ ਹੁਕਮ 'ਗਰ' ਕੀਤੇ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਤੇ
ਦੇਸ਼ ਆਪੀ ਭਗਤੀ ਧਰਮ ਦੀ ਅਜਿਹਾ ਸੇਖਾ ਸੇਖਾ ਤੇ ਫਿਰੇ ਭਾਵੇਂ ਭਾਵੇਂ ਭਾਵੇਂ ਭਾਵੇਂ
ਸਤੀਂ ਕਈ ਕਈ ਸੁਰਤੀ ਤੇ ਸੁਰਤੀ॥ ਪਰ ਧਰਮ ਧਰਮ ਭਗਤੀ ਤੀ ਤੇ
ਸੁਰਤੀ ਨਹੀਂ॥

ਭਾਵੇਂ ਸੋਚਿਓ ਸੋਚਿਓ ਤੇ ਸੋਚਿਓ ਸੋਚਿਓ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੀ ਦਿਖਾ
ਸੁਰਤੀ ਆਪੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਕੀਤੀ॥ ਦਿਖੇ ਬੰਦ ਦੇ ਧਰਮ ਜਿਹਾਦੇ ਕੀ
ਕਰੇ ਤੇ ਜਿਹਾਦੇ ਕੀਤੀ ਸੁਰਤੀ ਸੁਰਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ॥ ਆਪ ਤੇ ਆਪੀ
ਤੀ ਆਪੀ ਜਿਹਾਦੇ ਕੀਤੀ ਪੂਰੇ ਕੀਤੀ ਸੋਚਿਓ ਕੀਤੀ ਸੋਚਿਓ ਸੋਚਿਓ ਸੋਚਿਓ
ਦੀ ਕੀਤੀ ਦੀ ਸੁਰਤੀ ਸੁਰਤੀ ਕੀਤੀ॥ ਆਪ ਦੇ ਧਰਮ ਧਰਮ ਦਿਖਾ ਦਿਖਾ ਸੁਰਤੀ
ਸਮਝਦ ਤੀ ਭਾਵੇਂ ਸੋਚੇ ਤਾਂ ਦਿਖਾ॥ ਆਪੀ ਸੁਰਤੀ ਦੇ ਸੋਚੇ ਕੀਤੀ 'ਸੋਚਿਓ'॥
(ਦੇਖੋ ਧਰਮ ਧਰਮ ਸੋਚਿਓ ਸੋਚਿਓ ਜਿਸ ਧਰਮ ਧਰਮ ਸੋਚਿਓ ਸੋਚਿਓ)

ਆਪ ਤੇ ਆਪੀ ਸੋਚਿਓ ਕੀਤੀ ਦਿਖਾ ਦਿਖਾ ਸੁਰਤੀ ਕੀਤੀ
ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਤੇ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ॥ ਆਪ ਧਰਮ ਧਰਮ ਸੋਚਿਓ ਤੇ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਦਿਖਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੁਰਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਦਿਖਾ ਕੀਤੀ॥—

" ਕਰੇ ਭਗਤੀ ਤਾਂ ਸੁਰਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ "

ਭਾਵੇਂ ਭਗਤੀ ਤੇ ਸੁਰਤੀ ਕੀਤੀ ਦੇ ਦਿਖਾ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਤੇ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਸੁਰਤੀ ਦਿਖਾ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਤੇ ਪਰਮ ਧਰਮ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਭਾਵੇਂ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਦਿਖਾ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ
ਦਿਖਾ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ ਕੀਤੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਜਿਥੇ ਦੇ ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਮੋਖਿਰੇ ਤੂੰ ਹੈਰ ਤੇ ਮੁਕਤਿ ਰਹਿ ਰਿਤ ਜਾਏ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਭਿਯੋਈ
ਤੇ ਇਕਾਗਰ ਰਹਿ ਰਿਤ ॥ ਰਿਤ ਰਿ ਜਗਤ ਤੇ ਇਹ ਸਭੇ ਗੁਣੇ ਹੈਰ ਮੁਕਤਿ ਰਹੀ ਵੀਤੇ
ਜਾਂਦੇ ਮੈਂ ਇਥੇ ਤੇ ਹੋਏ ॥ ਉਧਰ ਜਾਗੇਗੀ ਹੁਣੀ ਜਾ ਤੇ ਬਾਹੀ ਭੇਦੀ
ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਸੀਰੇ ਤਰਾਸ ਸੀ ਜੇ ਸੁਭਿਰੇ ਸੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਆਖਿਰੇ ਸੀ ॥ ਆਖਿਰੇ
ਉਸ ਤੇ ਤਰਾਸ ਭੇਜਿਆ ਰਿ ਜਿਸੇ ਗੁਣੇ ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਮੋਖਿਰੇ ਦਾ ਪਾਸ ਫੜੇ ਰੇ ਬਾਹਰ
ਜਿਸੇ ਸਰਾ ਉਧਰੇ ਤੂੰ ਰਿਤ ਵੀ ਰਹਿ ਰਿਤ ਜਾਏ ॥ ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਦੇਸ਼ (੫੨)
ਰਹੀਆਂ ਦੁਖਾ ਕੁਝਾ ਮਿਲਾਇਆ ਤੇ ਤੇਰੇ ਗੁਣੇ ਤੂੰ ਇਕ ਇਕ ਰਹੀ ਰਹੀਆਂ
ਪਾਸ ਪਾਸਾ ਰਿਤ ਇਸਤਰਾਂ ਸਾਥੇ ਤੇ ਬਦੇਸ਼ ਗਜਿਆਂ ਤੂੰ ਬੰਦੀ ਮੁਕਤ ਰਹਿ
ਰਿਤ ਜਿਸ ਰਹੇ ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਮੋਖਿਰੇ ਮਾਧਿਧ ਦਾ ਨਾਮ 'ਬੰਦੀ ਭੈੜ' ਮਜ਼ਹਬ ਪੰ
ਗਿਆ ॥

ਅਪ ਅਪਨਾ ਸੇਖਰਾਸ ਮਈ ਲੀਯਾ ਚੜੀਤ ਰਹੇ ਰਤਰ ਦੁਸੀ ਰੈਣੀ
ਸੰਮਤ ੧੭੦੧ ਖਿਸਤੀ ਤੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬੀ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਪੰਡੇ ਭਗਿ ਗਏ ਤੂੰ ਦੇ ਗਏ ॥

ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਗਏ ਸੀ:— ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਗਏ ਸੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਮੁਕਤਿ ਜੀ ਦੇ
ਗੁਰੂ ਮਾਧਿ ਜਿਸੇ ਸੀ ਰੁਖੇ ਮਾਧਿ ਸੁਰੀ ਤਿਰੋਤਸੀ ਸੰਮਤ ੧੬੮੭ ਤੂੰ
ਰੀਝ ਪਾ ਰਿਖੇ ਮਾਧਿਧ ਪਾਧਿਧ ॥ ਅਪ ਬਾਤ ਜੀ ਸੰਜਮੀ ਸਾਧੁ ਸੁਰਾ ਦੇ ਮਾਧਿ
ਸਾ ॥ ਇਸੇ ਬਾਬਾ ਮਾਧਿਧ ਇਹ ਤੇ ਇਕ ਰਹੀ ਅਪ ਅਪਨੇ ਦਾਦਾ
ਮਾਧਿਧ ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਮੋਖਿਰੇ ਸੀ ਜਾ ਬਾਗੀ ਸੀ ਸੈਰ ਰਹੇ ਸਾਧੁ ਦੇ ਅਪ ਦੇ ਚੇਰੇ ਜਾਧ
ਅਪ ਦੇ ਇਕ ਹੁਣ ਟੁਟ ਗਿਆ ॥ ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਮੋਖਿਰੇ ਸੀ ਪਿਛੇ ਪਾਤ ਦੇ ਦੇਸਿਆਂ ਤਾਂ
ਅਪ ਟੁਟੇ ਹੋਏ ਹੁਣ ਤੂੰ ਦਰਿਦੀ ਜਾਧ ਜੋਗਤ ਦਾ ਜਗਤ ਰਹੇ ਸਾਧ ਇਹ ਹੋਧ
ਰੇ ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਮੋਖਿਰੇ ਮਾਧਿਧ ਰਿਤ ਰਿ ਜੇ ਅਪ ਚੇਰਾ ਜੋਗਤ ਰੇ ਟੁਟੇ ਤਾਂ
ਹੁਣ ਟੁਟੇ ਸੀ ॥ ਬਸ ਉਥੇ ਰਿਤ ਤੂੰ ਜਗਿ ਗਏ ਸੀ ਸਾ ਅਪਨਾ ਚੇਰਾ ਤਾਂ
ਇਹ ਸਮੇਤ ਰੇ ਚਾਏ ॥ ਉਧਰ ਦੇ ਅਖਿਰੇ ਚਾਏ ਦੇਖ ਰੇ ਉਧਰ ਦੇ ਨਾਮ
ਜਾਧ 'ਗੁਰੂ' ਸੁਧਰ ਦੀ ਦੁਹੰ ਤਾਂ ਉਧਰ ਦੀ ਜਾ ਮਾਧਿਧ ਉਧਰ ਇਹ ਤੇ
ਆਖਿਰੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ॥

ਗੁਰੂ ਜਗਿ ਗਏ ਸੀ ਤੇ ਅਪਨੇ ਲੀਯਾ ਰਾਜ ਇਹ ਰੈਣੀ ਜੰਗ ਰਹੀ
ਰੀਝੀ ਤੇ ਅਪਨੇ ਲੀਯਾ ਇਹ ਰੈਣੀ ਤਰਾਸੀ ਰਹੀ ਪਾਧਾ ਰੀਝੀ ਤਾਂ ਉਧਰ

ਪਾਸ ਥਾਈਂ ਸੋ ਸਭ ਸੇਵ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਸਾਨੂੰ।

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਿਲੋਪੀਯੋਂ ਨੇ ਤੀ ਬਾਦਸਾਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਪਾਸ ਵਧੀਕ ਕਰਦੇ
 ਵੀਤੀਆਂ ਨਿਸ਼ਚਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਬਾਦਸਾਹੀ ॥ ਆਪ ਨੇ
 ਆਪਣੀ ਜਗਤ ਆਪਣੇ ਦੋ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕੁਮਾਰਾ ਦੇ ਤੇਜ ਦਿਤਾ ॥ ਰਾਮ ਰਾਏ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ
 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਕਰਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਬਾਦਸਾਹੀ ਪਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ
 ਦਿੱਤੇ ਦਿਤਾ ਅਧਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਦਿਸ ਰਹੇ ਗਏ ਪੜ੍ਹਿਆ ॥ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ
 ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਹੋ ॥ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦਿੱਤਾ ॥ "ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਦੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰੀ
 ਪੁੱਤ੍ਰੀਆ ॥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰੀ ਦੀਆਂ ਜਗਤ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ॥" ਪਾ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ
 ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਦਿਤਾ ਰਾਮ ਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਰਾਮ ਰਾਏ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ॥ "ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ
 ਬਾਦਸਾਹੀ ਦੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰੀਆ ॥" ਜਦੋਂ ਦਿਸ ਗਏ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ
 ਜੀ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸਨੇ ਰਾਮ ਰਾਏ ਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਕਿ ਉਸ
 ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ॥ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦੇ ਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਤਾਂ
 ਉਸ ਨੂੰ ਤੇ ਪਾਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੇਵਾ ਸੀ ਉਸ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਕਰਮਾਂ ਦੇਖਿਆ
 ਤੇ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ
 ਨੂੰ ਬਾਦਸਾਹੀ ॥ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਕਰਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ॥

ਆਪ ਆਪਣੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ ਨੇ ਰਾਮ ਪੰਤਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ
 ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਾਮ ਰਾਏ ਦੇ ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ १੭੧੨ (1718) ਨੂੰ
 ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਾਹਿਬ ਗਏ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਰਾਏ ਜੀ
 ਦੇ ਪਾਸ ਪਾਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦੀ ਬਾਦਸਾਹੀ १੭੧੨ ਬਿਰਮਾ
 ਨੂੰ ਬਾਦਸਾਹੀ ਦਿੱਤਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਖੇ ॥ ਆਪ ਆਪਣੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਿੱਤੀ
 ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲੀ ਨੂੰ ਸੰਗਰਾਮ ਦੇ ਬੋਲਾ ਸਾਹਿਬ ॥ ਆਪ ਜਿਸ ਦਰ ਦੇਖਦੇ
 ਉਸ ਦੇ ਦੁਖ ਦੁਖ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾ ਕਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ॥
 ਕਿ "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ ॥"

ਆਪ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜਿਸਨੇ ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ ਸਾਹਿਬਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਵਧੀਕ

ਜਿਸੇ ਤੁਰਕ ਭੇ ਦੇ ਮੱਥੇ ਰਹੀ ਰਗਤ ॥ ਆਪਣੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਜੇਸ ਤੇ ਅਹਿਰੀ ਬੁਧਾਏਜਿਅ
ਆਪਣੇ ਮਨਜੁਏ ਮਨਜੁਏ ਦਿਖੀ ਦਰ ॥ ਭੁਰੂਰ ਕਰਿਤਾ ਤੇ ਰਸਤੇ ਦਿਖ ਆਪਣੇ ਸਿਖ
ਨੂੰ ਰਹਸਰ ਦੇ ਕੇ ਨਿਗਰ ਕਰਦੇ ਗਏ ਜਾਏ ਦਿਸੇਤਰੇ ਸਿਖੀ ਦਾ ਘਰਾਨਾ ਕਰਦੇ ਗਏ ॥

ਰਸਤੇ ਦਿਖ ਅਛਾਧਾ ਦੇ ਜੇ 'ਪੰਨੇਖਰੇ' ਧਿਰੇ ਦਿਖ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭੋਗ ਕੀਤਾ ॥
ਉਸ ਧਿਰੇ ਦਿਖ ਦਿਖ ਬਲਾ ਦਿਰਫਲ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ ॥ ਜਦ ਉਹ ਸਵੇਰੇ ਸਾਰ
ਧਾਰਾ ਜੇਗਰ ਮੰਦਰ ਗਿਲਾ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਖਣਾ ॥ ਕਿ ਕੋਈ ਬਲਾ ਤਾਰੀ ਭੋਗ ਉਤਰਿਆ
ਉਤਰਿਆ ॥ ਕਈ ਤੰਬੂ ਰਗੇ ਰੋਏ ^{ਤੇ ਘੋਰੇ ਘੋਰੇ} ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਪੁਛਿਆ ਇਹ ਕਿਸ ਦਾ ਭੋਗ
ਹੋਇ? ਇਹ ਸਿਖਨੂੰ ਜੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦੇ ਮਾਫ਼ਰ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਭੋਗ ॥ ਆਪਣਾ ਦਿਖੀ ਦਰ ਜਾਤੇ ਜਾ ॥ ਪੰਡਿਤ ਜੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ
ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਦੀ ਦਾ ਮਾਫ਼ਰ ਤੇ ਕੋਈ ਬਲਾ ਦਿਰਫਲ ਅਤੇ ਸਭ ਵੇਰੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ
ਗਿਲਾਤਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਜਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਿਖਨੂੰ
ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਖ਼ਾ ਰਿਤਨੀ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿਤਾ ਕਿ
ਕੋਈ ਸਤਸਾਹ ਵੀ ॥ ਤਾਂ ਪੰਡਿਤ ਕਹਿੰਦੇ ਜਾ ਸਤਸਾਹ ਦਾ ਬੱਝਾ ਕੀਤਾ
ਉਤਰਿਆਈ ਕਰ ਸਰਦਾ ॥? ਭਲਾ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕੀਤਾ ॥? ਤਾਂ ਇਹ ਦੇ
ਉਨ੍ਹੇ ਦਿਖ ਸਿਖ ਜੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਰੂ ਤਰਿਆਮਾ ॥ ਇਹ ਸੁਣ
ਕੇ ਪੰਡਿਤ ਤੇਰੇ ਤੀ ਅਸਹਾਰ ਮਰਿਆ ॥ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਜਾ ਨਾਮ ਤੇ ਬਲਾ
ਦੀਰਘ ਰਖਿਆ ^{ਉਹ} 'ਦਿਸਾ' ਤੇ ॥ ਗੀਤ ਕਹੀ ਸੀ ਤੇ "ਗੁਰੂ ਦਿਸਾ" ਉਸ
ਗੀਤ ਦੇ ਇਹ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਅਰਥ ਕੀਤੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ॥ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ
ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਕਹਾਗਾ ॥

ਇਹ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਿਖ ਜੇ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
ਸਿਖਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਉਸ ਪੰਡਿਤਨੂੰ ਬੁਲਾ ਰਿਖਾਉ ॥ ਸਿਖ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ
ਬੁਲਾ ਰਿਖਾਇਆ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪੰਡਿਤ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਡਿਤ ਜੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਛੇ
ਦਿਖ ਕੋਈ ਮੁਰਖ ਮੁਰਖ ॥ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਉ ॥ ਪੰਡਿਤ ਇਹ ਕੀਤਾ ॥
ਸਰ ਰਿਖਾਇਆ ॥ ਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੀ ਤੇ ਕੋਈ ਕੀਤੀ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
ਉਸ ਕੀਤਾ ਦਰ ਆਪਣੀ ਦਰ ਦਿਸਾਈ ਪਾਈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਹਾ ਤੇ

ਮੱਖਣ ਸਾਹ ਨਾਮ ਦਾ ਇਹ ਜੁਝਾਟਾ ਸਿੱਖ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜਗਤ ਇਹ ਕਈ
 ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਰਿਸੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਥਕ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਭੁੱਖ ਨਾਮ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਅਰਧ
 ਰੀਠੀ ਵਿ ਸਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਜਿਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੀ ਤੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਗਜ਼ਾਰ ਤੇ ਕੇ
ਪ੍ਰਾਨ ਮੱਖਣ ਮੇਰੇ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹਨਾਂ ਗਾ, ਮਾਘ ਵਿਰਥਾ ਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਸੰਕਟ ਤੇ ਉਥਲੇ
 ਕੇ ਮੇਰੇ ਜਗਤ ਭੁਧਾ ਤੇ ਬਚਾਵਾ। ਇਸਤਰਾਂ ਵਿਰਥਾ ਤੇ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸੰਕਟ ਟਰ
 ਗਿਆ ॥ ਭਿੰ ਪੁਰਖ ਤੇ ਇਸ 'ਬਰਖੇ' ਆਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਅਖੀਰ ਸੁਖਣਾ ਪੁਰੀ
 ਕੇ ਪਾ ਵਿਚੇ ਆਇਆ ਕੇ ਉਹ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਤੇ ਗਿਆ ਕਿ ਆਖਿਰ ਭੁੱਖ ਨਾਮ ਦੀ
 ਗੱਦੀ ਦਾ ਅਸਰ ਦਰਸਾ ਕੇ ਉਹ ਤੋਂ? ਮੈਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਅਖੀਰ ਸੁਖਣਾ ਦੇਵਾਂ? ਉਸਨੇ
 ਸਾਥੇ ਤੀ ੨੨ ਭੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪੰਜ ਮੇਰੇ ਪਰ ਕੇ ਮੱਖਣ ਦੇਵਨਾਂ ਸੁਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ
 ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਗਤ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਭੀ ਨਾ ਬੁਝਿਆ ॥ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ
 ਇਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਭੁੱਖ ਵੀ ਭੀ ਤੋਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦਸਿਆ ਇਹ 'ਕੋਈ' ਕਮਲੇ 'ਤੇ' ਜੈ ਸਦਾ
 ਕੋਰੇ ਵਿਚ ਤੇ ਬੈਠਾ ਰਹਿੰਦਾ 'ਤੇ' ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇ ॥ ਤਾਂ ਮੱਖਣ ਸੁਰ ਤੇ
 ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦੇ ਦਰਸਾ ਲਭ ਕਰੇ ਜਾ ॥ ਉਸਨੇ ਚੁੱਕੇ ਕੇ ਕੇ
~~ਮੱਖਣ ਦੇਵੇ ਕੋਈ ਕਈ ਭੁੱਖਾਂ ਪੁਰੀ ਪੁਰੀ~~ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਮੇਰੇ
 ਪਰ ਕੇ ਮੱਖਣ ਦੇਵਿਆ ਤਾਂ ਭੁੱਖ ਜੀ ਆਖਨ ਕਹੇ ਉਹੇ ਮੱਖਣ ਉਹੇ 'ਤੇ' ਤੇ
 ਕਿੰਤਾ ਸੀ ਪੰਜ ਮੈਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲਾਂ ਗਾ ਤੇ ਤੁਮ ਅਖੀਰ ਗਤ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਹਰਕਾ ਤੋਂ?
 ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਤੇ ਮੱਖਣ ਸਾਹ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਦੇ ਚਰਨ ਤੇ ਫੇਰ ਪੈਰ ਤੇ ਗਿਆ
ਪ੍ਰਾਨ ਪੰਜ ਮੈਂ ਮੇਰੇ ਮੱਖਣ ਦੇਵਿਆ ਤੇ ਕੋਰੇ ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਕੇ ਪੱਖ ਦੇਵਿਆ ਤੇ ਸਥੇ
 ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਤੇਰੇ ਦਿਤਾ ਕੇ 'ਗੁਰੂ ਰਾਧੇ' 'ਤੇ' ਤਾਂ ਤੁਮ ਅਸਰ ਗੁਰੂ ਰਤਨਿਆ
 ਤੇ 'ਮਾਹੀ ਸੰਗਤ' ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਰੇ ਬਹਾਰ ਜੀ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਾਘ
 ਤੇ ਪਰਗਟ ਕੇ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕੇ ਅਸੀਂ ਬੜੀ ਦੇਰ ਤੇ ਇਧਰ ਉਧਰ
 ਭਟਕ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਤੇ ਗਏ ਹਾਂ ॥ ^{ਜੀ} ਗੁਰੂ ਫਿਰ ਸੰਗਤ ਦਰਸਾ ਦੇ ਕੇ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਕਰੇ ॥

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਚਾਰ ਸਭਾਈ ਸਾਹ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾ
 ਕੋਈ ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਵੀਸਰ ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਤੇ ਕੀਤਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ
 ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਦਰ ਅਪ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦਾ ॥ ਚੰਗਾ ਦੀ ਚੰਗੀ
 ਪਰਥਾ ਕਰ ਕੇ ਅਪ ਦੀਵਾ ਵਿਚ ਸਭੇ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਪਰ ਸਮੇਤਿਤ ਤੇਰੇ ਸਥੇ
 ਤੇ ਦਰਸਾਨੇ ਨਾਮ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਗਾਹ ਕਰਨ ਕਰੇ ॥

ਇਹਨਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅੰਤਿਮ ਪਾਠ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚੋ-ਜੇਹਿਆ
 ਕਿ ਇਹ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਹਨ ਪਰਸਿਦ ਤੇ ਗਿਆ ਤੇ ਕਿਤੇ ਆਜੇਗਾ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਨਿ ਸਾਨੂੰ ਵਿਚੇ
 ਬੇ ਰਸਤਾ ਰਹੇ। ਆਪ ਵਰਜਾ ਕਰ ਫੜੇ ॥ ਉਹਨਾਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਦਰ ਦੇ ਵਿਚਲ ਬੰਦ
 ਰਹੇ ਬਾਤੋਂ ਤਾਂ ਮਾਧ ਦੇ ਕਿਤੇ ਏਧਰ ਉਧਰ ਤੇ ਗਏ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਤੋਂ ਦੀ ਗੁਰੂ
 ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਮਝਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਫੜੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ 'ਗੁਰੂ' ਦੀ ਗੁਰਿਆਈ—
 ਪਰਮ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਨਹੀਂ ਰਖਦੀ ਸਗੋਂ ਉਹ ਤਾਂ ਜਿਥੇ ਚਾਹਨ ਧਰਦੇ ਹਨ ਉਥੇ
 ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਤੀਰਥ ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :—

'ਆਰਥ ਤੀਰਥ ਕਿਸੇ ਸਾਧ ਪਸ ਪਥੇ ; ਗੁਰੂ ਜੀ ਚਰਨੀ
 (ਗੁਰਦਾਸੀ)

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਾਣੀ ਤੀ ਉਚਾਰੇ ਤੇ ਸਾਰੀ ਜੀ ਬੜੀ ਵੈਰਾਗ ਮਈ
 ਹੈ ॥ ਪਰ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ 'ਪੀਰ ਮਖ' ਸਦਾ ਆਪ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹਿਤ ॥ ਉਸਦੇ
 ਸੀਤਾਂ ਮਸੰਦ ਵੇਰੋਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਥੇ ਗੋਲੀ ਭੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖਰ ਗਏ ॥ ਇਹ
 ਪੀਰ ਮਖ ਤੇ ਆਪਣੀ ਯਾਦ ਕਰ ਕੇ ਜਾਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਾਧ ਅਸਥਾਨ ਹੁਣ ਜਿਆਦਾ ਇਹ
 ਮੱਥਾ ਸੁਭ ਆਪਣੇ ਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਰ ਕੇ ਗਿਆ ਤੇ ਪੀਰ ਮਖ ਦੇ ਘਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ
 ਹੁਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸਾਮਾਨ ਤੇ ਉਸਨੇ ਪੀਰ ਮਖ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਭੀ ਹੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ॥ ਇਸ
 ਸਾਮਾਨ ਵਿਚ ਉਹ ਪਵਿਤਰ ਬੀਜ ਤੇ ਸੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਜਿਥਾਈਸੀ
 ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਨੇ ਜਿਥੀਸੀ ॥ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬੀਜ ਪੀਰ ਮਖ ਕਿਸੇ
 ਦੇਰੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰੇ ਹੁਕਾ ਕੇ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ॥ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
 ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਕਿ ਪੀਰ ਮਖ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿਉ ਤਾਂ
 ਸਿਧਾਂ ਨੇ ਸਾਧ ਸਾਮਾਨ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ ਮਾਤਾ ਜੀ ਕਾਫ਼ ਸਖਾਤ ਮੱਥੇ ਦੇ ਉਹ
 ਬੀਜ ਵਾਪਸ ਨ ਕੀਤੀ ॥

ਧਰਮ ਤੇ ਸਿੰਘ ਪੁਰ ਜਨ ਹਯੋ

ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੀ ਇਹ ਦਿਨ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਬੋਲੀ
 ਇਹ ਸਾਮਾਨ ਹਲਕਾ ਹੋ ਸਕਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਖ ਨੂੰ ਸਿਰ ਉਤੇ 'ਪੈਦੀ ਸਾਹਿਬ'
 ਚੁਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਪੁਛਤਾ ਰਹੇ ਇਹ ਸੀ ਤਾਂ? ਸਿਧਾਂ ਅਰਜ
 ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਹ ਉਹ ਜੀ ਬੀਜ ਤੇ ਜੋ ਪੀਰ ਮਖ ਦੇ ਘਰੇ ਸਾਮਾਨ
 ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਸੁਭ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬੜੇ ਨਾਗਨ ਤੇਰੇ ਤੇ
 ਹੁਕਮ ਕੀਤੇ ਜੋ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪੀਰ ਮਖ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦੇ ਕੇ ਆਉ ॥
 ਪਰ ਸਿਧਾਂ ਅਰਜ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਹ ਗੁਰੂ ਦੇਖੀ

ਹੁਸ਼ੀਰ ਮੁਖ ਦੇ ਮੱਥੇ ਰਗਤ ਤੇ ਜੀਅਗੀ ਕਰਨ ਤਾਂ ਹੁਣ ਜੀ ਤੇ ਉਹ ਬੀੜ
 ਉਥੇ ਜੀ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਭਰਦਾ ਰਿਹੀ ਤੇ ਇਕ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਜਾਨ ਦਾਨੇ ਮੁਸਾਫਿਰ
 ਦੇ ਹਥ ਸੁਰੇਹਾ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਕਿ 'ਧੀਰਮ' ਇਥੋਂ ਆ ਕੇ ਬੀੜ ਤੋਂ ਜਾਵੇ ॥
 ਧੀਰਮ ਮਰ ਵੇਖੇ (ਭੀਤਖੋਰ) ਤੋਂ ਕੇ ਅਦਿਆ ਪਰ ਕਦੀ ਇਸ ਜਤਨ ਕਰਨ ਪਾਤੀ
 ਉਹ ਬੀੜ ਉਸ ਤੋਂ ਨਾ ਮਿਲੀ ॥ ਤਾਂ ਇਕ ਸਜਣ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸਫਾ ਦਿਤੀ ਕਿ
 ਤੂੰ ਆਦਮ ਰਹਿ ਜਾਗਿਆਂ ਅਛਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ਼ੁਭ ਗੰਗਰਿਸ਼ਨ ਤਰ੍ਹਾਂ
 ਆਦਮ ਰਹ ਕੇ ਬੀੜ ਜਤਨੀ ਸੁਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰ ਹਰਤ ਦੇ ਮਾੜਾ ਹੁਣ
 ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਤੋਂ ਜੀ ਆਗਦਰ ਤਾਂ ਫਾਸਤੇ ਜੀ ਤੋਂ ਬੀੜ ਜੀ ਜਤਨੀ
 ਅਖੀਰ ਹਰ ਕੇ ਉਸ ਤੇ ਹੁਣ ਤੇਗਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤਰ ਆਦਮ ਰਹ
 ਕੇ ਵੇਖੇ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬੀੜ ਮਿਲ ਗਈ ਤੇ ਧੀਰਮ
 ਉਸ ਉਸਨੂੰ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਗਿਆ ॥

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਰਸ਼ਾਤ ਐਂਗਲੇਸ਼ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ
 ਧਰਮ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਚਲਾਈ ਯੇਈ ਸੀ ॥ ਜਦਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤੇ ਉਹ
 ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਰਮ ਦੇ ਜਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ॥ ਇਸੇ ਦੌਰ
 ਮੁਸਲੀਮ ਦੇ ਕੁਝ ਪੰਡਿਤ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਹੁਣ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਪਾਸ ਅੰਦਰਪੁਰ
 ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਅਹੱਲੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਐਂਗਲੇਸ਼ ਬੜਾ ਤੇਗ ਕਰ ਰਿਹਾ
 "ਮੈਂ" ਗੱਲ ਦੇ ਗੱਲ ਤੇ ਭੁੱਲੀ ਚਲ ਰਹੀ "ਜੇ" ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਅਤੀ ਸਾਹਿਤ
 ਕਰੋ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭੁੱਲਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਕੇ ਹੁਣ ਤੇਗ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਅਸੀਂ
 ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਹੁਣ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜੇਗ ਕਰ ਰਹੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ
 ਸਾਰੇ ਜੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਜਾਵਾਂਗੇ ॥

॥ ਪੰਡਾ ਤੇ ਅਖੀਰ ਦੇ ਕੇ ਦਿਲਾ ਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਜੀ
 ਇਸੀ ਦਸ ਤੇ ਕੁਝ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਹੁਣ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਪਰਮ ਪਰਚਾ ਦੀ ਖਾਤ ਪੁਰਖਦਰ ਆਪਸ
 ਤੇ ਕੇ ਦੋਹਾ ਕੀਤਾ ॥ ਹਸਤੇ ਦਿਖ ਆਪੇ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਜੀ ਰਹਾਸ ਦਿਤੇ ਤੇ
 ਸਿਖੀ ਦੇ ਪਰਚਾ ਕੀਤਾ ॥ ਇਸੇ ਦੌਰ ਪੰਡਾ ਸਾਹਿਬ ਦਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਦਿਲ
 ਸਾਹਿਬ ਜਾਣੇ ਤੇ ਜਨਮ ਜਿਨਾ ॥ ਉਸ ਦੇਣੇ ਹੁਣ ਜੀ ਆਪ ਆਸਪਾਸ ਦਿਖ ਸਾ
 ਤੇ ਉਥੇ ਜੀ ਆਪ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣੇ ਦੇ ਜਨਮ ਜੋਗ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਸੀ ॥ ਆਪ
 ਨੇ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣੇ ਦੇ ਨਾਮ ਸੋਚਿੰਦੇ ਹੋਏ ਰਹਿੰਦਾ ॥ ਹੁਣ ਜੀ ਰਾਖਸੀ ਤੇ ਮਨਜੋਰ
 ਮਨਜੋਰੀ ਅੰਦਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਆ ਗਏ ਤੇ ਪਟਵੇ ਸੁਰੇਹਾ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸੋਚਿੰਦੇ

ਤੂੰ ਅਪਰੰਪਰ ਤੇ ਅਮਰ ਜੇ ॥

ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਮ ਤੇ ਬੜਾ ਤਾਹੀ ਸੇਵਕ ਅ ਗਿਆ ਸੀ ॥
 ਅੰਗੇਜ਼ ਜੇਥੇ ਜਗਤਸਰਸੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣਾਈ ਜਾ ਗਿਆ ਸੀ ॥ ਇਹ ਇਸ
 ਬਾਰਸ਼ਾ ਦੇ ਸੁਖ ਤੇ ਤੇ ਭੀਤ ਤੇ ਵੇਖ ਕੇ ਸ਼ਾਹੀ ਪੱਤਿਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰ
 ਪਹੁੰਚੇ ॥ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੀਤਿਕਾ ਅ ਹੁਕਮ ਤੇਗ ਰਾ ਹੋਈ ਤੇ ਜੇਕਰ ਤੇ
 ਭਰੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਜਾਗੇ ਤਾਂ ਅਪ ਵਿਆਹ ਕੇ ਤੇ ਸਾਡਾ ਤਿਸ
 ਜੇਹੂੰ ਬਣਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਪਰਮ ਤੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਜੇਥੇ ਖਤਮ ਹੋ ਫੜੇ ਗਾ ॥ ਹੁਣ ਸੀ
 ਤੇ ਪੱਤਿਤ ਤੇ ਤਸੱਖੀ ਦਿਤੀ ਤੇ ਅਖਿਆ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਬਾਰਸ਼ਾ ਤੇ ਕਹਿ ਦਿਓ
 ਕਿ ਜੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਹੁਣ ਤੇਗ ਬਾਰਸ਼ਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਮੇਰੇ ਜੇਥੇ ਤਾਂ ਸ਼ਾਹੀ
 ਸਾਥੇ ਜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਦਿਸਦਾ ਕਦੇ ਹੋ ॥

ਪੱਤਿਤ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੱਤਿਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਦਿਖੀ ਦਰ ਹੋਚ ਕੇ ਰਿਤਾ
 ਤੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਿਖੀ ਦੇ ਪਰਮ ਕਰੇ ਜੋਰੇ ਸੀ ॥ ਜਦ ਅਪ ਅਗੇ ਪਹੁੰਚੇ — ? (ਕਿਹੀ)
 ਤਾਂ ਉਥੇ ਅਪ ਤੇ ਗਿਰਦਾਰ ਕੇ ~~ਜਿਸਦਾ~~ ਕੇ ਦਿਖੀ ਜਿਸਦੇ ਗਿਆ ॥ ^{ਉਥੇ}
 ਅਪ ਤੇ ਇਸਦਾ ਕਦੇ ਹੋਏ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਅਪ ਸੀ ਦੇ ^{ਅਪ}
 ਦਿਸਦਾ ਤੇ ਅਪ ਤੇ ਤਸੱਖੀ ਦੇ ਕੇ ਕਤਰ ਕਰ ਕੇ ਹੁਕਮ ਸੁਨਾਇਆ ਗਿਆ ॥ ^{ਉਥੇ}
 ਅਪ ਸੀ ਦੇ ਸਾਥੇ ਅਪ ਦੇ ਇਹ ਸੇਵਕ ਤਾਂ ਦਿਸਦਾ ਤੇ ਦਿਖਾ ਪਾਈ ਕੀ ਦੇਗ
 ਇਹ ਬਿਠ ਕੇ ਉਥੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਹੁਣੇ ਸੇਵਕ ਤਾਂ ਮਤੀਰਾਸ
 ਤੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਫੜੇ ਹੋ ਰਿਤਾ ॥ ਹੁਣ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਖਿੱਚੇ ਇਹ
 ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਇਹ ਅੰਦਰ ਦਾ ਤੇ ਸੁਤਾਥੇ ਖਿੱਚ ਕੇ
 ਤੇ ਸਾ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠਾ ਸੋਨਾ ਅਰਿ ਕਰ ਅਤਿ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ॥
 ਅਖਿਆ ਹੁਣ ਸੀ ਤੇ ਗੰਗਾ ਹੋਰ ਦਿਖੇ ਤਖ਼ਤਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਿਰ ਕਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ
 ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ॥ ਮੱਥਾ ਸੁਰੀ ਪੰਜ ਸੰਗਤ ਬਿਰਾਜੀ ॥ ੩੨ ॥ ਅਪ ਕੇ ਸੁਧਰਾ
 ਦੀ ਮੌਜੀ ਮਿਸ਼ਾਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕੁਸ਼ੀ ਇਹ ਜਾਸਕੀ ॥ ਇਸ ਕਾਰ ਹਿੰਦੂ ਪਰਮ
 ਇਹ ਕੁਝਾਈ ਦੇ ਜੁਲਾ ਜਾਗ ਪਿਆ ਤੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੇ ਸੁਖ ਤੇ ਹੋਰ ਪਈ ॥
 ਗੰਗਾ ਹੋਰ ਦਿਖੀ ਇਹ ਕਰੇ ਹੁਣ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਇਹ
 ਅਪ ਤੇ ਹੁਣ ਕੀਤਾ ਸ਼ਹੀਦ ਦਿਸਦਾ ॥ ਤੇ ਦਰਸਾਈਆਂ ਦੀ ਭੀੜ
 ਰਹੀ ਹੋਈ ॥

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ — ਆਪ ਦਾ ਅਟਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਅਠ ਮਾਤ ਹੁਸੀ ਦੀ ਕੁਖੋਂ ਪੈਂਦੇ ਹੁਣੀ ਸਤੀ ਜੰਤ ਬਿਰਠੀ ੧੭੨੩ ਨੂੰ ਪਟਨਾ ਜਾਇ
ਦਿਖੇ ਤੇਹਿਨਾ ॥ ਆਪ ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ, ਸੁਰਮੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰੀ, ਸੀਤੀ ਤਿਪੁਰੇ ਅਤੇ
ਕੋਤਰੀ ਸਨ ॥ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਆਪ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ
ਆਪਣੇ 'ਬਚਿਤ ਨਾਟਕ' ਲਿਖਿਆ ਹੈ ॥ ਆਪ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹਿਆਂ ਸਰ ਸੁਰ
ਜੀ ਇਹ ਬਚਿਤ ਨਾਟਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਬਚਿਤ ਨਾਟਕ ਦਾ ਕੁਝ ਦਿੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਦਿਖ
ਕੋਈ ਗੋਰੁ ਤੇਰੇ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਭਾਰ ਤੇ ਸਮਝੀ ਹੈ ॥ ਆਪ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਖ
ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਦੀ ਤੁਹਾ ਹੈ ॥

ਅੰਤਿਮ ਸ਼ਬਦੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ:—

ੴ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀ ਦੇ ਜੋ ਸੁਭੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਚੰਗੀਤਰਾਂ ਵਿਚਰਿਆਂ
ਇਸ ਗਰ ਦਾ ਪੂਰਨ ਨਿਰਨਾ ਤੇ ਜੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੋ ਗਰ ਨਾਟਕੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਪਦੇਸ਼
ਨਾਟਕੀ ਸੀ, ਜੋ ਪਰੋਗ ਨਾਟਕੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਗਰ, ਨਾਟਕੀ ਦਾਤਾ ਰਾਖ, ਨਾਟਕੀ
ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨਾਟਕੀ ਪਿਆਰੀ ॥

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਮਨੁਖ ਨਾਟਕੀ ਜੀਵਨ, ਇਸ ਦਾ ਜਨਮ ਗਰ ਨਾਟਕੀ ਹੈ,
ਇਸ ਦੇ ਜੰਨੇਗ ਵਿਜੇਗ ਨਾਟਕੀ ॥ ਇਸ ਵਲੀ ਇਹ ਨਾਟਕੀ ਭੰਗ ਨਾਟਕੀ ਪੂਰਨ ਰਾਤ
ਨਿਰਨਾਇਕ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾਟਕੀ ਭੰਗ ਨਾਟਕੀ ਤੁਰਿਆ, ਉਦਾਸਿਆ, ਨਿਰਾਸ਼ਿਆ,
ਉਦਾਸਿਆ ਜਾਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਲੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਾਨਸੁਧਾਰ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ
ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਵਲੀ ਨਾਟਕੀ ਭੰਗ ਜੀ ਦਰਸਿਆ ਹੈ ॥

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਬਾਹਰ ਅਦਮਦਾ ਦਿਹਾ ਜੀ ਨਾਟਕੀ ਰਹਿਤਾਂ ਗਤੀ
ਪਸੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਹਿਤਾਂ ਰਾਗ ਪਏ ਸਨ ॥ ਸਾਧਿਆਸੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਰਹਿਤਾਂ, ਗਤਾ ਮੰਦੀ
ਨੂੰ ਰਹਿਤਾਂ 'ਮ' ਨਾਟਕੀ ॥ ਪਾਂਡਿਤ ਸਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਰਹਿਤਾਂ ਰਹਿਤਾਂ, ਪਿਛ ਨੂੰ ਮਾਨਸੁਧਾਰ
ਦੀ ਰਸ ਪਛੁਣੀ, ਦੇਈ ਦੀ ਪੂਜਾ ਤੇ ~~ਦੇਈ ਦੇਈ~~ ਜਰ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ ਦੇਈ
ਪ੍ਰਗਟ ਤੇਰੇ ਵਲੀ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦੀ ਬੜੀ ਵਲੀ ਰਹਿਤਾਂ ਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਂਡਿਤ ਨੂੰ ਮਾਨਸ
ਅਤਮ ਰਹਿਤਾਂ, ਖਾਨਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਸਾਜਨਾ, ਬੰਦੂਕ ਦਾ ਪਾਖਨਾ, ਰਮਣੀ ਦੀ
ਗਤੀ ਦਿੱਤੇ ਨਿਰਨਾ ਤੇ ਤੇਰੀ ਮਾਤ ਦੇ ਰਹਿਤਾਂ 'ਮ' ਰਹਿਤਾਂ, ਉੱਚੇ ਦਾ ਪੀਰ ਬਰਦਾ
ਸਤ ਨਾਟਕੀ ॥ ਇਹਨਾਂ ਗਤੀ ਜੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਸੀ ਇਨਸਾਫ਼
ਪ੍ਰੀਤਦਾਸ ਲਿਖਾਇ ਹੈ ॥

(ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪੰਨੇ ੧੭-੧੮)

ਦਿਸ਼ੇਤਰਾਂ ਦੀ ਸਦਾਸੀਦਿ ਤਾ: ਤੁਹਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ॥

“ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸੀਦਾ ਬਣੇ ਅਜੈਵਿਕ ਤੇ ਬਹਿਤਰ ਨਾਟਕ ਖੇਡੇ ।
ਜੇ ਮਨ੍ਹੇ ਦੇ ਨਾਟਕ ਦਿਖਾਏ; ਰਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦੀ ਦੇਗ ਝਟਕਾਈ । ਆਪ ਤਾਂ
ਉਨ੍ਹੇ ਦੀ ਨਾਟਕ ਜੀ ਖੇਡੇ ਕੇ ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਮੁਗ਼ਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਘੇਰੇ ਘੇਰੇ ਜੇ
ਸਨ, ਬਾਹਰ ਤੇ ਛਿੱਤਰ ਤੇ ਝਿੱਟ ਝਿੱਟ ਦੇ ਵਿਛੇ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨੱਢੇ ਰਿਤੇ
ਤੇ ਸਾਹੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਝੁੱਟ ਝੁੱਟੇ ਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ? ਆਪ ਨੇ ੪੦ ਮੁਹਤਿਲਾਂ
ਦਾ ਨਾਟਕ ਦੇਖਿਆ ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ” ਆਪ ਉਹ ਦਾ ਪੀਰ ~~ਬਾਹਰ~~ ਤੇਰੇ
ਨਾਟਕ ਖੇਡਿਆ ” ਬਹਿਤਰ ਨਾਟਕ ਜੀ ਆਪ ਦੇ ਸੀਦਾ ਰਸਬੰਨੇ । ”

(ਜਿਥੇ ਆਪ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਤੇ ਰਸਬੰਨੇ ੫੧ ੨੪੭)

ਉਪਰੋਕਤ ਬਾਰਤਾ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ ਸੀ ਦੇ ਸੀਦਾ ਦੀ ਬਾਹਰ ਸਾਹੀਆਂ ਖੁੜਕੀਆਂ
ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ॥ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਯੋਲ ਮਾਰੇ ਜੇਠੇ ਤਾਂ ਆਪ
ਦੀ ~~ਦਿਲੀ~~ ਰਹੀ ਸੈਂਸਰ ਦੀ ਸੀ ॥ ਆਪ ਨੇ ੭੦ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਿਵਿਆ ~~ਦਿਵਿਆ~~
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਸਿਪ੍ਰਾਂਤ ਪਾਈ ॥ ਆਪ ਗਿੱਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਵਿਦਿਆ
ਫਾਰਸੀ ਦੇ ~~ਆਖਿਰ~~ ਤੇ ਅਰਬੀ ਦੇ ਕੀ ਗਿਆਤ ਸਨ ॥ ਆਪ ਦਿਵਾਨੇ ਦੇ
ਕਰਮ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾਹਿਸ਼ ਦਿਵਾਨ ਕਦੀ ਆਪ ਦੇ ਕਰਬਾਰ ਦੇ ਹਨ ਸਨ ।
ਆਪ ਮਹਾਨ ਖੇਡੇ ਸਨ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਇਕ ਤਗਜ਼ੀ ਫੌਜ
ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜਿਆਂ
ਦੇ ਦੰਦ ਖੰਭੇ ਕੀਤੇ ॥ ਆਪ ਨੇ ਕਈ ਭਲੇ ਜੰਗਾਂ ਜਿਤੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ
ਜਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥

ਆਪ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਸੰਜੋਗਤ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆਂ ਦੀ ਤਗਜ਼ੀ
ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਉਪਰੋਕਤ ਭਲੇ ਦੀ ਸੁਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ ॥ ਇਕ ਦਿਨ ਆਪ
ਆਪਣੇ ਤਜੁਰੀ ਦਿਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਾ ਜਗੇ ਕਿ ਰਸੇ ਕਈ ਦੇ ਦੇਖੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਉਣ
ਸੀ ਤਾਂ ਸਭ ਕੋਈ ਪੈ ਗਏ। ਕੋਈ ਕੁਝ ਆਖੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕੁਝ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ
ਦੇਖਿਆ ^{ਕਉਣ} ਤਗਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ॥ ਇਕ ਕਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗੁਣੀਯ ਕੁਝ
ਨੂੰ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਸ ਦੇਖੇ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਗਏ ॥

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਸੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ਿਪਾ

ਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪੇ ਪਿਆ ਤਦੋਂ ਭਲਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਮਾਨ ਹੋਰ ਉਪਰੰਤ ਉਥੇ
ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿਰੇ ਸੀ ਹਮਦਾ ਦੇ ਮੁਗ਼ਲ ਤੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਹੋਰ ਤੇਰਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ
ਸੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇਹ ਦੱਸ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀ ॥ ਆਪ ਦੀ ਉਮਰ ਉਸ ਵੇਲੇ

ਭਾਗੁ ਭੁੰਗੇ ਭਗਤੁ ਦੇ ਦੇਹ ਤਿਨਾਨ ਕੇ ॥ ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਸੁਰਾਈ ਤਿਨਾਨ ਕੀਤੀ ॥ ਤੁਸਮ ਕੀਤ
ਇਕ ਇਕ ਫੇਟ ਤੇ ਫੇਟਿ ॥ ੫੦ ਇਹ ਪੀਯਾ ਕੀਤੀ ॥ ਸਗੋਂ ਵੇਦਰ ਚੁਪੀਯਾ ਕਰੀਯਾ ॥
ਤਾਂ ਸਭਤੇ ਚੁਪੀਯਾ ਕੀਤੀਯਾ ॥ ਥੋੜੀ ਦੇਹ ਬਦ ਗੁਰੂ ਜੀਤੇ ਪੁਰਿਯਾ ਕਿਉ ਭਾਈ ਰਿਸੇ
ਤੂੰ ਅਮਰ (ਸੁਆ) ਤੀ ਤਿਨਾਨ ॥ ਕਿ ਕੀਤੀ? ਤਾਂ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਰਿਤਾ ਕਿ
ਗ੍ਰੀਬ ਸਿਖਾਨ ਜੀ ਰਸਾ ਕਾਸਰਾ ਕੇ ਸੀ ^{ਸੁਰ}ਸੁਰ ॥ ਤਾਂ ਚੁਪੀਯਾ ਕਰ ਰਿਤਾ ॥
ਦੁਨੇ ਰਿਸ ਫਿਰ ਫਿਰੇ ਤਾਂ ਜੀ ਤੁਸਮ ਕਾਰੇ ਸੁਖ ਨਿਯਾ ਦੀ ਦੇਹ ਤਿਨਾਨ ਕਰਾਈ
ਯੇ ਤੁਸਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸੇ ਤਾਂ ਫੇਟ ਫੇਟ ਤੇ ਫੇਟੇ ॥ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਇਕ ਇਕ
ਫੇਟ ਦੇਹਾ ਕੇ ਭਰਿਯਾ ॥ ਤੁਸਮ ਕੀਤਾ ਦੇ ਇਕ ਇਕੋ ਇਕ ਇਕ ਘਟ ਫੇਟੇ
ਬਾਧੀ ਦਾ ਪਿਯਾ ਰਹਿ ਰਿਖੇ ॥ ਜਦ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਇਕ ਇਕ ਘਟ ਫੇਟੇ ਰਿਯਾ ਤਾਂ
ਥੋੜੀ ਦੇਹ ਬਦ ਜੀ ਸਭ ਸਭੇ ਇਕ ॥ ਗੇਟੇ ~~ਥੋੜੀ ਘਟ ਦੇ ਥੋੜੀ ਘਟ~~ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਪੁਰਾ ਤੇ ਸਭ ਤੇ ਰਿਯਾ ਕਿ ਮਾਯਾਜ ਅਨ ਤੇ ਬਝਾ ਰੇਗ ॥ ਤਾਂ ਘਰੂ ਜੀ
ਤੇ ਰਿਯਾ ਦੇਖ ਭਾਈ ਸਿਖੇ ਤੁਸੀ ਜੇ ਭੈ ਘਾਈ ਪਛੇ ਤੇ ਤਾਂ ਚੁਪੀਯਾ ਜੀ
ਯੇ ਦੇਵੇ ਤੇ ਜਿਸ ਰਿਸ ਬਾਈ ਦੀ ਦੇਈ ਪੰਗਤੀ ਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰ ਰੰਘਾ
ਜਾਏ ਜੀ ਫਿਰ ਦੇਖਨ ਕਿ ਰਿਯੇ ਥੋੜੀ ਘਟ ਰੇਗ ਰੇਗ ਰੇਗ ॥ ਤੁਸੀ
ਥੋੜੀ ਘਾਈ ਘਾਈ ਅੰਦਰ ਮਾਯਿਕ ਕੀਤੀ ਦਸਾਰੇ ॥ ਤਾਂ ਜੀ ਸੱਚੇ ਸੱਚੇ ਤੇ ਪਾਈ ਰਹਿ
ਜਾਂਦੇ ॥ ੫

ਜਿੰਦੁ ਪਾਸ ਦੀ ਨਿੱਘਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇ ਅੰਗੇਜੇਬ ਦੋਹੇ ਢਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਜੁਸਮਾਂ
ਬਾਰੇ ਆਪ ਸੁਚੇਤ ਸਨ ॥ ਆਪ ਜੀ ਤੂੰ ਆਪੇ ਪਿਤਾ ਸਾਧ ਜਤਿਯਾ ਭਾਗਾਂ ਤੀ ਕਰੀ
ਤੁਹਾਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥ ਆਪ ਤੇ ਜਿਸਰਾ ਕਰ ਰਿਯਾ ਕਿ ਇਸ ਤੁਹਾਨਾ ਤੂੰ ਜਤੁ ਤੂੰ
ਜੀ ਭਿਖਾ ਦੇਨ ॥ ਆਪ ਤੇ ਜਿੰਦੁ ਪਾਸ ਇਕ ਸੱਚੇ ਸਿਰੇ ਹੁਕ ਫੁੱਕਦ ਰਈ
ਉਪਾਯਾ ਕੀਤਾ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀਤੇ ਅਨੁਤਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਾਸ ਦੇ ਸੱਚੇ ਰਈ ਘੱਗਾਤਰਾ
ਜੀ ਪਰਧਾਨ ਸਾਧਿਕ ਹੋਰਾ ॥ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਬਾਈ ਇਕ ਤੀ ਰਿਖਿਯਾ ॥

‘ਤਿਤ ਪਿਯਾ ਹੋਮ ਜਗ ਸਰ ਪੁਰਾ ਰਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਜ ਸੇ’ ॥
(ਗੁਰਬਾਈ)

ਅਤੇ ਭਈ ਗੁਰਬਾਈ ਜੀਤੀ ਥੀ ਥੀ ਥੀ ਥੀ ਥੀ ਥੀ ਥੀ
ਕੀਤੀ ॥ ਕਿ ਉਸ ਤੇ ਸਾਧੇ ਜੀ ਕਾਜ ਸੰਵਾਰਾ ਦਾਸ ਹੋਮ ਘੱਗਾ
ਹੋਰਾ ॥ ਘਾਧਾ ॥

ਗਾਂਧੀ ਰੋਗ ਚੰਗੇ ਬਣੁ ਵਧ ਉੱਲ੍ਹਣ ਵਰਨਾ ।
 ਦੁੱਖੋਂ ਵਧੀਂ ਜਮਾਈਆਂ ਨਾ ਨਿਰਾਚਾਰ ਪਰਨਾ ।
 ਵਧੀਂ ਵਿਰੋਧਿ ਅਭੇਦਿ ਕੋ ਭਾ ਮੱਧਨ ਵਰਨਾ ।
 ਮੱਧਨ ਤਾਇ ਉਦਇ ਕੋ ਆਪ ਨਿਰਮਲਵਰਨਾ ।
ਅਖਿ ਤੇ ਤੇਵਨ ਤੇਮ ਜਗ ਸਭ ਕਾਕਸ ਸਰਨਾ ॥

(ਅਈ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾ)

ਇਸ ਵਾਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਵਨ ਘੋਰਾ ਵਰਨਾ
 ਮਹੀ ਤੇਈ ਗੁਰਮਤਿ (ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ) ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਨਾ ਨਿਸ਼ਚੇ ਕੀਤਾ ॥
 ਮੁਸਕਰਾਨਾ ਤਰ੍ਹਤ ਤਵਨ ਘੋਰਾ ਕਰਨ ਤੀਂ ਸੀ ਦੇਵੀ ਇਸ ਵਾਕੇ ਤਿੰਨੋਂ ਵਿੱਚ
 ਸਭ ਤੋਂ ਭੀਤੀ ਨੂੰ ਭਰਵੇਂ ਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ
 ਸਵਾਮੀ ਰਾਮੀ ਦੀ ਤਵਨ ਸਮਿਧਗੀ ਮੰਗਵਾਈ ਤੇ ਸੋਚੇ ਦੇਈ ॥ ਭਥਤ
 ਉਤੇ ਸੋਚਾ ਦੇਈ ਮੰਦਰ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵਿਚ ਤਵਨ ਕਰਨ ਨਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਬਾਧਾ ॥
 ਦੁੱਖੋਂ ਦੁੱਖੋਂ ਵਿਚ ਵਿਰਾਟ ਪੰਡਿਤ ਬੁਝਾਏ ॥ ਜਨਮੇ ਵਿਚੋਂ ਕੇਸੇ ਵੱਡੇ ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰਸੰਨ
 ਸੀ ॥ ਪੰਡਿਤ ਕੇਸੇ ਦਾਸੁਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਆਪ ਇਤਨਾ ਵੱਡਾ ਤਵਨ
 ਘੋਰਾ ਕਿਉਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵਿਚ ਫੁਰਮਾਇਆ:—

“ ਘਰ ਤੇ ਧਰਮ ਤਮਾਨ ਸਾਰ ॥
 ਸਭ ਕੇ ਨਿਰਪ ਮੁਖਿ ਅਵਤਾਰ ॥
 ਸੇ ਤਭਿ ਤਮ ਭੀ ਕਰਨ ਚਾਹੁੰ ॥
 ਜਾ ਤੇ ਸਰਸ ਸਿਸਰ ਸੁਖ ਪਾਉ ॥
 ਇਕ ਤੇ ਤੇ ਦੁਰਤਿਥ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥
 ਤੇ ਪਛੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਚਰਸਤ ਬਾਰੀ ॥
 ਦੁਸਰੇ ਭਥਤ ਵਰਨ ਮੰਗਵੇ ॥
 ਮਹਾਂਮਹੀ ਪਛੇ ਹੀ ਅਪਾਰੇ ॥
 ਫਿਰੀਏ ਜੇ ਨਾ ਕਰੀ ਆਰਜ ॥
 ਤੇਇ ਕੇ ਸਭ ਧਰਮੋਂ ਖਾਰਜ ॥
 ਪਾਪ ਕੁਰਹਮ ਮੈਂ ਅਤਿ ਜਾਗੀ ॥
 ਇਸੀ ਤੇਤ ਬਾਨ ਕੇ ਅਗੂਗੇ ॥

ਯੋਗ ਯੋਮ ਕਉ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜੈ ॥ ੧ ॥
 ਗੁਰਮ ਤੁਰਨ ਕਰਨ ਸ੍ਰੀ ॥ ੨ ॥
 ਤਮ ਜਬ ਜੋਗ ਤਦਨ ਕਰੈ ॥ ੩ ॥
 ਖੁਸ਼ ॥ ੪ ॥ ਜੋਗ ਕਰੈ ॥ ੫ ॥
 ਦੁਹ ਰਿਖ ਰਸੇ ਅੰਨ ਬਹੁ ਬੈ ॥ ੬ ॥
 ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਭ ਕਰੈ ਜਗ ਕੈ ॥ ੭ ॥
 ਰਸੇ ਅਧਿਕਿ ਦਿਖਿਅੰ ॥ ੮ ॥
 ਸੁਹੀਰਾ ਦਿਖੁ ਪ੍ਰਗਟੈ ॥ ੯ ॥
 ਦਰਸਨ ਸੁਹੀਰਾ ਜਗ ॥ ੧੦ ॥
 ਕਹਿਓ ਕਹ ਪ੍ਰਗਟੈ ॥ ੧੧ ॥
 ਉਥੇ ਤਦਨ ਕੀ ਪਛਾਨ ਜੋਗੇ ਜਬ ॥ ੧੨ ॥
 ਸੇਭ ਬਖਿਅਤ ਸੇ ਜੋ ॥ ੧੩ ॥
 ਸੁਹੀਰਾ ਉਠ ਮੈਂ ਜਗਿ ॥ ੧੪ ॥
 ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਟੈ ਕਰੈ ਜਗਿ ॥ ੧੫ ॥
 ਪ੍ਰਗਟੈ ਰੋਹਿ ਅਧਿਕਾਨ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ੧੬ ॥
 ਦਿਖੈ ਗਲਾਨ ਸੰਤਤਿ ਸੁਖ ਕਾਤੀ ॥ ੧੭ ॥
 ਨਿਰਕੋਧ ਜਸ ਗੁਣ ਦੋਹੀ ਸਬ ॥ ੧੮ ॥
 ਕਹੈ ॥ ੧੯ ॥ ਪ੍ਰਗਟੈ ਗੁਰ ਪਾ ਮੈਂ ॥ ੨੦ ॥
 ਬਾਹਰ ਤਗਵਾਨ ਪ੍ਰਗਟੈ ॥ ੨੧ ॥
 ਰੋਗ ਸ੍ਰੀਤਨ ਅਰਿ ਜਸੇ ॥ ੨੨ ॥
 ਰਾਮਦਿ ਜੈ ਅਸੁਗੀ ਸੰਪਤਿ ॥ ੨੩ ॥
 ਯੋਗ ਯੋਮ ਕਉ ਪਿਖ ਕਹ ਕੀ ॥ ੨੪ ॥
 ਉਤਮ ਗੁਣ ਸੰਤਲ ਅਰਿਕ ਜੈ ॥ ੨੫ ॥
 ਬਾਹਰ ਕੇ ਦੋਹ ਜਿਗ ਸੇ ॥ ੨੬ ॥
 ਸੈ ਅਧਿਕਾਨ ਜਗ ਮੈ ਪ੍ਰਗਟੈ ॥ ੨੭ ॥
 ਯੋਮ ਯੋਗ ਕ੍ਰਿਪਿਤ ਜਬ ਏ ॥ ੨੮ ॥

(ਪੰਥ ਪਾਦਸ਼ਾਹ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗ੍ਰਹ ੬)

ਯੋਗ ਜੋਬਿੰਦ ਜਿੰਘ ਜੀਵੇ ਜਦੋਂ ਯੋਮ ਜੋਗ ਬਾਏ ਅਪਨ ਦਿਖੈ ਦਿਸ਼ਾਨ
 ਪਾਦ ਸੀਤਾ ਤਾ ਪੀਤਾ ਜੋ ਅਪਨੇ ^{ਦਿਖਿਅੰ} ~~ਜਿਹ~~ ਅਨੁਸਾਰ ਜੈਦਾ ਦੇਖੀ

ਮੰਦਰ ਦੇ ਖਾਗਰ ਵਿਚ ਤਰਾਸ਼ੀਆਂ ਆਂਡੇ ਕੀਤਾ। ਪੰਡਿਤ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦੇ
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪਣੀ ਘਾਈ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਇਹ ਤੇਜ਼ ਘੱਗ ਕਰੀਬ ਇਕ ਸਾਧ
 ਤੇਰੇ ਤੇਰੇ ਚਿਤਾ। ਪੁਰਾਣੇ ਆਪਣੀ ਦੇ ਦਰ ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਭੀ ਤੇਰੇ ਦਿਖਾ ਉਧਰ
 ਭਜ ਗਏ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਅਡੇਰਾ ਤੀਰਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ ਉਸੇ ਕਦਰ ਕੁਝ ਦਿੱਤੇ
 ਸਿਖਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਅਜੇ ਤਕ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ ਪੰਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚੇ।
 ਇਹ ਕਰਕੇ ਤੇਰੇ ਦਾ ਸਿਸਾਨ ਤੇ।

ਜੁਲੀ
 ਤੇ ਸਿਖਾਂ
 ਲਿਖੀ

ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਕਹਿਲਾ ਕਹਿਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਰਥ ਥੀਵ
 ਸਮਝਿਆ ਤੇ ਇਹ ਬੜਾ ਗੁਰੀ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਇਆ। ਅਰਥ ਕਰਕੇ ਪੰਜੇ ਸਿੰਘਾਂ
 ਨੂੰ ਖਾਠੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਠਕਾਇਆ। 'ਸੁਖਮ ਸੁਖਮ ਗੁਰੂ' ਦਿਖ

ਜਿਹੇ
 ਕੁਝ ਦਿੱਤੇ
 ਕੇਰੇ

" 'ਸੁਖਮ ਸੁਖਮ ਗੁਰੂ' ਦਿਖਾਇਆ ਤੇ:- ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰ,
 ਕਰ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਠੇ ਸੁਖਤਰ ਆਪਣੇ ਮੁਖ ਮੇਂ। ਜਿਹੇ ਤੇ। ਉਚਾਰਾ -

'ਹਰਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਸਨਾ। ਹਰਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਫਤਾ'
 ਜੇਹੇ ਮੇਂ ਤੇਰੇ, ਪੁਰਾ ਜੇਹੇ ਮੇਂ ਪਾਏ ਤਿਸ ਪਰ ਉਠ ਕਰ ਕੁਸਤਰੇ ਦੇ ਗੁਰੂ
 ਰੂਪ ਜਨ ਕਰ ਅਕਾਲ ਕਰਨਾ ਆਪ ਤਪਤ ਪਰ ਬੈਠੇ....."
 (ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾਰਨ ਗੁਰੂ ਪਾ ੪੨)

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਕਰ ਸਕਾਰ ਗਈ
 ਹਵਾਲੇ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਖੀ ਸੰਗਰਿਤ ਪੁਸਤਕ 'ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾਰਨ' ਦੇ ਪਾ ੪੩ ਪੁਰ
 ਲਿਖਦੇ ਹਨ:-

"ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੇਹੀ ਭੀ ਕਰਾ ਤਗ ਦਿੱਤੇ ਕਰਮਾਦੇਗ
 ਜਿ = ੬ ਪੰਜੇ ਪੰਜੇ ਹਰੀ ਉਸੇ ਖੰਡੇ ਤਕ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚ
 ਪਾਇਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜੇ ਪੰਜੇ ਖੁਰੇ ਪਿਆਏ, ਫਿਰ ਕੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ
 ਪਾਏ ਫੇਰੇ ਤੇਰੇ ਪੁਰ ਫਿਰਾਏ....."
 (ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਮਾਰਨ ਪਾ ੪੩)

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਇਹ ਤੇ 12 ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਪੰਜੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਠਕਾਇਆ ~~ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ~~ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਤੇ ਪਰਚਾਰ
 ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਤੇ 12 ਫਿਰ ਗੰਡੇ ਫੇਰੇ ਪੰਜੇ ਪਿਆਰਿਆਂ ਪਾਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
 ਦੀ ਕੁਝ ਮੰਗੀ ਇਹ ਸਮੇਂ ਅਸਾਨ ਬਕਾਇਤੀ ਗਾਣਾ। ਇਤਯਾਦਿ
 ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਏ ਸਿੰਘਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਕਦੀ ਭੁੱਖ ਛੁੰਨ ਰਿਹੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਵੀ ਗੋਬਿੰਦ ਗਏ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਰਖ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਭ ਸਿੰਘਾਂ
ਤੋਂ ਤੀ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਏ ਸਭ ਦੁਖਵਾਲੀ ਅਪਰਾਧੀ ਸਮੇਂ ਸਿੰਘਾਂ
ਸਾਹਿਬ ~~ਦੀ ਫੌਜ~~ ਸਗੋਂ ਜੇਹਾ ਜੇਹਾ ॥ ਇਸ ਥਾਂ ਉਂਦੇ ਧਰਮ ਦੀ
ਰਖਾਸ਼ ਕਦੀ ਖਾਜ਼ੇ ਦੀ ਇਕ ਫੌਜ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ॥ ਜੋ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਸੀ ॥

ਅੰਗੇਜ਼ ਜੇਬ ਖਾਸ ਗੁਰੂ ਜੀ ^{ਦੀ} ਹੱਥ ਹੀ ਤਾਰਤ ਦੀਆਂ ਥਾਂ ਧਰਮ ਵਿਚ
ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖਾਸੇ ਤਾਰ ਖਾਖੀ
ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਤੀ ਧਰਮ ਅੰਗੇਜ਼ਾਂ ਤੇ ਉਕਰਾਇਆ ਤਾਂ ਧਰਮ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ॥ ਅੰਗੇਜ਼ ਜੇਬ ਤੇ ਇਕ ਧਰਮ ਵਾਲੀ
ਫੌਜ ਤੇਜ਼ ਰਿਹੀ ਜਿਸ ਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਂ ਅੰਦਰ ਪੁਰ
ਦੇ ਦੁਖਾਏ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ॥ ਕਈ ਵਾਰ ਝੜਪਾਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਜਾਰੀ
ਫੌਜ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੇ ਉਥ ਦਿਖਾਏ ॥

ਫੌਜ ਰਾਜ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਚੱਲ ਗਏ ॥ ਅੰਦਰ ਪੁਰ ਰਿਖੇ ਅੰਦਰ
ਕਮਰ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋ ਗਈ ॥ ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ
ਨੇ ਧਰਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਸਿਖ ਨਹੀਂ ॥ ਤੇਜ਼ ਹੀ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉਹ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਾਜ ਛੱਡ ਕੇ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਤ ਗਏ ॥ ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਾਖ ਚਾਰੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘਾਂ
ਵਿਚ ਤੀ ਖਾਧਾਨਾ ਦਾ ਹੋਰ ਸੁਭਾਵ ਸੀ ॥ ਉਧਰ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਤੇ ਤੇ ਸਾਰੀ
ਜਗਤਾਂ ਤੇ ਇਕ ਚਾਰੀ ਵਿਚ ਆਏ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਅਰਥ ਤੇ ਕੁਝ ਦੇ ਪੱਕੇ ਉੱਤੇ
ਕਸਮ ਵਿਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਖਾਸ ਕਾਮਰ ਬੇਜਿਆ ਜੇ ਆਪ ਕਿਸ ਫੌਜ ਦੇ ਕਰੇ
ਜਿਉ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ॥ ਅਸੀਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ
ਸਭਾਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਤਾਂ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਰਾਜਿਆਂ ਹੋਇਆਂ
ਤੀ ਗਏ ਤੇ ਕੁਝ ਦੀ ਕਸਮ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਵੀ ਆਪ ਕਰਦੇ ਸਮਝਿਆ
ਕੇ ਸੰਮਤ ਦਿੱਤਾ १੭੬੩ ਤੋਂ ੧੭੬੪ ਈਸਵੀ ਦੀ ਗੱਲੇ ਸਭਿਆਂ ਤੇ
ਅੰਦਰ ਪੁਰ ਚਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ॥ ਮਾਤਾ ਜੀ, ਮਹਿਰ ਤੇ ਛੋਟੇ ਸਭਿਆਂ ਦੇ ਅਤੇ ਸਭਿਆਂ ਦੇ
ਦੰਗੀਏ ਦੰਗੀਏ ਸਮੇਤ, ਕਈ ~~ਦੰਗੀਏ~~ ਸਭਿਆਂ ਸਿੰਘ, ਕਈ ਚੰਗੇ ਸਿੰਘ ਤੇ
ਤਾਂ ਦੰਗੀਏ ਸਿੰਘ ਦਿਖਾਈ ਦੀ ਮਿਸਾਲੀ ਤੇਠ ਸਭਿਆ ਪੁਰੀਏ ਜਿਸੀਂ ਦੰਗ
ਪਾਸ ਬੇਜ ਦਿੱਤੇ ॥ ਪਰ ਅਗੇ ਸਭਿਆ ਕਦੀ ਨੇ ਅੰਸਾ ਅੰਗਿਆ ਪਾਇਆ ਕਿ
ਸਭ ਪਾਸਾ ਖੋਲ੍ਹ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਿੰਘਾਂ ॥

ਉਧਰ ਸਾਰੀ ਫੌਜਾਂ ਅਸੀਂ ਕਸਮਾਂ ਤੁਰਾਏ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਪਿਛਾ

ਗੋਬਿੰਦ
ਕੁਲੀ

ਕਰੇ ਤੇ ਉਹ ਕਰੇ ਸਦੀ ਪਾ ਕਰਾ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਗੋਬਿੰਦਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਚਮਾਣ ਰਹੇ ॥

ਇਸਤਾਂ ੧੬ ਮੱਘ ਸ਼ੁਕਲ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪੇ ਦੇ ਸਾਹਿਬ ਜਾਰਿਆਂ ਤੇ ਕਾਮੀਓ
੪੦ ਰੂ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ~~ਸਿੱਖ~~ ^{ਸਾਹਿਬ} ਦੀ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਪੈਰੇ ਗਏ ॥ ਆਪੇ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਆਪੇ ਕੇਰੇ ਪੈਰਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰੇ ਦੀ ਥਾਂ ਦੀ ਵਿਚ ~~ਪੈਰੇ~~ ^{ਪੈਰੇ} ਤੇ ਗਏ ॥

੧੭ ਮੱਘ ਤੇ ਸੁਰੀ ਦੋਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੇ ^{ਉਹ} ਸਾਹਿਬ ਆਜੀਓ ਸਿੰਘ
ਤੇ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੇ ਸਾਹਿਬ ਜਾਰੇ ਜਾ ਤੇ ੩੭ ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ
ਧਰਮ ਦੀ ਗਾਂ ਚੰਗੇ ਮੈਰਾਨ ਵਿਚ ਜੁੜ ਗਏ ॥ ਗਾਤ ਦੇਰੇ ਪੁੱਧਰੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਰੇਸ ਬਰਖ਼ ਦੇ ਤਾਈ ਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਤਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ (ਪੰਜਾ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ) ਤੇ ਤਾਈ
ਮਾਧ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਾਤ ਦੇ ਪੇਰਿਓ ਬਚ ਨਿਕਰੇ (ਜੁਝਾਰਾ - ਅਧਿਕਾਰੇ ਆਤਮਗੀਰੀ
ਤੇ ਮਾਧਾ ਆਤਮ) ਤੇ ਜੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਉਹੇ ਮੁਠੀਓ ਪੁਰੇ ॥

੩ ਤਿੰਨ ਪੈਰੇ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਜਾਰੇ ਬੜੀ ਬੇਰਹੀਮੀ ਕਾਤ ਸੁਰੀਰ
ਰਹਿਓ ਗਏ ਤੇ ਆਤਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਧਰਮ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਗਏ ॥

ਅਠੀਹ ਤੇ ਪੰਜ ਮਾਸ ਵਿਚ ਜੀ ਗੁਰੀਆਂ ਨਬੀ ਯਾਂ ਦੀ ਮਰਦ ਕਾਤ ਆਪੇ ਸਾਈ
ਸਿੰਘਾਂ ਸਮੇਤ ਜੀਏ ਬਸਤਰ ਪਾਏ ॥ ਉਚ ਦਾ ਪੀਰ ਬਾਤ ਦਾ ਤਾਈ ਸਾਂਗ
ਬਚ ~~ਉਹ~~ ਗੁਰੂ ਦੋਨ ਦੀਆਂ ਮਾਂਝਾਂ ਵਿਚ ਘੱਟਾ ਪਾ ਕੇ ਉਥੋਂ ਬਚ ਨਿਕਰੇ ॥

~~ਉਹੇ ਜੀਏ ਕੰਗੜੇ (ਤਮੀਰ ਪੈਰੇ) ਆਪੇ ਸਿਰੀ ਕੁਰੀਰ ਕੁਰਮੀਰ ਤੇ~~
~~ਤਮਤਮਰ ਗਾਈਓ ਪਾਤ ਪਾਤ ਗਏ~~

ਜਦ ਚਿਖਦੀ ਪੁਰੇ ਤਾ ਸੈਦੀ ਰੋਜ਼ ਤੇ ਸਫੇਰ ਬਾਤਰ ਤੇ ਆਂਦੇ
ਤੇ ਆਨ ਜੀਤੀ ॥ ਸੁਭ ਨਿਕਾਰ ਤੁਰ ਇਹ ਤੁਰੀ ਬਾਤਰ ਜਾ ਰਿਹਿ ਤੇ ਇਹ
ਸਫੇਰ ਸਤਿਨਾਮੀ ਬਾਤ ਪਹਿਲ ਰਹੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਆਤਮਾ ਕਰੇ ਸਫੇਰ ਬਾਤਰ
ਪਹਿਲ ਰਹੇ ਤੇ ਇਹ ਮੱਘਰੀ ਅੰਗੀਠੀ ਪਸ ਬੈਠ ਕੇ ਜੀਏ ਬਸਤਰ ਜੀਰ ਜੀਰ ਕਰ ਕੇ
ਪਾਤ ਪਾਤ ਕੇ ਅੰਗੀਠੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਏ ਜਾਏ ਜਾਏ ਇਹ ਤੁਰ ਪਾਏ ਗਏ ॥
‘ਜੀਏ ਬਸਤਰ ਤੇ ਰਖੇ ਟਾਢੇ ਤੁਰ ਪਾਠੀ ਆਤਮ ਜਿਸਾ’ ਇਸਤਾਂ ਇਸ
ਤੁਰ ਤੇ ਇਹ ਸੈ ਇਹ ਵਧੀ ਪੜਿਆ ਤਾਂ ਸੈਦੀ ਰੋਜ਼ ਤੇ ਆਨ ਜੀਤੀ ॥
ਅਠੀਧਿਕਤ ਇਹ ਜੀਰ ਕਰੇ ਤੇ? ਆਪ ਕੇ ਤਾਂ ਬਾਈ ਲੀ ਤੁਰ ਜੀ
ਬਰਖ਼ ਰਿਤੀ ਤੇ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੁਆਇਆ ॥ ਇਹ ਤੁਰ ਦੀ ਜਤ ਪੁਰ
ਤਿਤ ਤੀ ਸਭਯੋ ਦਰਿਆ ਤੇ ਤਾਂ ਤੀ ਇਹ ਤੁਰ ਬਰਖ਼ੀ ਤੇ,

ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਤਾ ਕਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਾਤਾ ਤੇ ਤੀ ਆਤਮ

ਮਗਰ ਕੇਸ਼ ਵਿਚ ਖਿਖਰੇ ਜਾ:—

“ ਦਿਖਦੇ ਰੋਜ਼ਾਂ... ਇਸ ਤੋਂ ਇਕ ਦਰਸ਼ਨ ਪੱਛਮ ਦਰ ਭੀ ਭਰੁ ਗੋਪਿੰਦਰਿਅੰ ਸੀ
 ਦ ਭਰਦਰਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਰਾਗੀਧਰ ਸੈਦੀ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਸੀ ਤੇ ਘਰ ਖਿਧਰੇ ਜਾ।
 ਕੋਲ ਸੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਮਾਰੇ ਅਠੀਧਰੇ ਦਰਾ ਸੈਦਾ ਬਾਨ ਉਤਰੇ ਤੇ ਚਿੱਠੇ ਬਦਲ
 ਸੱਤਰ ਪਾਸ ਤੀਤੋ। ਰੁਝ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸੀਦੀ ਦਰਾ ਆਯੋ ਅੱਗ ਇਹ ਸਾਨ੍ਹ ਸਮੇ ਬਚਾ ਰੀਤ:—

“ ਸੀਦ ਬਸਤਰ ਤੋਂ ਆਏ, ਠਾਏ ਉਤਰ ਪਠਾਈ ਅਮਰ ਗਿਯਾ।”

(ਮਗਰ ਕੇਸ਼ - ੫੬੫)

ਇਸੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਸ਼ਤਾਹ ਸਾਹਿਬ ਖਿਆਲਰਿਯਾਂ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
 ਤੋਰੇ ਗੁੰਝੀ ਸਦਰਗੀਆ ਗਿਯਾਈ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੀ ਕਰਮ ਦਾਸੀਏ ਖਿਖਰੇ ਜਾ:—

“ ਡੇਰਾ ਕਰੇ ਗੁਰੂ ਸੀ ਕਰਾਉਣੇ ਰਾਗੇ,
 ਸੀਦੀ ਜਾ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਰਥਾ ਰਈ ਤੇ ।

ਕੁਝ ਚਿੰਟੀ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਰਿਯਾ ਰੱਖੀ,
 ਸੀਦੀ ਆਖ ਦੇ ਇਹ ਉਠ ਰਈ ਤੇ ।

ਏ ਸਤਿਗੁਰੇ ਤੁਸਾਂ ਤੋਂ ਠਬਰੀ ਕੀ
 ਚਿੰਟੀ ਪਾਸਿ ਰਹਿ ਅਰਜ ਸੁਨ ਰਈ ਤੇ ।

ਉਤਰਾ ਦੇਖ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘਾ,
 ਚੰਦ ਉਹ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਤੀਪਾ ਰਈ ਤੇ ।

ਕੇਸ਼ ਤੇ ਕੇਸ਼ ਦੇ ਚੈਨੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੀ,
 ਰਾਜ ਪਾਸ ਅੰਗੀਠੇ ਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰੇ ।

ਸੀਦਾਂ ਕਰੇ ਸੀਦੀ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਦੀਆ,
 ਇਹ ਅੱਗ ਦੇ ਪਾ ਜਾਂਦੇ ਰੇ ।

ਯੇ ਫੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਪੁਸ਼ਾਕਾਂਦੀ,
 ਯੇ ਉਰ ਇਹ ਪਾਸ ਸੁਫਾਂਦੇ ਰੇ ॥

“ ਸੀਦ ਬਸਤਰ ਤੋਂ ਆਏ, ਠਾਏ ਉਤਰ ਪਠਾਈ ਅਮਰ ਗਿਯਾ ”

ਸੁਣ ਕੇ ਕੁਝ ਸੀ ਤੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਕੀਤੀ,
 ਸੁਬਰਕਿਏ ਰਿਸਤਰਾਂ ਤਾਂਦੇ ਰੇ ।

ਅਸ ਕੇਸ਼ ਤੇ ਉਰ ਉਤਰਾਈ ਤੋਸੀ,
 ਗੁਰੂ ਤਿਸ ਤੋਂ ਮੁੰਡਾ ਜਾਦੇ ਰੇ ।

ਤੁਸਾਂ 'ਖਤਿਰ' ਦੇ ਬਾਂ ਟਾੜੇ ਆਖਿਆ ਏ,

'ਗਿਆ' 'ਰੀਯਾ' ਦੀ ਉਤਰ ਦਿਸਾਂਦਰੇ ਜੇ ।

ਸੁਬਰ ਉਤਰਿਆ ਦਾ ਪਾਛਾ ਸਾਹ,

ਸਿੰਘੀ ਗਾਗੀਧਰ^{ਮੁਖ} ਖਤਾਂਦਰੇ ਜੇ ॥

ਸੁਬਰ ਉਤਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਰਤਾ ਸਿੰਘ,

ਰਾਖੂ ਤੁਰ ੨ ਰਿਸੇ ਦੇ ਆਂਦਰੇ ਜੇ ॥

(ਰਸਮੇਸ਼ ਪ੍ਰ: ੧੪੮ ਵੀਂ ਪਉੜੀ)

ਉਪਰੋਕਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ੬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਗਾਥਾਂ (ਤਸਮੇਸ਼ ਮੰਗ) ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਬਾਂ
ਸਮੀਰ, ਰਖਮੀਰ ਤੇ ਤਖਤਮਰ ਧਾਰੀਦਾਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ॥ ਦੋਵੇਂ ਜੀ
ਬਾਰਸਾਹ ਦਰ ਜੁਫਰਨਾਮਾ (ਦਿਨੈ ਪੌੜ) ਵਿਚ ਕੇਜਲਿਆ ਤੇ ਮੁਕਤਸਰ ਮੰਗੀ

ਚੜ੍ਹਦੇ ਚੇਤਰ (ਮਾਰਚ ੧੭੬੩) ਨਵਾਬ ਸਿਰਕਾਂਦਰੇ ਤੇ ਮੁਕਤਸਰੀਆਂ ਦੋਵੇਂ
ਕੱਢੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਥਾਏ ਮਿਲੀ ਸੁਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ/ਗੁਰੂਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੋਗ ਬਾਹੁ
ਰਿਤੀ ॥

੬ ਚੇਤਰ (੪ ਮਾਰਚ) ੩ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੇ ਸਿੰਘ ਦਰ ਤਖਤਮਰ
ਤੇਲੇ ੧੨ ਖਰਚ ਰਈ ਮਾਇਆ ਕੋਟਾਂ (ਕੋਟ ਰੁਝਾ, ਕੋਟ ਕਾਈ ਤੇ ਕੋਟੀਰ ਕੋਟ)
ਪਹੁੰਚੀ ਰਹੇ ਤੇਲੇ ਤੇ ਤਕਿਆਰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਤੁਰ ਪਹੁੰਚੇ ॥

ਦੇਸ਼ ੨੧ ਸੰਮਤ ੧੭੬੩ ਜੇ (੧੮ ਅਪਰੈਲ ੧੭੬੩) ਵੀਰਵਾਰ
ਖਿਰਕਾਂਦਰੇ ਦੀ ਛਾਬ (ਮੁਕਤਸਰ) ਕੋਟੇ ਸੁਪ ਤੇਇਆ (ਤਖਤਮਰ ਗੁਰੂ ਪਾਖਾ)
ਦਿਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਤੀ ਅਰੇ ਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਬੇਰਾਹ ਨਿਖਾ ਚੜ੍ਹੇ ਅਉਰਿ ਦਾੜੇ
ਸਿੰਘ ਬੜੀ ਬਹਾਦਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸ੍ਰੀਰ ਤੇ ਗਏ ਤੇ ਤਾ: ਮਾ: ਸਿੰਘ ਦੀ
ਅਗਤ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਦਿ: ਬੇਰਾਹ ਪਾੜ ਰਿਤ ਤੇ ਦੋਸਤ ੨ ਮੁਕਤਸਰੀਆਂ
ਦੀ ਪਰਖੀ ਬਖਸ਼ੀ ॥

ਦਿ: ਜੰਗ ਜਿਤਰ ਤੇ ਬਾਹੁ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤਖਤਮਰੀ ਆਰ ਬਿਗਲ
ਦਿਓ ਚਾ ਪੰਜ ਮੀਰੀ ਬਿਸਰਾ ਤੇ ਦਿਹਰ ਜਿਹਰ ਪਰਮ ਪਠਾਰ ਰੀਤਾ
ਦਿਸ ਦੋਸਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਹੁ ਸਮਾਂ ਜੰਗਲੇ ਦਿਚ ਬਿਤਾਂਦਰੇ ਜੇ ॥

ਕਈ ਸਜਨ ਦਿਸਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰਾਜੀਆਂ ਸੁਟਾਂਦੇ ਜਾ ੧੨ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਸਾਧੇ ਕੀ ਤਖਤਮਰੀ (ਰਸਮੇਸ਼) ਗੁਰੂ ਜੇ ੧੨ ਮੀਰੀ ਤੇ ਦਿਸਾ ਦਿਚ
ਤਾ: ਮੀਰੀ ਸਿੰਘ ਪਾਸੇ ਆਰਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬੀਰ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਤੇ ॥

ਸਿਖਰਾਈ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਰਖਰਖੀ ਚੀੜ ਆਖਰੇ ਤਾ " ੫੦ ਇਹ ਉਸੀ ਠੀਕ ਰਹੀ " "

~~ਦੇਖੋ~~ ਰਮਣੀ ਬੀਬੇ ਤਾਂ ਉਹੀ ਤੋਂ ਜੇ ਅਨੰਦ ਪੂਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਿਖੇ ਰਮਣਮੇਰੇ ਮੁਖ
 ਤੇ ਬੈਠੇ ਜਿਸ ਤਿਰ ਹੋਵੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੀ ਦੀ ਬਾਲੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਜੇ ਅਨੰਦ ਪੂਰ
 ਛੱਡੇ ਰਮਣਮੇਰੇ ਮੁਖ ਤਾਂ ਕੁਝੀ ਸੀ ਅਗਰੀ ਜਾਂ ਦਰਿਆ ਬਰ ਤੇ ਗਈ ਸੀ ॥
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਰਮਣਮੇਰੇ ਮੁਖ ਤੇ ਜੋ ਮਸੀਹ ਤੇ ਤਾਂ ਹੋ ਜੀ ਗਏ ॥

20 ਵੱਤਰ (21 ਅਗਸਤ) ਸੋਮਵਾਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਅਮਰਾ ਸਾਹਿਬ (ਸਾਖੇਰੀ
ਭਾਈ) ਤੇ ਮਾਧਾਨ ਦੇ ਹਮੇ ਵੱਖਰਾ ਕੁਝ ਹੁਕਮਾਇਆ।

(ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਂਝਾ ਬੰਨ੍ਹ ਵੀ ਦੇ ਸਕਾਂ)

ਫ਼ੌਜੀ-ਮਾਘੀ ਗਿਰਦੇ (ਮਾਘੀ ਰਸੰਧਰੇ 1906) ਬੀਬਾ ਜੇਹ ਦਿਚ
(ਬਾਘਤ ਜੀ) ਦੇ ਪੜ੍ਹਤਿ ਤੇ ਤਾਂ ਰਘ ਸਿੰਘ ਜੰਗਲ ਕਮ ਘਾਟਗਾ ਦੇ ਤੇ
ਦੇ ਦੇ ਤੇ ਜੰਗਲੀ ਸੁਰੇਹ ਤੇ ਦੇ ਆ ਮਿਲਿਆ।

ਧਾਰ ਵਿਚ ਆਂਗੇ। ਜੇਕਰ ਤੇ ਮਰ ਜਾਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਰਸਤੇ ਵਿਚੋਂ ਤੀ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਏ ॥

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਗੱਲੀ ਸੁਣੀ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋਗ ਭੈਰੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ
 ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸਾਹਿਬਾਨੀ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਤਖਤ ਪਰ ਬੈਠਾ ਉਸਨੇ
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਾਹਿਬਾਨੀ ਕੀਤੀ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਰਚਾਰ ਤੇ ਸਿਖਾਂ
 ਨਾਲ ਧੀਰੇ ਭਾਗੇ ਦੀ ਸਾਹਿਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥੀ ਤੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਦੇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ
 ਜਿਹੜੇ ਮਾਸੂਮ ਧਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ॥ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਫਿਰ
 ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ~~ਸੁਭਾਨ~~ ਦੇਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਤਖਤ ਵਰਗੇ ਦੇ ਦੇ ਗਾ
 ਪਰ ਆਪਣੇ ਉਸ ਦੀ ਤੁਰਾਤ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਪੱਕੇ ਤੇ ਸਮਝੇ ਦਿਤਾ ਜਾਏ ॥
 ਦੁੱਖਾਵਿਚ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ ਦਬਾਏ ਦਸਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਦੁੱਖਾ ਦਸਤ ਭੁਚ ਕੀਤਾ
 ਸੀ ਸੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੁੱਖਾ ਦਸਤ ਭੁਚਾਏ ਗਏ ॥ ਦੁੱਖਾ
 ਪੁਰੰਗ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕੰਧ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣਾ ਤੇ ਗਏ ਤੇ ਇਕ ਦੁਰਲੱਭ
 ਜੁਆਰਾ ਪਾਇਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਡੇਰਾ ਦੁੱਖਾ ਦਸਤ ਭੁਚਾਇਆ ॥

ਬਧਾਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਭਰੋਂ ਜੀਤੀ ਜਾਏ ਤੇ ਜਾਈ ਜਾਂਦਾ
ਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦੋਸਤੀਆਂ ਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਤਵਾਰੀਖਾਂ ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਤੇ
ਦੀ ਬਜਾਏ ਦਿੱਤੀਆਂ ਬਜਾਈਆਂ ਜਾਂ ਭੀਜੀਆਂ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿਸੇ ਫੇਰ
ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਜੀ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਰਿਤਾ ਜਾਏ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿਸੇ ਪਾਠਕਾਰ
ਦੀ ਕੋਈ ਕੁਝੀ ਸ਼ਾਨਸ਼ਾਨ ਤੇ ਦਾ ਤੇ ਜੀ ਬਾਕੀ ਤੇ ਹੋਏ ॥

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਥੇ ਸੋਝੇ ਜੀ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਬੰਗਾਲੀ ਸਾਧੂ ਨੇ ਮਿਲੇ
ਉਹ ਬੜਾ ਕਰਮਾਤੀ ਸੀ ॥ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਮਾਧੋ ਲਾਲ ਸੀ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ
ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣਾ 'ਬੰਦਾ' ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਝਾਵਾਂ ॥ ਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਉਤੇ ਚੰਗੇ ਜੁਆਨੇ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸਿਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ
ਪਰਚਾਰ ਦੇ ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ ॥ ਇਹ ਸੁਣ ਕੁਝ ਜਾਨ ਕੇ 'ਬੰਦਾ'
ਇਕ ਜੁਆਨਾ ਦਾ ਕਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ
ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ॥ 'ਬੰਦਾ' ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ
ਜੱਥੇ ਉੱਥੇ ਮਿਲ ਗਏ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਯੁੱਧ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ॥ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ
ਇਹ ਨਾਮ ਇਹ ਖ਼ਾਸ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਕਈ ਜਗ੍ਹਾ ਆਪਣੀ ਯੁੱਧ ਮੰਤ੍ਰ ਕਹਿਮ ਕਰ ਲਈ ॥

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਦ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਏ ਤੇ ਉਸ
ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਮ 'ਬੰਦਾ' ਸਿਰਫ਼ ਤੇ ਗਿਆ ॥ 'ਬੰਦਾ ਬਾਹਰ' ਦਾ ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼
ਉੱਥੇ ਇਕ ਆਉਣੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਜੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਉਸ ਨੂੰ 'ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ'
ਕਹਿ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਦੁਆਰਾ ਨਾਮ ਉਚਾਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ਪਰ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ ॥
ਉਹ 'ਸਿੱਖ' ਕਹੀ ਸਜਿਆ ਜੀ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਅੰਤਿਮ ਕਹਿਮ
ਸੀ ॥ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੋਵੀਆਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਆਪਣੀ ਇਨਕਾਰ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਬੰਦਾ ਬਾਹਰ
ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਕਹਿਮ ਦਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ॥ ਉਹ ਤਾਂ ਸਗੋਂ ਹਿੰਦੂ ਦੌਲਤ
ਸੀ ਤੇ ਆਖੀਰ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇ ਕੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਸੀ ॥ ਤਾਂ ਗੱਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ
ਹਿਸਾਬ ਦੀ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ॥ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ 'ਬੰਦਾ ਸਿੱਖ' ਕਹਿ ਕੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਰ
ਦਿਤਾ ॥ 'ਬੰਦਾ ਬਾਹਰ' ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਨਾਮ ਤੇ ~~ਅਜੇ ਕੁਝ~~ ^{ਉਥੇ ਉਥੇ} ~~ਉਥੇ ਉਥੇ~~
ਕਹਿਮਾਂ ਆਪਣੇ ਕਰ ਕੀਤੀ ॥

ਉਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੰਦਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ
ਭੈਣੇ ਆ ਗਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਗੇ ਪਰੋਕਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਗਈਆਂ ॥ 'ਅਗੇ' ਇਕ ਇਕ ਨਾਮ ॥ ਇਹ ਪਛਾਣ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ
ਸਾਧਨ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ^{ਯਾਤਰੇ} ਆਉਣ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ
ਮੈਂ ਤਿਆਰ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਪਾਸ ਹੀ ਇਕ ^{ਭੈਣ} ਰਹੀ
ਮੇਂ ਤੇ ਰਹੀ ॥ ਉਹ ਸੇਵਾ ਕੀ ਏਥੇ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰੇ ਚੱਲੇ ॥

ਇਹ ਮੈਂਕਾ ਰੰਗ ਸਮਝ ਕੇ ਉਸਨੇ ਉਹ ਰੰਗ ਹੁਕੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿਚ
 ਮਲ ਦਿਤੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਖੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਉਸ ਪੱਥਰ ਦੇ
 ਸਿਰੇ ਪੜ੍ਹ ਤੇ ਆਰਾਗ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸੁੱਚੇ ਸੁਟ ਕੇ ਸਿੱਖ ਦੇਣ ਕੇ ਆਏ ਤੇ ਕੀ
 ਦੇਖਦੇ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣਾ ਰਹਾ। ਇਸਨੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ
 ਬਾਰਸ਼ਾਦ ਦੱਸੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਜਗਤ ਨੇ ਉਹ ਸੁਖਮ ਸੀ ਦਿਤਾ। ਕੋਈ ਦਸਤਖਤ
 ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਠੀਕ ਤੇ ਗਏ ਤੇ ਸੋਗਤ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਕੁਝ ਗੱਲੀ ਪੁਰ ਬੈਠ ਸੋਗਤ
 ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਦੇਣ ਲਗੇ।

ਇਸਦਾ ਬਾਰਸ਼ਾਦ ਉਥੋਂ ਕੋਈ ੧੦੦ ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਬਿਥਾ ਦੇਸ਼ਵਰ
 ਤੇ ਉਸ ਗਿਆ ਜੇਹਨਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨੇ ਕਿ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
 ਦੀ ਸੋਗਤ ਦੇ ਪੜ੍ਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ? ਕੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਘੋਰ
 ਇਹ ਬੈਠ ਕੇ ਸੋਗਤ ਨੂੰ ਦਸਤਖਤ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਅਜਿਹਾ
 ਕੀ ਉਥੇ ਤੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਇਹ ਦੁੱਖੀ ਕੁਛ (ਕਮਰ)
 ਰੱਖੀ ਸੀ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸਨ ਜੋ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤੀ
 ਨਿ ਦੇਖੀ ਦੁੱਖੀ ਕੁਛ ਤਾਂ ਕੇਹਾ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਜੀ ਤੁੰਦੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਝ
 ਕਹਿਣ ਲਗਾ? ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਮੈਂਕਾ ਨੂੰ ਭਾਜਿਆ ਤੇ ਉਸ
 ਕੁਛ ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅੱਖੋਂ ਜ਼ਖਮ ਦੇ ਦਰਦ
 ਖੁਰਾ। ਗਏ ਤੇ ਜ਼ਖਮ ਦਿੱਤੇ ਖੁਰਾ ਦੁੱਖ ਦੁੱਖ। ਜਿਥਾਂ ਨੇ ਇਸਨੇ
 ਕਰਨ ਦਾ ਸੋਚੇ ਆਰਜ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਣ ਲਗੇ ਕੋਈ ਕੋਰ
 ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਨ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਂਦੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ
 ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਜੀਵਨ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਸੀਂ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚ ਜਾਣ ਦੀ
 ਕੋਈ ਆਸ ਨਹੀਂ ਲਾਪਰਵਾਹ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨੂੰ
 ਸਿਰਫ਼ ਕੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪ ਭੇਜੇ ਆ ਗਏ।

ਚੰਦਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੇ ਜੇਹਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਾਉਂਦਾ
 ਜੇ ਸੋਗਤ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਜਿਥਾਂ ਨੂੰ ਚਿਤਾ ਤਿਸਨੇ ਕਰਨ ਦੇ
 ਤੁਰਮ ਦਿਤਾ ਸਾਡੇ ਜੀ ਤੇਹਰੇ ਇਹ ਕੁਝ ਪਾਉਂਦੇ ਉਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਘਾਵੇ
 ਤਿਸਨੇ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਜਿਤ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਕਰਨਾਂ

ਕਰਨ ਸੁਣੀ ਪੈਰ ਸੋਗਤ ੧੭ ੬੫ ਪਾਉਂਦੀ

ਭਗਵਾਨ ਦਿਤੀਆਂ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਇਸਤਰ ਰਹੇ ਰਹੇ ਬਸਤਰ ਪਾਠੇ ਤੇ ਸਭੇ ਜੀ
ਸੁਸਤਰ ਧਰਨ ਰਹੇ ਜਿਹਾ ਰਖਵੀ ਬਜਾ ਰੇ ਤਿਲਾ ਤੇ ਗਏ ਜਿਵੇਂ (ਕਿਸੇ ਦੋਸਤ
ਸੁਸਤਰੇ ਸੁਸਤਰੇ ਤੇ) ॥

ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਖ ਜਗ੍ਹਾ ਤਰਖਿਤਾਂ (ਜਿਥਿਆਂ) ਦਿਤੀਆਂ
ਦੁਰਮਾਇਆਂ ਤਿ ਜੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਾ ਚੰਦਰੇ ਤਨ ਚਰੇ ਜਾਨ ਪਰ ਤਾਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ
ਇਥੇ ਜੀ ਹੋ ਗਾ ਤੇ ਫ਼ਗਵਾਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਗਾ ॥ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰਸਤਾਂ ਅੰਦਰ
ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰੀਏ ਸਭ ਸਿਖ ਰਸਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਸਤਾਂ ਵਲ ਪਿੱਠ ਕਰ ਕੇ ਖੜੇ ਹੋਣ
ਵੈਦੀ ਅੰਦਰ ਵਲ ਨਾ ਝੁਕੇ ॥ ਜਦ ਅੰਗੀਠਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਹੋ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਰਨਾ ਨਹੀਂ
ਤਾਂ ਜੀ ਇਸ ਥਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਮੰਦਰ ਬਾਹਰਗਾਹ ਉਸਥਾਈ ॥ ਜੇ ਕੋਈ ਅੰਗੀਠਾ
ਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਤਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਕਰੀ ਗੀ ॥ (1/10 ਅਸਰ ਥਾਂ ਤਾਂ ਗੰਦਾਹੀ
ਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸੀ ਇਸ ਵਾਲੇ ਇਹ ਮੰਦਰ ਬਾਹਰਗਾਹ ਬਜਾਨ ਵਾਜੇ ਕੀ ਜਤਨ ਜਾਨ
ਨਾ ਸਫ਼ਾ ਜੀ ਰੋਜੀ ਉਠਾ ॥)

ਇਸਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰਖਿਤਾਂ ਉਘੇਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੁਸਤਰ ਬਸਤਰ ਸਮੇਤ
ਰਸਤਾਂ ਅੰਦਰ ਪਾਵੇਸ਼ ॥ ਅੰਦਰੋਂ ਸਤਿਨਾਮੁ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਈ ਤੇ ਅੰਗੀਠਾ ਬਖ਼ਸ਼
ਜਾਨ ਆਇਆ ॥ ਸਿਖ ਚਿੰਤਾ ਕਰਨ ਵਾਸੇ ਤਿ ਇਹ ਜੀ ਤੇ ਗਿਆ ॥ १ ॥ ਕੀ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਅੰਗੀਠੇ ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਅੱਗ ਪਾਈ ॥ ਤੇ ਇਹ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਗਏ
ਤਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਿਹਾ ਕਰੇ ਕੀਤਾ ॥

ਅੰਗੀਠਾ ਬਖ਼ਸ਼ ਹੋਣ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਤਰਖਿਤ ਦੇ ਬਾਹਰ
ਅਖਰੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਅੰਗੀਠਾ ਫੈਰਿਆ ਪਰ ਉਸ
ਦਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਜੀ ਜਿਸਤਰ ਨਹੀਂ ॥

“ ਫੁਲ ਅਸਰ ਨਹੁ ਸੁਸਤਰ ਨ ਪਾਇ ॥
ਏਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੋਨ ਰਖਾਇ ॥ ”

ੴ ਸਭ ਪੰਥ ਦੇ ਸਰ ਬੰਦ ਤਾਂ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ॥ ਅਸਰ ਚਰਨ ਕਰ ਗਿਆ ਤੇ
ਕਈ ਸਾਥ ਵਸੇ ਉਥੇ ਸੁਸਤਰ ਵਹਤ ਗਈ ॥ ਉਹ ਅੰਗੀਠਾ ਵਲੀ ਥਾਂ ਗੰਦਾਹੀ
ਦਿਸ਼ਾ ਜੀ ਤੇ ਗਈ ॥ ਉਸ ਤੇ ਕਈ ਸਾਥ ਬੰਦ ਇਹ ਸਾਥ ਸਿੰਘ ਰਖੀ ਸਿੰਘ
ਉਥੇ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸੇ ਪੁਰ ਗਏ ਕਰੇ ਇਹ ਬਾਹੀਯਤ ਸੀਤੀ ਜਿਥੇ ਅਸਰ ਤਖਤ ਉੱਤੇ
ਸਤਿਨਾਮੁ ਪਾਇਆ ॥ ਉਹ ਅਸਰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ॥ ਸਭੋਂ ਕੋਈ ਬਾਹਰ ਹੋਂ ਕੀਤਾ ॥

ਅਸਥੀ ਤੇ ਤਹਿ ਰੇਖਾ ਵੇਈ ।
 ਦੀਪਿਕਾ ਕੁਸਮ ਪਰੀ ਬਹੁ ਜੇਈ ।
 ਆਘ੍ਰਿਤ ਹੀ ਏਕ ਤੇ ਪਾਇਓ ॥
 ਹੋਰ ਸਭਾ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮਾਇਓ ॥
 ਹੋਰ ਸਹਿਤੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਸਥਾਨਾ ।
 ਮਗ ਗਯੇ ਧਿਖ ਮਿਸਰੇ ਭਾਨ ॥ ੩੬ ॥

ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸਾਥ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਤੇ ਆ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ
 ਇਹ ਇਹ ਜੀਓਦੇ ਜੀ ਨਹੀਂ ਪਰਿਵੇਸ਼ ਮਗ ਭਾਨ ਦੀ ਹੋ ਚਿੰਤੀ ਭਾਨਾਂ ਨੂੰ
 ਵਿਯਾਨੁਰ ਕਰੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਗਏ ਕਿਉਂ? ਇਹ ਖਾਸੀ ਉਹ
 ਹੋਰ ਦੇ ਬੇਯਾਨ ਤੇ ਹੋ ਸਕਾ ਕਿ—

“ ਇਥੇ ਮੇਂ ਇਕ ਸਿਖ ਝੁਝਾਟਾ ।
 ਜਹਿ ਸੰਗਤ ਤਹਿ ਰੀਝਿ ਪੈਯਾਨਾ ।
 ਤਿਥੇ ਆਨ ਦੇ ਭਾਨ ਗਜਾਈ ।
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਸੁ ਤਹਿ ਸੁਣਾਈ ।
 ਤਮ ਆਵਤ ਇਸ ਰਗਰ ਮਝਾਏ ।
 ਗੇਹੇ ਸਾਧੇ ਬੈਠਾ ਤਮਾਏ ।
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਥੇ ਮੇਰੇ ਮਗ ਮਾਝੀ ।
 ਕਹੀ ਘਾਤ ਜੇਤਰ ਤਮ ਖਾਝੀ ।
 ਸੰਗਤ ਕਉ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀਜੈ ।
 ਘਾਤਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਤ ਕਉ ਬਿਦਰੀਜੈ ॥
 ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਏਕ ਮੇਂ ਕਉ ਗੁਰੂ ਦੀਨਾ ।
 ਦੀਜੈ ਸੰਗਤ ਕਉ ਮਾਮ ਗੀਨਾ ।

.....
 ਆਰ ਏਕ ਬਾਰ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
 ਹੋ ਸਿਖ ਮੇਂ ਤੁਮੈਂ ਸੁਣਾਇਆ ।
 ਮਤ ਚਿੰਤਾ ਸੰਗਤ ਮਗ ਰਹੈ ।
 ਸ੍ਰੀ ਆਖਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਤੁ ਜਾਏ ॥ —

ਇਸ ਤੇ ਆਧਿਕਾਰਿ ਇਕ ਭਿਖਾਰੀ ਮਾਧਿਕਾਰੀ ਹੀ
 ਗੇਹੇ ਅਭਿਹ ਦੀ ਸੁਭਾ ਮਿਸਰੀ ਮਿਸਰੀ ਮਿਸਰੀ ਹੀ ਏਕੋ ਭਾਨ ॥
 (ਮਥਾ ਪਾਠ ਕਰਿ ਮਿਸਰੀ ਮਿਸਰੀ)

" ਐਠ ਜਾਪ ਦੇਰ ਆਇਓ ਫਿਰਨੀ ।
 ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਜੰਝੇ ਘੁਰਿ ਪੁਕਾਸੀ ।
 ਮਿਠੇ ਮੇਠਿ ਗੁਰ ਜੀ ਬਾ ਮਾਤੀ ।
 ਹੋਰੇ ਕੁਝੋਂ ਤੁਹਿਨ੍ਹੇ ਕੁਝੋਂ ਸੁ ਗਤੀ ।
 ਕਰ ਆਖੇਰ ਆਪ ਗੁਰ ਪਿਆਰੇ ।
 ਸਿਖਿ ਜਾਬ ਗੁਰ ਪੰਤ ਪਿਆਰੇ ।
 ਦੀਓ ਬੁਝਾਏ ਮੇਠਿ ਗੁਰ ਆਪ ।
 ਸਤਿਨਾਮ ਦੀਰੇ ਗੁਰ ਜਾਪ ।
 ਦੀਨਾ ਸੰਦੇਸ ਜੰਗਤ ਕਉ ਗੁਰ ।
 ਸਿਖਿ ਕਉ ਬਰ ਜੋਗਿ ਪੁਰ ।
 ਮਤ ਅਗੈਰੇ ਕਉ ਤਿਆਰੇ ।
 ਕੋ ਬਿਖਾਰ ਜਤ ਨੀ ਭਾਵੈ "।
 ਸਤਿਗੁਰ ਗੁਰ ਗੁਰ ਜਾਪੇ ।
 ਮਤ ਗੁਰ ਕਉ ਕੋਊ ਮੁਆ ਜਾਪੇ । ----

ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਜਾਏ ਤਬੇਰੇ ਦਿਹ ਦੇਖਿਆ ਤਾ ਫਿਰੇ ਕੁਝੋਂ ਘੋੜਾ ਤੇ ਕੁਝਾ ਤੀ ਗਏਬ
 ਜੀ ਨਿਸਕਾਰ ਕੇ ਸਿਖਾ ਤੁ ਸਮਝ ਆ-ਗਈ ਕਿ ਗੁਰ ਜੀ ਘੋੜੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਰਹੀ
 ਕਿਤੇ ਕੋਰੇ ਗਏ ਤਾ ਪਰ ਜਰ ਤਰ ਦਰਸਾ ਕਰੇਨ ਫਿਰਾਂਗੇ ਸੁਖੇ ਬਾਗਿਯਾ
 ਰਾਗਾ ਸੁਰਾਦਰ ਜੀ ਹੈ " ਭਾਵੇਂ ਫਿਰਾ ਤੁ ਗੁਰ ਜੀ ਬਾਏ ਕਈ ਸੰਦੇਸ ਮਿਲਵੇਂ ਹੋ
 ਸਨ "

ਗੁਰੁ ਜੀਸਾਗ ਜੀਦਰ ਜੀ ਸਾਦਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜੀਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੀ ਸਨ
 ਉਹਨਾਂ ਸਭ ਸਭ ਵਿਚਕਾਰ " ਮਤ, ਮਾਤ, ਗਤਿਜਦੇ ਤੇ ਅਰੇ ਜਿਥੇ ਧਰਮ ਦੀ
 ਬਾਧੀ ਚੜ੍ਹੇ ਕੁਰੇ ਸਨ " ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫਿਰਾ ਤੀ ਮਾਤੁ ਤਮਾ ਤੇ ਕੁਰਾ ਸੀ ਤੇ
 ਜੋ ਦਰ ਤੇਰ ਦੀ ਸੰਤਾਦਰ ਬਾਧੀ ਹੋਈ ਸੀ " ਤਾਜਾਤ ਦੇਰੇ ਜੋ ਤੇ ਗਏ ਅਰ
 ਦੇਵਾਨਾ ਫੌਜ ਦਾ ਗਠਾ ਕਰ ਕੇ ਫਿਰੇਸਤਾਰ ਦੇ ਸਮਝਾ ਰਾਖ ਦੌਰ ਤੇ ਸਾਰੀ
 ਸੰਤਾਦਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕੀ " ਜੇਹੜੇ ਚੜ੍ਹੇ ਬਾਤ ਸਿਖ ਫੌਜੀ ਗੁਰ ਜੀ ਪਾਸ ਰਹਿੰਦੇ
 ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਦਿਹ ਗੁਰ ਜੀ ਦਾ ਘੋੜਾ ਹੋਰ ਕੇ ਤਾਜਾਗ ਮੰਗੀਆਂ
 ਅਤੇ ਤਾਂ ਦਿਹ ਸਿਖ ਤੇ ~~ਮੰਗੀਆਂ~~ ਖਚਰ ਰਈ ਹੋਈ ਉਹ ਮੰਗਾਂ ਤਿਆਰ
 ਗੁਰ ਜੀ ਤੁ ਮੱਥਾ ਟੇਰਿਆ ਨਿਸਕਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਜਾਗ ਤਾਜੀਆ
 ਠਿਹ ਰਖਾ ਦਿਹ ਤੀ ਫੌਜੀ ਤਾਜਾਗ ਤਾ ਮਿਲਾ ਰਾਗ ਬਾਗੀ ਤੇ

ਵਿਚਰਾਂ ਰਹਾ ਭਰੇ ਤਾਂ ਅੰਧਾਰੀ ਸਤਿਨਾਮ ^{ਸੀਰੇ} ਜੁਮੀ ਦਿਹੋ ਪੁਟਾ ਕੇ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸਤਿਨਾਮ
ਨੇ ਦੇਖੀਆਂ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਢਾਂਚੇ ਨਾਮ ਪਰ ਦੰਡਿਆਂ ਦੇਂਦੇ ਜੇਹੇ ਤਾਪਤ ਕੁਝੇ

ਭੈਰਵੀ ਜੇਹਾ ਪਰ ਤੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੇਹੇ ਆਪਣੀ ਘੋੜੇ ਰਸਤੇ ਦਿਹ
ਸੰਤੋਖ ਕੀ ਮੀ ਨਿਉਂ ਉਚਾਂ ਤੇ ਉਚ ਪਰ ਕੇ ਬਹਿ ਜਾ ਜਾਂ ਤਾ ਅਨਾਹਟ

~~ਉਸ ਨੇ ਦਿਹ ਸਤਿਨਾਮ ਦਿਹ ਜੇ ਕੋਈ ਦਿਸੇ ਪਰ~~

ਦਿਹ ਸਤਿਨਾਮ ਦਿਹਾ ਕੇ ਦਿਹ ਤੀ ਮਨਮਾਨ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਆਪ ਪੁੱਤਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੇ ਹੋ ਜਾਨਾ ਤੇ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਗੋਰੇ ਤੇ ਹੋ ਮਾਨੀ ਜਾਵੇ
ਰਹਾ ਤੇ ਜੁਮਾ ਦਾ ਦਰਸਾ ਰਹਾ ॥ ਦਿਸੇ ਫਲੀ ਉਸ ਦਿਹ ਦਿਹ ਰਹਾ
ਦਾਨਾ ਰੈਤਰ ਕੀਤਾ ਤਾ ਨਿ ਹੁਮਤ ਦਿਹਾ ਗਏ ਬੇ ਫਿਰਾ ਤੇ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਹ
ਸਮਝ ਫੜੇ ਨਿ ਹੋ ॥ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੁਖੀਆਂ ਦਿਹ ਕੀ ਹੋ ॥

ਜਾਂਦੇ ਛੱਡਾ ਖਿਡੇ ਜਾਂਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੰਗਲ ਗਿਆ ਤੇ ਨਿ ਗੁਰੂ ਜੀ
ਦੇ ਘੋੜੇ ਤੇ ਰੁਝੇ ਦੇ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਦਾ ਦੀ ਪਾ ਰਹਾ ਤੇ ਸਦੇਸ਼ ਦਾਨਾ ਸਾਧਾ
ਗੀ' ਤੀ ਘੋੜੇ ਤੇ ਰੁਝ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਜੀ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਨਿਹ ਦਿਹ ਕੀ ਪਹਿਲੇ ਸਗੋਂ ॥ ਉਥੇ ਅੰਦਰ ਜੀ ਹੋਏ ॥

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਿਖ ਦਿਤਾਨਾ ਦਿਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਘੋੜੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਧੁਰਾ
ਮਿਲੀ ਉਹ ਦਿਸਤਰਾਂ ॥ ਨਿ ਦੇ ਗਜਪਤ ਭਾਏ ਹੁਸਤਾਨ ਭਉ ਤੇ ਚਾਨਾ ਭਉ ਪੂਰੇ
ਗਿਭੇ ਦੇ ਰਿਫੇ ਦਿਹ ਕੋਰ ਮਾ ॥ ਉਥੇ ਦਾ ਸੋਫੀ ਨਿਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੰਗਲ ॥
ਜੀ ॥ ਉਸ ਨੇ ਉਤਾਰਾ ਮੁੜ ਦਿਹਾ ਨਿਉਂ ਦਰ ਤੇ ਮਾਝ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਆਪਣਾ ਰਹਾ ਉਹ ਜੀ ਉਥੇ ਦੀ ਸਮਝਿਤ ਰਹਾ ਜੇ ਤੇ ਉਤਾਰਾ ਤੇ ਘੋੜੇ
ਮੁਕਤਿ ਰਹ ਸਰੇ ॥ ਦਿਸ ਕਾਏ ਤਾ ਸੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਿਡੇ ॥

ਦੋਹਰਾ:- ਬਿਰਾ ਸਾਧਿਕੇ ਦੇਸ ਮੈਂ ਜਾਵਾ ਦਿਹ ਗੁਮ ॥
ਤਾ ਕੇ ਪਤਿ ਅਤਿ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਖ ਗਹਿ ਤਿਸਾਮ ॥ ੨ ॥

ਹੈਮੀ.
ਹੁਸਤਾਨ ਭਾਏ ਚੰਪ ਦੁਤਿ ਤਾਰੇ ।
ਗੁਰਬੀਰ ਸੁਰੀਸਤ ਚਰ ਬਾਰੇ ।
ਦੇਖੇ ਬੀਰ ਅਧਿਕ ਬਖਸ਼ਾਨ ।
ਜਾਤ ਜਾਤ ਭਾਏ ਅਰ ਗੁਮ ॥ ੩ ॥

ਦਿਸਾਂ ਰਾਗਾ ਨਿਦਰੀ ਗਲਤ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੇ ਮਨੇ ਕੀਤੀ ਆਪਣਾ ਮੇ ਸੀਬਰ
ਜੀਤਾਂ ਖਿੰਚ ਪਾਈ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਰਖੇਤ ਘੋੜੇ ਤੇ ਗਤ ਦੇਖ ਵਿਖੇ, ਅੰਦਰ ਪਾਏਸੇ।
ਦੇਸ਼ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ^{ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਦਾ ਜਪ ਕਰਨ} ~~ਅਜੇਹਾ ਕਰਕੇ~~ ਜਾਣਾ ਸਹੀ ਜਿਹਾ ॥ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ
ਬੇਹੀਆਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖੁੱਖ ਗਈਆਂ ॥ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਦੀ ਰਕਾਬਾਂ
ਪਰਤਦ ਦੇ ਵਿਖੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ॥ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨਾਅ ਦਿੱਤਾ ਉਤਰਿਆ
ਦਿਸ ਘਰੇ ਦੀ ਘਾਟ ਦਿਹ ਮਨਾਅ ਦਿੱਤਾ ਦਿਹ ਧਰ ਟੋੜਾ ^{ਦਿਤਾਮਰ} ~~ਗੁਰਦਾ~~
ਭ ਬਜਿਲਾ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ॥ ਜਿਸ ਉਤੇ ਸਾਧੇ ਜੀ ਤਸਵੀਰ ਬਾਹੀ ਤੇਰੀ ॥ 12
ਗੁਰੂ ਜੀ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਰਹੇ ਤੇ ਸੁਰੇ ਦੇ ਵਿਖੇ ਦਿੱਤੇ ਬਾਹਰ ਰਚ ਰੇ
ਗਾ ॥ ਇਹ ਦਰਤ ਸੰਮਤ ੧੭ ੬੬-੬੭ ਵਿਰਾਜੀ ਦੀ ॥

ਤਦ ਉਪਰੰਤ ਤੇਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਵਿਖੇ ਵਿਖੇ ਰੇ ਦਿਹ ਅਨੇ ਖੰਜੇ ਦਿੱਤਾ ॥
ਪਰ ਉਥੋਂ ਉਹ ਖਿੱਚੋ ਆਪਣੇ ਤਾਰੇ ਦੇ ਗਲਤ ਰਈਸ ਦੀ ਸੁਰਾਇਤ ਕੀਤੀ
ਆਪ ਤਾਰੇ ਦਿੱਤੇ ਸੰਮਤ ੧੮੧੨ ਤੋਂ ਤੇ ॥ ਉਥੋਂ ਆਪ ਜੀਵੇ ਆ ਗਏ।
ਅਤੇ ਸੰਮਤ ੧੮੧੮ ਤੋਂ ਜੀਵੇ ਜੀ ਨਿਦਰਸ ਗੰਢਿਆ ॥ ਉਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ
ਰਈਸ ੧੨ ਬਾਹਰ ਤੇ ਪਟਿਆਰਾ ਰੇ ਦਿਹ ਆਪ ਸੰਮਤ ੧੮੩੦ ਤੇ ਆਪ
ਸੁਰੇ ਦੀ ਬਿੰਨੀ ਦਿਹ ਆ ਰੇਰਾ ਰਹਿਆ ॥ ~~ਆਪ ਆਪਣੇ ਜਪ ਕਰਨ~~
~~ਅਪ ਆਪਣੇ ਜਪ ਕਰਨ~~ ~~ਨਿਦਰੀ ਰੇ ਪਾਸਿਓ ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ~~

ਆਪ ਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵੇ ਬਾਬਾ ਅਨਾਪਾਤ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਸੰਮਤ ਕਰੇ ਜੀ ਬਣੀਤ ਕੀਤਾ ॥ ਦਿੱਤੇ ਨਿਦਰਸ ਸੰਮਤ ਤੀ ਆਪ ਆਪਣੇ
ਸਿੰਘਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ~~ਜੇਹੇ~~ ਸੁਰਾਇਤ ਰਹੇ ਅੰਤਰੇ ਜੀਵੇ। ਬੇਰ ਨਿਦਰਸ
ਦੀ ਜੰਗ ਦਿਹ ^{ਜਦੋਂ ਜੀਵੇ} ਸੁਰਾਇਤ ਰਹੇ ਫਤਹਿ ਕਰਕੇ ਫਤਹਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਤੇ ਪੱਤ
ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਿਹ ~~ਜੀਵੇ~~ ਜੀਵੇ ਜੀਵੇ ਜੀਵੇ ਤੀ ਨਿਦਰਸ ॥ ਅੰਦਰ ॥

ਤਾਂਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾਫੀ ੭੨ ਤੇ ੭੩ ਜੀਵੇ ਬਾਹਰ
ਰਹੇ ਸਾ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਗਤ ਦੇ ਤੀ ਕਾਫੀ ਸੁਰਾਇਤ ਮਿਲਦੇ ੭੨ 12 ਆਪ
ਬਾਬਾ ਅਨਾਪਾਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪ ਤੀ ਗੁਰੂ ਸੋਚਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾ 4

ਦਿਹ ਸੰਮਤ ੭੩ ਤੇ ੭੪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਤ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਬਾਬਾ ਸੁਰਾਇਤ
ਦੀ ਤੇਰੀ ਨਾਮੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਫੇਰੇ ਕੀਤੇ ਜਿਹੇ ^{ਜਿਹੇ} ~~ਜਿਹੇ~~
ਦੀ ੭੩ ਤੇਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤੇ ਦੀ ਸੁਰਾਇਤ 12 ਰਹੇ ੭੪ ॥ 'ਫਤਹਿ' ^{ਫਤਹਿ}
ਦਿਹ ਰਹੇ ਦਿਹ ਜੇਖ ਦਿਹ ਤਾ: ਗਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਤਾ ਤੇ

ਜਿਥਿਆ ਸੀ ੨

“ ਬਾਬਾ ਅਨਾਪਾਏ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਤੀ ਸਨ ” ਨਿਛਾ
ਪੁੱਛ ਦਿਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮੀਯਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਿਖੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸ੍ਰੀ
ਸਮਾਏ ਸਨ ” (ਦੁਸਵਾਂਸ਼ੀ ੧੬੮੩-੮੪ ਦਿਖਾਯਾ)

ਭਈ ਗੁਰੂ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਦੇ ਉਥੇਰਤ ਜਿਥਤ ਬਾਏ ਜਿੰਮਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਅਗੁਆ
ਦੇਵੇ ਰਖਾ ਪਾ ਤੇ ਉਤਾ ਪਾਏ ਦਿਹ ਜਿਥਦਿਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿ ਮੈਂ ਬਾਬਾ
ਅਨਾਪਾਏ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਦੇਵੇ ਵੇਈ ਪਾਈ ਗਏ ਸਮੇਂ ਗਵਿਸ ਰੀਜੀ ” ਯਾਹਰ
ਸਾਧ ਸਰੇ ਤਾ ਜਿ ਜਿੰਮੇਂ ਕਿਸੇ ਯਾਈ ਜਾਨੁ ਤੁ ਅਗਵ ਰਹਤ ਏਏ
ਪਿਸਤੋਰ ਦੀ ਰੋਰ ਤੇ ਯਾਈ ਜਾਨੁ ਤੁ ਕਿਸੇ ਯੋਰ ਥਾਂ ਤੇ ਉਤਾਰੇਂ ਤੇ ਤਾ
ਇਸ ਦਿਹ ਡੁਭਾਈਯ (Pilot-ship) ਕਿਸੇ ਯੋਰ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਭਈ ਗੁਰੂ ਜਿੰਮਾ ਦੀ ਅਪਨੀ ਗਏ ਉਤੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਜੇ ਉਤਾ ਰਖਓ
ਪੈਰ ਤੇ ਪੁਰਿਸ਼ਾਂ ਜਿਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤੇ ਤੀ ਸਚ ” ਬਾਬਾ ਸਰੂਪ ਜਿੰਮਾ
ਜੀ ਦੇ ਪੈਰੀ ਦਿਹ ਜਿਥਿਆ ਤੇ ਜਿ ਬਾਬਾ ਅਨਾਪਾਏ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਗੁਰੂ
ਦਿਹ ਗਿਰਿਆ ਉਤਰੇ ਦੇ ਮਾਨੁ ਇਹ ਸੰਗ ਗਿਰੇ ਸੀ ਜਿ ਇ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਰਹਿਤ ਤਾ? ਜੀ ਇਹ ਅਪ ਰਾਮੀਯਾ ਪਿਤਾ ਤਾ ਜਾਂ ਉਤਾ
ਦੇ ਵੇਈ ਸਾਧਜਾਏ ਤਾ? ਤਾਂ ਅੰਤਰ ਧਮੀ ਮਤਿਯਾ ਜੀ ਦੇ ਉਤ ਦੇ ਮਾ
ਦੀ ਰੁਕਿਯਾ ਤੁ ਸਾ ਰੇ ਇਹ ^ਇ ਵੇਠੇ ਤੇ ਅਪੇ ਰੋਬਾਏ ਦਿਹ ਬੁਝਾਇਆ
ਤੇ ਰੀਗਾ ਭਗੇ ਸਰੂਪ ਜਿੰਮਾ ਸੇਰੇ ਸਗੀ ਤੇ ਦੇਖ ਵੇਈ ਜੀ ਤੇ ਸ੍ਰੀ
ਧਰ ਤੇ ਰੀ ਤੇ ” ਤਾਂ ਸਰੂਪ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਸਗੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦਿਹ
ਦੇਖਤ ਰਹੇ ” ਵਧੀ ਦਿਹ ਦਿਹ ਵਧੇ ਯਾਉ ਦਾ ਜਿਸਾਨ ਡਿਠ
ਤ ਪੁਠਿਆ ਜਿ ਗੀਬ ਜਿਥਾਨ ਇਹ ਯਾਉ ਵਧੇਂ ਰਾਗ ਸੀ ਤਾਂ
ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੇ ਉਤੁ ਦਿਹ ਇਹ ਉਤੀ ਯਾਉ ਤੇ ਜੇ ਪਠਾ
ਪੁਠੇ ~~ਜਿਥੇ~~ ਉਥੇ ਰੱਖਾ ਦਿਹ ਰਾਗ ਸੀ ” ਜੀ ਤਾਂ ਵੇਈ
ਜਿਥਾ ਸੀ ੨ ਜਿਥਿਆ ਪਰ ਬਾਬਾ ਸਰੂਪ ਜਿੰਮਾ ਦੀ ਰੀਤੀ
ਸਰਾ ਸਿਰ ਵਧੀ ਪਤਮ ਤੇ ਗਈ ” ਤੁਹ ਉਤਾ ਤੁ ਇਹ ਜਿਸਾਨ

ਓ ਗਿਆ ਕਿ ਫਾਕਾ ਜਾਪਾਏ ਜਿੰਮ ਜੀ ਤੀ ਆਪ ਸਾਧਿਐ ਸੀ ਧਰੁ ਗੋਬਿੰਦ ਜਿੰਮ ਜੀ
 ੭੨ ॥ ਫਿਰ ਉਸ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੇਲੀ ਭੇਇਆ ਜੀ ॥

ਜੈਸੇ ਗੁਲੇ ਰਬਈ ਸੰਮਤ ੧੮੬੬ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਜਿੰਮ ਜੀ ਆਪਣੇ
 ਆਪਣੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪੰਥ ਜਿੰਮਾਂ ਸਮੇਤ ਜਾਏ ਦਰ ਫੇਰੀ ਪਿੰਡ ਪਾਗ ਜਿਥੇ ਜਥੇ
 ਜਾਣੀ ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਜਿੰਮ ਦਾ ਸੰਗਤ ਤੇ ਸ ਉਥੇ ਬਾਹਰ ਜਿੰਮ ਜੀ ਤੇ ਦਰਗਹ
 ਵਿਖੇ ਤੇ ਪੰਜਪੈਂ ਤੇ ਰਾਹਬਰ ਰਖ ਉਥੇ ਤੇ ਗੁਰ ਗਈ ਦੇ ਦੇ ਇਹ ਦਸਾਹਿਬ
 ਕਿ ਮੈਂ ਬਾਹਰੇ ਜਾਏ ਇਹ ਰਾਮ ਜਿੰਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਆਪ ਆਪ ਆਪਣਾ ਤੇ
 ਇਹ ਆਪਣੀ ਇਹ ^{ਜੈਸੇ ੨੨੩ ੩੫੪} ~~ਜੈਸੇ ੨੨੩ ੩੫੪~~ ਆਪ ਆਪ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਰਾਹਬਰਾਂ ਜਾ
 ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੰਥ ਪਾਗਤ ਗਿਆਰੀ ਗਿਆਨ ਜਿੰਮ ਜੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦਿਅਤ ॥

ਬਾਹਰ ਗਿਰੇਸ ਤੇ ਹਿਰੇਸ ਫੇਰੇਸ ਰਾਮ,
 ਘੋਰੀ ਰਾ ਰਾ ਰੀ ਆਪਣੀ ਤੇ ਤੇ ਤੇ ॥

ਅੰਗ ਦਿਸਤਾਰ ਵੇਲੀ ਬਾਰ ਰਾਹਬਰ ਰਹਿ,
 ਰਾਮ ਦੇ ਉਥਰ ਰਾ ਜੀਵਰ ਰਾ ਤੇ ਘਰੇ ॥

ਮੈਂ ਪੈ ਗੁਰੁ ਦਸਮ ਦਸਮ ਦੇ ਰੇ ਰਹਿ ਰਹਿ ਰਹਿ,
 ਰਾ ਮੇਰੇ ਆਪਣੇ ਅੰਗ ਰਾਮ ਜਿੰਮ ਜੀ ਤੇ ਤੇ ॥

ਬਾਰਿ ਤਿਤ ਤਿਤ ਅੰਤਿ ਅੰਤਿ ਰਹਿ ਰਹਿ ਰਹਿ,
 ਰਿਜ ਰਾਹ ਰਾਹੀ ਗੁਰ ਦਰ ਰਿਜ ਰੇ ਪੈ ॥

ਤਾੜ ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਗੁਰ ਬਾਹਰ ਜਿੰਮ ਜੀ ਤੇ ਗਈ ਸੰਧ ਦੇ ਆਪ
 (ਪੰਥ ਪਾਗਤ ਗਿਆਨ ਜਿੰਮ ਜੀ)
 ਦਸਮ ਰਾਹੀ ਰਿਜੀ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇਥੇ ਜੇਠਾਨੀ ਪੰਚਾਮੀ
 ਸੰਮਤ ੧੮੬੬ ਵਿਰਕਸੀ ਤੇ ਜੇਤੀ ਜੇਤੀ ਸਮਾ ਗਏ ॥

ਗੁਰ ਬਾਹਰ ਜਿੰਮ ਜੀ ॥— ਆਪ ਦਾ ਆਪਣੇ ਲਿਖ ਰੰਮੇਸ ਪੁਰ ਵਿਚ
 ਸਰਬੇਸ ਰਾਮੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਦਿਆਰ ਜਿੰਮ ਜੀ ਜੋ ਬੰਡੇ ਸੰਤੁ ਦੇ ਗੋਬੇ ਜਾ ਦੇ ਮਾ
 ਰਾਗੁਰੀ
 ਰਾ ਮਾਤ ਰੇਤੀ ਜੀ ਰੀ ਰੁਖੇ ਦਸਮ ਗੁਲੀ ਪੁਰਮਾਜੀ ਸੰਮਤ ੧੮੪੨ ਵਿਰਕਸੀ
 ਤੇ ਰੇਇਆ ਜਾ ਆਪ ਦੇ ਰਾਮ ਰਾਮ ਤੀ ਉਸ ਰਾਮੇ ਵਿਚ ਰੇਤੀ ਪਾਗਤ
 ਰੇਇਆ ਜਿੰਮ ਤੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਹ ਰਾਹ ਰੇਤੀ ਰਿ ਰਿ ਰਿ ਰਿ ਰਿ

ਦੇ ਘਰ ਹਿਸੇ ਮਹਾਪੁਰਸ਼ ਤੇ ਜਗਤ ਹਿੰਮ ਪਾਏ " ॥ ॥ ਜਗਤ ਜਮੇ ਚਾੜ੍ਹ ਰੇਵਿਆ
ਜਗੀਂ ਜਗੇਂ ਚਿਠੇ ਤੇ ਖੇਡ ਸੀ ॥ ਸਭੇ ਪਿਛੇ ਦੇ ਹੋਰ ਫਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਭਿਰੇ
ਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਦੇ ਟਕਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਪੁਰਖਿਤ ਤੇਏ ਚਿਤ ਨਾਹਿਰੇ ॥

ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਤੇ ਆਪ ਜਿਸ ਵਰ ਤਕਰੇ ਵਿਚੀ ਦੇਹ ਤਕ ਤਕਰੇ
ਤੀ ਰਹਿੰਦੇ ਜਿਥੇ ਸੁਰਤੀ ਰਿਤੇ ਟਿਕੀ ਤੇਲੀ " ॥ ਹੋਰ ਤੇ/ ਜਾਨਦੇ ਤੀ ਜਾਨੀ-ਜਨ ,
ਜੇਹੇ ਵੇਲੇ ਗਏ ਰਹੀ ਬੜਾ ਤੀ ਮਿਠਾ ਖੇਡ ਖੇਡਨ ॥ ਆਪ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ
ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣਦੇ ਦਾ ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ ਸੀ ॥ ਅਖਰੀ ਆਪ ਅਤੇ ਪਿਤਾ, ਜਿਥੇ ਸਦਾ ਗੁਰੂ
ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਤੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ॥ ਆਪ ਦੀ ਬੁਝੀ ਬੜੀ
ਤੀਖਣ ਸੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਜੋ ਸੁਧਰ ਸੁਧਰੇ ਆਪ ਤੇ ਉਹ ਵੇਹ ਤੇ ਜਾਂਗਾ ਅਤੇ
ਜੇਹੇ ਚਾਹਤ ਬਚਿਸ਼ਾਂ ਨਾਜ ਖੇਡਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਉੱਠਨ ਤੇ ਇਹ
ਤੀ ਖੇਡ ਪਿਛਲੀ ਸੀ ॥ ਆਪ ਅਤੇ ਸੁਧਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਤੇ ਬਚਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਆਪਨੇ
ਪਿਛੇ ਸੁਧਰ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ॥

ਕਦੀ ਕਦੀ ਘਰੋਂ ਕੁਝ ਰੁਝ ਪੰਮਾਂ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਜਾਰੇ ਗ੍ਰੀਬ ਬਚਿਸ਼ਾਂ
ਜੋਂ ਤੇਹੇ ਜੋੜਵੰਦੇ ਤੇ ਦੇ ਅਭਿਰੇ ॥ ਇਹ ਰਿਤ ਪਿਤਾ ਵਿਆਹ ਸਿੰਘ ਜੀਥੇ
ਪੁਡਿਆ ਜਿ ਚਾੜ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਹ ਵੀ ਰਹੇ ਤੇ? ਆ ਦੇ ਪੰਮੇ ਵੇਰਾਂ ਤੇ
ਦੇ ਅਭਿਰੇ ਤੇ ਤਾ ਉੱਠਨੇ ਸੁਭਾਵਰ ਤੀ ਉੱਠ ਰਿਤ ਜਿ ਪਿਤਾ ਜੀ ਮੇ
ਪੰਮੇ ਬੀਜ ਅਭਿਰੇ ਜਾਂ ਜੇਹੇ ਉੱਠਨੇ ਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖਨਾ ਜਿ ਇਹ ਰਿਤੇ ਜਿਥਾਦਾ
ਤੇ ਕੇ ਘਰ ਅਭਿਰੇ ਜੇ ਜਿਥੇ ਰਿਸਾਨ ਜਿਥੇ ਤੇ ਚੁਰ ਦੇ ਬੀਜ ਜੋ ਜਾਂਦਾ " ॥
ਤੇ ਫੁਲ ਪਰਨ ਤੇ ਗਡਿਆ ਪੁਰ ਜਰ ਦੇ ਘਰ ਰਿਅਹਿਰੇ ॥ ਆਪ ਚਿੰਤਾ
ਨ ਰਹਿਆ ਕੋ ਤੇ ਮੇਰਾ ਤਬ ਤੀ ਨ ਰਹਿਆ ਜੋ ॥

ਇਸਤਰਾਂ ਅਤੇ ਚਾੜ੍ਹ ਰੇਤ ਰਹਿਸ਼ਾਂ ਆਪ ਜਗਤ ਤੇ ਗਏ ਘਰ
ਆਪ ਦੀ ਜਗਤ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਵਰ ਤੀ ਹੀ ॥ ਆਪਨੇ ਪਿਤਾ ਪਾਸੋਂ ਉੱਠਨ ਸੁਣਿਆ
ਸੀ ਜਿ ਜਾਂਦੇ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੋਹੀ-ਜੋਹੀ ॥ ਜਿਹ ਵਿਚ ਜੀਓਹੇ ਜੀ ਜੀ
ਸਮਾਏ ਪਰ ਰਿਤੇ ਅਰੇਪ ਤੇਹੇ ਤਾ ਤੇ ਤਾ ਜੀ ਕਦੀ ਨਾ ਕਦੀ
ਹਿਸੇ ਹਿਸੇ ਸੇਵਕ ਤੇ ਟਕਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਜਿਥਾ ਰਹੇ ਤਾ ॥ ਸ਼੍ਰੀ ਰਸਮੇਸ਼
ਦੀ ਮੁਹਤਿ ਚਾੜ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਤਿਹਰੇ ਵਿਚ ਵਿਦਮਾਨ ਰਹਿੰਦੀ ਤੇ

ਸ੍ਰੀ ਰਸਮੇਸ਼ ਦੇ ਰਸਮੇਸ਼ ਦੀ ਗਿਰ ਸ਼ਾਹੀ ਗੰਗੇਸ਼ ॥ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਖਿਤਾ ਜੀ ਤੇ
ਛੋਟੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਠੋਈ ਸੀ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਸਭਾਵੇ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਸੇ
ਸਨ ਪਰ ਜਿਥੇ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇ ਉਹ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋ ਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰੇ
ਬੈਠੇ ਸ੍ਰੀ ਰਸਮੇਸ਼ ਦਾ ਪਿਛਾ ਕਰੇ ਤੇ ਈਸ਼ਵਰ ਤਲਾ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋਏ ॥

ਦੋਸਾਖ ਮੁਲੀ ਰੰਗਣੀ ਮੰਤਰ ੧੮੬੬ ਚਿਤਰਾਵੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਰਸਮੇਸ਼ ਤੇ ਉਹਨਾਂ
ਨੂੰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚੇ ਤੇ ਕੁਝ ਹੀ ਭਰ ਗਈ ਭੀ ਅਧਰਾ ਕਰ ਦਿਤੀ ॥ ਆਪ
ਅਧਰਾ ਕਰਕੇ ਦੇ ਹੁੰ ॥ ਵਿਚ ਤੇਰਾ ਮੇਰੇਤੀਤੀ ॥ ਦੋਸਾਖਿਅਾ ਤੇ
ਉਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਪਾਸ ਆਪ ਆਏ ਇਹ ^{ਦਸਤ} ਅਖਰਾਂ ਤੇ ਰਹੀ ਹਾ ॥

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰੂ ਬਾਹਰ ਸਿਖ ਜੀ ਤਜੇ ਹੋਏ ਗਏ ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ
ਦੇ ਦੋ ਤਾਈ ਮਾ ਸਿਖ ਜੀ ਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਸੀ ॥ ਤਜੇ ਵਿਚ ਆਪ
ਤੇ ਸਿਖੀ ਦਾ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਆਪ ਦੇ ਅੰਤਰ ਧਰਮ ਮੁਕਤ ਦਸਤੇ
ਸੰਗਤ ਦੀ ਗੀਤ ਰਾਗ ਗੰਢੀ ॥ ~~ਤੇ ਉਥੇ ਕਾਫੇ ਸਿਖਿਆ ਹੋਈ~~ ॥ ਆਪ ਦੇ ਪਾਠ

ਦਾ ਬਿੰਨ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਜਨ ਸਾਧਨ ਦੀ ਸਰਾਹ ਵਿਚ ਵਿਰਸਾਪੀ
ਜੈਰ ਰਹੇ, ਸਮ ਦੇ ਹਸੀਦੇ ਸੰਤ ਤਾਤ ਪੈਰ ਹੋ ਗਏ ॥ ਆਪ ਦੇ ਸਮਾਜੀ ਵਿੱਚ
~~ਬਿੰਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਰਸਮੇਸ਼ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਪਾਠ ਬਾਧੇ ਵਿਚਿਅ~~
~~ਨੇਕ ਬਿੰਨ ਤੇ~~ ॥ ^{ਆਪ ਦੀ ਸਿੱਖੇ ਜੋਤ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਖਿ ਨਿਬਾਨਿਤਾਨਾ ਗਿ: ਗਿਆਨ ਹੋਈ}

ਤਾਹਿ ਦੇ ਪਾਤਪ ਤੇ ਤਜੇ ਅਧਰਾ ਦਰ ,
ਭੀ ਭਰਿਓ ਸਮ ਅਧਿ ਤਾ ਮੰਦਾ ਬਿੰਨ ਗਈ ॥
ਭੇਦੇ ਜੇਕ ਦਤ ਭਾਗੀ ਭਾਗੀ ਮੰ ਮਤ ^{ਪਾਗੀ} ਜਾਗੀ ,
ਸੰਤ ਸੰਗ ਮਾਹਿ ਜਾਗੀ ਸੰਤ ਸੇਵ ? ਠਈ ॥

ਆਪ ਦੇ ਪਾਤਪ ਕਾਫ਼ ਤਜੇ ਅਧਰਾ ਪੂਰੀ ਸਮਾਜ ਕਾਮ ਰਾਜ ਦੀ
ਤਮ ਸੁਖੀ ਤੇ ਗਿਆ ਤੇ ਭਾਗੀ ਤਾਤ ਤੇ ਸੰਤ ਸੇਵ ਦਾ ਸੰਗ ਹੋਰ ਸ਼ਰਾ ਇਸ ਬਾਧੇ
ਗਿਆਨੀ ~~ਬਿੰਨਾ~~ ਜਿੰਨਾ ਜੀ ਰਿਖਦੇ ਹਾ ॥

ਗੋਇ ਭਾਖੀ ਘਟ ਦੀਪ ਜਿਸ ਜਿਸ ਅਜਮਤ ,
ਸਜਮਤ ਭਾਗਤ ਬਿਰਾਤਿ ਅਰਾਗੀ ॥ ॥

ਭਾਤ ਗੁਰੂ ਬਾਹਰ ਜਿੰਨਾ ਜੀ ਤੇ ਆਪਾ ਪਰਕਾਸ਼ ਵਿਸੇ ਤਰਾਂ ਫੈਲਾਇਆ
ਜਿਥੇ ਘਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੀਪਰ ਜਾਗੀਏ ਤਾਂ ਅੰਦਰ ਭਾਂ ਬਾਹਰ ਹੋਰ
ਤੇ ਬਧਾ ਛੋੜੀ ਤੇ ਹੀ ਹੋਈ ॥ ਗੁਰਿ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਰਸਮੇਸ਼

‘ਬੇਰ ਨਿਗਮਾਨਦੀ’ ਤਮ ਚਰ ਅਦਰਿੰ ,

ਤਿਸ ਤੇ ਬੇਇਥਿਕ ਤਮ ਰਖ ਪਾਵਿੰ ॥

ਇਸਤਰਾ ਭਰੁ ਬਾਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਜੇਗੀਭਰੁ ਯਾਗ ਦਾ ਰੁਪ ਜਾ
ਸਮਰ ਤਿਚ ਸਟਰੁ ਪਾਪ ਕੀਤੀ ॥

ਬਾਬਾ ਸੰਗਤ ਜੀ— ਤਾ: ਸੰਗਤ ਜੀ ਦੀ ਸੁਗਠਾ ਤਜੇ ਦਿਖ ਜੀ ਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛੇ ਉਥੇ ਜੇਏ ਜੀ ਸੀ ॥ ਉਹ ਅਥਾਹ ਤਜੇ ਤੇ ਅਪਣੀ ਦੁਸ਼ਟ
ਦਮੋਤ ਸੈਰਾ ਖਰੀਦਾ ਅਦਿਅ ਕਰੇ ਸਮ ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਥਾਹ
ਕੀਤੀਸੇ ਕਿ ਚੱਚ ਦਿਥੇ ਭਰੁ ਯਾਗ ਦਾ ਅਦਰਾ ਭਰੁ ਬਾਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤਾ ਤੇ
ਭਰੁ ਭੇਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਦੇ ਕੇ ਭਰੁ ਗੱਦੀ ਸੰਘੀ ਸੀ ਸੇ
ਅਜੇਹੇ ਸਮ ਪਰਾਨਾਂ ਦੇ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਕੇ ਅਪਣਾ ਜਾਮ ਸੁ ਭਰੁ ਕਰਾ ਚੜ੍ਹੇ
ਤੇ ॥ ਜਾ ਕੇ ਦਰੁਸਤ ਕਰੇ ॥ ਤਾ ਤਾ ਦਰੁ ਉਹ ਜਾਗ ਦੇਂਦੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਗ
ਜਾਗਤ ਜੇ ਦਰੁਸਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਮ ॥ ਮੈਂ ਕੇਵਲ ਦਿਥੇ ਭਰੁਸਤ ਤੀ ਕਿਥੇ
ਮਿਖਦੀ ॥ ਕਿ ਮੈਂ ਸੰਗਤ ਪਿਛੇ ਕੇਂਦੇ ਦਿਥੇ ॥

ਇਹ ਕਹੀ ਅਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੈਰਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਖਚਰਾਂ ਤੇ ਰਹਿਅ ਰੇਇਅ
ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥਾ ਭੀਤਰ ਜੀ ਸੀ ॥ ਜਦੋਂ ਭਰੁ ਜੀ ਦੇ ਭੇਰੇ ਉਹ ਦੇ ਸਾਥਾਂ
ਤੇ ਰੰਘਰ ਰੰਗੇ ਤਾਂ ਭਰੁ ਜੀ ਦਰੁਸਤ ਦਿਖ ਤੀ ਖਰੇ ਸਮ ॥ ਸੰਗਤ ਜੀ
ਤੇ ਅਪਣੇ ਸਾਥੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਤੁ ਖਚਰਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਕਰ ਤੇ ਮੈਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ
ਅਭਿਸੰ ॥ ਭਰੁ ਜੀ ਤੀ ਅਦਰ ਚੜ੍ਹੇ ਗੰਦੇ ਤੇ ਸੰਗਤ ਜੀ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਚਰਾ ਪਰਮ
ਤੇ ਰਾਜ ਜੀ ਗੁਰਮਤ ਦੇਰ ਦਮੋਤ ਅਗਨ ਕੀਤੀ ॥ ਭਰੁ ਜੀ ਸੇਧਰਮਤ ਦੀ
ਦਰੁ ਬਖਸ਼ਾਇਤੀ ॥ ਦਿਹ ਕੀ ਸੀ ਸੰਗਤ ਜੀ ਤਮ ਦਿਚ ਦਿਸਤਰਾ ਕੀਤੀ ॥
ਕਿ ਉਹ ਸੰਗਤ ਜੀ ਸੁਧ ਧੁਪ ਗੰਦਾ ਬੰਨੇ ॥ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਬੀਤਰ ਸਮ ਭਰੁ
ਜੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਏ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਤੁਰ ਖਚਰਾਂ ਦੇ ਸਮ
ਸੰਗਤ ਭਰੁ ਉਥੇ ਪੁੱਚ ਗਿਆ ॥ ਜਿਥੇ ਉਹ ਪੁੱਚਰਾ ਸੀ ॥ ਸੰਗਤ ਜੀ
ਦਾ ਸਾਥਾ (ਸਾਥਦਿਥ ਸਿੰਘ, ਖਚਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੇ ਜਾਂ ਗਿਆ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਉਥੇ
ਜੀ ਰਹਿ ਕੇ ਤਜੇ ਦਿਚ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ॥

ਇਹ ਦਿਖ ਭਰੁ ਜੀ ਅਪਣੇ ਕੁਝ ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤ ਦੇ

ਬਾਹਰ ਜਾਏ ਰੁਪਈ ਤੇ ਇਕ ਖੂ ਤੇ ਤਬ ਧੋਰ ਤੇ ਚੁਰਾ ਕਰਾ ਫਈ ਸੰਗਤ
 ਜੀਤੁ ਚੁਰਾ ਕੀਤਾ ਤਿ ਖੂ ਗੋਰੇ ਜਗ ਚੁਰਾ ਕਰ ਫਈਏ। ਤੇ ਸੰਗਤ ਜੀ
 ਖੂ ਗੋਰੇ ਰਹੇ ॥ ਸਚੇਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਚੁਰਾ ਕਰੇ ਤੇਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਗਮੇਤ ਅਪਣੇ
 ਤੇਰੇ ਆ ਕੇ ਪਰਸਾਦ ਕਰ ਕੇ ਆਗਮ ਕਰਨ ਰਹੇ ਤਾਂ ਪੁਛਿਓ ਤੇ ਸੰਗਤ
 ਕਿਥੇ ਤੇ? ਸੇਵਕਾਂ ਅਤਜ਼ ਰੀਤੀ ਤਿ ਗ੍ਰੀਵਨਿਕਾਨ੍ ਜੀ ਕੇਰੇ ਦਿਹ ਤਾ ਕੇਈ
 ਰਾਜੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਚੁਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਕੇ ਖੂ ਤੇ ਫੇਰੇ ਕਿਤੇ ਖੂ ਤੀ ਨ
 ਗੋਰਾ ਰਹੇ ॥ ਜਿਸ ਖੂ ਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਸਚਮੁਚ ਸੰਗਤ ਜੀ ਭਰਾ, ਦੀ
 ਮਖੜੀ ਦਿਹ ਖੂ ਤੀ ਗੋਰੀ ਜਾਂਦੇ ਜਾਨ ॥ ਜਿਸਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤਿ ਸੰਗਤ ਜੀ ਤੁਹਾਨੂੰ
 ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਘਾਟ ਰੀਤਾ ॥ ਅਗੇ ਉਹ ਪੁਛਾ ਰਹੇ ਤਿ ਸੇਵੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ
 ਜੀ ਚੁਰਾ ਕਰ ਬੈਠੇ ਤਾਂ? ਦਿਸਤਾ ਉਹ ਜਿਥਾਂ ਰਾਹ ਕੇਰੇ ਪਾਠੇ ॥ ਆਪ
 ਸਭ ਇਸ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਅਰਦੇ ਰਾਜੀ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਦੀ ਚਿਹਰੀ ਤੇ
 ਫੇਰੇ ਰਾਮ ਦਿਹ ਰਾਜੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

ਸਾਂਈ ਜਗਾਹ ਮਰ ਜੀ:— ਸਾਂਈ ਜਗਾਹ ਮਰ ਜੀ ਫੁੱਲਾ ਦਿਹ
 ਗੁਰੂ ਬਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਏ ਕੇਈ ਦੀ 20 ਸਾਹ ਵੇਰੇ ਸਰ ਤੇ ਆਪ ਦੀ
 ਸੇਤ ਸੰਘੁਆਂ ਦੇ ਕਰਾ ਕਰ ਸਨ ॥ ਆਪ ਸੁਰਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ ॥
 ਆਪ ਦੀ ਗੁਰੂ ਬਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਏ ਪਹਿਲੀ ਮੁਖਾਤਬ ਸਮਾਜ ਘਾਟ ਦਿਹ
 ਤੇਈ ਜੀ ਜੇਠੇ ਤਿਸੇ ਪਾਠੀ ਦੇ ਸਗਨਾ ਫਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਭੀ ਬਿਚੇ ਗਏਏ
 ਸੀ ॥ ਉਥੇ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਸਾਂਈ ਜਗਾਹ ਮਰ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰ
 ਕਰਿਅੰ ਸੁਕਿਅੰ ਤੇ ਜਾ ਰਿਅਾ ਤਿ ਦਿਹ ਤੇ ਆਪਨੂੰ ਇਸ ਤੇ
 ਘੋਰੇ ਦਰ ਕੇ ਜੀ ਕਰਨਾ ॥ ॥ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਰੁਪਯ ਜਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ
 ਸਾਂਈ ਜਗਾਹ ਮਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਪੁੱਚ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਂਈ ਜੀ ਤੇ ਅਤਜ਼
 ਰੀਤੀ ਤਿ ਮਗਰਾਜ ਆਪ ਦੀ ਤਾਂ ਬਲੀ ਸੇਭਾ ਸੁਰੀ ॥ ਆਪ ਦੁਰੀਅੰ
 ਤੇ ਤਬ ਕੇ ਤੇ ਮੈਂ ਤਾ ਸੁਰਬ ਦੇਰਾ ਦੁਕਾਨ ਕਰਨ ਤਾਂ ਆਪ
 ਮੇਰੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਸੇਭਦੇ ਰਾਜੀ, ਮੇਰੇ ਕਾਇਰ ਕੇਈ ਸੇਭਾ ਰਾਏ ਤਾਂ
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਸਾਂਈ ਜੀ ਦੇ ਰਾਏ ਰਜਾ ਆਏ
 ਤੇ ਮੈਂ ਇਸੇ ਵਸਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਆਏ ਤਾਂ ॥

ਸਾਂਈ ਜਦਾਹਮਰ ਤੇ ਵੇਸਤੀ ਵੀਤੀ ਕਿ ਆਪ ਤੇ ਮੇਰੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ ਅਉਟ ਦਾ
ਕੁਝ ਨ ਕਰਨਾ ਦਸ ਆਪ ਤੀ ਆਪ ਦੇ ਡੇਰੇ ਤਾਜਰ ਤੇ ਜਾਇਆ ਕੇ ਗਾ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪੇ ਡੇਰੇ ਆਗਏ ॥ ਸਾਂਈ ਜਦਾਹਮਰ ਜੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ
ਸਮਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਤੇ ਹਰ ਭੈਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਭੈਰੇ ਤੇ ਦਰਸਨ ਦਾਸਤ ਜਨਾ ਅਰੰਭ
ਦਾ ਰਿਤਾ ਅਤੇ ਕੀਰੇ ਕਿਸ ਬਾਦ ਤੀ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਦਾ ਰੰਮ ਸਮੇਟ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ
ਭੈਰੇ ਤੇ ਤੀ ਗੱਲ ਸੁਰੂ ਕਰਿਤਾ ॥

ਸਾਂਈ ਜਦਾਹਮਰ ਜੀ ਫਿਰ ਤੇ ਉਹ ਦਿਹ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਕਰੇ ਫੇਰੇ
ਸਮ ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਬਚਨ ਬਿਰਾਸ ਦਿਹ ਜਿਉਂ ਸਮ ਦਿਸ ਕਰ ਦਾ
ਸੁਖ ਸੇਯੋ ਮਨ ਤੇ ਕਰ ਕੇ ਉਨਾਂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਗੁਰਮੰਤ੍ਰ ਜੀ, ਬਾਰੇ
ਸੋਚਿਆ ਤੀ ਜੀ ਸੀ ਉਹ ਸੁਭਾ ਪੁਰਖ ਸੇਧਾ ਕਰੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮ ॥

ਫਿਰ ਵੀ ਘਾਬਾ ਸੰਗਤ ਜੀ ਤਿਰਾਗਾਇ ਤੇ ਭੈਰੇ ਭੀ ਦਿਹ
ਤੀ ਨ ਆਏ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਹੁਕਮ ਵੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਾਰ ਕਰੇ
ਉਹ ਕਿਤੇ ਭੁਭੇ ਤਿਸੇ ਤੀ ਨ ਬੈਠੇ ਹਨ ॥ ਸਚੇ ਸਿਖ ਏਧਰ ਉਧਰ ਜੋਗਦਿਹ
ਸੰਗਤ ਜੀ ਤੇ ਛੁੱਡਤ ਰਹੇ ॥ ਸਾਂਈ ਜਦਾਹਮਰ ਜੀ ਕੀ ਉਨਾਂ ਦੀ ਤਾਰ
ਦਿਹ ਗਏ ਤਾਂ ਵੀਹ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਬਾਤ ਕੇ ਉਨ੍ਹੇ ਸੰਗਤ
ਜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਕਰ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੀ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਨ ॥
ਸਾਂਈ ਜਦਾਹਮਰ ਜੀ ਤੇ ਬੜਾ ਅਸਚਰਜ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਅਸਚਰਜ ਕਰ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਫਰਮ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇਥੇ
ਰਿਸਤਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ॥ ਕਿਉਂ ਉਹਨਾਂ ਸਮਝਣ ਵੀਤੀ ਤੇ ਸੰਗਤ ਜੀ
ਤੇ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਰਿਸ ਤੇ ਡੇਰੇ ਕਿਉਂ ਰਹੀ ਆਏ?
ਸੰਗਤ ਜੀ ਤੇ ਉਤਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ
ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਥੇ ਛੱਡ ਕੇ ਡੇਰੇ ਕਿਥੇ ਆ ਜਾਂਦਾ? ਇਹ ਸੁਣ
ਕੇ ਸਾਂਈ ਜਦਾਹਮਰ ਜੀ ਵੀ ਕੁਝ ਬੁਝ ਨਿਕਲ ਗਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ
ਡੇਰੇ ਡੇਰੇ ਆਏ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਪ੍ਰਸਾਦ
ਫਰਮ ਕੇ ਬਿਰਾਜ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ ॥ ਕਿਉਂ ਸਾਂਈ ਜੀ ਤੇ ਤੀ ਦਿਸਤਰਿ
ਤੇ ਗਏ ॥ ਜਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਜਾਗੇ ਤਾਂ ਸਾਂਈ ਜਦਾਹਮਰ ਜੀ

ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਚਲਿਯੋ, ਏ ਤੇ ਏ ਕੇ ਅਰਥ ਹਰ ਫਰੇ ਵਿਚ ਬਿਖਿਰਾਵਾ ਮੈਂ
ਆਪ ਨੂੰ ਪਕਸ਼ ਹੀਂ ਸੁਰਿਆ, ਆਪ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਨੇ ਚਰਨਾਂ ਦਾ
ਦਸ ਧਰਤੀ ਸੇ ਦਸ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਕੇ ਆਪਨੇ ਸਚੇ ਮੁਕਤ ਤੇ ਚਲਾ ਫਰੇ ॥
ਸਚੇ ਪਾਤਕਾਂ ਨੀ ਤੇ ਉਤਰਾਂ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚ ਦੋ ਕੇ ਤਿਗੁਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਤੁਸ
ਉਤਰ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਦੀ-ਬਾਂਹੇਂ ਗੰਢੀਥੀ ਤੇ ਤਿਹਮ ਰੀਤ ਤੇ ਉਹ ਸਿਖੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵਿਜ਼
ਸੁਖ ਵਿਚ ਅਗਨੀ ਗਏ ॥

ਥੋੜੇ ਦਿਨ ਬਾਦ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਨੀ ਤੇ ਸਾਂਦੀ ਜਗਤਮਾਜ ਨੀ ਤੇ ਗੰਢੀ
ਬਖਸ਼ੀ ਤੇ ਉਹਦਾ ਰੀਤਾ ਨਿ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਜਾ ਕੇ ਜਗਤਾਂ ਤੇ ਕਮ ਦਾਨ ਦਿਉ ਤੇ
ਧਰਮ ਦਾ ਪਾਤਕ ਕਰੇ ॥ ਸਮਝਾਨੀ ਪੰਥ ਵਿਚ ਪਰਸਿਧ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਸੁ ਆਤਮਾ ਅੰਧੇ ॥
ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਤਕ ਫਲੀ ਬਾਧਾ ਜਗਤਾਂ ਨੀ ਤੇ ਉਹਦੇ ਹੋਰ
ਮਿਟਰੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਤਕ ਫਲੀ ਮੰਜੀਆਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਤੇ
ਗੁਰ ਗੱਲੀ ਗੁਰ ਗਮ ਸਿੰਘ ਨੀ ਦੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਆਪ ਮੱਧਾ ਸੁਰੀ ਪੁਰਖ ਮਸ਼ੀ
ਸੰਗਤ ਬਿਰਥੀ ੧੮੬੮ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਗਮ ਸਿੰਘ ਨੀ ਆਪ ਨੇ ਸੰਗਤ ਬਿਰਥੀ ੧੮੭੨ ਵਿਚ ਪਿਤਾ
ਜਗ ਸਿੰਘ ਨੀ ^{ਮੇਰੇ} ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਰੰਗ ਦੀ ^{ਮਾਤਾ} ਸੁਰੀ ਪੰਚਮੀਂ ਤੇ
ਇਸੇ ਨਿਰਾ ਪ੍ਰਧਿਆਨ ਦੇ ਵਿਚ ਫੇਰੇ ਜੇਹੇ ਪਿੰਧੂ ^{ਗੰਢੀਆਂ} ਵਿਚ
ਅਫਸਰ ਧਰਮ ਰੀਤਾ ॥ ਆਪ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਸਾਖੀ ਬੜੀ ਅਸਫਲ ਜੋਤੀ
ਹੈ ॥ ਜਦ ਨਾਮ ਗੋਲਿਆ ਤਾਂ ਵਿਚ ਪਾਸੀ ਦੀ ਤਰੀ ਤੇਈ ਚੋਟੀ ਨੀ ਜੋਤੀ ਹੀ
ਸੀ ਤੇ ਦਾਈ ਤੀ ਬੜੀ ਤਿਗੁਰੀਏ ਨਿ ਧੰਦੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਮਸ਼ਰ
ਜੋਤੀ ~~ਭੋ~~ ਤੇਈ ॥ ਤਾਂ ਬਾਧਾ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨੀ ਤੇ ਉਹ ਪਾਸੀ ਦਾ ਤਰਿਆ
ਜੋਤੀ ਜਿਹਾ ਉਥੇ ਦੇਤੇ ਵਿਚ ਹੀ ਫੇਰਿਆ ਪੁੰਦ ਦੇ ਦੱਬ ਰਿਤਾ ਤੇ ਬੜੀ
ਤਿਗੁਰੀ ਵਿਚ ਜਦ ਉਹ ਦਾਖਲ ਕਰੇ ਵਿਚ ਆਏ ਤਾਂ ਰੀਤ ਦੇਖਦੇ ਹਨ
ਇਹ ਬੜਾ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ~~ਬੜਾ~~ ਸਦਾਤ ਬਾਧਰ ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਰੰਗ ਦੀ ਰੋੜ ਪਿਆ
ਥੇ ॥ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇਖੇ ਸਗਾ ਦਾਤਾ ਦਗਾ ਜੋਤੀ ਤਿਗੁਰੀ ਵਿਚ ਕੁਸਿਆ ਹੋਇਆ
ਸੀ ~~ਉ~~ ਬਰਥ ਦੇ ਖੇੜੇ ਵਿਚ ਤੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੁਖਾਈਆਂ ਮਿਟਾ ਰਹੀਆਂ ॥
~~ਇਹ ਬੜਾ ਹੀ ਨਾਮ ਦੇਖੇ ਫੇਰਿਆ ਸੁਰੀ ॥~~

ਜੀ ਭਾਵ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਦਾਖਿਆ ਦੇ ਘੋਂ ਦੀਥੀ ਰੀਤਾ ਦੇਤੀ ਸੀ ਭਾਈ ਜਗਤਾ ਮਾਜ ਨੀ
ਨੀ ਪ੍ਰਧਾਨੀ ਸੀ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜੋਰਦਾ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਸਿੰਘ ਨੀ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗਤੀ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਉਤੇ ਸਚੇ ਸਿਦੀ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਸੀ ॥ ਆਪ ਨੇ ਅਸਫਲੀ ਪੰਥ ਦਾ ਪਾਤਕ ਹੀ ਬਹੁਤ ਕੀਤਾ ॥

ਆਪ ਜੀ ਛੋਟੇ ਜੇ ਸਨ ਤਿ ਆਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੇ ਭੈਰਵੀ ਦਿਖ ਰੱਗ ਵੇਰ
ਛੋਟੇ ਜਿਹਾ ਤੇ ਗਈਆਂ ਤੇ ^{ਸੋਧ} ਆਪਨਾ ਡੇਰਾ ਭੈਰਵੀ ਤੇ ਆਪਨੇ ਜੇ ਉਸ ਦੇਰੇ ਨਹੀਂ
ਗਏ ਤੀ ਆਖਦਾ ਭੈਰਵੀ ਸੀ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਆਪੇ ਥਾਹ ਚੜ੍ਹੇ ਦਿਖੇ ਤੀ ਕੀਤੇ ॥ ਆਪ ਤੇ
ਧਾਰਮਿਕੀ ਆਖਰ ਆਪਸੀ ਮਾਤਾ ਪਾਸੋਂ ਤੀ ਸਿਖ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਹੀ ਬਾਈ ਤੀ
ਬੰਠੇ ਰਹੇ ਰਹੀ ॥ ਜਦ ਆਪ ਆਪਣੇ ਗਾਇ ਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਆਪ ਦੀ ਸਮਾਜੀ
(ਮਾਂਗਲੀ) ਪਿੰਡ ਪਰੋਗਾਂ ਦੇ ਸਾਧੂ ਤਰਫ਼ਾਟ ਦੀ ਪੁੱਛੀ ਜੱਸਾਂ ਨਾਹ ਤੇ ਗਈ ॥
ਸੱਤ ਸਾਹ ਦੀ ਭੁੰਗਰ ਦਿਖ ਆਪ ਦਾ ਦਿਲਾਸਾ ਤੇ / ਗਲਾ ॥ ਜੱਠ ਸਾਹ ਦੀ ਉਮਰ
ਦਿਖ ਆਪ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਬਨ ਗਿਆ ਸੀ ਤਿ ਨਵੇਰੇ ਦਿਖਦੀ ਬੰਠੇ ਰਹੀ
ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਰੁਪ ਰਹੇ ਰਿਸੇ ਸੁਨ ਦਿਖ ਮਗਰ ਗਤਿ ॥ ਦਿਠ ਬਾਪੂ ਦੇ ਰਹਿਤ ਤੇ
ਉਸ ਦੀ ਦੁਆ ਤੇ ਤੇਰੇ ਰੰਮ ਕਾ ਮੋਤੀ ਆਦਿ ਦਿਖ ਬੋਲੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਰਹੀ
ਜੀ ਤੇ ਗੁੱਲਾਂ ਰਗਤ ਰਾਸੇ ਬਾਹਰ ਸੀ ਨਾਹੀਆਂ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਤੇਰੇ ਗੁੱਲਾਂ
ਨਾਹ ਮੋਤੀ ॥ ਆਪ ਬ ^{ਭੈਰਵੀ} ~~ਭੈਰਵੀ~~ ਦਿਖ ਭੈਰਵੀ ਨਾਹ ਤਾਹ ਦੇ ਰੇ
ਸਥਰ ਪਾਏ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਗਤੀ ਬੰਠੇ ਆਪ ਦੇ ਸਥਰਾਂ ॥ ਬੰਠੇ ਰਾ ਨਾਹ ਸੁਫਲੇ
ਰਿਖਿਰਿ ਆਪ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਬਨ ਗਈ ਤੇ ਗੁੱਲਾਂ ਗਿਰੇ ਤੇ ਭਿਰ ਸੀ ਰਿਸ
ਰਾ ਦੇ ਸੁਭਾਵਿਤ ਤੀ ਦੁਨੇ ਦੇ ਗਿਰੇ ॥ ਭੁੰਗਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

~~ਭੈਰਵੀ~~ ਆਪ ਰੱਸੀਆਂ ਤੇ ਰੇ ਉਸਨੂੰ ਗੰਢਾਂ ਦੇ ਰੇ
ਮਾਯਾ ਬਾਹਰੇ ਤੇ ਸਭੇ ਬਚਿਅਾਂ ॥ ਦਿਖ ਦਿਖ ਮਾਯਾ ਦੇ ਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿ
ਆਉ ਗਈ ਰਮ ਰਮ ਕਰੀਏ ॥ ਰਿਖ ਰਿਖ ਰਿਖ ਆਪ ਦੀ ਰਮ ਰਮ
ਰਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਆਪੇ ਗਤੀ ਬਚਿਅਾਂ ਪਾਸੋਂ ਤੀ ਰਮ ਰਮ ਆਖਦੇ ਰਿ
ਭਿਰਾਂ ॥ ਭੁੰਗਰੀ ਦਾ ਰੇਰੀ ਸਥਰ ਗਾ ਰੇ ਸੁਫਲੇ ॥

ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਹਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪ ਜਦਾ ਤੇ ਗਏ
ਆਪ ਦੀ ਸਹੀਰ ਸਭਰ, ਮੈਟੇ ਰੇਰ, ਤਿਖਾ ਰਾ, ਰਦ ਰੇਰ, ^{ਗਰਦ} ~~ਗਰਦ~~
ਨੇਰੇ ਰੇਰੀ ਤੇ ਸੁਫਲੇ, ਆਪ ਦੀ ਬਾਹਾਂ ਗੋਰਿਆਂ ਤਰ ਰਸੀਆਂ ਤਰ ਅਸਾਧਾਰ ਰਸੀਆਂ
ਸਨ ਦਿਖ ਸੁਭਾਵ ਮਿਲਾ ਰੇ ਆਪ ਦਾ ਦੁਲਰਤੀਤ ਬਨਾ ਤੀ ਪਰਭਾਸ ਸਾਖੀ ਸੀ ॥

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਭੁੰਗਰੀਆ ਰਾਬਰ ਸਿੰਘ ਮਾਯਾਤਾ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੰਘ
ਦੇ ਰੇਪਥਾਨ ਦਿਖ ਸੁਫਲਾਸ ਸੀ ॥ ਉਹ ਭੁੰਗਰੀ ਤੇ ਆਪ ਆਦਿਆਂ ਰੇ ਰਮ ਸਿੰਘ
ਦਾ ਭਿਰ ਰਮ ਸੁਫਲੇ ਸਹੀਰ ਰੇਰ ਰਹਿੰਦੇ ਰਮਾ ॥ ਦਿਖ ॥ ਤਾਂ ਦੁਨੇ

ਦਿਹ ਭਰੀ ਭੈ ਚਰੀ ॥ ਫੈਲ ਦਿਹ ਏਹੋ ਜੈਥੇ ਜਗਨ ਦੀ ਫੈਲ ਤੇ ਰਹਾ ਭੈਰੀ
॥ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥ ਜੀ ਜੋ ਗਿਲਾ ਤੇ ਆਪ ਸਾਥ ੧੮੮੪ ਖਿਸੀ
(ਸ. ੧੮੩੭) ਦਿਹ ਬੰਦਰੇ ਸੰਗਿਲਾ ਸਿੰਘ ਸੰਗਿਲਾ ਦਿਹ ਭਰੀ ਤੇ ਗਏ ॥

ਫੈਲ ਦਿਹ ਤੀ ਆਪ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਆਪਣੀ ਗਿਲਾ ਜੋ ਜਾਂ ਤਾਂ ਬਾਈ ਮਝੀ
ਜੋ ਭਰਾ ਭਰਾ ਕਰੇ ਭਰੀ ਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਬਚਾ ਰਹਾ ਤਾਂ ਭੀ ਭਗਤੀ ਭਾਵ ਦਾ ਤੀ ਰਹਾ ॥
ਜਿਸ ਕਾ ਰੇ ਆਪ ਦੀ ਭੈਰੀ ਦਾ ਰੁਖ ਜੀ ਭਗਤੀ ਦੀ ਭੈਰੀ ਪੰਗਿਲਾ ॥

ਆਪ ਭੈਰੀ ਉਥੇ ਤੇ ਧਰਤ ਕਰੇ ਮਝਾਈ ਬਿਗਤੀ ਦਿਹ ਭਰੀ ॥ ਦਿਸਾਈ ਆਪ ਸੁ
ਆਪ ਜੋ ਤੇ ਮਝਾਈ ਰੁਖ ਕਾਜੀ ਕਰਾ ਰੁਖ ਪਰੇ ਰੁਖ ॥

ਦਿਹ ਆਪ ਦੀ ਭੈਰੀ ਦਾ ਸੁਭਾਵ ਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ॥ ਉਹ ਜੋ ਦਿਹ
ਦਿਹੋ ਦਿਹੋ ਜਗਦੀ ਜਗਦੀ ॥ ਉਹ ਜੋ ਆਪੇ ਜਾਂਗੀ ਤੇ ਰੁਖਾ ਰੀਤਾ ਜੋ ਜਾਂ ਰੇ
ਮਝਾਈ ਦੀ ਫੈਲ ਤੇ ਪਛਾਣੇ ਪਛਾਣਿਆ, ਉਸਦੇ ਆਪ ਬਾਈ ਭੈਰੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ
ਫੈਲ ਜਗਦੀ ॥ ਜੋ ਤੇ ਆਪ ਆਪ 'ਬਾਈ ਰੀਤ' ਤਾਂ ਫੈਲ ਤੇ ਜਾਏ ਗੀ ॥
ਜਾਂਗੀ ਆਪਿਲਾ ਤੇ ਜੋ ਕੋਈ ਦੇਖਿਆ ਜਿ ਮਝਾਈ ਪਛਾਣੇ ਪਛਾਣਿਆ ਤੇ ਉਸ
ਜੋ ਮਝਾਈ ਤੇ ਦਿਹ ਜੋ ਸੁਭਾਵ ਸਾਥ ਰਹੀ ਪਛਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਫੈਲ ਦੇ ਤੇ ਆਪੇ ਰਹੀ
ਪਛਾਣੇ ਦਿਹ ਪਛਾਣੀ ਤਾਂ ਮਝਾਈ ਦਿਹ ਮਾਂ ਬੰਦੀ ਫੈਲ ਤੇ ਫੈਲ ਪਛਾਣੀ ਰਾਂਗਾ
ਮਾਂ ਪਛਾਣੇ ਬੰਦੀ ਤੇ ਪਛਾਣੇ ਰਹੀ ਭਰੀ ਤੇ ਮਾਂ ਪਛਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਰਹੀ
ਤੋ ਪਛਾਣੇ ਰਿਲਾ ਗਾ ਜਾਂਗੀ ਜੋ ਜਾਂਗੇ ਸੁਭਾਵ ਪਛਾਣੇ ਮਝਾਈ ਰੀਤੀ ਜਿ
ਮਝਾਈ ਪਛਾਣੇ ਰੀਤੀ ਪਛਾਣੇ ॥ ਸੁਭਾਵ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ
ਤੇ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਮਝਾਈ ਮਾਂ ਜਾਂਗੀ ਤੇ ਪਛਾਣੇ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ
ਪਛਾਣੇ ਰੀਤੀ? ਤਾਂ ਮਝਾਈ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਮਾਂ ਮਝਾਈ, ਮਾਂ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ
ਦਿਹ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਗਾ ॥ ਤਾਂ ਸੁਭਾਵ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ॥ ਦਿਸਾਈ ਤੇ ਪਛਾਣੀ
ਜਾਂ ਤੇ ਰੀਤੀ ਪਛਾਣੇ ਮਾਂ ਜਾਂਗੀ ਪਛਾਣੇ ॥ ਦਿਸਾਈ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ
ਜਾਂ ਮਾਂ ਮਝਾਈ ਜੋ ਦਿਹ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਤੇ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ
ਰੀਤੀ ॥ ਦਿਸਾਈ ਤੇ ਪਛਾਣੀ ਜਾਂ ਤੇ ਰੀਤੀ ਪਛਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਰੀਤੀ ॥
ਸੁਭਾਵ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਮਝਾਈ ਪਛਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਰੀਤੀ
ਰੀਤੀ ਪਛਾਣੇ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ
ਰੀਤੀ ਪਛਾਣੇ ਰੀਤੀ ॥ ਸੁਭਾਵ ਰੀਤੀ ਮਝਾਈ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ
ਰੀਤੀ ॥ ਦਿਹ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ ਰੀਤੀ

ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਇਹ ਧਾਰਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਮਿਲ ਮਿਲਦੀ ਸੀ ਧਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ
 ਪਾਸੇ ਸੋਚ ਚਾਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੇ ਜੀ ਸੁਭੇਦਰ ਤੇ ਭਾਖਰਾਹ ਨਾਭ
 ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਸੋਚ ਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਕਰੀਬੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਰਿਹੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਰਬਾਧ
 ਸੇਵਾ ਮੰਦਰੇ ਲਗੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਹੀ ਸੁਭੇਦਰ ਨਾਭ ਗੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦੇ ਹੈ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ
 ਸਭ ਵੇਲੇ ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਹੋਠ ਆਪਣੀ ਹੀ ਮਸਤਕੇ, ਦਾ ਆਦਿ ਕਰਦੇ ਤੇ ਉਸ
 ਦੀ ~~ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ~~। ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਰਸਤੇ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੇ। ~~ਮਨ ਵਿਚ~~

ਸੰਨ ੧੮੬੬ ਵਿਚ (ਸੰਨ ੧੮੪੧) ਵਿਚ ਆਪ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ
 ਨਾਭ ਕਿਸੇ ਗਰਬੀ ਕੋਲ ਜਾਈ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜੇ ਸਾਲੇ ਆ ਗਏ ਵਿਚ ਕੁਝ
 ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਬਾਝ ਨਿੱਘ ਜੀ ਵੀ ਮਹਿਮਾ ਸੁਰ ਤੇ ਉਠਾਂ ਦੇ ਲਗਾ
 ਕੁਸੇਰੇ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝ ਨਿੱਘ ਜੀ "ਭਾਗੁ ਤੁਮ ਸਗਲੀ
 ਆਇਆ..." ਸੁਭਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ^{ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸੁਭਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ} ਕਰ ਕੇ ਸੁਣਾ। ਆਪ ਤੇ ਆਪ
 ਤੇ ਆਉਦਿਆਂ ਵੇਲੇ ਤੇ ਦੁਹਾਇਆ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਜੀ ਅਸੀਂ ਆਪ ਵੀ ਜੀ
 ਉਤੀਰ ਕਰ ਕੇ ਸਾਂ। ਸਤਿਗੁਰੁ ਬਾਝ ਨਿੱਘ ਜੀ ਤੇ ਸਗੀ ਸੰਗਤ ਤੇ
 ਸੰਬੰਧ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁਹਾਇਆ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਭਾਗੁ ਜੀ ਤੇ ਆਪ ਤੇ
 ਜੀ ਰਸਵੇਂ ਸਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ^{੧੭੩} ~~ਸੰਨ~~ ਮੰਨੇ ਸੋਧੀ ਸੀ ਸੋ ਆਪ ਜੀ ਤੇ
 ਸੋ ਰਸਵੇਂ ਆ ਗਏ ਤੇ। ਆਪਣੇ ਵੀਖਿਆ ਦੇਣ ਉਪਰੰਤ ਆਸਰਪੁਰ
 ਦਿਖਾਇਆ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਗਈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬਾਝ ਨਿੱਘ ਜੀ ਸੰਘ ਰਿਹੀ। ਦੁਹਾਇਆ
 ਤੇ ਆਪਣੀ ਜੁਝੇਰੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਕਮ ਦਾ ਛਿੱਟ ਦੇ ਤੇ ਸਿਖੀ ਤੇ ਦੁਹਾਇਆ
 ਕੋ ਤੁਸੀਂ ਕਾ ਪੱਥਰ ਵਿਚ ਬੀਨੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਥੋਂ ਹੀ ਉਠਾਂ ਗਾ।

ਹੁੰਦੇ ਰਸ ਨਿੱਘ ਜੀ ਉਥੋਂ ਵਿਚ ਤੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਭ
 ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਆਪ ਤੇ ^{ਸਿੱਖਾਂ} ~~ਸੰਗਤ~~ ਦੀ ਸਰਬਾਧ ਤੇ ਗਲੀਤਰ ਕਰਦੇ
 ਦਿਸ਼ਾ ਉਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਆਪ ~~ਸਰਬਾਧ ਕਰਦੇ ਸੀ~~ ^{ਸਿੱਖਾਂ} ~~ਦੇ~~
 ਵਿਚ ਭਾਗੀ ਹੋਏ ਸਨ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਖਤ ਤੇ ਆਗਲਾ ਰਹਿੰਦੀ ਨਿੱਘ
 ਸੰਗਤੀਰ ਸੀ। ਉਸ ਤੇ ਪੁਰਬ ਦਾਨੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਆਗੇਤ ਤੇ ਪਤਨ ਵਿਚ ਆਪਣੀ
 ਪਤਨੀ ਸੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਆਏ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਲਗਾ ਵਿਚ ~~ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ~~

ਸੁਰਖੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਪਾਤ ਕਰਾ ਕਰ ਸਮਝੇ ਸੀ । ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨੇ
ਸੀ ਤਾਂ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਏ ਫਿਰੇ ਪੁਰਖ ਸਨ ॥ ਉਹ ਉਹ ਮੁਸਲਿਮ ਆਏ
ਸਿਖ ਵਿਚ ਫਿਟਕਰ ਕਰੇ ਰਾਜ ਰਾਜ ਪਾਪ ਸਾਧਨਾ ਨੀ ॥ ਉਸ ਦੇ ਭੈਅ
ਨਾ ਰੇ ਰੇ ਰੇ ਰੇ ਤੇ ਭੁਭੁਕਾਂ ਤੇ ਭੁਭੁਕਾਂ ਭੱਡੇ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਸਿਖਾਂ
ਬਾਣਾ ਪੁਰਖ ਕਹਿ ਜਿਆ ਸੀ ॥ ਫੌਜ ਰੇ ਰੇ, ਭੁਭੁਕਾਂ ਤੇ ਭੁਭੁਕਾਂ ਤੇ
ਫੇਡੇ ਰੇ ਰੇ ਸੇਵੇ ਸੀ ॥ ਉਸਦੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸੁਖ ਦੁਖ ਦੀ ਪੜਤਾ ਉਸ
ਦੇ ਦਾਬਾਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜ ਤੇ ਤੀ ਗਿਰਕਾ ਰੀ ਸੀ ਸਗੋਂ ਫੌਜ ਪੰਛ
ਤੇ ਉਹ ਆਪ ਭੇਜ ਬਣਾ ਦੇ ਸਾਈਂ ਰਾਟ ਦਾ ਰਾਜ ਰਾਜ ਸੀ ॥ ਉਸ ਦੇ
ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਬਾਪ ਦੇ ਸੁਭਾ ਦੀ ਸਾਧ ਮੰਤ ਰਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ॥

ਪਾਸਿਓਂ ਤਾਨਾ ਤੇ ਦਿਨਾ ਗੁਰੂ ਤੇ ਉਹ ਸਤ ਪਾਸੇ ਤੇ ਸਮਝੇ ਮੁਖਾਂ ਰਈ ਫਿਰੇ
ਜੇਹਾ ਰਾਤ ਦੇ ਮਾਣੀ ॥ ਗੁਰੂ ਰਾਜ ਸੀ ॥ ਉਹ ਤਾਂ ਸਮ ਪਾਸ ਦੇ ਪਾਸ ਗਯਾਨਾਂ ਤੇ
ਸਤਿਨਾਮ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸੀ ॥

ਉਪਰੋਕਤ ਸਭੇ ਤੀ ਰੰਗੇ ਗੁਣਾ ਕਰੇ ਜੇਹੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਗਾਨਾ ਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਦੀ ਤੁਰਮਤ ਵਿਚ ਪਾਤ ਤਾਂ ਪਾਤਾ ਸੁਖੀ ਤੇ ਪੁਰਖ ਸੀ ਪਰ ਮਾਗਾਨਾ ਦੇ ਤਰਿਕਾ
ਤੀ ਉਹ ਦਾ ਗੁਣ ਤੀ ਜਾਮ ਰੇ ਰੇ ਸਾ ਵਿ ਜੇ ਦਿਨਾਂ ਸਭੇ ਤੀ ਗੁਣਾਂ ਤੇ
ਸੁਖ ਸੁਖਿਯਾਨੇ ਤੇ ਸਾ ਰਾਜ ਤੇ ਸੁਖਿਯਾਨਾ ॥ ਉਹ ਦਾ ਗੁਣ ਸਾ ਗੁਣ ਸਾਧਿਕਾ
ਦੇ ਨਿਸਿਧ ਰੀਤੀ ਹੋਈ ਸੁਭਾ ਦੀ ਦਰੋਂ ਅਤੇ ਵੇਸਾ ਗਮਾ ਆਦਿ ਪਾਠਿਯੀ
ਮਾਗਾਨਾ ਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੁਹਾਨੇ ਦਾ ਸਿਖਾ ਰਵਿਯਾ ਤੀ ਸੀ ਪਰ
ਉਸ ਦੇ ਜੇਹੇ ਸਾਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਾ ਦਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਿਤੇ ਆਏ ਸਿਕਾ
ਰੇ ਸਨ ॥ ਮਾਗਾਨਾ ਦੇ ਰੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਹਾਨੇ ਤੇ ॥ ਉਸ ਦੇ ਸਮੇਂ
ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਾਤਾ ਰੀ ਦਿਨਾਂ ਦਿਨਾ ਪਰ ॥ ਦੁਹਾਨਾ ਦਸ ਉਹ ਗਾਵੇ
ਸਾ ਤੇ २੭ ^{14 ਗੁਣ ਦੀ 14 ਵੀਂ} ਗੁਣਾ ਤੇ ਦੀ ॥ ਦੇ ਦਿਨ ਮੰਤ ਮਾਗਾਨੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜੇ
ਦੁਪਟੇ ਦੇ ਅੰਗ ਵਿਚ ਸਾ ਰਈ ਰੁਕ ਜਿਆ ॥

ਇਸ ਤੇ ਆਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜੀਤ ਪੰਛੇ ਫਾਗ ਤੇ ਉਹ
ਗਿਆਨ ਤੇ ਪੁਰੀ ਤੁਰਮਾ ਪੇਡਿਕ ਗਿਆ ॥ ਜਿਸਦੇ ਸੀ (ਦਿਨਾ)
ਤਾਤ ਦੇ ਦਾਸਾਂ ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਦੁਹਾਨੀ ਪਾਠਿਯਾਨਾਂ ਦੇ ਰੁਪ
ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਰੀਤੇ ਸਾਧੇ ॥ ਇਸ ਤੁਰਮਾ ਦੀ ਫਿਰਮ ਅਜੇਹਾ

ਰਹਾਸ ਤੇ ਘਿਰਾ ਦੇਖਾ ਦਿਸ ਪੇਸ਼ ਕਰੀ ਤੇ ਤਿ ਉਸ ਦੇ ਨਾਚ ਤੇ ਦੇਖ ਕੇ
 . ਤੂੰ ਕੰਡੇ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾ ॥

ਮਾਗਨਾ ਪੜ੍ਹਕ ਸਿੰਘ, ਮਾਗਨਾ ਰੰਗਿਯਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ~~ਮਾਗਨਾ~~
 ਸੇਵਿਯਾ ਆਦਿ ਦੇ ਤੇ ਕੀਏ ਜਤਨੀ ਜਤਨੀ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ॥ ਰਿਵੇ
 ਸਾਜ਼ਾ ਕੀਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਿਖ ਸਰਬ ਰਿਵੇ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ
 ਇਸ਼ਕ ਵਿਚ ਬੇ ਸੁਧ ਸਨ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਕਾਰੇ ਸਤਿਗੁਰ
 ਰਾਮਨਿਘਾ ਜੀ ਨੇ ਸਪਾਸ਼ਟ ਤੀ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜ ਹਨ ਸਭ ਤੋਂ
 ਹੇ ਗਾ ॥ ਇਹ ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ ਖਾਸਾ ਰਾਜ ਤੇ ਇਸ ਖਾਸੇ ਵਿਚ ਰਹੀ
 ਤੀ ਉਹ ਗੁਰ ਜੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਖਾਸੇ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿਖ ਫੌਜ ਵਿਚ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਆਪਣੇ ਇਹ ਚੰਗੀਤਾਂ
 ਦੇਖ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਦੇਸ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰ ਕੇ ਸਿਖ ਧਰਮ ਸਰਬ ਤੇ
 ਕਰਤਾ ਤੇ ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਗਏ ਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ, ਚਿੰਤਨਾਂ ਵਿਚ
 ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮ ਪੰਛੀ ਉਡੇ ਰਿਹਾ ਤੇ ਮੰਡਰ ਵਿਚ ਪਛੇਮ
 ਕਰ ਕੇ ॥ ਮਾਗਨਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਿਰੇ ਨੇ ਕਰਕਾ ਬਰਖੀ
 ਤੇਈ। ਉਸ ਦੀ ਰੁਖ ਲਹਿਰ ਤੇ ਘਿਰਾ ਦੇਖਾ ਦਰਦਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ
 ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਝਾਂ ਨਾਚ ਤਰੀ-ਸੀ। ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਉਹਨਾਂ ਤੇ
 ਇਹ ਵਰ ਜੀ ਸੋਝਾਂ ਰਹੀ ਵਰ ਆਪਣੇ ਮਿਤ੍ਰਾਂ, ਸੇਵਕ ਅਤੇ ~~ਸੇਵਕ~~
 ਫੌਜੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਤ੍ਰ ਤੇ ਕੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ —

“ ਸਿਖਾਂ ਅੰਦਰ ਮਾਫ਼ੇਭਤਾ ਉਤਪਾਤ ਤੇ ਚੁਰੀ ॥ ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਤੇ
 ਸਿਖ ਹਨ ਬਹੁਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਚਿਹ ਜੀ ਕੀ ਸਕੇ ਗਾ ॥

ਆਪਣੇ ਇਹ ਵਰ ਦੇਹ ਤੇ ਪੁਨ ਕੇ ਗੁਰ ਦਾਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ
 ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਤੇ ਕਪਸ ਫਾਹਿ ਪੁਨ ਗਏ ॥

ਜਨ ੧੬੦੨ (੧੮ ਦਿਸੰਬਰ ੧੮੪੫) ਤੇ ਮੁੰਦਰੀ ਦੇ ਮੰਦਰ
 ਵਿਚ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪਾਤਰੀ ਕੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਬਹੁਤ
 ਸਰਬਾਂ ਦੇ ਇਕਾ ਵਿਚ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਇਸ਼ਕ ਦੀ
 ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬੇਰਤੀ ਰੀਤੀ ਮਈ ਕਿ ਆਪ ਸਿਖਾ ਦੀ

ਮਾਮਾ ਪੁੱਤ ਦੇ ਜਾਮਣੇ ਤੇਰੇ ਜੁਲਾਹੇ ਮਾਮੇ
ਪੁੱਤ ਦੇ ਜਾਮਣੇ ਤੇਰੇ ਜੁਲਾਹੇ
ਫੜਾ ਵਈ ਅਰਾਮ ਕਰਾ (ਪੁੱਤ) ਆਪ ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਜਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਿ "ਭਾਂਡੇ
ਕਿਸਾ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂਦੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਫੜਾ ਕੀ ਤੇਜ਼ਕਰੀ"।

ਬੈਟੀਮਾਧੀਕਰ — ਆਪ ਦਾ ਤੇਜ਼ ਬੰਦਗੀ ਇਹ ਜੁਲੇ ਰਹਿਣ ਤੇ
ਵਈ ਵਈ ਅਗਾਂਹੀ ਦਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਆਪ ਤੇ ਸਤਿਨਾਮ ਨਾਮ ਦੇਣ
ਦੀ ਰੰਗੀ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਗਿਆ ਇਸ ਵਈ ਸੁਰਗਾਣਾ ਤੇ ਆਪ ਸਿਖੇ
ਆਪਨੇ ਪਿੰਡ ਪੁੱਤ ਗਏ " ਆਪਨੇ ਪਿਤਾ ਨਾਮ ਘਰੇਲੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਕਰ ਕੇ
ਰੁਕ ਸਾਨਾਂ ਬਤੀਤ ਰੀਤ "। ਇਹ ਆਪਨੇ ਮਾਮੇ ਜਾਮਣੀ ਸਿੱਖ ਦੇ ਪੁੱਤ ਜਾ ਖੁਸ਼ਨਾਮ ਸਿੱਖ
ਨਾਮ ਵਿਰੋਧਪੁਰੇ ਰਿਖੇ ਇਹ ਕੀ ਕਹਿ ਕੇ ਜੁਲੇ ਦੀ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ " ਆਪ
ਤੇ ਰਿਹਾਈ ਕਾਮਿਆਰੀ ਇਹ ਕਰ ਰਹੀ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਰੀਤ "।

੧੮੪੧-੩ ੧੮੪੭ ਈ: ਦੇ ਇਤਹਾਸ ਬਾਰੇ ਆਪੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਖੋਜ ਦੀ ਫੇਰ "।

ਜਮਖਸ਼ੀ ਇਤਹਾਸ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਤੇ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਤੇ "। ਜਮਖਸ਼ੀ ਇਤਹਾਸ
ਬਾਰੇ ਕੇ ਜਮਖਸ਼ੀ ਇਤਹਾਸ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦਾ
ਜਦੋਂ ਸਮਾਂ ਮਿਲੇ ਰਿਹਾ " ਤੇ ਜਾਣ ਇਤਹਾਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਵਈ ਤਹਿਤ " ਤੇ
ਰਹਿਣਾ ਜਾ ਰੁਕ "। ਇਹਨਾਂ ਘਰਾਂ ਤੇਰੇ ਰੱਦਕਾ ਕੇਦੇ ਸੱਚਾ ਕਰ ਕੀਤੀ/ਖੁੱਲ੍ਹੀ
ਇਤਹਾਸੀ ਤੇ ਤੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੇ ਬੁਰਜ਼ੇ ਇਤਹਾਸ ਤੇ ਜਮਖਸ਼ੀ ਇਤਹਾਸ ਤੇ ਦੁਪ
ਤੇ ਦੁਪ ਮੰਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤੇ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਚਾਕੁਰ ਦਾ ਨਤਰ ਰੀਤ "। ੪੦ ਜਿਹੇ
ਸੈਫ ਭਾਂਡੇ ਕਿਸਾ ਕਿਸਾ ਇਹ ਪਿਆ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਜੁਲੇ ਜੀਤੀ ਫਗਦਾ ਇਹ
ਭਾਂਡੇ ਸੱਚ ਤੇ ਜਦੋਂ ਫਗਦਾ ਤੇਰੇ ਜਾ ਉਹ ਉਜਰ ਤੇ ਤੇਰੇ ਜਾ "। ਇਸ ਦੀ ਜੁਗਤਿਕ
ਹੀ " ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਤੇ ਤੇਰੇ ਸਿਰਜੇ ਹੀ "।

ਇਹ ਅੰਗੇਜ਼ C. Nelson ਸੀ, ਜਿਸਨੇ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ।
ਉਸ ਤੇ ਸੰਜਾਰੀ ਦੀਆਂ ਤੇਰੇ ਸਿਖਾਂ ਪਾਂਡੂ ਸਿਖੀਆਂ ਬਾਰੇ ਖੋਜ ਰਹੀ ਸੀ "। ਉਸ
ਤੁ ਜੇ ਪਾਂਡੂ ਸਿਖੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੇਰ ਉਸ ਤੇ ੧੮੭੬ ਇਹ ਆਖੀ
ਪੁਸਤਕ ਇਹ ਛਪਿਆ "। ਉਸ ਇਹ ਉਸ ਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਜਿਹਾ ਰੀਤ "।
ਜੇ ਨਾਮਕਰਨ ਦਾ ਦੀ ਸਿਖਾਂ ਤੇ "। ਨਾਮਕਰਨ ਦਾ ਤੇ ਉਹ ਜੁਲੇ ਨਾਮਕਰਨ ਦਾ ਸਿੱਖ
ਸਿਖਦਾ ਤੇ ਉਸ ਤੇ ਸਿਖਿਆ "।

'Guru Chander Uday Kaumari' written by Narayan Das
Jaspal of Guru Ram Singh.

ਇਹ ਪੁਸਤਕ 'ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਅਤੇ ਜਾਂਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਤੇ 'ਗੁਰ'
 ਸਤ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਹੈ " ਅਰੰਭ ਵਿਚ ਤੀ ਇਸਰਾ ਰਹਤਾ ਰਹਿਣਿ ਰਾਜ ਅਪਰੀ
 ਜਾਗਰੀ ਦੇਵਾ " ਤੇ ਰਿਖਣਾ " ਤੇ ਮੈਂ ਰਾਜ ਸੁਬੇਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਤਾਂ
~~ਮੈਂ ਰਿਖਿਆ ਰਿਸ ਰਿਸ ਪਾਸੇ ਪਾਪਤ ਹੀਰੀ ਰਿਖਣ ਉਧਤੇ ਰਿਖਣ ਤੇ ਰਿ~~
 ਮੈਂ ਅਤਮ ਬੇਧ ਗੋਬਿੰਦ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ "।
 ਇਹ ਪੁਸਤਕ ੧੮੫੦ ਈ ਤਰੀਖ ਸੰਮਤ ੧੮੦੭ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੋਈ
 ਹੈ "। ਜਿਸ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਮਪੁਰਖ ਦਾ
 ਪਰਤਾਪ ਦੇਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਰੰਭਤ ਅਰੰਭਤ ਸਰੀ ਦੇ ਰਾਜ ਰਈ
 ਮਾਤ ਹਿਰਦਯ ਤੇ ਰਾਜੇ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਸਿਰ ਥਾ ਭਰੇ ਸਨ "।
 ਇਸ ਅਰੰਭਤ ਰਾਜੇ ੧੨ ਬਾਰਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ ੫੦

ਸਾਂਝੇ ਆਏ ਹਨ ਇਹ ਤੀ ਮਿਤੀ " ਕਿ ਹੀ ਜਿਥੇ ਮਿਤੀ " ਕਿ ਸਾਂਝੇ ਦੇ ਰਾਜੀ
 ਸਰਦੇ ^{ਸਾ} ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਰਿਸਾ ਰਹੇ ਉਸ ਦੀ ਫੋਟੋ ਰਾਖੀ ਰਹਾ ਕੇ ਦੇ ਰਿਖੀ "।
 ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਕਾਰੇ ਵਧੇਰੇ ਖੋਜੇ ਤੇ ਜਾ ਉਧਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ
 ਸਾਖਰੇ ਰੂਪ ਹੋਰ ਤੱਥ ਅਭਿਵ ਦੀ ਆਸ ਹੈ ੫੦ ਇਹ ਤਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ
 ਵਿਚ ਰਿਸਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ੧੮੫੦ ਈ: ਤਰੀਖ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ
 ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਤਿਤਾ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ ਸੀ।

ਸੰਤ ਪਾਤਸ਼ਾਹ :— ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤੇ ਮੁਹਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਰਹਿਣਿਆਂ
 ਇਹ ਵੀ ਤੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਦੁਆ ਖੋਜੀ। ਖੋਜੇ ਕਿਹੋ ਹਿਤ ਕਰਾ ਪਰ ਧੁਤਾ ਸਨ।
 ਰਾਮ ਅਭਿਨਾਸ ਤੇ ਗੁਰਦਾਸੀ ਪਤਰ ਵਿਖੇ ਚਰੀਤ ਕਰਾ ਆਪ ਦਾ ਸਰੀਰੀ
 ਰੋਮ ~~ਰੋਮ~~ ਸੀ। ਦੁਆ ਦੇ ਯੋਗ ਰਾਤ ਦੁਆ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਰਥਾ ਰੀਤ ਜਾਰਾ
 ਆਪੇ ਆਪੇ ਗਏ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਰਹਿਤ-ਦੁਆ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜਾਂਤਰ ਸੀ। ਆਪ ਤੇ
 ਸਿਖ ਰਾਜ ਦਾ ਅਰੰਭ ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਬਰਖਾਸਤੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ
 ਹੀਰਤਾ ਤੇ ਬੁਰਫਾਸਾਹਤੀ ਸਤ ਰੂਪ ਆਪੇ ਰੋਮੇ ਕਰਾ ਤਰਿਆ ਸੀ।

ਸੰਨ ੧੯੦੨

ਪੰਜਾਬੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਰਬਾਰ

੨੯ ਮਾਰਚ ੧੯੦੨ ਈ. ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ੭ ਵਜੇ
 ਭਾਈ ਮਾਣ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਗਰ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਦੇ ਡੇਰਹਾ ਰੋਡ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਗਿਲਾ ੭
 ਨਿਮ ਵਿਚ ਥਾਪਤ ਕਰੀਪ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੋ ਪੰਜਾਬ ਹਟਲੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤਖਤ ਉੱਤੇ
 ਅ ਅਖੀਰੀ ਦਾ ਬੈਠਾ ੭ ਸਮਾ ਰਹਾਈਆਂ ਦੇ ਹੋਰੇ ਕੁਮਰਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ॥
 ਉਹ ਹਰ ਪੁਰਤਾ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਢਾਂਡੇ ਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਰ ਪੈਸੇ ਕਰ ਰਹੇ
 ਸਨ । ਹਰ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਅੰਦਰ ਸਾਂਝ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਸਭ ਹਥਿਆਰਾਂ
 ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਸਨ । ਮੈਜੀਸਟਰ ਸਪੀਚ ੬ ਤੇ ਸਰ "ਹੱਸੀ-ਜ਼ਾਰ" ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੇ
 ਸਭਨੇ ਬਾਹਰੇ ਰਹਾਜ਼ੇ ੬ ਆਪਣੇ ਉੱਚੇ ਦੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ॥ ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ
 ਆਖੀ ਆਖੀ ਚਾਂ ਤੇ ਬਹਿ ਗਏ, ਤਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ ਅੰਦਰ ਫਾਰਮੀ
 ਤਾਸਾ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ
 ਵਿਚ ਮਿਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ॥ ਇਸ ਅੰਦਰ ਸੁਣਾਇਆ ਸਭ ਸਰੋਤਿਆਂ
 ਦੇ ਇਸ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਜੋਰੀ ਦਿੱਤਾ ਗਈ ॥ ਕੀਤਾ ਕੀਤਾ ਨਾਲ ਤੇ ਆਖਣਾ
 ਸੀ ਉਹੀ ਵਿਚ ਅੰਦਰ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ
 ਸਮੇਂ ਬਹਾਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫਿਰਤਾ ਤੇ ਕੋਧ ਜਾਂਦਾ ਰਹੀਦਾ ॥ ਇਸ
 ਹਾਲ ਵਿਚ ਆਗ ੭ ਨੇ ਨਿਖੇੜੀਆਂ ਥੋੜਾ ਪਾਠ ਨੂੰ ਹਾਠ ਤੇ ਥਾਪਤ
 ਫਰਾਂਸ ਇਸ ਦੇ ਅਸਰ ਦਾਸਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ । ਇਸ
 ਵਈ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਰੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਥੇ ਸਿਫ
 ੧ ਕੀਤਾ ਜਾਣੇ ? ਇਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਕੀਤਾ ਨਾਲ ਨੂੰ ਸਭ
 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਮੈਜੀਸਟਰ ਸਪੀਚ ਨੇ ਹੁਸੇ ਨਾਲ
 ਆਖਿਆ " ਰੁਪ ਤੇ ਜਾਣੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਜਾਣੇ ਪਾਈ ਤੇਰੇ ਦਿਤਾ ਜਾਣੇ ਨਾ "

ਹੁਣ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦੇ ਇਸ ਪੁਰਤਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਕਰੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ
 ਸਾਹਮਣੇ ਹਥਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਹ ਨਾ ਜਾਨਦਿਆਂ ਹੋਇਆ
 ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਰਸਤਬਰਤੀ ਦੇ ਪਾਠਨੇ ਤੇ ਰਸਤਬਰਤ
 ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਈ ਗੱਲ ਨਾਲ ਆਖੀ ਸਹੀ ਪਾ ਦਿਤਾ

ਉਸ ਤੇ ਚਾਹੁ ਰਖਾਭ ਬਰਖਾਸਤ ਹੋਇਆ ਤੇਰਾ ਜੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਦਾ ਤੇ ਰਾਜਾ
ਸੁਰਜ ਗੁਰਮੀ ਤੀ ਅਪੋਗੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਸਦਾ ਹੋਇਆ ॥

ਰਖਾਭ ਦਾ ਤੇਰਾ ਪੈਰ ਉਪਰੇ ਅੰਗੂਲੇ ਤੇ ਤੇਰਾ ਦੀ ਅਗਾਂਹ
ਗੁੰਜਾਉ ਗੁਰਗੁਰਾਤ ਵਿਚ ਸੁਰੀ ਰਿਧੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਮੇ ਤੇ
ਪਰਤੀ ਤੇ ਪਰਤਾ ਮਾਰੇਅ ਅਤੇ ਬੜੀ ਤੌਰ ਤੇਰਾ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਘੁਸੀਆ' ਜੋੜੇ
ਪੁਰਾ ਰਿਤ ॥ ਅਜੇ ਵੀ ਦਾਖੀਆਂ ਨੇ ਮਾਂਝੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਮਾਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ
ਅਸਥਿਅਕ ਹੋ ਤੇਰੇ ਅਗੀ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਰਾਜੀ ਸਗੋਂ ਅੰਗੂਲੇ ਦੇ ਗੁਰਾਅ ਤਾਂ ਅਤੇ
ਤੇਰੇ ਸਾਹੁ ਇਸ ਬਰਖਾਸਤੀ ਪ੍ਰੇਮੇ ਥਰੇ ਪਾਪੀਆ ਦਾ ਜੀਵਨ
ਬੀਤਿ ਰਹਾ ਪਏ ਗਾ ਜਿਸ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਪ੍ਰੇਮੇ ਤੇ ਪੰਜਾ ਵਿਚ
ਸੁਟ ਦੇ ਆਪਣੀ ਪੈਰ ਉੱਚੀ ਰੀਤੀ ਤੇ ॥

ਪੰਜਾਬ ਤੇਰੇ ਅੰਗੂਲੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਸੀ ॥ ਸਿਖ ਗੁਰਬੀਰਾਂ ਵਿਚੋਂ
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਸੁਤੰਤ੍ਰ ਰਹਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਆਪਣੀ-ਬੀਰਤਾ
ਦਾ ਸਾਹੁਤ ਦੇਵੇ ਤੇਰੇ ਸੁਰੀਰ ਤੇ ਚੁਰੇ ਰਾਜ, ਤੇ ਰਲੀ ਰਹਾਅ ਅੰਗੂਲੇ
ਦੇ ਅਖੀਰ ਰਾਜਬੰਦ ਤੇ ਚੁਰੇ ਰਾਜ ॥ ਫੁੱਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇਸ਼ ਪਾਗੀ ਤੇ ਰੋਮ
ਪਾਤਕ ਜੋੜ ਗੱਲੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦਿਖਾ ਅਤੇ ਜਾਗੀਰਾਂ ਜੋੜ ਵਿਚ ਰੁਝੇ
ਪਏ ਸਨ ॥ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਾਤ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਅੰਗੂਲੇ ਦੀ ਗੁਰਮੀ ਤੇਰੇ
ਦੇਖ ਦੇਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰਮਾਂ ਤੇ ਆਖਰੇ ਕੋਰ ਰਹੀ ਸੀ ॥ ~~ਜਿਸ ਦੇ ਜਿਸ~~
~~ਕਦੇ ਕਦੇ ਬਰਖਾਸਤ ਤੇ ਗੁਰਮਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਜਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਚ~~
~~ਜਾਗ ਬੰਦ ਤੇਰੇ ਸੋਹ ਦੇ ਰਾਜ ਰਾਜ ਸੀ~~

ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਪਾਖਿਆ ਦੁਹਰਿਆ ॥ ਰਾਜਨੀਤ ਪਤਲ ਦੇ ਰਾਜ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ
ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਪਾਖਿਆ ਅਦਸਾ ਅਜੇਹੀ ਹੋਰ ਹੋਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਰਾਜ ਸਿਖ ਅਤੇ
ਗੈਰ ਸਿਖ ਜਾਤ ਮਗਲਸੀ ਰੋਸੀ ਦੇਸ਼ਾਤ ਤੇਰੇ ਸੀ ॥ ਦਿਆਰਬ ਹਸਮਾਂ ਦੇ ਰਾਹ
ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਅਤੇ ਮਾਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਤੇ ਹੋਰ ਸੀ ॥ ਚਾਲ ਦਿਆਰ ਦੇ ਰੋਸੇ
ਰਿਖਾਭੇ ਪੈਰ ਕੋਰੇ ਬਹੁਤ ਜੀ ਕੁੜੀ ਅਤੇ ਕਈ ਅਦਸਾ ਦਿਵਿਦਾਵਾਂ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਅਖੀਰ ਵੱਧ ਹੀ ਸੀ ॥ ਦਿਖਾ ਦਿਆਰ ਉਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਾਖੀਈ
ਤੇਰੇ ਦੇ ਰਾਹੁ ਤੁਰਾਗ ਹਰੀਆਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਬੀਤਿ ਰਹਾ ਲਈ ਦਿਖਾ
ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ॥ ਜਿਸ ਤੇਰੇ ਸਿਖ ਰਾਜ ਦਾ ਜਦਪ ਤੇ, ਦਿਤਗਾਮ ਤੇ

ਪਤਾ ਰਾਹ ਰਿ ॥

ਘਾਲੀ ਦੀ ਗਜ਼ੀਬਰ ਸ਼ਰਤੀ ਖੁਸ਼ ਕਾਨੂੰ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜਿੱਥੀ ~~ਘੋਰ~~ ਘੋਰਾਂ ਤੋਂ
~~ਜਾਨ~~ ਜਾਨੀ ਜੀ। ਉੱਤੇ ਪੱਤਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੁਰਖ ਪਾ ਲਿਆ ਜੀ।

ਜਿੱਥੇ ਧਰਮ ਜਿਥੇ ਉਸਦੇ ਅਸੂਲ, ਉਸ ਜੀਵੇ ਨੂੰ ਘੋਰੀਤਰੀ ਨਾਨ ਕਾ ਹੋ
 ਸੀ। ਜਿਥੇ ਜਿੱਥਾਂ ਦੀ ਗਜ਼ੀਬਰ ਸ਼ਰਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀ ਕਾ ਭਰੀ ਜੀ। ਜਿੱਥਾਂ ਦੇ ਭਰ
 ਕਾਨੂੰ ਹੋਰ ਪਿਛੋਂ ਪੀਥ ਉੱਤੇ ਪੁਲੀਬਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਟੁੱਟੇ ਫੁੱਟੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ
 ਪਹਿਲੇ ਜੀਵੇਰਾ ਦੀ ਰੀਤੀ ਆਪਣਾ ਰੀਤ ਨਹੀਂ ਜੀ। ਜਿੱਥੇ ~~ਜਿੱਥੇ~~ ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੇ
 ਤਥਾ ਤੇ ਉਹੇ ਸਮੇਂ ਚੰਦੇਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੋਰ ਆਪਣੀ ਰੀਤੀ ਦੇ ਘੋਰੇ
 ਇਕੱਠ ਤੇ ਵਜੀਰਾਂ ਲੋੜ ਦਿੱਤ ਹੋਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਸਿਤਾਰ, ਅਰਾਨ ਤਖਤ ਜਾਇਦ,
 ਤੁਹਤਾਰ ਆਦਿ ਪੁਜਿਯ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਹੋਰੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖ ਦਿੱਤ ਉਹੇ ਹੋਏ ਤੇ
 ਉਹੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪਾਹੀਆਂ ਜਾਂਦੀ ਜਿੱਥੀ ਉਪਰ ਅਸਿਤਾਰ ਦਾਰ
 ਜੀ ਜੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਸਪਦਤ ਕਾਹੀਆਂ ਘੋਰ-ਘੋਰ ਜਿੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਥੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ
 ਰੀਤ ਕਾ ਰੀਤ ਜੀ। ਪੈਕਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਰਾਜ ਕਰੇ
 ਅੰਗਰੇਜ਼ ਇਕੱਠਾ ਕਾ ਜਾਨੇ ਘੋਰਾਨਾ ਰੀਤ ਤੇ ਖਾਨਾ ਪੀਥ ਦੀ ਜਾਨ ਦਿੱਤ
 ਉਹੇ ਪੁਰਖ ਕਰੇ ਜਿੱਥੀ ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਜੀਵੇ ਦਿੱਤ ਜਾਨੇ ਘੋਰ ਘੋਰ ਰਹਿਮ
 ਕਾ ਰੀਤ ਜੀ। ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਰੀ ਨਾਨ, ਕੁਝ ਜੋਰੇ ਨਾਨ ਨਾਨ, ਤੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕਰੇ ਜਿੱਥਾਂ
 ਨੂੰ ਹੋਰ ਜੀਵੇ ਪਹਿਲੇ ਰੀਤ ਕਾ ਰੀਤ ਜੀ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੇ ਦੇ ਘੋਰ ਜਿੱਥੇ
 ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤ ਜੀ ਹੋਰ ਹੋਰ, ਤੇਫ਼ਾ ਤੇਫ਼ਾ ਤੇ ਘੋਰਾ ਜਾਨੀ ਦੇ ਰੀਤ ਤੇ ਹੋਏ।
 ਇਹ ਗਜ਼ੀਬਰੀ ਜੀਵੇ ਤੇ ਜਿੱਥੀ ਘੋਰ ਉਪਰ ਜਾਨੇ ਘੋਰੇ ਦਿੱਤੀ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤ
 ਦਿੱਤੀ। ਜਿੱਥੇ ਜਿੱਥੀ ਇਹ ਪਾਹੁ ਲੋਹੇ ਤੇ ਧਰੀ ਜੀ ਪੱਤਰ ਹੋਏ। ਜਿੱਥਾਂ ਕਾ
 ਪਾਹਿਰ ਤੇ ਕੋਰੀ ਸੀਦਾ ਨਾਨ ਤੇ ਭਰਾ ਜੀ।

ਜਿੱਥਾਂ ਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਜਿੱਥੀ ਇਹ ਜਿੱਥਾਂ
 ਦਿੱਤ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾ ਪਾਹੁ ਪਾਹੁ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਿੱਥੀ ~~ਘੋਰ~~ ਉਹੇ ਤੇ
 ਦਿੱਤ ਤੇ ਜਿੱਥਾਂ। ਤਦੇ ਉਹੇ ਜਿੱਥਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖ ਸਨ। ਜਿੱਥਾਂ ਦੇ ਨਾਨ ਨਾਨ
 'ਜਿੱਥਾਂ' ਪਰ ਜੇਹੀਆਂ ਜੀ। ਪਰ ਉਹੇ ਅਤੇ ਅਤਿਆ ਭਰ ਦੀ ਕੁਰੀ
 ਨਾਨ ਜਿੱਥੀ ਰੂਪ ਸਭੀ ਨੂੰ ਕੋਰੇ ਤੇ ਜੇਹੇ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਸਨ। ਦਿੱਤਾਂ
 ਸਭੀ ਕੁਰੀ ਜੇਹੇ ਅਤੇ ਦੁਰਿਆਂ ਰੀਤ ਦਿੱਤ ਪੁਰਖ ਗੰਢਾ, ਗੁਰਮਤਿ ਪੁਰਖ
 ਅਤੇ ਨਾਨ ਕੁਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਹੇ ਕੋਰੇ ਦਿੱਤ ਜੀ। (ਪੀਥ ਪੁਰਖ ਜਿੱਥੀਆਂ ਜਿੱਥੀਆਂ
 ਪੀਥ ੨੬੬)

ਜਿੱਥੇ ਪਰ - ਇਹੀਆ ਦੇ ਪਿਛਾਂਹ ਤੇ ਹੋਏ। ਆਪਣੀਆਂ ਸੁਰਤਾਂ
 ਕੋਰੇ ਤਕ ਦੀ ਨਾਂ, ਕਾਨੂੰ ਨੂੰ ਜੇਹੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਤੇ ਜਿੱਥਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰੀ ਕਾ ਕੁਰੀ ਦੇਹੇ ਤੇ
 ਦੀ ਜੇਹੇ। ਰੀਤਾਂ ਨੂੰ ਰੀਤਾਂ ਤੇ ਕੁਰੀ ਕੁਰੀ, ਜਿੱਥਾਂ ਕਾ ਜਾਨ ਤੇ ਜਿੱਥੀਆਂ
 ਕਾ ਅਪਮਾਨ। ਕੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹੇ ਕੁਰੀ ਦੀ ਸਤਿਕਾਰ ਪਹਿਲੇ ਪਰ ਘੋਰਾਨਾ
 ਨੂੰ ਕੋਰੇ ਤੇ ਦੀ ਸੁਰਤ ਕੁਰੀਆਂ ਦਿੱਤ ਸਨ। (ਪੀਥ ਪੁਰਖ ਜਿੱਥੀਆਂ ਜਿੱਥੀਆਂ
 ਪੀਥ ੨੬੭)

ਮਨੁੰ ਏ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਾਸਿਤ ਕੀਸੇ ਆਗੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕੀਤਾ
 ਕਰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਤਰੀ ਕਲਾ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨਿਕਸ ਦੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਨੂੰ ਆ ਕਰਦੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀ ਪੁਰਤ ਖੇਤ੍ਰੇ ^{ਭਾਗ} ਦੀਪ ਦੇਖ ਤਾਂ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜੰਗ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੰਘ
 ਦੇਖ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਆਉਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲਗੀ ਬਾਰਨ ਉਨ੍ਹੇ ਪੱਤਰੇ ਕੁਤਰ
 ਲਾਏ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਨਾ ਬਖਸ਼ੀ ਪਰ੍ਹੇ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਸਗੋਂ ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਲ
 ਮਥੇਨ ਲਾਏ ਤੇਏ ਕਿਸ ਕਰਦੇ ਸਨ ("ਭੱਖਾ ਦੇਈ ਫੇਲਾ ਪੁੰ") (ਪੰਥ ਸੂਰਮ ਸਿਮਰ ਸਿਮਰ ਸਿੰਘ
 ਪੰਨਾ ੨੬੭੨੯)

ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੇ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮ ਦੇ ਦੁਨਿਆਈ ਅਸ਼੍ਰਮਾਂ ਵਿਚ ਚਲਤ
 ਜਾਗੀ ਚੜ੍ਹਤਾ ਪੁੰ। ਈਸਾਵਰ ਚਰ, ਅਕਤਾਰ ਚਰ, ਆਧਾ ਗਰ, ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰਿਮਾਤਮਾ
 ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖੇ ਸਨ। ਜਨਮ ਸਨ ਆਦਿਰ ਜੰਗਲ, ਰਿਸ਼ੀ, ਜੁਨੀ ਤੇ ਅਕਤਾਰ, ਜੰਗਲ,
 ਰੁਤਾਂ, ਸੀਨੀ, ਅੱਖ ਫਿਲੀਆਂ ^{ਲਾਏ} ਚੜ੍ਹ, ਸੰਗਰ ਪੁਰਸਿਮਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆ ਆਦਿ ਪੁਰਸ
 ਦੀ ਮਨੋਤ ਪਿੰਡਿਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਪੁੰ। ਸ਼ਾਸਿਤ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਿਤਰ ਵਿਆਕਰੀ
 ਵਿਚ ਅਕਤਾਰ ਪੁੰ, ਚਲਤ ਸਿੱਖੇ ਅਸਲੇ ਗਿਰਕ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਤਾਂ ਵਿਚੇ ਸਨ। ਇਹ
 ਵਾਈ ਸਿੱਖੇ ਤੋਂ ਪਾਸਿਰ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਰ ਸੀਤਾਂ ਸਮਾਨ ਦਾ ਸੁਧੀਪ ਪੁੰ। ਸਿੱਖੇ ਦੇ
 ਪਰਿਵਾਰਤ ਦਾ ਆਸਰ ਵਿਨਾਂ ਦੇਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਪੁੰਦੀਆਂ ਦੇਖ ਦੇਖ ਨੀਂ ਤੇ ਸ਼ਰਦਾ।
 ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਚਰਨ ਪੁੰ ਸਿੱਖ ਪੁੰ ਉਚ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਸਮਾਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਦੇਖ
 ਸਿੱਖੀ ਸੀ ਸੰਘ ਸਰਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰੀਤੀਆਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹੇ ਤੁਹਾਂ ਸਿੱਖਾ
 ਹੋਇਆ ਸਿੱਖ ਤੁਹਾਂ ਸਿੱਖ ਸਮਾਨ। ਸੁਰੀਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਨੇ, ਲੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਤਦਕੀ(ਏ)
 ਦੀ ਭੈਰੀ ਸਮਾਨ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਨ ਤੇ ਮਾਨੀਵੀ ਰਾਗੁ ਤਿੰਨ ਸਮਾਨ ਸਿੱਖਾਂ
 ਨੀਂਹ ਦੀ ਵੀ ਵਧੀਰ ਤੁਹਾਂ ਧੋਗ ਸੀ। ਕਲ ਵਿਆਨਾਂ ਦੇ ਰਾਗੁ ਤਿੰਨ ਸਮਾਨ ਤੁਹਾਂ
 ਵਿਚਕਾਰ ਤੇ ਜੰਗ ਸੀ। ਆਸਰ ਵਿਚ ਵੀ ਸਿੱਖਰਤਰੁ ਦੇ ਤੁਹਾਂ ਸੰਧੀਆਂ ਦੇ ਰਾਗੁ
 ਦੇਹਾਂ ਦੀ ਗਤਤ ਨੀ ਵਿਚੇ ਸਿੱਖੀ ਤੁਹਾਂ ਧੋਗ ਸੀ।

ਅਜੇਹੀ ਵਿਆਨਰ ਵਿਨਾ ਵਿਚ ਕਲਤਾ ਨੀ ਕਿਸੇ ਅਜੇਹੀ ਵਿਆਨਰੀ
 ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੇ ਕੋਰੀ ਦੀ ਭ ਪੁੰ ਜੇ ਕਲਤਾ ਸੁਰੀਤੀ ਦਾ ਵੀ ਵਿਨਾ ਹੋਈ ਕੇਰ
 ਨੀਂ ਤੁਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਰਕੇ ਵਿਕੀਏ ਨਾ ਸੇ। ਸਮਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ
 ਅਸ਼੍ਰਮਾਂ ਅਜੇਹੀ ਵਿਆਨਰ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖੇ ਗੁਰੂ ਅਕਤਾਰ ਅਕਤਾਰ ਦਾ ਪੁਰ
 ਤੇਹਾ ਸੁਰੀਤਰ ਜੀ ਪੁੰ। ਇਕ ਵੀ ਦੇਤਰ ਤੇ ਵਿਆਨ ਪੁੰ—

ਗੁਰੂ ਅਕਤਾਰ ਜੀ ਦੇ ਪੁਰੇਂ ਕੇਰੇ ਆਨੇ ਸੇ,
 ਭੱਤ ਵਿਤਾ ਸਾ ਤੇ ਰਾਗ ਆਨੇ ਸਿੱਖਿਆ।
 ਸੁਰੀਤੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖ ਵਿਚ ਸੁਰ ਆਨੇ ਸੁਰੀਤੀ,
 ਸਿੱਖਾਂ ਸਿੱਖੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸੁਰੀਤੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ।
 ਅਤੇ ਦਾ ਭੱਖ ਦਾ ਪੁੰ ਦੇਹ ਅਸ਼੍ਰਮ ਧੋਗ, ^{ਭੱਖਿਆ}
 ਸਾਹਿਬੁਰ ਤੇ ਵਿਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਤਪਤਾ ^{ਭੱਖਿਆ}
 ਤੇ ਕਲਿਯੁਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਹਿ ਸੁਰੀ,
 ਉਨ੍ਹੇ ਕੋਰ ਸਿੱਖੇ ਸੁਰ ਸਮਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਪੁੰ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਮਰਿਯਾ ਹੀ ਨੇ ਦੇਸੁ ਅਤੇ ਸਭ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਾ ਜਲੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ

ਜੇ ਸਿਰ ਸਭਯਾ ਸਰ ਖਾਤਰ ਅਪਾ ਅਜੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸੀਂ ਹੱਥ ਵਧਾਏ ਪਿਤਾਤਾ
 ਹੋਇਓ ਨਾ। ਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਸ ਸਮਾਜ ਜੈਦਾ ਦਾ ਭਾਰ ਅਪਣੇ ਮੋਹਿਆਂ ਤੇ ਰੁਝੇ ਤੇ -
 ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਾਇਆ ਪਾਸਟਰ ਦੇ ਢੋਗ ਹੋਵੇ। ਫੇਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਦੰਗਲਾ ਇਹ ਅਜੇਹੀ
 ਹਾਲਤ ਪੈਦਾ ਕਰਾ ਦਾ ਸੰਜਧਾ ਲਹਿਰਾ ਅਰ ਪਿਤਾ ਜੀ। ਜੇ ਆਪਣੀ ਬਾਂਗ ਅਤੇ
 ਦੇਸ਼ ਇਹ ਫੁੱਲ ਸੰਜਿਆਂ ਹੀਆਂ ਤਾ ਤਾਂ ਦੀਆਂ ਧੁਗਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢਾਂ ਤੇ ਕੱਢਾਂ
 ਵਾਲਿਆਂ ਵਾਂਗ ਹੋਰ ਕੇ ਫੁੱਲ ਜੈਦੇ ਜੇ ਇਸ ਸਮਾਜ ਕਾਰਨ ਹੀ ਆਹਿਰਾ ਵਾਜਿਤ
 ਕੁੀ ਕਸਰੀਯਾ ਧਰ ਕੀ ਸਮਾਜ ਅਪਣੇ ਤੇ ਦੀ ਵੈਰਾਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਹੋਖਤ
 ਕੀਤਾ ^{ਜੈਦੀ} ਸੰਜਤ : ੧੯੧੪ ਪੰਚਰਾਜੀ : ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਮਾਜ ਸਿੰਘ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਸਮਾਜ
 ਦੀ ਸੀਂ ਭੰਬੀ ਸਿਰ ਨੂੰ ਨਾਮਯਾਹੀ ਪੰਥ, ਸੰਤ ਘਾਨਸ਼ਾ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਪੰਥ ਆਦਿ
 ਸਮਾਜ ਸਾਥ ਪੁਰਾਣਿਆਂ ਸਿਰਿਆ। ਨਾਮ ਕਾਪਰ ਕਰੇ ਨਾਮਯਾਹੀ, ਸੰਤ ਸਤਿਨਾਮ ਗੁਣਾ
 ਦੀ ਬਹੁਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ 'ਸੰਤ ਘਾਨਸ਼ਾ' ਅਤੇ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਕੁਰ ਮਾਹਤਵ ~~ਕੁਰ~~ ਸਿਰਿਆ
 ਕੇਵਲ ਸਾਥ ਕੇਵਲ ਆਹਿਰਾ ਸੁਧਾ ਦੀ ਵਾਂਗ ਉਹਨਾਂ ਦੇਵਤਾ ਦੇ ਅੰਨ ਅਨੁਕਰ
 ਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਤੇਰ ਸਿੱਖੇ ਪੰਥ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ
 ਨਾਮ ਦਾ ਦੇ ਦੇ ਅੰਗਿਤ ਕੁਰਾਇਆ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਕਾਇਆ —

1. ਸਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਚੌਰਕਸਾਂ, ਸਿੰਘਾਤ ਸਰੋਵਰ
2. ਸਾਰਾ ਸਿੰਘ ਗੁਰੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
3. ਅਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਆਲੇ ਸਰਾ ਸਿੰਘਾ ਸਿੰਘਾਕੋਟ
4. ਨੌੜਾ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਦਰਿਆਂ, ਤਰੀਸਤ ਤਰਤਾਰ ਸਿੰਘਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
5. ~~ਸੁਧ~~ ਸੁਧ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਦੁਰਗਾ ਪੁਰ, ਬਿਰਾ ਕਲੀਯਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਗਿਆ
 ਜੇ ਜੈਦੇ ਤੀ ਜੈਦੇ ਘਾਨਸ਼ਾ ਦਾਸੇ ਸਰਾ ਪ —

I ਸਰਾਭਾਕਰਾ-ਮਾਸ, ਸਰਾਭਾ, ਚੋਰੀ ~~ਸਰਾਭਾ~~ ਸਰਾਭੀ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਦਾ ਤਿਆਗ। ਇਸਦਾ ਸਰੀ
 ਸੰਤ, ਬਿਨਾ ਦੇ ਦੇ ਮੁਕਾਹੀ, ਪਿੰਡੀ ਨੀਂ ਜੈਦੀ। ਅਦਿ

2. ਸਮਾਜਿਕ — ਕੁੜੀਆਂ ਮਾਸ, ਦੇਵਤਾ, ਕੰਢੇ ਦੇ ਸਾਰ ਤੇ ਘਾਨ ਦਿਆਰ ਦੀ
 ਉੱਚੀ ਸਕਾਹੀ ਦਾ ਦੇ ਰੂਪ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸਿਖੇਪੀ ਤੇ ਇਸਦਾ
 ਇਸਦਾ ਦੀ ਪੁਰ। ਦਰਿਫਤਾ ਧਰੀ ਨੀਂ ਕਰਨਾ ਆਦਿ

3. ਧਾਰਮਿਕ — ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਸਰੋਤੀ ਇਨ੍ਹਨ ਕਰੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾ ਤੇ ਧਰੀ ਦਾ
 ਆਮ ਦਾਸ, ਸਾਰੀ ਪੁਰਾਣ, ਸਾਰੀ ਪੁਰਾਣ, ਸਿੱਖੀ ਦਾਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰੀ।
 ਉਹ ਦੀ ਸਕਾ, ਆਮਦ ਪਛੁੰਨੇ ਤੇ ਗੁਰਦਾ ਤਪਦਾ, ਸੁਰ ਸੰਜਾ ਦੀ ਪਾਹੁਣਾ,
 ਅਤਿਬੀ ਸਤਿਕਾਰ, ਗੁਰੂ ਸੰਘਿਆ, ਘੱਗ ਹੋਰ, ਤੇ ਪੈਦਾ ਕਰਾਹਾਂ ਦੀ
 ਮਾਘਾਦਾ ਦਾ ਇਸਦਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਪਾਹੁਣਾ। ਅਦਿ

ਉਧਰੋਂ ~~ਜੋ ਕਿ ਮਿਲਦਾ ਹੈ~~ 2/ ਅੰਤਿਤ ਕਰਕੇ ਤੇ ਉਧਰੋਂ ਨਾਮਾਂ ਤੇ ਰਿਕਤ

ਇਸ ਵਿਖਾਵੇ ਵਿਚ ਕੁਲੀਆਂ ਮਾਫ਼ 21 ਧਨੁ ਸੰਵਤ

ਮਾਏ ਪੁਰ ਤੇ ਸਰਦਾਰ ਰਾਏਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮਾਏਦਾਸ ਦੀ ਸਤਿਗੁਰੂ

सी रे समस्त वारे मिथ पत गिम्मा ॥ शि मरदा सी वदे सुगधी
 मर, लम्प टा रउध सी रि मुंगध रे राउह दिच पंत मँ रिता

ਇਸ ਸੇ ਮੁਹਿਤ ਤੇ ਪੰਤ ਬਨੇ ਪਾ ਕੇ ਸੁਭਾ ਬਦਿਅ ਕਰੇ ਸਨ ॥ ਅਧੀਮ ਏਤੀ
 ਖਾਂਦੇ ਤੇ ਨਿਧਰ ਤਾ ਰੇ ਬਾਤ ਸਾਂਦੇ ਰੁਖਾ ਤੇ ਅਧੀਮ ਏ ਭਰੀ ਤਾ
 ਤੇ ਜੇ ^{ਫਿਰ} ਉਧਰ ਜਾਣਾ ਤੇ ਅਪਣੇ ਅਖਰ ਦਾ ਚੁੱਸ ਪੁਰਾ ਕਾ ਰਿਯਾ
 ਜਾਏ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀਤੋ ਤਜਾ ਦੇ ਰੇ ਭਰਮਾਇਆ ਤੁਸ ਭੱਥੀ ਸੁਟ ਦੇ ॥ ਤਿਸੇ
 ਦੇਵੇ ਭੱਥੀ ਸੁਟ ਦਿਤੀ ਤੇ ਸਤੁ ਰਸਿਯਾ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਕਮ
 ਹੋਏ ਸਚੇ ਨਸੇ ਇਹ ਰੰਗੇ ਗਏ ॥ ਆਪ ਫਿਰ ਦੇਖ ਅਜੇਹੇ ਗਰੇਵਾਜ ਗਿਖ
 ਸਜੇ ਤੇ ਭੱਥੀ ਰਸਮਾ ਭਰਜਾ ਤੇ ਭੱਥੇ ਦੇ ਪੁਰੀ ਰੀਤੇ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰਸਮਾ ਕੌ ਦੇ ਨਿਥੇ ਸਾਧਾਰਨ ਫ਼ੈਸ ਉਤਰਾਂ ਦੇ ਨਿਥੇ ਅਜੇ
 ਫਿਰ ਅਖਰੀ ਤੇ ਦਿਰਗਮੀ ਤੀ ਅਖਰ ਅਪਣੇ ਦੁਸਾਰਣ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰ
 ਕਮ ਅਭਿਯਾਸੀ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਆਪ ਦੇ ਰਸਮਾ ਦਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਅੰਸਾ ਜੀ ਫ਼ੈਸ
 ਕਈ ਸਾਧੂ ਤੇਖ ਦਿਖ ਦਿਰਗਮ ਵਖੇ ਮਾਤਮਾ ਦੀ ਆਪ ਦੇ ਰਸਮਾ ਕਰੇ
 ਆਪ ਦਾ ਨਿਥੇ ਸਜਾ ਦਿਖ ^{ਤੀ} ਅਪਣੀ ਰਜਿਅਤ ~~ਮਾਏ~~ ॥ ~~ਦੇ ਮਾਤਮਾ ਅਖਰ ਅਖਰ~~
~~ਜਿਥੇ~~ ॥ ਨਿਥੇ ਮਾਤਮਾ ਜਦਤਰ ਬਿੰਬ ਜੀ ਤੇ ਚੋਖਤੀ ਕਰੇ ਆਪ ਤੇ ਕਮ
 ਦੀ ਰਾਤ ਪਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਬਾਤੁ ਦਿਖ ਸੁਖ ਜਦਤਰ ਬਿੰਬ ਜੀ ਕਰੇ ਅਗਲੇਰ ਤੇ ਫ਼ੈਸਮ

ਸੰਮਤ ੧੯੧੮ ਖਿਰਮੀ (੧੮੬੧-੭੧) ਦਿਖ ਆਪ ਤਰਦਾਰ ਅਧਰਬੰਧੀ
 ਦੇ ਮੇਰੇ ਤੇ ਅਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਪਥਰੇ ॥ ਇਥੇ ਫਿਰ ਤੀ ਪੱਧਰੀ ਨਿਥੇ ਅੰਤਿਮਤਰ
 ਦੀ ਰਜ਼ੀਰ ਮਾਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ^{ਉਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਖ} ॥ ਬਖਰੀ ਅਗ ਦਿਤੋ ਕੀਓਂਦੇ ਜੀ ਰੱਬ ਦੇ ਉਤਰ
 ਦੇ ਵੇਰਾਂਤ ਦੇ ਸਿਧਿਅ ਅਭਿਯਾਸ ਤੇ ਦੁਰ ਕਰੇ ਕਮ ਦੀ ਦਰਿਆਈ
 ਹੋ ॥ ਪੁੱਛ ਅਤੁਲ ਕਰਦਿਆ ਸੀ ॥ ਇਹ ਵੇਰ ਦੇਖ ਕੇ ਅਜੇਰ ਕਰ ਕੀਤੀਆਂ
 ਜੋ ਤਰਤ ਪੁਛਿਆ ਤੇ ਕਮਯਾ ਪੰਥ ਦਿਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੇ ॥

ਸੰਮਤ ੧੯੧੯ ਖਿਰਮੀ ਅਗਲ ੧੯੧੩ ਈ ॥ ਤਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ
 ਪਰਬ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਭਾ ਦੇ ਦੇਖ ਦਿਖ ਏਨਾ ਅਸਰ ਤੇ ਰੁਕਾ ਜੀ ਨਿ
 ਪਾਂਡ ਪਾਂਡ ਤੇ ਅਤੁਲ ਦਿਖ ਉਤਰੇ ਦੇ ਕਮ ਦੀ ਪਰਸਿਧੀ ਅਤੇ ਕਮਯਾ
 ਰਜਿਹ ਦੀ ਰਰਮਾ ਸੀ ॥ ~~ਏਨੇ ਦਿਖ ਅਖਰ ਅਖਰ ਤੇ ਫ਼ੈਸਮ ਤੇ ਫ਼ੈਸਮ~~
 ਸੁਧਾਰ ~~ਫ਼ੈਸਮ~~ ਪਰੇਗੁਮ ਬੜੀ ਸੁਭਾਤਾ ਕਰ ਉਤਰੀ ਕਾ ਰਿਯਾ ਸੀ ॥

ਜੇਕੋਂ ਇਹ ਪਾਠਕਤ ਉਠੀਆਂ ਉਠੀਆਂ ਠਹੁਰ ਹਸਮਾਂ ੭੮ ਹੋਈਆਂ ਨਰਾ ਸੁਗਧ
ਮਾਸ ਹੋਈ ਘਾਹੀ ਅਤੇ ਅਧੀਮ ਅਵਿਰ ਨਿਖਿਪ ਜੋਜਾ ਤੇ ਤਿਆਗ ਦੇ ਕਾਖਸੀ
ਘਿਰੇ ਹਥਰ ਦਾਝੇ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹਤਾ ਬਾਹਰੇ ਸਾ ॥ ਸਤਿਨਾਮੁ ਜੀ ਦੇ ਵਿਖੇ ਪਾਠਕ
ਦੇ ਪਾਠਕਾਣੇ ਤੇ ਪਾਠ ਪਾਠਕਾਣੇ ਗਿਆਰੀ ਗਿਆਨ ਨਿਖਿਪ ਜੀ ਦੇ ਵਿਖੇ ਇਸਤਰਾਂ ਪ੍ਰਿਥਿਕਾ ॥

“ ਤੇ ਕੁਤਾਏ, ਕੁਤਾਏ ਦੇਸ ਮੋਗਿਓ ਤੇ, ~~ਸੁਖ-ਹੁਸਨ-ਵਿਸ਼~~
ਸੁਖ ਛਰ ਘਾਏ ਮਿਖ ਤਾਗ ਤਿਸ ਜਗਿਓ ॥

ਟੋਰਿਓ ਜਸ ਰਾਗੀ, ਮਿਖ ਬੀਏ ਤਾਹਿ ਦੇ ਅਪਾਗੀ,

ਮਿਖ ਪਾਥੇ ਬਿਘਾਨਿਓ ਨਮ ਹਸ ਪਾਗਿਓ ॥
ਕੀਮ ਤੇਗ ਪੈਸਤ ਸੁਗਧ ਮਾਸ ਜੋਗੀ ਘਾਹੀ,

ਠੱਗੀ ਤਜ ਬੀਏ ਸੇਤ ਸਤਿਨਾਮੁ ਅ ਗਾਇਓ ॥

(ਪਾਠ ਪਾਠਕਾਣੇ)

ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਸਤਰਾਂ ਗਿਆਨ ਤੇ ਪਾਠਕਾਣੀ ਥੋੜੇ ਹਿਰਤੋਂ ਚੜੀਆ
ਹੋਈਆਂ ਜਿਸ ਕਰੇ ਦੇਸੁ ਲੀਆਂ ਤਜਾਗੀ ਜੀ ਰੈਜਦਾਨ ਰੜਕੀਆਂ ਘਾਹੀ ਲੀਆਂ
ਗਾ ਲੀਘੀਆਂ ਅੰਦਰ ਘੁਰ ਘੁਰ ਦੇ ਅਪਨੇ ਲੀਘਾਨ ਰਸੁਰ ਰਹਾ
ਪਈ ਮਜਬੂਰ ਸਾ ਪਾਠੇ ਸਤਿਨਾਮੁ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਤਪ ਤੇਜ ਦੇ
ਪਾਠਕਾਣੇ ਜੇ ਇਸਤਰਾਂ ਹੁਖੀ ਦੇਈਆਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤੇ ॥ ਤਾਏ ਸੁਰ
ਸੁਰ ਵਿਚ ਇਸਤਰਾਂ ਜੀ ਤੇ ਮੇਟਾ ਦੇ ਸਕਥ ਵਿਚ ਰਾਹੀ ਚਰਚਾਈ
ਪਾਠੇ ਥੋੜੇ ਹਿਰ ਵਿਚ ਜੀ ਜੋਕਾਂ ਤੇ ਸਮਾਜ ਅ ਗਈ ਕਿ ਇਸਤਰਾਂ
ਇਸਤਰਾਂ ਦੀ ਖੁਰ ਰਾਜ ਦੇਸੁ ਰਈ ਤਾਗ ਦੇ ਰਸਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸੀਬਤਾਂ
ਤੇ ਬਰ ਸਰਦਾ ਤੇ ਉਤੰਤੀ ਕਰ ਸਰਦਾ ॥ ਇਸ ਸੁਧਰ ਦ ਅਸਰ
ਤਿੰਦਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਾਂ ਉਤੇ ਰਾਹੀ ਤੇਇਆ ॥ ਰੁਲੀਆਂ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਵੇਰਾ
ਦੀ ਬੀਮਾਰੀ ਜੀ ਰਾਹੀ ਤੰਦ ਤਰ ਦੁਹ ਤੇ ਗਈ ॥ ਬਾਝ ਇਸਤਰਾਂ ਦੀ
ਤੋੜੀ ਮੀਤੀ ਤੇ ਵੀ ਸਤਿਨਾਮੁ ਜੀ ਦੇ ਬੜੇ ਪ੍ਰੀਸ਼ਰਾਸ ਰਾਜ ਰੇਵਿਆ ॥
ਪੂਜਾ, ਪਾਠ, ਸਮ, ਤੇ ਰੀਰਤਾ ਦ ਠਾਹਿ ਰਿਸੇ ਰਿਸੇ ਇਸਤਰਾਂ ਗਿਆਨ

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਚ ਅਜੇਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਆਸੀ
ਦੌਰ ਬੰਨ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾਮਾਧਿਯਾਨੇ ਕਹਿਲਾਏ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾ
ਰਿਹਾ ॥

ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਮਾਜੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫੀ ਵੱਧ ਗਈ
ਸੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਘਰ ਘਰ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾਮਾਧਿਯਾ ਦੀ ਦੇ ਰੋਸ ਦੇ ਗੀਤ
ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ॥ ਅਜੇਹੇ ਸਮੇਂ (੧੯੫੫) ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ (ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ) ਦੀ
ਉਹ ਗੁਰਦਿਵਾ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭੇਜਾ ਅਦਮਾ
ਦਾਤੀਆਂ ਕਾਮਾਧਿਯਾ ਗੁਰਦਿਵਾ ਨੇ ਹੀ ਅਪਣਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ
ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਆਗੂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਪਣੇ ੧੯੬੩ ਵਿਚ ਸਮਾਜੀ
ਅਦਮੇ ਨੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਅਜੇਹੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ
ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ~~ਇਸ ਦੇ ਦੇਸ਼~~ ^{ਇਸ ਦੇ} ਦੀਆਂ ਸਮਾਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਬੰਦ
ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਜਿਕਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਤੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਗਿਆ ਕਿ
~~ਇਸ ਦੇ ਦੇਸ਼~~ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇਸ਼ ਮਨੁੱਖਤਾ ਤੇ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ
ਜਿਸੇ ਦੇਸ਼ੇ ਤੇ ਗੁਰਦਿਵਾ ਤੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮੀ ਪੈਰਾ ਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼
ਅੰਦਰ ਸੁਰੇਸ਼ੀ ਦੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਭੇ ਆਮ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਤੇ
ਹੋਣਾ ਹੈ ॥

ਪਹਿਲੀ ਗਿਣਤੀ :— ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਗਿਣਤੀ
ਮਿਸਟਰ ਜੇ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮੰਦਰ ਵਿਖੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯਮਿਤ ਰੋਟ ਤੇ ਅਪਣੀ
ਸਮਾਜ ਨੂੰ ੧ ਅਪਰੈਲ ੧੯੬੩ ਵਿਚ ਕੇਲੀ ॥ ਉਸ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਤੇ ਗੁਰਦਿਵਾ ਆਗੂ
ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤੇ ਲਿਖਿਆ—

" ਕਾਮਾਧਿਯਾ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਚ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਦੇ ਆਦਮੀ ਅਪਣੇ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਜਿਸ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ~~ਦੇਸ਼~~ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਣਾ ਹੈ
ਉਹ ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸੋਟਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ,
ਉਹ ਕਿਸੇ ਆਗੂ ਦੀ ਈਸ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦਾ ॥ ਅਤੁਤ ਸਾਡੀਆਂ
ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਮਾਰਦਾ ॥ ਉਸ ਦੇ ਪੰਜੇ ਹਜ਼ਾਰ ਸੇਵਕ ਹਨ ।

ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਸਾਖੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।"

ਦੋਸਾਖੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ :— ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਅਖਰ ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ੧੧ ਅਖੌੜ
ਸਾ ੧੬੬੩ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਰੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਟ ਦੇ ਹੁਕਮਨਾਮ ਮੇਲਰ
ਮੈਂਦਰ ਮੀਂਡੀਓਂਜ਼ੀ ਭੀ: ਆਈ: ਜੀ ਪੈਰੀਸ ਰਾਟੋ ਸਰਕਾਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ
ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੇਲਰ ਮਰਸਰ, ਅਤੇ ਜਿਲਾ ਮੁਖਿਓਇਡੈਂਟ ਪ੍ਰੋਸੀਸ
ਰਾਟ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਪੁਜਾ। ਉਸ ਦੇ ਜਿਲੇ ਦਿਹਾ ਵੇਲੇ ਰਾਇਆ
ਗਿਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਮ ਮਿਲਾ ਜੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਕਰਿਆ
ਦਾ ਪਤਾ ਕਰੇ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੇਲਰ ਮਰਸਰ ਤੋਂ ਜੋ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿਖਾਈ
ਉਸ ਤੇ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ।

ਕਿ ਮੈਂਦਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਗਰ
ਅਤੇ ਦਿਵੇਂਦਰ ਗੰਤ ਬਚਾ ਦਾ ਬੜਾ ਹੁੰਗਾ ਕਾਮਰ ਐਇਆ। ਮਰਗਰ
ਜ਼ਿਲਦਾ ਹੈ।

" ਉਸ ਦੇ ਸੇਵਕ ਬੇਰੇ ਅਰੇ ਤੇ ਜਦਨ ਸਰ... - ਉਸਦੀ
ਗਾਏ ਘਾਤ ਦਾ ਹੁੰਗ ਬਾਗੀਆਨਾ ਕੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਮਈ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ
ਸੁਤਰਿ ਦਾਸ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਾਲੀ ਤੇਰੇ ਮੇਲੇ ਵਿਚ ਉਸ
ਦੇ ਕੇਮ ਵਿਚ ਰਖਣ ਦੇਨ ਮੁਕਾਮਬ ਗੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ।"

~~ਦਿਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਰਾਤ :— ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ~~
~~ਦੋਸਾਖੀ ਤੇ ਕਮ ਦਾ ਪਰਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ~~
~~ਅਤੇ ਮਰਦਰਾ ਦੇ ਪਰਗਰਾ :—~~ ਦੋਸਾਖੀ ਦੇ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕਮ ਦਾ
ਪਰਗ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ~~ਦੇ~~ ^{ਮਾਤ੍ਰੇ} ਦੋਸਾਖੀ ਨੇਗਾ ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
ਮਾਤ੍ਰੇ ਵਿਚ ਪਿਠੇ 'ਪੋਟਿਆ' ਵਿਚ ਪਧਰੇ। ਇਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ
ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਮਰਦਰਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਚਲਾਇਆ।
ਇਹ ਸੀ ਦਿਲਾਸ ਦੀ ~~ਕਮ~~ ਪੁਰੀ ਧਰਮੀ ਮਰਦਰਾ ਤੋਂ

ਤਿਸਕਾ ਦੇ ਸਦੀ ਗੁਰਮੁਖੀ ਮਰਯਾਦਾ ਆਸਾਹ ਦੇਈ ਅੰਤਿ ਹਰਾ ਸਾਰੇ
ਸੀ ਗੁਰੇ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੀਆਂ ਤੇ ਖੜੇ ਖੜੀ ਦੇ ਸੰਗੇ ਖੁੰ
ਤਾਂ ਖੁੰਡੇ ਰੋਂਦੇ ਫਿਰਾ ਹਰਾਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦੀਆਂ ਅਗਰੀ ਹੁਆਏ ਤਾਂਹ ਸੋਫੇ

ਇਸ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਸੇਠ ਸੁਣੀ ਪੁਰਾ ਮਾਧੀ ਕੋਮਤ ਬਿਰਹੀ ੧੬੪੫ ਤੇ ੧੬
ਇਕ ਬੜਾ ਵਡਾ ਪੰਥਤਰ ਆਪ ਹਿਸਾ ਜੀ ਹੁਰੇ ਸਾਨ ਨਿ ਆਪ ਨੇ 'ਸਿਲਾਡੁ'
ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਾਂਝੀ ਫਾਰ ਸਿੰਘਲੀਆਂ ਤੇ ਖੰਡੇ ਦਾ ਅੰਤਿਤ ਛਕਾ ਵੇਸਿਓ
ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਹਰ ਦਿਨ ਸੀ ॥ ਇਸ ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੰਘਲੀ ਆਂ ਤੇ ਖੰਡੇ
ਦਾ ਅੰਤਿਤ ਸੀਸੀ ਛਕਾਇਆ ਸਾਂਝਾ ॥ ~~ਭੁਭੁ~~ ਤਸ਼ਰਸਾਹਿਬ ਤਾਂ ਹਰ ਭੀ
ਸਿੰਘਲੀ ਆਂ ਤੇ ਖੰਡੇ ਦਾ ਅੰਤਿਤ ਸੀ ਛਕਾਇਓ ਆਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ
ਦੁਹਰਾ ਪਾਰਚਰਤ ਇਸ ਰਸਮ ਤੇ ਵੇਖ ਤੇਰੇ ਗੋਰ ਰਸਾਨੀ ^{ਦਿਖਾਇ} ਸਿੰਘਲੀਆਂ
ਤੇ ਖੰਡੇ ਦਾ ਅੰਤਿਤ ਛਕਾਇ ਦੀ ਰਸਮ ਚੜ੍ਹ ਤੇ ਗਈ ॥ ੫॥ ਉਸਦੇ ਇਸ ਸਦੀ
ਰਸਮ ਦਾ ਵੇਈ ਖਾਸ ਦਿਰੋਪ ਸੀ ਸੀ ਹੋਇਆ ॥

ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਸੰਦ ਮਰਯਾਦਾ ਕਾਫੀ ਸਦੀ ਰਸਮ ਦਾ ਹੁੰਦੇ ਕਰਮਾਂ
ਦੀ ਰੋਕ ਰੋਈ ਤੇ ਅਸਾ ਪੰਥਾ ਸੀ ਉਤਰਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬੜੀ ਦਿਰੋਪਤ
ਬੀਤੀ ਤੇ ਸੁਰ ਸਨ ੧੬੬੩ ਤੇ ਪਿੰਡੇ ਘੋਟੇ ਵਿਚ ਦਿਰਠੇ ੬ ਛੇ ਸਰ
ਸੀਆਂ ਦੇ ਅੰਤਿਤ ਹਰ ਦੇ ਇਸ ਸਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਘੋਟੇ ਰੀਤ ਗਿਲਾ
ਇਸ ਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦੇ ~~ਘੋਟੇ~~ ਅੰਗ ਵਿਚ ਸਤ ਮਰ ਤਰ ਦੀ ਤੀ
ਸਮਾਧੀਆਂ ਦਿਤੀਆਂ ਤੇ ਫਿਰ ਕਰਮਾਂ ਪਾਸ ^{ਸਾਂਝੀ} ~~ਅਸਾ~~ ^{ਭੰਗ} ਦਾ ਤੇ
ਰਸ ਦੇ ਸੁਕਾਇਤਾਂ ਬੀਤੀਆਂ ॥ ਸਰਕਾਰ ਸਰਕੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਜੀਸੀ
ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਕਰੇ ਮਨਜ਼ਰੇ ਮਨਜ਼ਰੀ
ਸੀ ਰੋਈ ਸਾਹਿਬ ਪਾਂਝਾ ਦਿਤ ਗਿਲਾ ॥

ਅਸੰਦ ਮਰਯਾਦਾ ਬਾਰੇ ਗਿਲਾਈ ਗਿਲਾਈ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਤੁਪਿੰਡਾਨੰਦ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :-

ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹੁਰੇ ਪਹਿਲੇ ।

ਅਸੰਦ ਸੁਭਰੇ ਪਸ਼ਾਏ ਸਾਹਿਬੇ ।

ਉਸ ਰਹੁ ਦੇਖ ਯੋਗ ਸਿਧ ਆਏ ।

ਜਸੇ ਅਸੰਦ ਪਸ਼ਾਦਨ ਤੇ ੫ (ਉ. ੧੨ : ਪਾ ੩੦-੩੧)

ਭੇਡ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ
 ਰਚਾਏ ਰਚਾਈ ਜੋ ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਪਰਿਪੱਕਤਾ ਜੋ ਜੀ ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਰਚਾਏ
 ਬਣਾਏ ਗੁਰੂ ਸੀਤੀ ਗਈ ॥ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਅਖੀ
 ਵਿਆਹ ਤੋਂ ~~ਪਿਛੋਂ~~ ^{ਦੇਰ} ਹੋਈ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀ ਭੇਡੇ ਸਨ ॥

ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਰਿਪਰਮਣ ਸਿੰਘ ਜੋ ਇਸੇਗਏ
 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ 30 ਅਕਤੂਬਰ 1908 ਈ। ਵਿਚ ਤੋਂ ਮੇਰੀ ਸੀਤੀ ਜੋ ਜਿਸ
 ਸਿੱਖ ਸਬੰਧੀ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਪਟਿਆਲਾ
 ਜੇ ਸੱਤ ਜਹਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਮਾਮਲੇ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਖੀ ਵੀਡੀ ਰਸਮਿਸ
 ਸ: ਬਹਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਹਿਬ ਹੋਵੇ ॥
 ਮਾਮਲੇ ਰਾਤੂ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਹੋਏ ਤਾਂ ਭੇਡੀ ਗਈ
 ਅਤੇ ਸੱਤ ਜਹਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਹੀ ਰਿਖਾਵੇ ਦੇ ਗਏ ॥ ਤਾਂ
 ਅਤੇ ਜਿਹੀ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰਸਤਬਤਾਂ ਤੋਂ ਰਿਖਿਆ ਗਿਆ
 ਰਿ ਅਖੀ ^{ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ} ~~ਸਤਿਗੁਰੂ~~ ਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ॥ ਇਸ
 ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਪਾਸ ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਪੱਕਾ
 ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ॥ ਜੋ ਰਸਮਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਤੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਇਹ
 ਅਰੰਭ ਮਥਿਆ ਅਰੰਭ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1908 ਦੇ ਪਾਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਸੀ ॥

ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਪਾਇਆ ਧਾਰੀ — ਇਸ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਡੀਰਪੁਰ ਦੇ
 ਮੇਰੇ ਤੇ ਜੀ ੪ ਜੁਲਾ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਦੇ ਚੋਰੀਦਾਰ ਦੇ ਅਖੀ ਪਾਠਾ ਚਾਨੇ ਵਿਚ ਰਿਪਰਮਣ
 ਵਿਚੀ ਰਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕੋਈ ੫-੬ ਸੌ ਸਿਖ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ
 ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਭੇਡੀ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਖਾਵਾ ਤੇ ਜਾਏ ਗਾ ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਪਾਸ ਸਾਖਰਤਾ ਰਿਖਿਆ ਬੰਦ ਜਹਾਜ਼ ਤਿਆਰ ਹਨ ॥ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪਾਸੇ ਕੋਈ
 ਰਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਪੰਨੇ ਹਾਂ ਹਿੰਸਾ ਜੀ ਰਿਖਾ ਕਰਨ ਹੋ ਆਇਆ ॥

ਚੋਰੀਦਾਰ ਦੀ ਰਿਪਰਮਣ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਬਿਰ ਸਾਹਜੇਟ, ਅਤੇ ਉਸ
 ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਬਿਰ ਅਸਿਰਦਾਰ ਸੁਭ ਸੁਖਰਿਖੇ ਭੈਣ ਪੁਖੀਸ਼ ਜੋ ਭੈਣ ਪਿਛੋਂ
 ਰਿਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਤੇ ਚੋਰੀਦਾਰ ਦੀ ਰਿਪਰਮਣ ਤੇ ਭੀਰ ਮਾਨ ਦੇ

ਉਸ ਦੀ ਤਰੀਕ ਕਹਿਣੀ ॥ ਇਸ ਦੀ ਸਤੀਕ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਿਸੇ
 ਦੇ ਭਿਖਰੀ ਰਮਿਕਸਰੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਕਿਸੇ
 ਅੰਦਰ ਕੁਝ ਦੀਵਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਮਿਕਿਅ ਜੀ ਤੇ ਭਿਖਰੇ
 ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭੈਲੋ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪੁੱਗ ਦੇਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ
 ਗਿਆ ॥

ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਤੇ:— ਗੁਰੂ ਰਮਿਕਿਅ ਦੇ ਜਿਸ ਦੀ ਵਧ ਕੀ ਗਿਣਤੀ
 ਅਤੇ ਇਸ ਬੇਮਾਨਤ ਦੀ ਮਨੁੱਖਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸਦਾ ਉਚੇਰਾ
 ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ॥ ~~ਸੰਤੋਖਿਓ~~ - ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ
 ਆਮ ਹੋਰਾ ਜੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਮਿਕਿਅ
 ਜੀ ਆਪਣੇ ਸੁਧਿਕਾਂ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਸਮੇਤ ਨਰੂ ਪੁਰਸ ਮੇ ॥ ਰੰਪਟਰ
 ਮੈਂਦਰੀ ਤੀ ॥ ਜੇਸ ॥ ਪੇ ਅੰਤਿਕਸਰੇ ਅਖੀ 34 ਮਈ 1763 ਦੀ ਗਿਣਤ
 ਵਿਚ ਜਿਥਿਆ ਸੀ ॥

"ਸ੍ਰ: ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ ਪੁਲੀਸ ਇਸਪਰਿਕਾ ਹਾਊਸ ਦੇ ਸਭਾਦੇ ਇਹ
 ਨਾਮਧਾਰੀ ਅਖੀ ਤੇ ਅੰਤਿਕ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੀਪ ਆਤਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਮਿਕਿਅ
 ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਾਥੀਆਂ ਸਾਥੀਆਂ ਪੁਰੀਆਂ ਤੇ ਜਾਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਕਸਰੇ
 ਇਹ ਬਗਾਵਤ ਤੇ ਜਾਣੇ ਵੀ ਨਿੰਦੁਰਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜੀਹਰਾ
 ਸੰਦਰ ਬਗਾਵਤ ਕਰ ਰਹੀ ਬਿਰੁਦ ਤਿਆਰ ॥ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀਨੇ
 ਅੰਤਿਕ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਸ ਪੈਦ ਤੇ ਉਹ ਅੰਤਿਕ ਬੰਦਿਆਂ ਆਰਿ ਦੀ
 ਪਾਪਤ ਕਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੰਗ ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰਾ ਰਾ ਮਹਿਕਮਾਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ
 ਵਿਚ ਸੀਧਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚੜ੍ਹ ਕਰਾ ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਰ ਇਕ ਥੀ ਤੇ ਦੂਜੇ
 ਪਿੰਡ ॥ ਬਗਾਵਤ ਪੁਰਖੀ ॥ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਰਦੇ ਹਰੇ
 ਨਹੀਂ ਕਰੇ ॥

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਅੰਤਿਕਸਰੇ ਦੇ ਭਿਖਰੀ ਰਮਿਕਸਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਫਰਿਗਾਰਾਂ
 ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀਪ ਆਤਾ ਤੇ ਬਗਾਵਤ ਤੇ ਜਾਗੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤ
 ਦਿਤੀ ਸੀ ॥ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਫੌਜ ਦੇਸ਼ ਦੇਸ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਭ

ਦੇਖ ਕੇ ਸਗੋਂ ਕਿ ਕੁਝਿਕਾਂ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਪਸੀਲਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਤੇ ਗੁਪਤ
 ਰਖਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ॥ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਭਾਵ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਅਪਣੀ ਜੀ
 ਰੀਤ ਭੇਦਿਕਾ ਹੈ ਤੇ ਬੜੀ ਫੁਰਤੀ ਨਾਲ ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਗਏ ਜੀ ਦੇ
 ਹੁਕਮਾਂ ਤੇ ਹੁਰ ਹੁਕਮੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ॥ ਇਹ ਸੁਰੇਸ਼ੀ ਦੀ ਜੀ ਵਰਤੋਂ
 ਕਰੇ ਹਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਫੈਰੀ ਤੀ ਜੀ ਕਰੇ ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਵੇਖੀ ਸਰਕਾਰੀ
 ਸੇਵਾ ਕੁਝ ਬਣ ਕਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਤੀ ਚੋੜੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜੀ ਜਾਨੀ ਤੇ
 ਇਸਤੀਫਾ ਦੇ ਕੇ ਘਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵੇਖੀ ~~ਕੁਝ~~ ਤੇ ਕੁਝੇ ਅਪਣੇ
 ਅਪਸੀ ਚੁਗੜੇ ਤੇ ਅਪਸੀਲਾਂ ਪੰਗਦਿਤੀ ਅਦਾਰਤਾਂ ਇਹ ਜੀ
 ਨਿਯੋਜਨ ਕਰੇ ਹਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਪਾਤਰ ਬਾਮਤੇ ਅਪਣੇ
 ਬਚਿਕਾਂ ਤੇ ਤੀ ਜੀ ਤੇਜਰੇ ॥ ਇਸ ਸਭ ਕਾਮੇ ਦਾ ਭਾਵ ਸਿਧਾ
 ਜੀ ਇਹ ਨਿਰਕਰਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਅਪਸੀ ਵਖਰੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦਿਕਾ
 ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ॥ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਇਹੁਪ ਬਗਾਵਤ ਦੀ
 ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੀਂ ਵੀਤ ਜਾ ਸਕਦਾ ॥

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਹਿਫਤਾਂ ਦੇ ਆਗਰ ਤੇ 30 ਜੂਨ
 1੮੬੩ ਦੀ 21: 30: ~~ਕਿਸੇ~~ ਫ਼ਾਰਮਿਲ ਅਪਣੀ ਬੀਏਇੰਗ
 ਮੈਜੇਟਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਮੈਂਦੇ ਵਧੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿ
 ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੇ ਪਿਛੇ ਇਹ ਜੀ ਰਹਿਣ ॥ ਪੁਲਿਸ ਉਹਨਾਂ ਤੇ
 ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਖੇ ਜੀ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਕਾਰੇ ਹਫ਼ਤ ਰਹਿਣਾ
 ਕਰੇ ਜੀ ॥ ਇਹਨਾਂ ਨੁਸ਼ਾਈ 1੮੬੩ ਤੇ ਸਾਂਤੋਰੂਰ ਅਮ ਸਿੰਘ ਜੀਨੇ
 ਪੁਲਿਸਾਂ ਦੇ ਘਰਾ ਕੇ ਉਥੇ ਤੇ ਹੁਕਮ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ॥ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ
 ਪੁਲਿਸਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ ਹੁਕਮ 12 ਅਪ ਸਰਕਾਰੀ ਆਇਆ ਤੇ "ਬਗੈਰ
 ਭੰਗੀ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹੋਰ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨੀ ਜਾ ਸਕਦੇ ॥

ਉਸੇ ਦਿਨ ਜੀ ਇਹ ਗੁਪਤ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਚਿੰਨੀ ਪੰਜਾਬ
 ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਸਭ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਤੇ ਭੇਜੀ
 ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਭ ਜਾਨ ਤੇ ਜੀ ਜਾਨਕਾਰੀ

ਪਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜੇਹੇ ਤੇ ਇਸ ਸਭੀ ਕਥਾਈ ਨੂੰ ਭੁਪਤ ਰਚਿਆ ਜਾਏ ਇਸ ਦੀ ਰਿਸੇ
ਨੂੰ ਭੁਪਤ ਤਕ ਨ ਜਾਏ।

ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬੈਠੀ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਰੁਖ ਦਾ ਵਰ੍ਹੀ ਪੁਰੀਸ ਤੇ ਕੁਝ
ਖੁਦੀਆ ਆਦਮੀਆ ਨੇ ਬੈਠੀ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਡੇਰਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਕੁਝ ਪਰਕਾਰ ਦੀਆਂ
ਸਰਗਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾ ਦੇਖਣ ਜਾਏ।

~~ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿਘ~~

ਸੁਖਿਆ ਦੀ ਸਭਾਪਤੀ — ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿਘ ਜੀ ਤੁਹਾ ਪਿਛੋਂ
ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਤੇ ਫੇਰੇ ਤੇ ਗਏ ਸਨ "ਉਥੋਂ ਨੇ ਧਰਮ ਪਰਚਾਰ ਤੇ ਪੰਚਕ
ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪੰਥਾਧ ਦੇ ਦਿਖਾਏ ਨੂੰ ੨੨ ਬਾਬੀ ਤਿਥਿਆਂ
ਇਹ ਵੇਰ ਨੇ ੭੦ ਜਿੱਸੇ ਇਹ ਇਹ ਸੁਖੀ ਸੁਕਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਿਸਨੂੰ
ਸੁਖਾ ਰਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ " ਇਥੋਂ ੨੨ ਸੁਖਿਆਂ ਦੇ ਰੁਖੇ ਆਯਾ
ਦੇਹ, ਪੰਚਕ ਸਾਮਝਿਆਂ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਣੇ ਤੇ ਦੇਹ ਨੂੰ ਪਕਿਆ ਕਰਕੇ ਸੇਵੇ
ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰੰਧ ਸੋਧਿਆ " ਪਰ ਗਠਮੰਦੇ ਜੋ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ
ਕੁਰਿਆਂ ਦੀ ਸਰਗਮੀਆਂ ਬਾਰੇ ਚੌਕਸ ਸੀ ਉਸ ਨੇ ਭੇਤੀ ਜੀ ਦੋਹਾਂ
ਸਾਹਿਬ ਸੁਖਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਲਹ ਬੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਕੁਝ ਨੂੰ ਬੈਠੀ ਸਾਹਿਬ
ਇਹ ਤੇ ਕੁਝ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਆਪੇ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਜਲਹ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅੰਧਾ ^{ਗੰਗਾ} ਦੀ ਰਮਿਸ਼ਾਹ ਬੈਠੀ ਸਾਹਿਬ ਆਇਆ ਤੇ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿਘ ਜੀ ਨੂੰ ਬਹਿਰ ਰਹਾ ਜਿ ਅਸਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਲਹ ਬੰਦ ਕੀਤਾ
ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪੇ ਪਰਚਾਰ ਵਾਲੀ ਪੰਥਾ ਖੂਬੇ ਆਪੇ ਸੀ ਜਦ ਅਸਾਂ ਉਥੋਂ ਨੂੰ
ਜਲਹ ਬੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਨੇ ਕੁਝ ਸਤਾਹਾਂ ਸੁਖੇ ਆਪ ਰਿਹਾ,
ਅਸਾਂ ਉਥੋਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਲਹ ਬੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਤੇ ਤੁਹਾ ਤੁਸੀਂ ਵੀ
ਕੀਤੇ ਸੋ ॥ ਇਸਦੇ ਉੱਤਰ ਇਸ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿਘ ਜੀ ਜੋ ਮਸਤੀ
ਇਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਨ ਰਿਹਾ ਜਿ ਤੁਹਾ ਮੈਂ ਪਰ ਪਰ ਰਾਮ ਜਿਘ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਾਂ ॥ ਆ ਜਿਸਦੇ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਤੇ ਰਿਹਾ
੭੦ ਕੁਝ ਦੀ ਪਰਮਾਣ ਪਰਚਾਰ ਤੇ ॥ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੇਸ਼ਾਵਰੇ ਨਿਰਮਲ

ਰਹੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਤੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਾਠ ਦਾ ਪੜ੍ਹਾਅ "।

ਸਰਸਰ ਤੀ ਇਸ ਸਲਾਬਦੀ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਫੇਰ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਇਸ
ਜੀਹੋ ਵਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪਾਠ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚੌਥੀ ਵਧ ਗਈ
ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਬੀਹਤਰ 43200 ਗਈ
ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਾਲ ੧੮੬੮ ਵਿਚ ^{ਸਰਸਰੀ ਫੇਰ} ਸਰਸਰੀ ਪਾਠ ਤੇ ਸਾਮੇਲਾ ਨਿਯਮਿਤਤਾ
ਵਿਚ ਸਿਮਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਗਿਣਤੀ ਸਰਸਰੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਾਮਧਾਰੀ ੧੧
ਲਗਾਂ ਰਖ

ਸੀ " ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਿਖ
ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਦੀ ਜਲ੍ਹਾ ਮੰਦਿਰਾਂ ਦਾ ਬੰਨਾ ਭਰੀ ਘੱਤਣ ਸੀ"
ਸਾਲ ੧੮੬੬ ਵਿਚ ਸਲਾਬਦੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨਾ ਕਰਕਿ ਚੌਦਿਸਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਏ ਘੱਤਣ ਤੇ ਚੱਕੇ ਗਏ "। ਸਰਸਰੀ ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ
ਦੋਈ ਨੌਕਰਸਰਾ ਫੇਰ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਸੀ।

ਦੋਹਰਾ ੧੮੬੩ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਠੇ ਦੀ
ਜੂਹ ਆਦਰ ਸਲਾਬਦੀ ਵਰ ਰਿਤਾ ਤੇ ਉਹ ਬਾਹਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਜਲ੍ਹਾ
ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚੇ ਗਏ ਤਾਂ ਫੇਰ ਵੀਹਾਂ ਘੱਤਣ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਰਸਾਅ
ਵਾਗੇ "ਬੁਲੀ ਆਗਿਓ ਅਫਿਰ ਰਹਾ ਪਏ" ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਵੇਲੇ
ਗਠਿਰੀ ਤੇ ਦਾਜਾ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤਹ ਇਕ ਨੂੰ ਤੇ ਤਹ ਸਮੇਂ ਮਿਸਰ ਰਹਾ"
ਇਹ ਸਰਾ ਵਰਤ ਅਜੇਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਮਾਧ ਵਰਤ ਤੇ ਤੀ
ਖੁਸ਼ਰਾ ਤੇ ਬੰਦ ਹੋਵੇ" ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਰੇ ਆਥਾ ਵਿਚ ਤੀ ਸਰਾ
ਬਰਤ ਸੀ ਜੋ ਅ ਸਰਾ ਵਾਸਤੇ ਤੇ ਸਤ ਵਾਸਤੇ ਚਿਕਾ। ਸੇਵਿਤਰੇ ਦੇ
ਤੇ ਚਿਕਾ ਕਿਸੇ ਟਾਈਮ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਤਹ ਵਰਤ ਤਿਆਰ ਮਿਸਰਾ
ਜੀ ਇਹ ਸਰਾ ਵਰਤ, ੧੮੬੩ ਤੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਰਹਾ ਚਰਹਿਆ
ਹੋਇਆ ਅਜ ਤਕ ਉਸੇ ਤਹਾ ਨਿਬੰਧ ਚਰ ਰਿਹਾ "। ਇਸ ਸਲਾਬਦੀ
ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ

ਕ੍ਰਿ: ੧੯੧੮
੧੮੬੧ ਈ:

੧੮੬੬ ਵਿਚ ਤੀ ਸਰਸਰੀ ਤੇ ਸਲਾਬਦੀ ਵਾਗੀ ਪਾਬੰਦੀ
ਕਿੱਤੀ ਕਾ ਵਿਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਤੀ ਤਰਖ ਰਿਤਾ ਕਿ ਵੇਲੇ ਮੇਰਿਆ ਤੇ
ਦੀਦਾ ਵਿਚ ਜਲ੍ਹਾ ਵਾਸਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਦੇ ਜਲ੍ਹਾ

ਸਾਲ ੧੮੬੭ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੱਝੇ ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਗੀ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਮੱਝੇ ਤੇ ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼
ਨੂੰ ਸੋਚ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੀ ਭਰਾਈ ਸਮਝੀ। ~~ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ~~ ਤੇ
ਦੋਹੀ ਹੁਕਮ ਨੂੰ। ~~ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ~~ ਹੁਕਮ ਦਾ ਤੇ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ
ਜਦੋਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੂਪ
ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਦਿਸਦੇ ਹਨ:—

੧. ਮੱਝੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ
 ੨. ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ।
 ੩. ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਸਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼
 ੪. ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਅੰਗਰੇਜ਼
 ੫. ਮੱਝੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼
- ਤੇ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੱਝੇ ਤੇ
ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼
ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੀ।

੧੮ ਮਾਰਚ ੧੮੬੭ ਨੂੰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਪਣੇ ਸੁਭਿਕਾਰ
ਤੇ ਜੋ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼
ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼
ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼
ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਦੀ ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਤੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਇਸ ਪੱਥਰ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਸਿਖ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਮੇਰੇ ਮੰਤ੍ਰਾਂ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗਿਆ ਤੇ ਰੁਖ
ਬਹੁਤ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤੇ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਸ ਬਹੁਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉੱਥੇ ਹੀ
ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਾਡੀ ਹੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਰਾਹਤ
ਕਰਾਈਸਟ ਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਮਸੀਹੀ " " ਮਾਂ ਆਪ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਰਹਿਣ
ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਂ ॥

ਇਸ ਮੇਰੇ ਤੇ ਮਾਂ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰੀਆਂ ਤੇ ਰੁਖ ਸੁਰੱਖਿਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ
ਪਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਸੁਰੱਖਿਤਾਂ ਹੋਈ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਕਿਤਾ ਤੇ
ਇਹ ਮੇਰੇ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਤਾਂ ਤੇ ਤਿਨਾਂ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ॥

ਪੰਜਵੇਂ ਉਤਰੀ:— ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਸਾਮਾਜੀ ਪਾਤਕ ਵਿਚ
ਸੁਰੱਖਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਉਤਰੀ ਤੇ ~~ਉਤਰੀਆਂ~~ ^{ਗੰਢ} ਤੇ ਹੋਰ ਹੀ ਸਨ
ਇਹ ਵੇਖੇ ਹੋਏ ਤੇ ਗਲੇ ਸਰਲ ਆਰਿ ਤੀ ਸਮਾਜੀ ਸਨ ॥ ਰੁਖ
ਸੋਈ ਹੀ ਸਾਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜੀ ਬਣ ਗਏ ॥ ਜਿਸ ਸੰਘੀਆ ਵਿਚੋਂ
ਸੋਈ ਪੁੱਤ੍ਰੀਆਂ ਸਿੰਘ ਕਰਾਉਂਦੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤ੍ਰ ਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੋਈ
ਸਰੋਤ ਸਿੰਘ ਆਰਿ ਪਰਸਿਦਾ ਹਨ ॥ ਹਜ ਪਰਕਰ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰ ਮਹਾਸਿੰਘ
ਸ੍ਰ ਮਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿਰੀ ਸਿਰ ਸੀ ਜਿਸ ਤੇ ਹੋਈ ਪ੍ਰੀਤ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇਵੀ ਸੀ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸੇ
ਉਤੇ ਸਾਡੇ ਹੋਰ ਕਰਕੇ ਉਹ ਹੋਈ ਕਰਾ ਪਾਤਕਾਂ ਕਰ ਕੇ ਕਰੇ ਜਾਣੇ
ਹਨ ॥

ਅੰਤਿਮ ਰੀਖ ਮਾਤਾ :— ੧੮੬੭ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਰੀਖ ਮਾਤਾ
ਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਕਸਬੇ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਮਾਤੀ ਕਰ ਰਿਹੀ ॥ ਕੁਝ ਸੀ
ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕੋਈ ਪਰਕਾਰ ਨਾ ਕਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅਧਿਕਾਰ
ਪਾਤਕ ਹੋਏ ॥ ਉਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ॥ ਉਥੇ ਦੇ
ਮਾਂ ਤੇ ਪੁੱਤ੍ਰੀਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਆਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਕੁਝ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਹੋਰ ਮੰਤ੍ਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕਰਾ ਕਰ ਕੇ ਜੇ ॥
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਹ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ
ਰਾਹ ਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਦਿਸ਼ਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ
ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਕੁਝ ਸਰਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤ੍ਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਰਾਮ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਨ ਸਮਝਦੀ ਸੀ

ਉਸ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਤਾਂ ਕੁਝ ਬਾਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤਾਂ ਬਾਹੀਆਂ ਦੇ ਅਵਤਾਰੀ ਸਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਦਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰੀ ਭਰਮ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋ ਰਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਇ ਸਨ ॥ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਭੇਜਣਾ ਫੌਜੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਦਸਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਰਕਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੰਜਾਬ ਗਏ ॥ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਕੋਈ ਨਾ ²⁰⁰⁰ ~~ਜਿਹੜੇ~~ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ਸਨ ਕੁਝ ਬਾਹੀ ॥ ਕੁਝ ਸਾਂਝੇ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸਦਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਸਿੰਘ, ਕੀ ਬਾਹੀ ਸਾਰੀ ਭੇਟ ਕੇ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ॥ ਉਸ ਖਿੱਚੇ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਿਮ ਤੇ ਸਿੱਖ ਹੋਣਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਕੀਤੇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ. ਜੀ. ਐਸ. ਪੀ. ਜੇ. ਦੀ ਹੱਥਾਂ ਫੌਜੀ. ਪਾਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ॥ ਹੱਥਾਂ ਹੋਈ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਬਾਹੀਆਂ ਨੇ 2000 ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਹੋਈ ਬਾਹੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕੁਝ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਈ ॥ ਸੋਚ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕੀਤੇ ॥ ਆਪਣੇ ਵਿਚੇ ਕੋਈ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਵਿਚੇ ਆਏ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੁਧਾ ਬਾਹੀਆਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚਿਅਤ ਸਿੱਖਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਹੱਥਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਰਮਾਂ :— ਆਈ ਹੱਥਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਸੋਚ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬੱਝਾ ਦੀ ਮੁੱਠ ਸੀ ॥ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਤੇ ਹੱਥਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕੁਝ ਕੁਝ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥ ਇਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥

ਬਾਹੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਿਬਾਂ :— ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਪਾਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ॥

ਜੀ ਦੇ ਰਹਿਮਾ ਰਹੀ ਤੈਹੀ ਸਾਹਿਬ ਪਾਠੇ ਸਨ ਪਰ ਸਹਕੀ ਕਾਗਲਾ ਵਿਚ
ਇਹ ਗੱਲ ਮਨੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਤਨ ਰਹਿ ਪਰ ਤੀ ਉਹ ਸਜੀ ਜਾਮਕੇ ਕਿ ਉਹ
ਦੇ ਇਤੀਹਾਸੀ ਦੂਰ ਤੋਂ ਅਉਰੇ ਦਾ ਮੰਨਤਾ ਕੀ ਸੀ।

ਸੀਮਾ ਰਾਜ — ਉਸਦੇ ਦੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਹਾਠਾਂ ਜੋਗ ਬਾਹਰ
ਮਨ ਇਕ ^{ਸਿਮਰਿਓ} ਸਿਖ ਮਾਧੀ ਦਾ ਰੰਮ ਰਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਮਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਕਾ ਸਿੱਖਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਰਸਿਕਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗੱਲੀ ਤੇ
ਬਿਗਰਾਮਾ ਤੇ ਤੇ ਉਹਨੇ ਤੇ ਬਖਿਰਾਗ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਰਤਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੋ
ਬਾਤ ਸਾਧੀਆਂ ਦਾ ਰਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚ ਗਏ ਤੇ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਨ
ਅੰਗੇਜ਼ ਦੀ ਗੁਰਾਈ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦ ਰਹਾ ਰਹੀ ਘਬਰਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਇਹ
ਸਨ ਦੇ ਗੁਰਾ ਜੋਗ ਬਾਹਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰਹਿਮਾ ਦੀ ਦਿਠਿਕਾ ਪਰਗਟੀ।

(ਜਿਹੜੇ ਕਾਗਲਾ) ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਰਜ਼ਾ ਗੁਰਾ ਜੀ ਬਾਰੇ ਦੇ ਮੰਨੇ ਤੇ ਦੇ ਬਚਾਓ ਦੇ ਦੇ
ਆਪਣੇ ਦੇ ਸੁਕਿਆਂ ਤੇ ਗੁਰਾ ਆਉਂਦੇ ਸਨ ॥ ਜਿਸ ਤੇ ਗੁਰਾ ਸਾਧ ਗੁਰੂ
ਬਾਤ ਸੀਤੀ ਤੇ ਕੁਝ ਗੁਰਾ ਮੰਗੁਰਾ ਬਾਰੇ ਤੀ ਵਿਚਾ ਹੋਈ। ਉਹਨੇ
ਗੁਰਾ ਤੇ ੧੦੮ ਕਸਬੂਰੀ ਦੇ ਸਥੇ ਸਾਧੇ ਵਿਚ ਮਥੇ ਹੋਏ ॥ ਇਹ ਰੇਸ਼ਮਾ
ਬਾਤ ਤੇ ਇਹ ਗੁਰੂ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਰਹੇ
ਤੇ ॥

ਕਸਬੂਰੀ — ਕਸਬੂਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਨ ਕਾਹਿਲ ਰਹੀ
ਯਾਦੋ ਜੋ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹ ਰਹਾ ਤੇ ਸਹਾਇਕੇ ਸਹਾਇਕਾ ਕਸਬੂਰੀ
ਤੇ ਕਾਹਿ ਦੇ ਤੁਰਤ ਰਿਤੀ।

ਰੁਸ — ਕਮਾਈ ਸੁਖਾ ਗੁਰਚਰ ਸਿੱਖ ਤੇ ਬਿਗਰ
ਸਿੱਖ ~~ਰੁਸ ਰੁਸ ਰੁਸ~~ ਤੇ ਰੁਸ ਸਾਧ ਸਬੰਧ ਕਾਹਿਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ
ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਇੰਨ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਰਹੀ ਰਾਹ ਰੁਸ ਗਿਆ ਤੇ
ਆਇਆ ਸੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੱਤਿਕਾ ਕਾਂਡ:— ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਮਕਿਅ ਜੀ ਦੀ ਰਿਹਾ ਯਾਤਰਾ
 ਲਾਧਾਈਆਂ ਦੇ ਤੋਸ਼ੇ ਬਝੇ ਸਨ ॥ ਰਮ ਵਿਚ ਜੀ ਰਹਿ ਕਰ ਕੇ ਤੇ ਬਾਈ ਦਾ
 ਅਸਰ ਹੋ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਗੇਤ ਮੈਂਤ ਨਾਮੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਭੈ ਨਹੀਂ ਸੀ
 ਹਿਤਾ ॥ "ਭੈ ਕਾ ਰਹਿ ਦੇਤ ਰਹਿ ਰਹਿ ਭੈ ਆਤ ਆਤ" ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ
 ਪੁਰਖ ਅਹਿੰਸਾ ਵਾਲੀ ਰਿਸੇ ਨੂੰ ਭੀ ਦੁਖ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਭੈ ਆਪ ਭੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੋਈ
 ਭੈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਏ ॥ ਉਪਰ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੁਰਾਣਾ ਤੇ ਬ-
 ਅਜਾਇਬਾ ਜੇਹਿਕਾ ਤਖਿਲਾਕ ਵਰਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਲਈ
 ਨਦੀ ਸੁਫਲਤ ਸੀਤੀ ॥ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਗਫ਼ਿਬਪ ਦੀ
 ਸਜ਼ਾ ਮੈਂਤ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹੇ ਗਫ਼ਿਬਪ ਜੇਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ॥ ਇਕ ਵਾਰੀ
 ਸਿਖ ਰਾਜ ਵੇਲੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜਸਵੰਤ ਰਹਿ ਭੈਰਵ ਦਾ ਪਿਠਾ ਕਰ ਕਾਗੇਤ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ
 ਨੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਜੰਘਾ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ
 ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਇਸ ਸੁਭਤ ਉਤੇ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਕਿ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
 ਪਰਤੀ ਉਤੇ ਗਫ਼ਿਬਪ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇ ॥ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਇਹ ਜਾਨਕਾ ਸੀ
 ਕਿ ਸਿਖ ਗਫ਼ਿ ਦੇ ਆਖਰੇ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਆ ਗਫ਼ਿ ਭੀ ਕਟਕਾ ॥ ਉਸਨੇ
 ਮੁਸਕਰਾਤਾ ਨੂੰ ਗਫ਼ਿਬਪ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਰਦ ਖਾਣੇ ਮੰਗੇ, ਦੀ ਆਗਿਆ
 ਦੇ ਦਿਤੀ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਭੀ ਬੁਰਦ ਖਾਣਾ ਖਾਝੇ ਰਿਹ ਗਿਆ ॥ ਇਹ
 ਬੁਰਦ ਖਾਣਾ ਤਾਂ ਸੁਹਿਰੇ ਬਾਝ ਸੀ ॥ ਗੋਮਾਂਸ਼ ਵੇਚਨ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਵੇਕਰਿਆ
 ਵਿਚ ਪਾਏ ਗਫ਼ੀਆਂ ਬਾਝ ਵਿਚ ਜੇਕੇ ਦੇ ਦੇ ਵੇਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ॥ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਦੀ ਸੁਹਿ ਤੇ ਬਾਝਾ ਵਿਚ ਗੋਮਾਂਸ਼ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਖੋਲ੍ਹਣੀਆਂ
 ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ ॥ ਇਕ ਦੁਕਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤਖਿਲਾਕ ^{ਸਾਹਿਬ} ਦੀ ਪਰਕਸ਼ਾਂ
 ਲਾਧ ਜਿਥੇ ਬਾਝ ਵਿਚ ਪਾਂਟਾ ॥ ਬਾਝੀਆਂ ਸੀ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਤੀ ਗਈ ॥ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼
 ਦੇ ਕਰਕੇ ਸਾਧਨ ਦੀ ਡੀ ਜਾਤਾ ਫਿਰ ਭੀ ਬੁਰਦ ਨਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਕਰਕੇ
 ਬੁਰਦਾਂ ਦੇ ਤੋਸ਼ੇ ਹੋ ਦਏ ॥ ਉਹ ਇਸ ਪਰਕਸ਼ਾਂ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੇ
 ਤਾਜਾ ਖਾਸ ਵੇਚਨ ਵਾਸਤੇ ਗਫ਼ਿਬਪ ਦੀ ਕਰਨ ਲਗ ਪਏ ॥ ਰਾਤ ਨੂੰ

ਗੁਰੂਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨੇ ਸੁਟ ਦੇਂਦੇ ਤੇ ਸਦੇ ਉਠੇ ਉਠਾਂ ਨੂੰ ਕਤਰ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ
 ਯਥਾ ਕਰਦੇ ॥ ਇੰਨੇ ਕਾਂਢੇ ਦੁਆਰਾ ਗੋਮਾਂਸ਼ ਦੀਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਕਰੀ
 ਵਧੀ ॥ ਦਿਤ੍ਰ ਸਰੋਵਰ ਤੋਂ ਆਦਿਤ੍ਰ ਕਰੀਆਂ ਪਰ ਮਰ ਚੁਕੀ ਆਪਣੀ
 ਵਾਜੀ ਜਲਤਾ ਫਿਰ ਭੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਖੌਰ ਸਕੀ ॥ ਸਰਕਾਰੀ ਹੀਕਰਨ ਵਿਚ
 ਜ਼ਿਲਿਆ ॥ ਕਿ ਇਕ ਇਕ ਇਕ ਦੇਣ ਸਿੰਘਾ ਗੁਰੂ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ॥
 ਪਰਕਮਾਂ ਵਿਚ ਪਾਏ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੇ ਇਕ ਤੱਥ ਨੂੰ ਚੁਕ ਜਿਆਦਿਆ ਤੇ
 ਜ਼ਿਆਦੇ ਤਰਮੰਗਿਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਗੈ ਜ਼ਿਆ
 ਹਸਿਆ ॥ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵੇਗਾਰਿਆ ॥ ਤਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਗਿਆ ॥ ਤੁਸੀਂ
 ਕਿਉਂ ਮਰ ਗਏ ॥ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਉਤਰਨ ਕੀ ਫੌਜੀ ॥ ਸਰਕਾਰ ਲੇ ਰੇ
 ਸਿੰਘਾ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ਬੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ॥

ਇਕ ਇਕ ਕੁਝ ਨਾਮਧਾਰੀ ਤਰਮੰਗਿਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ
 ਆਏ ॥ ਉਠਾਂ ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਈ ਵੇਖੀ ॥ ਉਠਾਂ ਯੋਜਨ ਬਾ
 ਕੇ ॥ ਪਰਕਮਾਂ ਵਿਚ ਸੀਧੀਆਂ ਜਾਈਆਂ ਤੇ ਉਸ ਬੁਰਜ਼ਮਾ ਵਿਚ ਛਾਂਸਿਆ
 ਕੇ ਜਾ ਪਾਏ ॥ ਜੋਲਿਆਂ ਦੀ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਰੱਸੇ ਵਢੇ
 ਤੇ ਬੁਝਾ ਖੌਰ ਕੇ ਉਠਾਂ ਨੂੰ ਬਾਝ ਕਢਿਆ ਫਿਰ ਉਥੇ ਦੇ ਬੁਰਜ਼
 ਨੂੰ ਕਤਰ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ॥

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੁਰ ਵਿਚ ਕਈ ਲਿਹਾਜ਼ ਤੇ ਹੋ ਗਿਰ ॥ ਕਿਸ
 ਸਦੇ ਉਠਾਂ ਤੇ ਇਤਨੀ ਸਮਝੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਠਾਂ ਨੇ ਕਿਹੜੇ
 ਹੋਰਿਆ ਭੀ ਕਤਰ ਹੋ ਕੁਝ ਕਰ ਜਿਆ ॥ ਕਹਿੰਦੇ ਤੇ ਕਿ ਉਠਾਂ
 ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਮੰਦੇ ਦੇ ਤੋਲੇ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਪਰੋਗਾਮ ਬਨਾਇਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ
 ਉਠਾਂ ਨੇ ਮੌਤ ਨੂੰ ਹੀ ਚੰਗਾ ਸਮਝ ਕੇ ਕਤਰ ਕੁਝ ਕਰ ਜਿਆ ॥
 ਬੁਰਜ਼ ਦੇ ਕਾਫ਼ ਇਹ ਨਾਮਧਾਰੀ ਕੁਝ ਜਦ ਭੈਰੀ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤੁਹੰਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਭੁੱਖਿਆਂ ਤਾਂ
 ਬਚਾਈਆਂ ਤਨ ਪਰ ਤੁਹੰਮ ਗਰੀਬ ਨਿਹਰੇਸੇ ਆਏ ਜਾ ਰਹੇ
 ਤਨ ਜਾ ਕੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਤੇ ਆਪਾ ਜੁਰਮ ਕੁਝ ਕਰ ਕੇ

ਘਾਟ ਫਾਂਸੀਆਂ ਦੇ ਖੂਨੇ ਜਾਵੇ॥ ਜਿਸ ਫਿਰੋ ਸਿਖੇ ਅੰਧਿਤਰੁ ਮਨ ਮੰਤਰੁ
ਜੀ ਤੇ ਪੁਰਖ ਗੋਤਾ ਕਿ ਸਿਖੇ ਮੇਰਾਤ ਤੁਸਾਂ ਕੀਤੀ॥ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ॥ ਫਗਤ
ਪੱਕਿਆ ਤੇ ਅਜੇਹਾ ਤੇ ਤੇਰੇ ਕੇ ਬੇਰਾ ਕੋਈ ਦੁਜਾ ਚੁਰ ਕੇ ਤੂੰ ਜਾਏ ਸੇ
ਜਾਏ ਤੇ ਜੇਹੇ ਪਰਾ ਤੇ ਕੁਛਾਨੇ ਤੇ ਜਾਏ॥ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੀ ਫੁਟ ਪਾਨ ਰਾਜੀ
ਫਾਤ ਨੂੰ ਲੰਗਾ ਕਰੇ॥

ਦੂਰੇ ਫਿਰੋ ਸਿਖੇ ਅੰਧਿਤਰੁ ਪੁਨੇ॥ ਮੈਂਦਰ, ਜਜ ਦੇ ਸਮਝੇ
ਪਿਛੇ ਤੇ ਗਏ ਜੇ ਤੇਰਾਂ ੧੩ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਦੁਰਮ ਲੁਫਾ ਚੁਰਾ ਸੀ॥
ਜੇਹੇ ਬੜਾ ਤੇਰਾ ਤੇਰਿਆ ਫਿਰੋ ਸਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸੰਤ ਪਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਬੰਦੇ
ਤਾਂ ਤੇ ਅੰਤਿਮਾਦਾਰੀ ਨਾਮਾਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਤੇ ਦੁਆ
ਕਰ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਤੇ ਫੁਟਾਨ ਦੀ ਰੀਝਤ ਨਾਨ ਜੁਹਮਾ ਦਿਖਾਏ
ਕਰ ਕੇ ਤਾਂ॥ ਫਿਰੋ ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਿ ਸੰਤ ਦੀ ਤੁਹਾਨੇ ਜਤਿ ਇਹ ਇਹ
ਕਤਰ ਤੁਸਾਂ ਕੀ ਕੀਤੀ॥ ਇਸ ਤੇ ਫਿਰੋ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਸਾਥੀ ਕਾਤੀਗਰੀ
ਸਾਥੀ ਸੁਨਾ ਦਿਤੀ॥ ਕਿਧੇ ਸੋਝੀਆਂ ਫਾਦੀਆਂ ਸਨ॥ ਜਿਥੇ ਤੇਰਿਆ
ਜਾਏ ਤੇ ਫਿਰੋ ਫਿਰੋ ਤੇਰਿਆ ਸਿਖੇ ਦੱਬੇ ਸਨ ਇਹ ਸੰਤ ਕੁਝ ਕੱਢੇ
ਕੇ ਇਹ ਦਿਓ ਤਾਂ ਜੇਨ ਮਜਬੂਰ ਹੋਗਿਆ॥ ਫਿਰੋ ਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਕੇ
ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਦੁਰਮ ਸੁਰਖਿਆ ਗਿਆ ਨਾਨੀ ਇਹ ਕਰਿਆ
ਗਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਸਕੀ ਨਾਨ ਦੀ ਜੇਨ ਕੀ ਤੇ ਇਹਨਾਂ
ਦੀ ਮਾਸਾ ਅਨੁਸਾਰ ਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾਏ॥ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਫਿਰੋ ਸਮਝੇ
ਕੇ ਇਤਹਾਸਕ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨੀ ਸੀ ਰਿਖੇਤਰ

ਤਿਸਤ ਰਮਾ ਬਾਂਧ ਨਾਮਾਸੀ ਸਿਖੇ ਤਖ਼,

ਬੁਰਤ ਬਿਖੇ ਤੇਰਿਆ ਬੁਤ ਫੋਰ ਪੰ,

ਸੁਧ ਸਰ ਆਰਿ ਫੋਰ ਮੌਰ ਤੇਰੇ ਨਾਮੀ ਗਰਮੀ,

ਅੰਗੇਜ਼ੇ ਗਰਿ ਕੇ ਦੁਖਿਆ ਕੀਤੀ ਮੌਰ ਪੰ,

ਦੋਨ ਚਾਗੇ ਫਾਂਸੀ ਨਵ ਆਏ ਖੁਰ ਕੁਰੇ ਤਬ

ਕਾਤਰ ਸਭੁਤ ਆਪ ਥੀਏ ਸਭ ਤੋਰ ॥ ॥

(ਪੰਜਾਗ ੫੭੮੦)

ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂ ਕਮਾਗੀਆਂ ਤੇ ਪੁਕਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਚਾਹਦੇ? ਤੁਹਾਨਾ ਜੇਹਾ ਦਿਤਾ ਦਿਤਾ ਤੇ ਕਾਸੀ ਤੁਹੀ ਦਾ ਫਾਂਸੀ ^{ਗਰ} ਕੀਤੀ ਜੇ ਇਸ ਫਾਂਸੀ ਚਾਗੇ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਰਸੇ ਮੰਗਵਾਏ ਗਏ " ਦੁਨਾ ਤੁਹਾਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗਿਤ ਸਭੇਹ ਦਿਤਾ ਅਸੁਆ, ਕਰ ਕੇ ਤੁਹਿ ਮੇਰਾ ^{ਸਾਹਿਬ} ਸਾਹਿਬ ਕਰਵਾ ॥ ਆਰ ਕਰਵਾ, ਉਪ੍ਰੰਤ ਅਖਰ ਪੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਬੋਝਰੀ ਭੰਦੇ ਵਲ ਕੇ ਫਾਂਸੀ ਫਾਏ ਅਸਾ ਅਸਾ, ਤੇ ਲਾਭਾਂ ਜੇ ਸੇਭੇ ਦਿਤਾ ਮੈਂ ਕੀਤਾ, ਜੋਹਿਨਾਂ ਇਸ ਦਿਨ ਗੁਰਦਿਤਾ ਸੀ " ਤੇਹੀ ਆਰ, ਮੇਰੇ ਸੀਰ ਦਿਅਾ - - - ॥ ਇਹ ਤੁਹਾਨਾਂ ਦਿਤਾ ਸਭ ਤੋਰ ਰਹੀ ਕਿ ਕਾਸੀ ਫਾਂਸੀ ਰੇਸੇ ਮੁੱਠੇ ਤੀ ਚੜ੍ਹਾਂ ਜੇ, ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਰਸਾ ਆਪੇ ਤੁਹਾਨਾਂ ਨਵ ਆਪੇ ਗੁਰਾਂ ਦਿਤਾ ਪਾਥਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸੱਭਾਰ ਤੇ ਅਪਨਾ ਸਹੀਰ ਫੁਰਾ ਗੀ ਦਿਅਾਂ ਜੇ ਕੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੀ ਅੰਗਿਤਾਹ ਦਿਤਾ ਰਸ ਬਾਗ ਫਾਏ ਬੋਝਰੀ ਨਵ ਉਤ ਸੁਰਖਾਂ ਆਪੀ ਤੁਹੀ ਗੁਰਾਂ ਦਿਤਾ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਰਸੇ ਪਾਥੇ ਸੁਰ ਫਾਂਸੀ ਅਪਨਾ ਤੇ ਗਏ ਤੇ ਪਦੇਹਾ ਸਤੰਬਰ ੧੮੭੧ ਸੰਨ ਈਸਵੀ ਤੇ ਸਦਾ ਫਾਂਸੀ ਘਾਟਗਾਹ ਦਾ ਦਿਨ ਬਣ ਗਏ ॥ ਇਹਨਾਂ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੁਰਾ ਦਿਅਾਂ ਅਪਨਾ ਸਹੀਰ ਦੇ ਰਸ ਦਿਤਾ ॥

੧ ਸੰਤ ਰੀਤਾ ਸਿੰਘ ਅੰਗਿਤ ਸਰ

੨ ॥ ਫਤਾ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

੩ ॥ ਤਾਰਮ ਸਿੰਘ ਪਟਵਾਰੀ ਮੈਂਡੇ ਨਵ ਅੰਗਿਤ ਸਰ

੪ ॥ ਬੀਰਾ ਸਿੰਘ ਗਰਬੀ ਜਿਥੇ ਰਹੇ

ਇਸੇ ਰੇਸ ਦਿਤਾ ਤੇ ਤਿਨ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਉਮਰ ਕੋਰ ਰਹੇ ਰਾਖੇ ਪਾਤੀ

ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ । ਉਤਨ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—

੧. ਸੋ ਰਹਿਣ ਸਿੰਘ ਸਪੁੰਡ ਮੁਸੰਦ ਸਿੰਘ

੨. ਸੋ ਰਹਿਣ ਸਿੰਘ ਸਪੁੰਡ ਬਾਜਾ ਸਿੰਘ

੩. ਸੋ ਸਿਖਰੀ ਸਾਧ ਸਿੰਘ

ਅਤੇ ਇਸ ਰੇਸ ਦੇ ਤਿਨ ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—

ਸਾ ਉਤਨ ਨੂੰ ਮਠਰੇ ਨਹਿ ਦੇ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ~~ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ~~
~~ਹਨ:—~~ " ਉਤਨ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—

੧. ਸੋ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਭੈਰਵ

੨. ਸੋ ਪੁੰਡ ਸਿੰਘ ਭੈਰਵ

੩. ਸੋ ਮਾਝ ਸਿੰਘ ਭੈਰਵ

ਇਸ ਦੇ ਉਤਨ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—
 ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤੇ ਨਾਮਾਧੀ ਨੂੰ ਭੈਰਵ
 ਰਿਤਾ ਸੁਭਾਨ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ॥

ਸੁਭਾਨ ਰਿਤਾ ਮੋਹਰ ਰਿਤਾ:— ~~ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ~~

ਇਸ ਵਿਚ ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—
 ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਤੇ। ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—
 ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤੇ ਨਾਮਾਧੀ ਨੂੰ ਭੈਰਵ
 ਰਿਤਾ ਸੁਭਾਨ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ॥
 ਇਸ ਦੇ ਉਤਨ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—
 ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤੇ ਨਾਮਾਧੀ ਨੂੰ ਭੈਰਵ
 ਰਿਤਾ ਸੁਭਾਨ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ॥
 ਇਸ ਦੇ ਉਤਨ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸਤਰਾਂ ਹਨ:—
 ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੈਰਵ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਤੇ ਨਾਮਾਧੀ ਨੂੰ ਭੈਰਵ
 ਰਿਤਾ ਸੁਭਾਨ ਰਿਤਾ ਗਿਯਾ ॥

ਇਸ ਤੋਂ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਹੈ ਉਹੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦਿਖਾ। ਕੇਤਨਾਕ ਨੇ ਜਿਹਾਇ
 ਇਹ ਵੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹ ਦੋਨ ਨਾਕ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਹੈ ਜਾਣਦੀ ਤੇ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸੀਆਂ
 ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਤਰ ਕਾ ਵਿਤਾ ਕੀਏ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ
 ਨੇ ਕਿਹੇ ਅਭਿਮਾਨ ਵੀਤਾ ਤੇਰੇਗਾ। ਪਰ ਜੇਹੇ ਉਸੇ ਅੰਗ ਦੇ ਇਹ ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਜਿੰਮਾ
 ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਅੰਦਰ ਜਿੰਮਾ ਹੈ ਜਾਣਦੀ ਤਾਂ ਉਸਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜ ਨਾ
 ਕਰਾ ਦਿਖਾ ਕਿ ਜੇਹੇ ਕੇਰੇ ਦੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ ਜੇਧਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
 ਕੇਰੇ ਜੇਧੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਨੇ ਅੰਗਰ ਵੀਤਾ ਕਿ ਅਗਵੀ ਜਿੰਮਾ ਅਜੇਹੀ
 ਗਤ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਕੀਉਂਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਖਾਏ ਤੇ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੀ ਸੁਰਤ ਤੇ
 ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਸੇਅੰਤ ਕਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਨੇ ਜਾਣੀ ਉਤੇ ਇਹ ਜਾਣੀ
 ਅੰਗਰ ਦਿਤੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰ ਵੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਜਾਣੀ ਹੈ ਉਹ ਦੋਪੇ ਜੇ ਜਾਣੀ
 ਹੋਵੇ ਕਾਸੇਤ ਦਿਖਾਏ ਹੈ। ਕੇਰੀ ਉਹੋ ਜੇ ਜਿੰਮਾ ਨੇ ਉਹ ਜਾਣੀ ਦੋਪ ਜਾਣੀ।

ਜੇਹੇ ਅੰਤਰਿਕ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਹੈ ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਸ
 ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦਾ ਮਤਾ ਰਾਜ ਤਾਂ ਉਸਾਂ ਕਰੀ ਅਧੀਨਗੀ ਨਾਕ ਅਨੁਸਾਰ
 ਅਨੁਸਾਰ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਤਾ ਕਿ ਅੰਗੇ ਕੇਰੀ ਦੇ ਤੇਰੇ ਕੇਰੇ। ਜਨ ਕੀਰ ਤੇ ਕਾਇਆ।
 ਕੁਸੀ ਕਾਇਆ ਨਾ ਕੇਰੇ। ਅੰਗੇ ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਾਇਆ ਦਿਤਾ ਕਿ ਜਾਣੀ ਰਾਜ
 ਤੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਕੇਰੇ ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਵੀਤਾ ਤੇ ਕਿ ਕਾਇਆ ਦਾ
 ਤੇ ਕਾਇਆ ਤੇ ਕਾਇਆ। ਤਾਂ ਅੰਤਰਿਕ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਹੈ ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਕਿ
 ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੈਂ ਕੁਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ
 ਜਾਣਦਾ।

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਂ ਕੇਰੇ ਕੇਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਤੇ ਅੰਗੇ।
 ਉਸ ਅੰਤਰਿਕ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਜੀ ਹੈ ਅੰਗੇਜ਼ ਇਹ ਜਾਣੀ ਰਾਜ ਜਿੰਮਾ ਕੀ
 ਹੈ ਅੰਗੇਜ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤੇਰੇ ਕਾਇਆ ਦੇ ਕੇਰੇ ਕਿਤਾ ਕਿ ਜੇਹੇ ਕੁਰ
 ਜਿੰਮਾ ਜੇਹੇ ਕੇਰੇ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਉਤੇ ਕਾਇਆ ਦੇ ਕਾਇਆ
 ਕੇਰੇ ਕੇਰੇ ਜਾ। ਇਸ ਤੇ ਅੰਗੇਜ਼ੇ ਤੇਰੇ ਕਾਇਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼
 ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਕਾਇਆਂ ਹੈ ਤਾਂ ਗੰਗੀ ਜਾਇਤ ਕਾ ਦਿਤਾ ਕੀ ਜੀ। ਕਿ ਕੁਰ
 ਕੁਰੇ ਤੇਰੇ ਤੇ ਕਾਇਆ ਦੇ ਕਾਇਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਤਾਂ ਕੁਸੀ ਕੇਰੇ ਤੇ ਜਾਇ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਮਤਿ ਜਿੰਮਾ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜਿੰਮਾ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰੀ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੀਆਂ
 ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਦੇ ਕੇਰੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਜਿੰਮਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸੇ ਵਿਚੇ ਸਾਹਮਣੀ
 ਕਾਇਆ ਵੀਤਾ ਜੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਰੇ ਪਾਏ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਕਾਇਆਂ ਹੈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਅੰਗਰੇਜ਼
 ਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਰੇਗਾ। ਪਰ ਉਸੇ ਇਹ ਅਨੁਸਾਰੀਆਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਅੰਤਰਿਕ ਗੁਰਮਤਿ
 ਜਿੰਮਾ ਦੀ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਾਇਆ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ
 ਤੇ ਉਸੇ ਜੀ ਨਾਂ ਕਾ ਕਾਇਆ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਵਿਚ ਜਾਣੀ ਤੇ ਪਾਈ।
 ਸ੍ਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜਿੰਮਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਕੁਰ ਕੀਤਾ
 ਜਾ ਕੇਰੇ। ਜਾਣੇ ਦੇ ਕੁਰੇ ਕੀ ਇਸ ਕਾਇਆ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਤੇ ਜਾਣੇ।

ਇਥੋਂ ਧੌੜੇ ਜਿਹੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਤੁਫ਼ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਜਾਣ ਵਿਚ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ
 ਤੋਂ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਤਖ਼ਤਿਆਰ ਦੀ ਸਜਣੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਜਥਾ
 ਮਹਿੰਗੇ ਕੋਲੋਂ ਦੇ ਕਾਜ਼ੇਰੇ ਦਰਖੇ ਗੰਗੇ ਅੰਦਰ ਰਾਖਸ਼ ਨੂੰ ਗਿਆ ਚਿਠੀ
 ਅੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਗਈਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਧੁੰਦਲਾ ਜਿਹਾ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਧੁੰਦਲਾ ਧੁੰਦਲਾ ਹੋਣ
 ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਣ ਦਰਖੇ ਦੀ ਵੀ ਵੀਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆਂਢੀ
 ਹਿੰਮਾਸਤਾਂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਮਦਦ ਪੁੱਛਣ ਤੋਂ ਭਰੀ ਸੀ।
 ਕੁਝਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਕੋਲੋਂ ਜਾਣਾ ਚਿੰਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣਾ ਹੋਇਆ। ਕਿਉਂ
 ਉਹ ਤੀ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕਿਉਂ ਕਿਉਂ ਗੱਲ ਘਾਤਕਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀ ਗਿਣਤੀ
 ਮਾਫ਼ਾਦ ਸੀ। ਜਾਣੇ ਦਾ ਮਤਾ ਸਗੋਂ ਜਾਣ ਪੁਲਿਸ, ਫੌਜ, ਅਤੇ ਹੋਰ
 ਗੱਲੋਂ ਜੋੜ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੇ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕੋਈ ਨੂੰ ਦਸ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧੇ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ
 ਤਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਅਤੇ ਧੌੜੇ ਘਾਇਲ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ
 ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਸੀ ਅਤੇ ਚੁੱਕੇ ਦੀਰ ਅਤੇ ਵੀ ਜਿਹਾਂ ਤੋਂ ਖੱਬੇ
 ਧੌੜੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਤੁਰੇ ਸਨ। ਤੁਰੀ ਪਾਸਾਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ
 ਹੋਈ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਤਾ ਦੇ ਉਹ ਉੱਚ ਵਿਖਾਏ ਕਿ ਸਫ਼ਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ
 ਸ਼ਾਹੀਆਂ ਜਾਣ ਤੀ ਵਿਖੇਈ ਦਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਪਾ ਦਿਤੀ। ਜਦ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ
 ਵਿਖੇ ਤੋਂ ਕੇ ਅਪਣੇ ਰੋੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਚਣ ਲੱਗੇ। ਤਾਂ ਹਿੰਮਾਸਤਾਂ
 ਦਸ ਵੀ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜਾਣਾ ਕਾ ਇਹ ਗਿਆ। ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੋਰ ਉੱਚਾ
 ਕੀਤਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰੀ ਦੜਾ ਦਿਤਾ। ਪਰ ਜਦ ਉਹ ਤੀਜੀ ਦਸ
 ਰੋੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ ਆਏ ਤਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜੇ ਹੋਰ ਖੋਲ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਕਿ ਉਹ ਇਹ
 ਜਾਣ ਜਾਂਚੇ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ
 ਵਿਚ ਕੁਝ ਸੱਤ ਸ਼ਾਹੀਰ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੇ ਰੋੜ੍ਹੇ ਹੋਏ। ਵਿਖੇਈਆਂ ਦੇ ਅੱਠ
 ਗੱਲੋਂ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੋੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਖੇ ਛਾਤ ਦੀ ਜਾਣਤ ਸ਼ਾਹੀਰ
 ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਣ ਦਰਖਿਆਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਅੰਦਰ ਗਿਆ
 ਹਿੰਮਾਸਤਾਂ ^{ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ} ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ ਧੌੜੇ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਘਾਇਲ ਸੀ। ੨

ਉਹ ਜਦ ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ
 ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਣੇ ਰੋੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲਾ ਜਾਣ ਕੁਝਿਆਰ ਅਤੇ ਧੌੜੀ
 ਸ਼ਾਹੀਰ ਜਾਣ ਅੰਦਰ ਕੋਲੋਂ ਤੋਂ ਦਾਣਾ ਪਾ ਕੇ
 ਕੁਝ ਕੁਝ ਕੋਈ ਇੰਨ ਅਤੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਲੋਂ ਕੋਲੋਂ
 ਕੋਲੋਂ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਤਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ ਪਾਸ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੀਨਿਆ
 ਪੁਲਿਸਾਂ ਕੋਲੋਂ ਘੋੜੇ ਜੀ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਅੰਦਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ "ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਧੌੜੇ ਹੋ ਜਾਏ, ਵਿਖਾ ਕਾ ਹੋ ਤੋਂ। ਸ਼ਾਹੀਰ
 ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿਖੇ ਤੋਂ ਜੋੜ ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ ਆਏ" ਦੂ ਹੀਰ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹੀਰਾਂ

ਉਸੇ ਅੰਗ ਮੇਰਿਆ ਤੇ ਸੁਭਾਗਾ ਗਾਹ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਆ ਦੇ ਜਾਏ।
 ਆ ਗਿਆ। ਪਠਾਣ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਪਠਾਣ! ਆਖੀ ਨਾ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਭੈਣੀ ਤੇ ਪੰਡਾ
 ਦਾ ਦਾ ਹੈ" ਮੁੜਦਿਆਂ ਸਾਰ ਪਠਾਣ ਨੇ ਹੁੜੀ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ
 ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਦਾਹਾ ਬੀਤਾ। ^{ਸਰਬ} ਕੁਝ ਵੇਲੇ ਢੁਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸੇ ਘੱਧੀ ਪਾਹ
 ਅੱਗੇ ਕਰੇ ਸਾਰ ਹੋਰ ਜਿਹਾ ਜਿਹਾ ਕਰੇ ਜਿਹਾ ਤਾਂ ਘੱਧ ਜਿਹਾ ਪਾਹ
 ਗੁਟ ਕੀਤਿਆ ਜਿਹਾ ਗੁਟ ਕੀਤਿਆਂ ਸਾਰ ਜੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਹਿਬ
 ਆਂ ਤੇ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਅੰਗੇਜ਼ ਦਾਹਾ ਬੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹਾ ਪੜ੍ਹ ਤੇ ਜੁੜਾ ਤੇ
 ਤੇ ਸੋਹਣੇ ਕੰਠੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਦਾ ਤਿੱਠਾ। ਪਠਾਣ ਦਾ ਵੀਹ ਹੋਇਆਂ ਜੀ
 ਨਾਲ ਦੇ ਗਾਈ ਤੇਫਾ ਤੇਫਾ ਕਰੇ ਪਿਛਾਂਹ ਏਏ ਤੇ ਪਿਛਾਂਹ ਵੱਧ ਗਿਆ
 ਹੀ ਨਾਂ।

ਗਿਆਤਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੁਹਿਰ — ਇਥੋਂ ਹਰ ਦੇ ਸਾਥੇ ਜੱਥੇ ^{ਗਿਆਤ}
 ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੁਹਿਰ ਅੰਦਰ 'ਹੱਡ' ਨਾ ਡੇਰਾ ਕੀਤਿਆ। ਇਥੇ ^{ਕੁਝ} ਥੋੜ੍ਹੀ ਦਿਹ ਤੇਰ
 ਗਰਮ ਕਰ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਰਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪਣਾ ਟੁੱਟ ਤਿਆ ਤਾਂ ਪੁਰ ਘੱਟ ਹੋਇਆ।
 ਫਿਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਗਿਆ, ਕਿ ਭਾਈ ਸਾਨੂੰ ਜੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ
 ਦਾ ਹਰਮ ਸੀ ਉਹ ਤਾਂ 'ਚੋਰਾ' ਹੋਇਆ ਇਸ ਦਾ ਜੇ ਪਹਿਲਾ 'ਉਹ
 ਭੁਗਤਾ' ਜਿਹਾ ਕਰ ਕੇ ਸਾਡੀ ਥਾਂਵੇਂ ਕੈਦੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨਾ ~~ਥੋੜ੍ਹੀ~~ ਸਜ਼ਾ
 ਤੁਗਤੇ॥ ~~ਇਸ ਕੁਝ~~ ਜੇ ਪਾਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਾ ਗੁਰੂ ਉਹ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ
 ਤੇ ਜੇ ਸੁਭੀਰ ਜੇ ਦੇ ਗਾਹਾਨ ਹਨ ਉਹ ਇਥੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ। ਇਹ
 ਸੁਣ ਕੇ, ਬੁਝ ਤਾਂ ਚੱਢੇ ਗਏ ਪਰ ਫਿਰ ਤਿਆਂ ਨੇ ਸੁਭੀਰੀ ਧਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ
 ਇਛਾ ਜੀ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀਤੀ ਉਥੋਂ ੨ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ੬੮ ਸੀ ਜਿਹਾ ਦਿਹ
 ਦੇ ਮਾਈਆਂ ਤੀ ਸਨ ਜੇ 'ਭੈਣੀ' ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਹੀ ਜਥੇ ਨਾਲ ਆਈਆਂ
 ਸਨ।

ਬੰਦੀ ਦੇਹ ਪਿਛੋਂ ਸ਼ੇਰ ਪਰ ਥਾਵੇਂ ਦਾ ਥਾਵੇਂ ਉਤਮ ਸਿੰਘ
 ਸਾਮਧੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਿਹ ਜਿੰਨਾਂ ਪਾਸ ਆਇਆ ਤੇ ਆ ਕੇ ਫ਼ਰੰਗ
 ਦਸਤੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੋਰ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਚਾਨ ਗਏ ਪਰ
 ਇਹ ਦਿਹਾ ਕੇ ੧੨ ਸਾਲ ਪੱਧ ਛੇਤੀ ਸੁਕਾ ਚੁਕੀ 'ਉਹ ਭੈਣੀ
 ਸਾਹਿਬ' ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਟੁਕਿਆ॥ ਉਹ ਉਥੇ ਨੂੰ ਪਾਹ 'ਗਿਆਤ'
 ਤੇ ਅਪਣਾ ਗੁਰੂ ਗਿਆਤਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਜਿਹਾ ਸੁਭੀ
 ਨੇ ਉਥੇ ੬੮ ਜਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਿਹਾ ਦਿਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ

ਦਿਹਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਈ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ੨੬ ਸਿੱਖ ਫਟਕ ਸਨ ॥

ਤੋਪ ਸਾਖ ਸੁਰੀਸ਼ਾਂ :— ਜੁਲਿਆਨੇ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਐਫ. ਰਾਵ
 ਨੇ ੧੯੧੫ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਤੀ ਅੰਬਾਲਾ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਡਾਕ ਰਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ੫੦੦
 ਕੁਰਿਆਂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਟਰੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਤੇ ਇਸ ਫਰੀ ਛੇਤੀ ਫੌਜ ਤੇ
 ਤੋਪ ਖਾਨਾ ਆਰਿ ਮੇਰੇ ਕੋਟਰੇ ਕੇਜ਼ਿਆ ਜਾਏ ॥ ੧੬ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰਾਵ
 ਨੇ ਮੇਰੇ ਕੋਟਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ੧੭ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ,
 ਜੀਰੇ ਤੇ ਮਛੀ ਦੀ ਫੌਜ ਤੇ ਤੇਘਾਂ ਤੀ ਮੇਰੇ ਕੋਟਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈਆਂ ਸਨ ॥
 ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਰਿਸ਼ੀ-ਅੰਬਾਲਾ ਆਰਿ ਤੇ ਤੀ ਫੌਜ ਤੇ ਤੋਪ ਸਾਖ ਕੇਜ਼ਿਆ
 ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਜੂਥੇ ਕਿਤੇ ਜੁਲਿਆਨੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ੇ ਤੇ
 ਤੀ ਕਸਬਾ ਨੂੰ ਕਰਾਵੇ ॥

੧੭ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕ ਗਤਮ ਗਿਆਨ ਅਸੀਂ ਦਿਹਾਨਾਂ ੬੮
 ਗਿਫਤਾਰ ਕੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਟਰੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ॥ ਦਿਹਾਨਾਂ ਦੀ
 ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੇ ਫੌਜਾਂ ਕਰਾ ਹਮਲੇ ਜਮਾਨ ਪੁਰ ਪਿਠ ਕੋਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰਿਆ
 ਗਿਆ ਜਿਸ ਰਾਹ ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਹਾਨਾਂ ਤੇ ਅਜ ਤੇ ਕੁਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਤੇ ਗਿਆ ॥
 ਇਸੇ ਬਾ ਹਰੀ ਹਥਿਆਨਾਂ ਸਾਫ਼ ਫੌਜ ਫੌਜ ਤੇ ਫੌਜੀ ਅਫਸਰ ਕਰਾ
 ਵਿਚ ਖੜੇ ਸਨ ਸਤ ਤੇਘਾਂ ਗੱਡੇ ਗੱਡੀ ਬੀਜੀਆਂ ਤੇਘੀਆਂ ਸਨ ਤੇਰੇ ਕੋਟਰੇ
 ਕੋਰ ਪੁਰ ਤੇ ਹਰਤਾ ਕਈ ਫੌਜ ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਘੀਆਂ ਸਨ ॥ ਕੁਰਿਆਂ ਨੂੰ
 ਇਕ ਕਰਾ ਵਿਚ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿਹਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ
 ਸ਼ੁਕਰਮਾ ਕਰਾਏ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣਾਈ ਬਾਏ ਕੁਝ ਪੁੱਛੇ ਤੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ
 ਐਫ. ਰਾਵ ਨੇ ਹੁਕਮ ਸਨ ਦਿਤਾ ਕਿ ਦਿਹਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੇਘਾਂ ਸਾਫ਼ ਉਠਾ
 ਦਿਤਾ ਜਾਏ ॥ ਇਹ ਸੁਰਿਆਨਾਂ ਤੀ ਕੁਰਿਆਂ ਨੇ ਜੰਗਲਾ ਕੁਰਿਆਨਾਂ ਤੇ
 ਠਾਨੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਤੇਘਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਨ ਰਹੇ ॥ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਹਬਾਂ ਵਿਚ
 ਰਿਸ਼ਤਾ ਤੇ ਕਿ ਕੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇਘਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ॥
 ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਤੀ ਉਠਾ ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਫੀ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਮਾਫੀ ਕੇਸਰੇ
 ਨੇ ਉਸ ਸਥੇ ਦੇ ਸਾਫ਼ ਤੀ ਕੋਰ ਤੇਘੀਆਂ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਜੇ ਧੌਣ ਬਰੀ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਭਾ ਸਾਕਾ ਅਖੀਂ ਡਿੱਠੀ ਸੀ ਤੇ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦਸਤ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇਰ ਡਿਗੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨੇ ਤੇਜ਼ਾਂ ਨਾਕ ਖੜ੍ਹਾ ਵਾਗਤੇ
ਅਖਿਆ ਤਾਂ ਕੁਝਿਆਂ ਨੇ ਇਕੱਠ ਕਰ ਦਿਤਾ ॥ ਅਤੇ ਅਪ ਅਪਗੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਕ
ਤੋਪ ਸਾਖਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦਾ ਅੰਝਰਾ ਕੀਤਾ ॥ ਫਿਰ ਜੇਰ ਸਾਖਰੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਕਾਹਲ
ਨੇ ਦਿਤਾ ਕਿ ਤੋਪ ਨਾਕ ਖਿਠ ਕਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਕੁਝਿਆਂ
ਨੇ ਦਿਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਦਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ, ਖਿਠ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜੇਰੇ
ਖਾਨਾਂ ਨੇ ॥

ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸੇ ਹੋਰ ਉਹਨਾਂ ਜੇਰ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਵੇਖਨ ਵਾਗਤੇ
ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਿਮਰਾਂ ਦੇ ਹਰਨ ਗਿਲਾਸੀ ਗਿਲਾਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਇਤਹਾਸ ਕਰ ਭੀ ਪੁੱਛੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਹ ਜਿਥੇ ਹਨ ਕਿ ਬੰਦਾ ਬਾਗਰ
ਦੇ ਵੇਰੇ ਇਹ ਕਰੇ ਦਾ ਬਜ਼ੀਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਬਾਕਸ਼ਾ ਫਰਖਸੀਆ ਦੇਖ
ਖਰਾਬਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ 'ਬੰਦ' ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸਿਮਰਾਂ
ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਭ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ॥੦ ਕੁਝਿਆਂ
ਦਾ ਬਜ਼ੀਰਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਅਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਹੈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਾਰ ਸਾਕਾ
'ਹਾਂ' ॥ ਅਪਾ ਵਿਖਰੇ ਹਨ:—

ਦੋਹਰਾ :- ਅਸ ਸਿਰਦੀ ਉਪਕਾਰੀਆ, ਸਤਿਗੁਰ ਕਹਿਓ ਜਿਹਾ ॥
ਸਾਕਾ ਤੇ ਅਖ ਉਜਰੇ ਕੇਤੀ ਕੁਟੀ ਨਾਕ ॥
'ਬੰਦ' ਛੱਡੋ ਸਾਹ ਰਹਿ ਤੇ ਸਿਮਰ ਸਤ ਕੀ ॥
ਸਿਰਦ ਸਿਮਰ ਕੇ ਖਰੀਖਾ ਜਿਥੇ ਅਖਿਰ ਇਸ ਤੋਰ ॥
ਜਗਤਾ ਪੁਰੀਆ ਹਮ ਜੋਧ, ਮਰਠ ਕੇ ਹਰਿ ਹਰ ॥
ਉਹ ਭੀ ਸਿਰਦ ਸਿਮਰ ਕੇ ਕੌ ਅੰਸੀ ਦਰ ॥

ਇਸ ਤੋਂ ਅਗੇ ਗਿਲਾਸੀ ਕੀ ਵਿਖਰੇ ਹਨ:—

ਦੋਹਰਾ ਉਹ ਸਿਮਰਾ ਦਾ ਹਾਕ ਤੇ ਲਿਖਿਓ ਕਿਤਾਬ ਮਾਨਿ ॥
ਹਮ ਜਿਨ ਸਿਮਰ ਨੇ ਪਿਛਿਓ ਸੇ ਅਖ ਸਾਕ ਸੁਕਰ ॥

ਚੋਪਈ L

ਸਮੇਤ ਭੀ ਸੋ ਆਈ । ਕੁਝੇ ਸਿੰਘ ਮਿਥੇ ਤਬ ਆਈ ॥
 ਜੋ ਬੁਝ ਗਏ ਚੇ ਮਾਤ । ਤਿਨ ਕੇ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਿਰਾਤ ॥
 ਜਬ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਪਏ ਗਏ । ਫੜੇ ਮਖੌਰ ਰੋਟੇ ਆਏ ॥
 ਇਨ ਤਿਹ ਪੁਰਖ ਅੰਗੁਲੀ ਅਛਿ । ਇਨ ਕਉ ਤੋਪ ਮੋਹ ਛਿਡਿਓ ॥
 ਜਬ ਇਹ ਪੁਰਖ ਭਿੰਨ ਗੁਣ ਪਛਿਓ । ਖੁਸ਼ੀ ਭਏ ਅਤਿ ਹੀਨ ਪੁਰਸਾਇਓ ॥
ਮੁਖ ਪਰ ਸਾਧੀ ਚੜੀ ਟਪੇਰੇ । ਗਾਇਤ ਗਾਰੇ ਸੁਬਦ ਛਿਓਰੇ ॥
ਦੀਏ ਪਰ ਜਿਓ ਆਏ ਪਤੰਗੇ । ਤਿਓ ਤੋਪਰ ਦਿਸ ਜਾਂਏ ਨਿਸੰਗੇ ॥
 ਉਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਤੂੰ ਹੁੰਦਾ ਸਾਏ । ਜਗ ਸਾ ਕੀਰੇ ਪਰਾ ਪਿਆਰੇ ॥
ਇਹ ਹਮ ਨੇ ਖੁਰ ਮੈਨ ਨਿਯੇ । ਦੇਖਤ ਏ ਜੇ ਰੋਗ ਆਏ ॥
 ਤਿਉ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜ ਪਾਨ ਛਿਓਰੇ । ਰੋ ਹੋਗ ਤਿਨੇ ਪਾਇ ਸਾਏ ॥ ...
 ਦਿੱਤੇ ਸਿੰਘ

(ਪੰਜ ਪਰਸਾਨ ਤਾਸਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਨਾ ੫੧੮-੧੯)

ਇਹਨਾਂ ਬੁਕਿਆਂ ਤੂੰ ਸੱਤ ਸੱਤ ਦੇ ਗੁਰੂਪ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਤੇ
 ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂਪ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਜੀਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਾ. ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਤੋਪਾਂ ਸਾਮਲੇ ਜਾ
 ਮਥੇ ਤੇਏ ॥ ਈਸਰ ਦ ਰਾਜ ਅੰਸਾ ਹੋਇਆ ਜਿ ਜਰ ਤੋਪ ਚਲਾਈ ਗਈ
 ਤਾ ਤੋਪ ਚਲੀ ਜੀ ਕ ਉਹ ਪਸੀਤਾ ਚੱਟ ਗਏ ॥ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਤੇ ਇਹ
 ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਤੀ ਤੋਪ ਨ ਚਲੀ ਸਗੋਂ ਪਸੀਤਾ ਚੱਟ ਗਈ ਤਾ ਸਾ. ਤੀਕ ਸਿੰਘ
 ਨੇ ਇਹ ਕਿ ਬਿਲਿਆ ਤੇਰਾ ਕੁਰੂ ਪੁਰਾ ਤੇ ਤੇਪ ਚਲਾਈ ਚਲੇ
 ਗੀ ॥ ਚੌਥੀ ਵਾਰ ਤੇਪ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਬੁਝੇ ਬੁਝੇ
 ਕੇ ਛਿਡੇ ॥ ਭਟ ਜੀ ਦੂਜਾ ਗੁਰੂਪ ਸਤ ਸਿੰਘ ਤੇਰੇ ਤੋਪਾਂ ਸਾਮਲੇ ਆਖੜੇ

੬੭੪
੨੦੨੭

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਗਾਏ ੧੭ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ ੪੮ ਧਿਯਾ ਜੀ
 ਸੁਰੀਰ ਰੀਤ ਜਾ ਸਕੇ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦਿਨਾਂ ਦੁਸਰੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਰਾਈ ਪੁਰਖ
 ਰੀਤ ਗਿਆ ॥ ~~ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਦਿਨ ਹਰਿਮਨ ਵਿਖੇ~~
~~ਦੁਸਰੇ ਸੀ ਉਹ ਸਾਗਰਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਮਿਸਤਰੀ ਦੁਸਰੇ ਦਿਨ ਸੀ~~

• ਇਸ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ੪ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਉੱਤਰ ਦਾ ^{੪੯} ਸਰੀਰ ਤੋਂ ਇਸਦਾ ਇਕ
ਪੰਜਾਹਵਾਂ ਸਰੀਰ ਹੋਵੇ ਸੀ ਤਿਹ ਇਕ ਬਾਹਾਂ ਸਾਜ਼ਾ, ਮਾਸੂਸ ਬਚਾ ~~ਜਿਸ~~
~~ਜਿਸਦਾ~~ ਬਿਸੁਤ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਤੁੰਦਰੀ ਸੁਰਤ ਵੇਖ ਕੇ ਕਾਦਰ ਦੀ
ਮੇਮ ਤੇ ਕਾਦਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਜਾਏ। ਕਾਦਰ
ਉਸ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕਹਿਤਾ ਜਾਗਾ ਕਿ ਕੇ ਤੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਰੇਂਦੇ ਛਾਂ ਕਿ ਮੈਂ
ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਿਖ ਹੀਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਅਪਣੇ ਮਾਤ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਂ। ਇਹ
ਕਾਦਰ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿਸੁਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਆ ਗਿਆ ਉਸਨੇ ਉਠਕੇ ਕੇ ਕਾਦਰ ਦੀ
ਦਾੜੀ ਫੜੀ ਫੜੀ ਤੇ ਏਰੀ ਅਜੁਬਤੀ ਸਾਜ਼ ਫੜੀ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਤੁਸਕਾਰ ਸਾਜ਼
ਉਸੇ ਦਾ ਤੋਥ ਸੀ ਕਹਿਨਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸੇ ਪਾਸ ਖੜੋਤੇ ਸਪਾਤੀਆਂ
ਜੇ ਉਸ ਦੇ ਦੁਰਦੇ ਦੁਰਦੇ ਸੀ ਕਹਿਤਾ ਉਹ ਕਾਦਰ ਦੀ ਦਾੜੀ ਸੀ
ਛੱਡੀ ਇਸਤਰਾਂ ੧੭ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੁਰੀਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ੫੦ ਕੁਕੇਸਾ।

ਮਾਸੂਸ ਇਸ ੧੮ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅੰਬਾਲਾ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਡਾਕਟਰਿਸ
ਤੀ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ~~ਸੀ~~ ^{ਇਸ} ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਹੀ ਕਿ ਮੇਰੀ ਉੱਤਰ
ਕੋ ਮੈਂ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ੫੦ ਕਾਦਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਾਰ ਦੀ ਕੋਈ 1870 ਤਾਂ
ਕੋ ਕੇ ਅਤੇ ਕਾਦਰ ਨੂੰ ਭੀ ਡਿੱਕੇ ਤੇ ਟੰਗ ਕੇ ਡੁਕਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਸਾਜ਼
ਉਠਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਡਾਕਟਰਿਸ ਤੇ ਇਹ ਜਾਨ ਕੇ ~~ਕੀ~~ ਕਿ ਕਾਦਰ ਤੇ ਆਪ
ਤੁਰੰਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਬਿਨ ਕੋਈ ਸੁਰਤਾ ਬਚਾਏ ~~ਜੇ~~ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮ
ਪਾਤੇ ਭੀ ਪਾਛੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਉਸਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋਪਾਂ ਸਾਜ਼ ਉਠਾ ~~ਦਿਤਾ~~ ਕੇ
ਭਾਈ ਗੁਰਤੀ ਕੀਤੀ ਤੇ ਫਿਰ ਭੀ ਗੈਰਮੰਟ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਅਚਾਨਕ ਹੀ
ਉਸ ਦੀ ਕਾਦਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਤ ਮਨ ਜਿਨਾ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਭੀ
ਤੋਪਾਂ ਸਾਜ਼ ਉਠਾ ਕੇ ਦਾ ਦੁਰਮ ਦਿਤਾ।

ਇਸ ਕਿਸ ~~ਜਿਸ~~ ਸੁਰੀਰ ਤੋਂ ਦਾਇਆਂ ਕਿਹ ਇਕ
ਦਰਿਆਸ ਸਿੰਘ ਕੁਰ ਸੀ ਜੋ ਮਾਸੂਸ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ
ਇਕ ਤੋਰ ਕੋ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਸਟਾਰਸ ਪਹੁੰਚ ਕੁਰੀ ਸੀ। ਕਾਦਰ
ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਰੇ ਕੋਰ ਮਧਕ ਤੋਂ ਤੋਪ ਦਾਇਆ ਤੇਰੇ

ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਰਹੀ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਤੈਨੂੰ ਬਹੀ ਰੀਤ ਜਾਂਦਾ ਹੈ॥ ਇਹ
 ਗੁਰੂ ਰਹਿਮਤ ਸਿੱਖਾਂ ਬਚਾਉਣ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਉਸ ਨੇ ਚੁਣ ਲਿਆ ਇਹੋ
 ਕੁਝ ਛੀਮਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੰਗਾਂ ਦੇ ਪਾਸੇ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਗਰੋਂ ਕੇ ਰਾਗਾਂ
 ਮਹਿਮਾ "ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿਸਾਧਾ ਸੀਰੀ ਵਿਚ ਜੀ ਰਹੇ ਗਏ ਬਿਛਿਅ ਚੁਣਾ ਤੇ ਪਾ"॥
 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ੧੮ ਜਗਦੀ ੨ ੧੬ ਕੁਝ ਤੇ ਪਾ ਰਹਿ ਛੁੱਡਾ ਰਿਹਾ ਗਏ॥

ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ :—

੧੭ ਜਗਦੀ ੨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਤੈਨੂੰ

ਸਾਹਿਬ ਪਾਉਂਦਾ ਹਿੱਸਾ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਸਿੱਖਾ ਜੀ ਤੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਰਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜੀ
 ਤੂੰ ਦੁਆਰਿਆਂ 'ਸਾਹਿਬ' ਨੇ ਘਰ ਰੀਤਾ ਹੈ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਸਭੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤੂੰ ਕਮਲ
 ਗਏ ਹੈਂ॥ ਤੁਰਮਰਿਕਾ ਕਿ ਆਜ਼ ਹੀਰੀ - ਭੰਬੀ ਆਰਿਕ ਪਾਣੀ ਆਂ ਤੂੰ ਰਹਿ
 ਇਹ ਅੱਜ ਗੱਡਾ ਜੈਤੋ ਅਸੀਂ ਗੱਡੇ ਤੇ ਸਫ਼ਾ ਤੇ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਜਾਨਾ ਹੈ॥ ਇਹ
 ਸੁਰਲਿਆਂ ਦੀ ਸਭੀ ਸੰਗਤ ਦੇਖਾਂ ਤੁਸ਼ਾਂ ਤਿਰਖ ਗਈਆਂ, ਪਿਤਾ ਜੱਸ ਸਿੱਖਾ ਜੀ ਰੇ
 ਕੇ ਕੇ ਰਿਹਾ॥ ਇਹ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਪਾਤਿਸ਼ਾਂ ਤੀ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
 ਇਹ ਤੁਰਖ ਤੁਰਖ ਕੇ ॥ ਗੁਰੂ ਰਿਹੇ ਸਨ ਤੁਰ ਕਰ ਜੁਗ ਵਿਚ ਤੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼
 ਤੀ ਰਹੇ ਤੇ ਤੂੰ ਇਹ ਕੁਝ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ ਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਰਹਾ ਗਏ॥

ਇਹ ਕਮ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੇ ਭੰਦੇ ਹੀ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਨੇ ਤਬ ਕੇਰੇ ਕੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ
 ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗਿਰਦਾਰ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਚਰਚਾ ਕੇਰੇ ਤਾਂ ਆਪ ਮੈਂ ਨੇ ਕਦੀ ਤੀ ਆਪ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ
 ਰਹੀ ਰੀਤੀ ਸਨ ਤੀ ਆਪ ਦੇ ਤੁਰਮ ਦੀ ਤੁਰਮ ਰੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜ ਆਪ ਮੰਗੀ ਕੇਰੀ
 ਪਰਦਾ ਕੇ॥ ਆਪ ਇਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕੀ ਤੇ ਆਪ ਦੀ ਜਗਤ ਮੈਂ
 ਚੁਣਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ॥ ਜੇ ਤੀ ਕੀ ਇਕਜੁਮ ਸਰਕਾਰ ਕਾਏ ਜੀ ਮੈਂ ਉਸ ਦਾ ਇਕਜੁਮ
 ਕਰ ਕੇ ਤੁਰ ਸਕਾ ਤੁਰਤ ਰਹਾਂ ਗਾ॥ ਕਮਤਾ ਜੇ ਆਪਣੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਹੋਈ ਕੁਰਬਾਨੀ
 ਤੂੰ ਵਿਛੋੜਾ ਨਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਮੈਂ ਦੁਆਰਿਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਕਾਸਤੇ ਆਗਿਆ ਰਿਹਾ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਤੁਰਮ ਰੀਤਾ ਇਹ ਕਮ ਮੰਗਾ ਤੀ ਹੈ ਮੈਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਗਏ ਬਿਨਾ
 ਪਰਮ ਰਹੀਂ ਦੁਰਾ ਤੁਸੀਂ ਜੀ ਇਥੇ ਰਹਿ ਕੇ ਸੰਗਤ ਤੂੰ ਸੰਗਤ ਤੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ
 ਪਿਆਰ ਰਖਤਾ ਹੈ ਆਪ ਨੇ ਭੁਰਮਾਇ॥

ਤੁਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿੱਖ ਜੀ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਅਰਥ ਪੁਰਖ ਜੀ ਅਧਿਕਾਰ
 ਆਗਿਆ ਅੱਜੀ ਤੀ ਹੈ॥ ਤੇ ਇਹ ਤੀਹ ਦੀ ਰੀਤ ਅਰ ਕਰੀ ਪੱਕੀ
 ਤੇ ਅਜੀ ਉਸ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਰ ਕਰ ਰਹੀ ਰਿਹਾ ਹੈ॥

ਜੇਕਰੋ ਪਾ ਆਪ ੧੭ ਜਗਦੀ ੨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਦਿਆਂ ਤੈਨੂੰ
 ਕੁਝ ਛੀਮਾਂ ਚੁਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੰਗਾਂ ਦੇ ਪਾਸੇ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਗਰੋਂ ਕੇ
 ਰਾਗਾਂ ਮਹਿਮਾ "ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਿਸਾਧਾ ਸੀਰੀ ਵਿਚ ਜੀ ਰਹੇ ਗਏ ਬਿਛਿਅ ਚੁਣਾ
 ਤੇ ਪਾ"॥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ੧੮ ਜਗਦੀ ੨ ੧੬ ਕੁਝ ਤੇ ਪਾ ਰਹਿ ਛੁੱਡਾ ਰਿਹਾ ਗਏ॥

ਪਿੰਗਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਰਹਾ ਤੇ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰ ਪੰਗਾਧ ਰਹਿਣੀ ਦੇ ਬੰਧਨ
ਜਿਹੈ ਧੈਰਵ ਤੇਰੇ ਜਵਾਨੇ ਪੈਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਕੁਲੀ ਜੁਤਿਤਾ ਦੀ
ਜੁਹੁ ਤੇਰੇ ਰਾਖੀਆਂ ਜ਼ਰੀ ਅੰਦਰ ਫੁਰੀ ਕਾ ਚੁਰੀ ਤੇ। ਮੈਂ ਅਜੇਹੀ ਸਿਰਫ
ਜਾਨ ਦਿਤੀ ਤੇ ਜੋ ਤੁਛ ਬੁਝਾਇਆਂ ਬੁਝੂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਏਥੇ ਦੀ ਜੇਕਾ ਘਰੇਲੇ ਮੈਂ
ਜਾ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਕੇ ਪੁਆਗਤ ਕਰਾਂਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਗੀਏ ਸਿੰਘ ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ
ਉੱਤੇ ਤੇ ਫਾਂਸੀਆਂ ਤੇ ਸ਼ਰਕ ਕਰੇ ਹਨ। ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਮੈਂ
ਅੰਤਿਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਜਵਾਨ ਤੇ ਜੋਹੇਗੇ ਜਾਣ ਪਿਛੇ ਪੰਥ ਤੇ ਅਜੀਬਤਾਂ ਦੇ ਬੁੱਧ
ਬੁਝਾਏ। ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਟੁਕੜਿਤ ਰਹਿਣਾ। ਜੀਸਤਾਂ ਨੂੰ ਜੀਯਾ ਦੇਵੇ ਪੰਥ ਅਤੇ
ਦੀ ਜੇਕਾ ਵੇਰ ਜਾਣੀ ਬੱਧਣਾ।

ਕੁਲੀ ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ^{ਦੇ} ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਤੇ ਪੰਗਾ
ਵਿਚਕਾਇਆ ਧੈਰਵੀ ਕੀਤੀ। ਪਤਨਾਹੀ ਸੀ ਅਪਨਾ ਬੁੱਧ ^{ਜੋ} ਸਦਾ ਤੇ ਕਾਸ ਦੇ ਪੰਗ
ਬੱਧਾ ਜੋ ਉਹ ਕਾਸ ਕਰਾਣ ਦੀ ਤੁਪਾਸਤਾ ਕਰੀ ਜੋ ਅਪਨੇ ਕਾਂਦਰੀ ਤੇ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਅਪਨੀ ਫੇਰੀ ਤੁਹਾ ਅਜੀ ਕਰੇ ਸੰਗਤ
ਹੋਈਆ ਕੁਝਾਂਦੀਆਂ ਜੀਸਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਕਾ ਦੇਇਆਂ ਤੇਇਆਂ ਸੂਝਿ ਬੀ ਅਰਥ
ਬੁਝਾਈਆਂ ਕਾਸੀ ਕੀਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਤ ਉਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਹੋ ਗਏ। ਕਈ ਗੁਰਦਿਤ
ਸਿੰਘ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੇਰੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ। ਸੱਤਾ ਤੇਇਆ ਸਿੰਘ। ਕਸਰ
ਬੰਗੀਆਂ ਸਾਹ ਸਾਹ ਦੇ ਦੇਸ਼ਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦਿਤ ਉਹਨਾਂ ਕਾਸਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਖ਼ੀਤਾ ਦਾ ਕਾ ਕਾਸ ਹੋਵੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਤ ਤੇ ^{ਫਿਰੀ} ਕਾਸਤ
ਜੀ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਿਚ ਸੱਤ ਦੀ ਅਪਨੀ ਸਾਥੀ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ
ਨਾਮ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਿਸੀ ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਸਿੰਘ, ਜੁਧਾ ਨਾਇਬ ਅਤੇ ਜੁਧਾ ਕਰਾਹ ਸਿੰਘ ਸੱਤ
ਉੱਤੇ ਸਾਨ ਜਵਾਨ ਹਨ। ਤੇ ਜੁਧਾ ਰੱਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਥਾਂ ਦੀ ਜੁਧਾਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ।

੧੮ ਕਸਰੀ ੧੮੭੨ ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਤੇਰੇ ਤੀ ਚਰ ਰੋਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੀ
ਜੇਕਰ ਨਹੀਂ ਸਿੰਘ, ਜੁਧਾ ਰੱਖਾ ਸਿੰਘ, ਜੁਧਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੁਧਾ ਕਰਾਹ ਸਿੰਘ
ਜੀ ਸਮੇਤ ੧੨ ਵਿਚ ਗੋਰਾ ਦੀ ਇਹ ਗੁਰਦ ਅਤੇ ਸਿ: ਜੈਰਾਮ ਦੀ ਸਿਰਗਰੀ ਹੋਰ
ਸਾਥੀਆਂ ਵੇਰ ਤੇ ਕੁਝ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਿਚਕਾਧਰ ਪੁਰਾ ਦਿਤਾ ਸਿੰਘਾਂ। ਜਿਥੇ ਉਹਨਾਂ
ਨੂੰ ਪੁਆਗ ਦੇ ਵਿਚੇ ਵਿਚ ਸਕਾਧੀਰ ਕਾਇਤਾ ਸਿੰਘ।

ਉਪਰ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਥਾਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਕੇਰ
ਦਿਤਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਏਕਾ ਸੁਝੇ ਸਾਥੀਆਂ ਪੰਥ ਉੱਤੇ ਅਜੀਬਤਾਂ ਦੇ ਪਤਾ ਹੁਣ ਪਏ।
ਗੁਰਮਾਹਾ ਹੀ ਹੋਈ ਜਾਇਦ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਈ ਗਈ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਵਿਚ ਜੋ ਕੀਤੀ ਸਾਨ ਜੋਨ ਚੰਗੀ ਤੇ ਸਾਥੀ ਆਇ ^{ਤੁਹਾਨੂੰ} ਜੋ ਕਾ ਪੁਰ ਦੇ ਹੋ ਗਏ।
ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਨਤਾ ਆਇਰ ਨਾ ਸਿੰਘਿਆ। ਇਹ ਜਾਨਤਾ ਨੇ ਪਾਣੀ
ਜਾਂਤੇ ਤਾਂ ਪੁਰਾ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਤੇ ਕਾਥੇ ਦੀ ਖੋਜ ਤਾਂ ਸੀਤੀ

ਬੁੱਝੀ ਗੱਲੋਂ ਤੇਰੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਜਾਵਾਂਗੀ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਗਿਆ ਕਿ
 ਸਭ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਯਾਦਾਂ ਰੱਖੋ। ਭੈਰੋਂ ਲਿਖੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਜੇਹਾ ਤੇ ਸਾਫ਼ਤਾ
 ਜੀਤਾ ^{ਤੁਹੀ} ਤੁਹੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਜਿਹੇ ਸਾਧਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਸਤੇ
 ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ
 ਦੇ ਸਿਖਦਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿ ਉਹ ਤੇ ਦਿਲੀ ਦੇ ਉਥੇ ਰਹਿ-
 ਜਾ। ਉਥੇ ਪਹਿਲੇ ਕੋ ਉਹ ਇਸਦੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਜਾਵੇ। ਇਸਦਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਂ
 ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਦਿਲੀ ਦੇ ਰਹਿ ਕੇ ਰਾਖ ਰੱਖਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਧਕਾਂ ਵਿਚੋਂ
 ਜਿਹੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਆਇਆ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਬੁੱਝੀ ਗੱਲੋਂ ਦੇ ਕੁਝ ਅੱਗੇ ਪੁਜੀਸ ਦੀ ਭੋਲੀਪਿਠ
 ਪੈਤੀ ਗਈ। ਪੁਜੀਸ ਦੇ ਦਿਲ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤੇ ਅੰਤਰ ਪੀਸ ਜੀਹੀ ਤੇ ਅੰਤਰ ਕਾਫ਼ ਦਿੰਦੇ
 ਸਨ। ਅਤੇ ਤੇ ਅੰਤਰ ਕਾਫ਼ ਦੂਰੇ ਅਤੇ ਧਾਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਜਾਬੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।
 ਕੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਤੁਹੀ ਨਾਲ ਤੇ ਰੀਤ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹੋ ਭੋਲੀ ਪਾਥੀ ਪੰਨਾ ਜਾਨਕੀ ਦੇ
~~ਕੁਰ ਪੀਸ ਨੂੰ ਸਹਿ ਕਰੀ ਪਈ।~~

ਅਜਾਨਲ ਦੇ ਦਿਲੇ ਤੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿੰਮ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਜਾਨਲ
 ਦੀ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧ ਦਿਲ ਸਾਫ਼ ਦਿਲੇ ਰਹੀ। ਤੇ ਉਹ ਕਰਮ ਦਿਲ ਰੰਗੁਰ
 ਦਿਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤੇ। ਧਾਰੀ ਦੇ ਸੁਖਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਅਜਾਨਲ ਦੀ ਕੋਲ ਦੇ ਕੋਲ ਧਾਰੀ ਧਾਰੀ
 ਸਿੱਖਾ ॥ ਪੰਥ ਦਿਲੇ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰੱਖ ਕੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਰੇ ਜੇਹਾ ਦਿਲੇ ਧਾਰੀ
 ਰੇ ਦਿਲੇ ਸਿੱਖਾ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿੰਮ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਖਿਆਂ ਉਤੇ ਕੋਈ ਸੁਖਿਆਂ ਨਹੀਂ
 ਕੁਰਿਆਂ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਸਿੱਖਾ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਜਟਰਾ ਤੇ ਸੁਖੀਯੋ।
 ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਗਿਆਨ ਦੇ ਰਹਿਣਾਂ, ਭਈਆਂ ਤੇ ਸੁਖਿਆਂ ਤੇ ਗੌਰਮੰਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਰਿਤਾ
 ਤੇ ਜੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿੰਮ ਦੇਸ਼ ਦਿਲੇ ਰਿਤਾ ਤਾਂ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੇ ਦਿਲੇ ਸੁਖੀ ਧਾਰੀ
 ਤੇ ਜਾਵੇ ਸੀ ਦਿਲੇ ਤੇ ਤੇ ਸੁਖਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਾਂ ਪੁਜੀਸ ਤੇ ਕੋਲੇ ਰਹਾਂ, ਕੋਲੇ
 ਕੋਲੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੀ ਸੁਖਿਆਂ ਦਿਲੇ ਅਪਣੀਆਂ ਅਮਰਦੀਆਂ ਦਿਲੇ ਰਹੀ
 ਕੋਲੇ ਸਨ, ਤੇ ਤੇ ਸੁਖਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਜਿੰਮ ਦਾ ਰਹਤ ਦਿਲੇ
 ਰਹਿਤ ਅੰਗੇਜ਼ ਸੁਖਿਆਂ ਨਹੀਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ॥ ਇਸ ਸਭੇ ਸਭ ਨੂੰ ਦਿਲੇ ਰੇ
 ਸੁਖਿਆਂ ਦੇ ਧੰਗਾ ਰੰਗੇ ੧੮੧੮ ਦੀ ਧਾਰੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿਲੇ ਰਹੀ
~~ਸੁਖਿਆਂ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਰੰਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਖਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਸੇ~~
~~ਨੂੰ ਅਟਰਾ, ਸਿੱਖ ਰਿਸੇ ਰਿਸੇ ਤੇ ਰਿਸੇ ਨੂੰ ਰਿਸੇ ਧਾਰੀ ਰਿਸੇ ॥~~

ਮੁਕਰਮਾ ਹੁਣਾਏ ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿਤਰਿਅੰਤਿ ਹਿਸਤਾਂ ਜਾ:—

੧. ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰਮ ਸਿੰਘੀ ਭਿੰਨਾਂ ਦੇ ਜਿਸ ਸੇਵਕ ਨਾਂ ਨੂੰ ਜਿੰਘ ਜੀ ਸਮਤ ਦੇ ਮਾਧੀਆਂ ਪਿਛੋਂ ਜੀ ਬਰਮਾ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ॥ ਉਥੋਂ ਫਿਰ ੧੮ ਸਤੰਬਰ ਸਨ ੧੮੮੦ ਨੂੰ ਅਮਰਾ ਰਾਮ ਰਿਸ਼ਤੀ ਤੇ ਸਰਬ ਰਾਮੇ ਮਗਰੋਲੀ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਤਾ।

੨. ਬਾਬਾ ਹੁੜ ਸਿੰਘ, ਮੁੜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਾਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟ ਦੇ ਦਿਤਾ ਅਧੀਨ ਗੁਰੂ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

੩. ਬਾਬਾ ਜਗਤ ਸਿੰਘ, ਫੱਖਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਧੁੰਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੁੜਮੀਰ ਜੇਹਿਰ ਬੁਰਮਾ ਵਿਚ ਭੇਜੇ ਗਏ।

੪. ਬਾਬਾ ਮਾਧੂ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੁਰਮਾ ਸਿੰਘ ਬੁਰਮਾ (ਮੁ:ਪੀ) ਦੇ ਵਿਖੇ ਵਿਖੇ ਬੰਦ ਰਹਿੰਦੇ ਗਏ।

੫. ਬਾਬਾ ਸਾਹਬ ਜੀ ਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਅਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

~~ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਿੰਘੀ ਮਗਰੋਲੀ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ~~

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਣ ਜਿਥਾਂ ਪਹੁੰਚਾ:— ਤਿਸ ਸਾਖਰ ਬਾਰ ਤਰ ਕੁਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਬੋਹੇ ਰੁਖ ਨ ਜਾਨ ਸਰੇ ਤਿ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖੇ ਜੋ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ॥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝਿਨਾਂ ਸਾਖਰ ਸਰਬਰ ਦਾ ਹੀਰਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ॥ ਜਹ ਕੁਦੇ ਨੂੰ ਸੁਰ ਜੀ ਰਿਸਾਤ ਸਾਖਰ ਤਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਇਸ ਪ੍ਰੀਤਿਨਾ ਦੀ ਯਾਦੀ ਵਿਚ ਰੇਖਾ ਭਿੰਨ ਕੁਦੇ ਜੀ ਸਾਖਤ ਰਾਮ ਦੇ ਜਿਥੇ ਅਧਕ ਤਰ-ਮਨ ਤੇ ਪਰ ਸਤ ਕੁਝ ਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਦਰ ਭੇਜੇ ਸਨ ॥ ਇਸਤਰ ਕੁਝਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਈ ਸੌ ਸੌ ਪਰਾ ਰਹੀ ॥ ਅਰਾਜਰ ਜੀ ਦਿਰ ਦਿਰ ਮਿਸਰਾ ਧਾ ਬਰਾ ਜੀ ਮੇਮ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਬਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਸਮਨਾ ਤਿ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਰੰਗਰ ਬਰਮਾ ਵਿਚ ॥ ਅਤੇ ਉਸੇ ਬੰਗਰੇ ਵਿਚ ਜੋ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਕਾਂ ਰਿਹੀਰ ਅਖਰੀ ਮੁਗਰ (ਧਾਰਮਾ) ਬਾਰਾ ਸਾਨ ਜਾਣਾ ਸੁਰ ਬੰਦ ਸੀ ॥ ਇਹ ਜਾਨਰੀ ਮਿਸਰ ਤੇ (ਅਰੇ) ਕੁਝਿਨਾਂ ਦੇ ਜਹ ਯਥਾ ਦੇ ਰੁਖ ਮੁਲੀਬਤਾਂ ਪੁਰ ਕੋਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰਾਬਰ ਰਾ ਨੂੰ ਮਾ ਬਰਾਇਆ ॥ ਰਹੀ ਕੁਦੇ ਹਮੇ ਕਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਭੇਜ ਬਰਾ ਬਰਾ ਦੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਸਖਤ ਪਰਾ ਦੇ ਬਾਬਰੁਰ ਰਾਬਰ ਰਹੇ ਤੇ ਭਿੰਨਾਂ ਤੇ ਹੁਰਮ ਸਾਮੇ ਜੋ ਦੇ ਅਭਿਰੇ-ਰੇ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਣ ਜਿਥਾਂ ਪਹੁੰਚਾ:— ਤਿਸ ਸਾਖਰ ਬਾਰ ਤਰ ਕੁਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਬੋਹੇ ਰੁਖ ਨ ਜਾਨ ਸਰੇ ਤਿ ਭਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖੇ ਜੋ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ॥ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝਿਨਾਂ ਸਾਖਰ ਸਰਬਰ ਦਾ ਹੀਰਾ ਬੜਾ ਵੱਡਾ ਸੀ ॥ ਜਹ ਕੁਦੇ ਨੂੰ ਸੁਰ ਜੀ ਰਿਸਾਤ ਸਾਖਰ ਤਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਇਸ ਪ੍ਰੀਤਿਨਾ ਦੀ ਯਾਦੀ ਵਿਚ ਰੇਖਾ ਭਿੰਨ ਕੁਦੇ ਜੀ ਸਾਖਤ ਰਾਮ ਦੇ ਜਿਥੇ ਅਧਕ ਤਰ-ਮਨ ਤੇ ਪਰ ਸਤ ਕੁਝ ਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਦਰ ਭੇਜੇ ਸਨ ॥ ਇਸਤਰ ਕੁਝਿਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਈ ਸੌ ਸੌ ਪਰਾ ਰਹੀ ॥ ਅਰਾਜਰ ਜੀ ਦਿਰ ਦਿਰ ਮਿਸਰਾ ਧਾ ਬਰਾ ਜੀ ਮੇਮ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਬਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਸਮਨਾ ਤਿ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਰੰਗਰ ਬਰਮਾ ਵਿਚ ॥ ਅਤੇ ਉਸੇ ਬੰਗਰੇ ਵਿਚ ਜੋ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਕਾਂ ਰਿਹੀਰ ਅਖਰੀ ਮੁਗਰ (ਧਾਰਮਾ) ਬਾਰਾ ਸਾਨ ਜਾਣਾ ਸੁਰ ਬੰਦ ਸੀ ॥ ਇਹ ਜਾਨਰੀ ਮਿਸਰ ਤੇ (ਅਰੇ) ਕੁਝਿਨਾਂ ਦੇ ਜਹ ਯਥਾ ਦੇ ਰੁਖ ਮੁਲੀਬਤਾਂ ਪੁਰ ਕੋਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਰਾਬਰ ਰਾ ਨੂੰ ਮਾ ਬਰਾਇਆ ॥ ਰਹੀ ਕੁਦੇ ਹਮੇ ਕਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਭੇਜ ਬਰਾ ਬਰਾ ਦੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਸਖਤ ਪਰਾ ਦੇ ਬਾਬਰੁਰ ਰਾਬਰ ਰਹੇ ਤੇ ਭਿੰਨਾਂ ਤੇ ਹੁਰਮ ਸਾਮੇ ਜੋ ਦੇ ਅਭਿਰੇ-ਰੇ ॥

ਇਹ ਉਕਤ ਕਮੇ ਇਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾਮਾਗਿਰੀ ਜੀ ਨੇ ਰਿਖ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਸ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾਗਿਰੀ

੨੫ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਤੇ ਉਹ ਸੰਗਤਾਂ ਹੀ ਹੋਣਗੇ ॥ ਮੇਰੇ ਪੈਰੇ ਲੈ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ਉਸੇ ਕਰਮ ਦੇਖ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਸਤਿਨਾਮੁ ਤਰੀ ਸਿਖਾ ਜੀ ਲੀ ਕਰਮੀਂ ਫਿਸੇਤਕਾਂ ਚਰੀਆਂ

ਜਿਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਰਮਿੰਦਾ ਜੀ ਦੀ ਚਰੀ ਫਰੀਆਂ ਜੀ॥ ਜਿਵੇਂ ਘਰੇ ਮੰਦਰ ਦੇ २

ਗੰਗਾਮਾਟ ਦਾ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਜਦ ਸੰਗਰਾਮ ੩, ੫ ਤੇ ੬ ਨੂੰ ਗੰਗਾਮਾਟ

ਕੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕਾਮਾਨਿਖਾ ਜੀਨੂੰ ਹੋਗੁਨ ਆ ਕੇ ਮਿਲਾਏਗਾ ਪਰੇ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਿਉ

चिठी पत्रों की ये रचनाएं हैं। उन प्रकार के ~~संस्करणों~~ संचितों का

1. ਮੈਂਗਲ 'ਤੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ~~ਦਿਸ਼ਾਵਤ~~ ^{ਉਤ} ਦਿਖਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਜਾਰੇ ਪਾਠਿਕਾ ਤੀ ਬੁਕ ਟਿਕ

२० रिडा गिणा॥ उां॑ पडि० उां ० मी ॥० मडि० लो ३० छे० दे० फडि०

मैं सब से अच्छी लकीरों में रिम टैप मॉडल की टैप १८५ दिख

ਇਹ ਕਿਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਵੇਖ ਹੈ ਗਏ ॥ ਭਾਵੇਂ ਤੇ ਤੀ ਰੁਝ ਪਤਾ ਨਾ ਜਾ

ਸਰਿਅੰਨ 2੯ ਦਸੰਬਰ ੧੮੮੫; ਹਮਜ਼ਿਯ ਸਮੇਂ ੨ ਦਿਨ ਗੋਰਖਾ ਮਰ ਗਿਲਾ + ਇਸ

ਤੈਂ ਜਾਤ ਉਠ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਅੰਧਾਰ ਦੀਡਾ ਕਰ ਕਰੁਣਾਮਾਜਿੰਗ' ਕੋਈ ਜੋੜਿ ਸਮਾ ਗਏ ਤਨ ਜਤੇ

~~સિદ્ધી ગંગા~~ ઉગ્રાં ર મસરો ઉપસમ્મ દિર નરવે ઉષ્ણ મમાદ ગ્રા રિતી

ਗਈ ਹੈ ॥ ਅਸਰ ਦਿਹ ਦਿਹ ਸਭਾ ਗਨਸੀ ਫੁੱਧੇ ਸੀ ॥ ਸਗਲ ਦੇ ਦਿਸ ਅੰਗਰਾ

੨. ਹੋਰੋਲ ਰੀਝ ਯਾਨੀ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰਾਖਿਆ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੇ ਪੈਸੇ ਲਿਖੇ

ਤੇ ਇਹ ਘੜ ਸਾਰੇ ਸਾ ਪੰਥਕ ਰਾਸਰੀ ^{ਸਮੇਂ} ਦੇ ਜੇਹੜੇ ਵਧੇ ਸਾਗਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਹਰੀਸਿੰਘ ਜੀ

੧. ਜੁਧਿਆਰੇ ਬਾਗਰੇ ਰਿਤੇ ਉਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਤੀ ਗੁਰੂ ਤੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਕਿ

ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਜੀਸੇ ਵਾਲੇ ਆਤਮਾ ਦੇ ਰਹੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਮੇਰੇ ਸਾਥੇ ਹੋਵੇ।

ਤੇ ਸਰੀਰ ਤਰਫੋਂ ਸੀ "ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਤਾਂ ਮੰਗੇ ਸੀ ਤੇ ਸਹੀ ਘੜੇ ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਗੇ

ਮੀਸ਼ੀਨ ਹੈ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਿਵੇਂ ਤੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ?

महाराष्ट्र के शिक्षा मंत्रालय के माध्यम से ~~उपस्थिति~~ S. D. D.

उत्तरा निः सिगायट ने मक्का रु उँपल सीट की 13 डिग्री १८६० दिव

मजिदुल्लाह मजिदुल्लाह तीरे लखनऊ बरकत है कति मजिदुल्लाह दिव सीतका

ਸੇ ਪੰਛਾ ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਮੰਗੇ ਦਿਖਾਏ ਦੀ ਤਰੀਕ ਦੇ ਜੀ ਤੇ ਆਖੇ

ਮੈਂ ਜਾਨ ਤੇ ਗੱਦੇ ॥ ਇਸ ਦੇ ਜੇਹੇ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਨੇ ਉਹੀ ਹੋਖਾ ਦਿਖਾਈ ਤੇ
ਸਾ ਅਸਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਅਨ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨਾ ਸਮਝੀ ॥

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਰਹੀ ਸਾਡੀ ਅਵਸਥਾ ਦੇ ਅਖਾਸ ਵਿਚ ਨਾ ਮਿਲਦੇ
ਬਿਅਨ ਤੇ ਇਹ ਸਿਮਰੇ ਹੋਏ ॥ ਜਿਹੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਰਾਜੀ ਸਮਝੇ
ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਵਾਂਗੂੰ ਹੀ ਰਾਜਸਾ ਮਈ ਗਾਇਬ ਵਿਚ ਅਜੇਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ॥

ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਛਰ ਬਾਬਾ ਜੋਸ਼ਿ
ਜੀ ਦੇ ਭਾਗਿ ਸਰਬੋਤਮ ਮਾਤਾ ਦੀ ਬੁਝੇ ਅਸੁੰ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਦਗੁਰੂ ਸਮੇਤ ਬਿ: ੧੮੭੬
ਨੂੰ ਤੈਲੀ ਸਹਿਬ ਸਿਧਾ ਜੁਪਿਆਵਾ ਦਿਖੇ ਭੈਣਿਆ ॥ ਅਪ ਬੜੇ ਧੀਰਜਦਾਰ ਤੇ
ਸਾਂਤ ਪਰਿਵਰੀ ਦੇ ਮਫਿਰ ਸਨ ॥ ਅਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਤਨਾ ਤਾਂ ਅਪ
ਰਹੇ ਹੀ ਸਨ ॥ ਅਪਣੇ ਵੱਡੇ ਭਾਈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹਰ ਹੁਕਮ ਨੂੰ
ਬੜੀ ਸੁਰਧਾ ਤਾਦਨ ਰਾਖ ਅਪਣੇ ਸਿਰਮੌਲੇ ਵਜ਼ੂਰ ਰਹੇ ॥ ਅਪ ਅਪਣੇ ਪਿਤਾ
ਰਾਖ ਹੁਕਮ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਥਾੜੀ ਦੇ ਰੋਮ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਂਦੇ ॥ ਅਪ
ਜੇ ਬਿਦਿਅਕ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਖਰ ਅਪਣੀ ਮਾਤਾ ਮਾਥੇ ਹੀ ਸਿਖੇ ਠੇ ਛੇਤੀ ਹੀ
ਰਹੀ ਥਾਟੀਆਂ ਦੇ ਪਾਠ ਰਹਾ ਰਹਾ ॥

ਜੇਹੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਪਰਦੇਸ ਚਲੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪੰਥ ਉਤੇ ਹਾਰੀ
ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੇ ਝੱਖੜ ਪੁੜਿਆ ॥ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਧੜਾ ਹੀ
ਭੈਆਂਕਾਰੀ ਤੇ ਹਿਰਾ ਦੇਪਰ ॥ ॥ ਹਿਮਾਲੀਆ ਪਹਾੜ ਵਾਂਗੂੰ ਅਡੋਰ
ਤੇ ਧੀਰਜਦਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਵਿਚ ਪੰਥ
ਨੂੰ ~~ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ~~ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੇ ਰੋਪ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਾ ਫਿਰਾ ਕਿਵੇਂ
ਦੁਆਪਰ ਧਰਾ ਵਿਚ ਗੋਦਰਪਾ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਉਂਗਲੀ ਤੇ ਚੁਰ ਦੇ ਤਗਵਨ
ਕਿਸਮ ਤੇ ਬਿੰਦੁਬਾਸ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਚਿੰਦ ਦੇ ਰੋਪ ਤੇ ਬਰਦਿਆ
ਸੀ ॥ ਅੰਗੇਜ਼ ਚੱਲਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਬਾਗੀ ਫਿਰਦੇ ਦੂਰ ਪੰਥ ਨੂੰ
ਜੜ੍ਹ ਮੁੜ ਤੇ ਉਛਾੜ ਦੇਵੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ
ਮੁਤਾ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾ ਰੋਵਣ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਡੋਰ ਰਾਜਾ ਦੀ

ਜੀ ਪਰੇਰਾ ਦਿਤੀ ਸਗੋਂ ਅਜੇਹੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਸੀਏ ਸਾਡੇ ਦੇ ਪੁਜਾਰੀ, ਛੇ ਸਾਂਡੀ
 ਦੇ ਪੁੰਨ ਸਾਧੂ ਮਾਤਾਤਾ ਪੈਰਾਂ ਵੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਤਾਤਾ ਸੈਵ
 ਨਾਮਧਾਰੀ ਬਾਨ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ^{ਦਿਖ} ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਰਚਾ
 ਕਿਉਂ ਜਾਪ ਦੀ ਬੜੀ ਵਡੀ ਰਾਮਾਤ ਵਜੋਂ ਜਾ ਸਰਦੀ ॥

ਜਾਪ ਬੜੇ ਧੀਰਜੀ ਸਨ। ਜਾਪ ਤੇ ਬੜੇ ਫਰੇਸ਼ ਨਾਮ
 ਸਭ ਅੰਕੜਾਂ ਸਹਿਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਸਾਹਿਬ ਜੇਹਦਾ ਖਾਨੇ ਦਾ
 ਰੁਪ ਸੀ ॥ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸੀ ਜੀ ਸੀ ਸੁਰੀਕਾ ਦੀ ਘੱਟ ਜੀ ਸੀ
 ਗੁਜ਼ਾਰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਤਾਅਰੇ, ਮੋਹਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰੀ
 ਰਸਮ-ਰੀਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁਰਦਮੇ ਬਾਜ਼ੀ ॥ ਚੁੱਤੇ ਤੇ ਕੋਈ ਪੁਰੀਸ ਚੋਰੀ ਵੱਲੋਂ
 ਝੁੱਠੀਆਂ ਤੇਜ਼ਮਤਾਂ, ਸੁਪਰਇੰਟੈਂਡੈਂਟ ਪੁਰੀਸ ਅਤੇ ਫਾਰਬਟਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ
 ਦਿਨ ਪੁਰੀਸ ਦੀ ਧਾੜ ਨਾਮ ਤੋਂ ਦੱਗੜ ਦੱਗੜ ਕਰਦਿਆਂ ਘੇਰੇ ਹੋਏ
 ਅਤੇ ਖਾਨਾ ਤਿਆਰੀਆਂ ਤੇ ਭੋਜਨ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਚੜ੍ਹਦਾ ਬੜੀਆਂ ਸਾਧਾਰਣ
 ਗਣਾਂ ਸਨ ॥ ਪਰ ਧਨ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜੋ ਸਦਾ ਠੰਡੇ ਠਾਰ
 ਰਹਿੰਦੇ ॥ ਦਿਤੀ ਕਰੜਾਈ ਦੇ ਤੁੰਦਿਆਂ ਤੀ ਕੁਝਦੀ ਰੀਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮ
 ਬਾਦੀ ਦਾ ਘਰਾਨਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ॥ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਾਪ ਤੇ ਰੋਜ਼ ਤੇਜ਼
 ਦੀ 21 ਮਾਤਾ ਪੁਰੀਆਂ ਫੇਰਦੇ ਤਗਭੁਤੀਆਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਤੇ ਭੋਜਨ ਘਰ
 ਦਿੱਤਾ ਸੀਧਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਵਾਰਾ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਫ਼ਰੇਸ਼ (ਸਰਦਾਰ)
 ਪੂਰਾ ਜਾਰੀ ਰਖਿਆ ॥ ਤੇ ਅਭਿੰਟ ਵਾਲੇ ਤੇ ਤੇ ਸਮੇਂ ਤਿਆਰ ਭੋਜਨ
 ਮਿਝਦਾ ॥ ਜਾਪ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਇਸ ਫ਼ਰੇਸ਼ ਤੇ ਤੀ ਪ੍ਰਥਿਕਾ ਦੀ ਘੜੀ
 ਆ ਗਈ ਸੰਮਤ ੧੮੫੬ ਵਿਕਰਮੀ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਪ੍ਰੀਤਿਆ,
 ਅਰਜਗਲਾ ਦੇ ਭੁਖੇ ਫ਼ਰੇਸ਼ ਅੱਜ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਰ ਦਰ ਤਵਰਨ
 ਫ਼ਰੇਸ਼ ॥ ਕੋਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫ਼ਰੇਸ਼ ਤਾਂ ਪਰਸਿਧ ਸੀ ॥ ਇਸ ਫ਼ਰੇਸ਼
 ਦੇ ਆਸਰੇ ਦਿਨ ਵਟਰ ਜ਼ਈ ਕੋਈ ਦੇ ॥ ਤਜ਼ਰ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ॥

ਅਕਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਭੈਰਾਂ ਤੇ ਤੁੰਹੀ ਸਾਹਿਬ ਤੇਰਾ ਆਸ ਜਾਇਆ ॥ ਕਰੀਬ ਦੇ ਮਹੀਰਾਂ ਤੇ
ਤੈ ਦੁਪ ਮਧੇ ਤੇਰੇ ਇਤਨੇ ਦੁਖੀ ~~ਏ~~ ਹਜ਼ਰਤਸਾਹੀ ਇਥੇ ਗੰਭੀਰੇ ਚੰਡੀ ਬਰਸਾਤ ਤੇਰੇ
ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੂੰ ਵਾਪਸ ਗਏ ॥

ਅੰਗੇਜ਼ ਫੌਜਾਂ ਜਦਕਿ:— ਅੰਗੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਜਦ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਭੈਰ ਉਥਾਈ ਤਿਤ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਕਾਲਪ੍ਰੀਤ ਭੈਰਾਂ ਤੇ ਮਹੀਰਾਂ ਬੰਧੀ ਤੇਜਰੇ
ਦੇ ~~ਸਾਹਿਬ~~ ਤੇਰੇ ਤਾਂ ਜੁਲਿਆਨੇ ਦਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਿਸਟਰ 'ਗੁ' ਤੁੰਹੀ ਸਾਹਿਬ
ਸਾਹਿਬਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਪੁੱਜਾ ॥ ਉਸ ਕਹਿਆ "ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਆਪ
ਇਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੇ ਕਥਾ ਤੇਰੇ ਖਿਯਾਦੇ ਕੇ ?" ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਸਹਿਜ ਉਤਰ ਦਿਤਾ
ਕਿ "ਜੇਹੇ ਤੇਰੇ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਆਜਾ ਤੇ" ਤਾਂ ਸਾਹਿਬਗੁਰੂ ਤੇ ਕਹਿਆ
"ਜੇਹਾ ਆਜਾ ਮਤਲਬ ਤੇਰਾ ਹੈ ਤੇਰੇ ਆਪ ਨਿਕਾ ਕੇ ?" ਤਾਂ
ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਕਹਿਆ "ਇਹ ਅਸੀਂ ਤੀ ਏਤਨਾਂ
ਗੰਭੀਰਾ ਦੇ ਕਾਜ ਦੁਹ ਪਾਏ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਭੇਜਨ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਥੇ
ਸਾਡੇ ਤੀ ਮਿਲ ਜਾਏ ਗਾ" ਇਹ ^{ਤੇ ਦਿੱਤਾ} ਸਾਹਿਬਗੁਰੂ ਦੁਹ ਦੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੇ ਮਨ
ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੋਰ ਪਿਆ ॥ ਉਸ ਤੇ ਹੋਰ ਜੇਹੇ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਵੀਡੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ
ਚਾਂਦੀ ॥ ਕਿ ਆਪ ਦੇ ਅਜੇਹੇ ਫ਼ੌਜਰ ਦੇ ਕਾਮ ਕਈ ਸੌ ਲਾਖ ਜੁਮਾਨ
ਜੀ ਜਗੀਰ ਸਾਹਿਬੀ ਜਾਏ ਜੇ ਆਜਾ ਮਤਲਬ ਤੇਰਾ, ਤੀ ਕਰੀ ਸੰਤੋਖਾ ਜੀ
ਕਾ ਕੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉੱਤੇ ਦਿਹ ਸਾਹਿਬਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਕਹਿਆ ਕਿ
ਸਾਹਿਬ ! ਸਾਡੇ ਕਾਹਤ ਦੀ ਜੁਮਾਨ ਤਾਂ ਪਾਇਆਂ ਤੀ ਸਾਡੀ ॥ ਜੇ ਅਸੀਂ ਆਪ
ਤੇ ਕੋਈ ਦੁਕਾਨ ਜੁਮਾਨ ਦਾ ਹੈ ਜੇਹੇ ਤਾਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਦਿ
ਤੇ ਦਿਅ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮਨ ਕਿਆ ॥ ਕਿ ਇਹ ਜੁਮਾਨ ਤੁਹਾਡੀ ॥
ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ~~ਤੁਹਾਡੀ~~ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਝ ਚੰਡੀ ਜੇਹੀ ਸਾਡੀ ਦੇਰਾ ਚਾਂਦੀ ਤੇ ਪਾ
ਤੁਹਾਡੇ ਇਹ ਪਾਤ ਤੇਰਾ ਚਾਹੀਦਾ ॥ ਕਿ ਇਹ ਫ਼ੌਜਰ ਹੀਨੀ ਦੁਹ
ਪਾਤਸਾਹੀ ਦਾ ॥ ਇਹ ਜੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਾਡੇ ਜਹੀਂ ਚਕਰਾ ਇਸਨੂੰ ਚਕਰਾ
ਦੁਹੇ ਉਸ ਸਾਹਿਬਗੁਰੂ ਦੇ ਰਿਹਤੀ ਸਿਖ ਸੈਵਕ ਤਾਂ ਜੇ ਅਖਰੀ ਕਿਹਤ
ਰਮਾਈ ਦਿਹੇ ਅਜਾਨ ਇਸ ਫ਼ੌਜਰ ਦਾਸਤੇ ਭੇਜਦੇ ਤਾਂ ॥

ਇਸ ਤੇ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹੁਣੇ ਜੀ 'ਸੈਂਸਿਟ' ਕਰਕੇ ਰਾਖਾ ਰੱਖਾ ਗਿਆ। 18 ਉਸ ਦੇ
 ਫ਼ੈ ਮਰ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਂਦਾ ਤੇ ਜਿਹ ਗਿਆ ਤਿ ਇਹ ਭੂਰੇ ਸਿਖ ਨੇ
 ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਇਤਰੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਇਹ ਕਹੀ ਹੈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇ ਦੁਰਾਦਰ
 ਨਹੀਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਤੇ ਜੀ *Encyclopedia Britannica* ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ-
 ਪੀਡੀਆ ਥਾਈਂ 1912 ਤੋਂ ਸਪਰੀਮੈਂਟਰੀ ਵਿਚ ਤੁਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਤਨੀ
 ਹੋਇਆਂ ਵਿਚਿਕਾ ~~ਜੀ~~ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਤੱਥ ਮਧੇ ਗਏ ਸਨ:—

1. ਤੁਕਾ ਭੂਰੇ ਨਹੀਂ ਬੰਦਾ ।
2. ਤੁਕਾ ਸੁਧਾ ਨਹੀਂ ਮੀਂਦਾ ।
3. ਤੁਕਾ ਮਾਸ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ।
4. ਤੁਕਾ ਹੁਣੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਰੋਹ ਸਿਖ ਤੋਂ ।
5. ਤੁਕਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦਾ ਦੁਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ।

ਇਤਰੇ ਸਾਰੇ ਰੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਤੋਰਿਆਂ ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਮਨ ਤੇ ਭੀ ਤਿ
 ਤੁਕੇ ਅਭਿਆਸੀ ਤੇ ਅਮਰ ਪਸੰਦ ਹਾਂਤ ਪਰਿਭੀ ਦੇ ~~ਸੁਧਾ~~ ਮਾਇਨ
 ਹਨ ਜਿਹ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਤੁਰਿਆਂ ਤੇ ਰਾਜੀਆਂ 'ਸਾਬਰੀਆਂ' ਤੇ ਸਾਂਝਿਆਂ
 ਉਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਹ ਤੇ ਰੇਖਰ ਇਹੋ ਸੀ ਤਿ ਉਸ ਤੇ ਇਹ ਦਿੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ
 ਤੇ ਰਾਜੀ ਤਿ ਤੁਕਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦਾ ਦੁਰਾਦਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ।

ਅਭਿਆਸੀ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਤੇ ਸਾਰ ਤੇ ਬਾਈ ਦਰ ਦਿੱਤੇ
 ਪ੍ਰਗਟਿਰ ਰੰਗੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਪਰੋਖਾ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਆਪਣਾ ਰਾਜਸੀ ਘੋਰ ਤੇ ਦਿੱਤਾ
 ਨਹੀਂ ਤੇ ਰਿਤਾ ॥ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਤੁਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਬਾਈ ਕਰਕਰਾਇਆ ਕਹੀ ਦਰ
 ਹੁਸ ਤੇ ਸਾਬਰ ਅਭਿਆਸੀ ਤੁਰਮਤਾਂ ~~ਸੁਧਾ~~ ਦਰ ਆਪ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ 'ਤੇ'
 ਤੇ ਗਿਆ ਤੇ ਉਪਰੋਂ ਜਦਕਿ ਤੀ ਵਿਅਥਿਤਾ ਰਿਤਾ ॥ ਸਰਕਾਰ ਨਾਕ ਕ
 ਸਾਮਿਧਕਤਾ ਤੇ ਬੜੀ ਦਿੱਤਾ ਸਾਰ ਵਿਗਦਿਆ ॥ ਆਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚ ਅੰਸ
 ਸਿਖ ਹੋਏ ਹਨ ਤਿ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਗਿਰਤੀ ~~ਤੇ~~ ^{ਤਾਂ} ~~ਤਾਂ~~ ^{ਤਾਂ} ਉਂਗਰੀਆਂ ਉਤੇ ਗਿਰਦ
 ਜੇਹੀ ॥ ਉਨਾਂ ਦੀ ਕਰੀ ਦੇਤੀ ਉਂਗੀ ॥ ਤਿ ਉਨਾਂ ਘੋਰ ਦਰਦ ਕੀਤੇ
 ਇਨਾਂ ਹੁਣੇ ਰਾਜੀ ਸਾਮਿਧਕਤਾ ਦੀ ~~ਕੀ~~ ਰਾਜੀ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ
 ਦੀ ਸਮਝ ਆਪ ਅਭਿਆਸੀ ਕਰਾ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਚ ਅੰਸ

ਵੀ ਸਿਖ ਜੇਹੇ ਤਨ ਜਿਨਾਂ ਨੇ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖ਼ਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ (੮੪)
 ਪੈਰ ਰੱਖੀ ਰਹਿੰਦੇ ਤਾਂ ਤੀ ਸੜਕਾਂ ਵਿਚਲੇ ਖਾਏ ਗਏ ਦਰਖਤਾਂ ਦੀ ਛਾਂਵੇਂ ਬੈਠੇ ਹਨ।
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਅੰਗੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖ਼ਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੜੀਆਂ ਦੇ ਖਾਧੀ
 ਨੂੰ ਹਥ ਥਾਪ ਰੱਖੀ ਫੁੱਲਿਆ, ਤਾਂ ਤੀ ਹੋਰ ਤੇ ਸਵਾਹੀ ਵੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ
 ਸਮਝਣਾ ਸਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਥਾਪ ਕੀਤੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਬਾਰੇ ਰਾਖਵਾਈ
 ਸਿਖਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਤਨਾ ਤਾਰੀ ਜਲਦੀ ਸੀ।

ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਸਮਾਜ, ਤੇ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਰਾਖੂ ਰਖਦਿਆਂ ਤੇਹਿਲਾ
 ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਅਖਰੀ ਅਦਸਤਾ ਵੀ ਸੀ ਇਹ ਤੀ ਇਹ ਅਸਚਰਜ ਤੀ ਹੈ।
 ਅਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦਿਖੋਗੇ ਕਿਹਾ ਸਰਾ ਅਖਰੀ ਗਰਦਨ ਸੀਰੀ ਹੋਏ ਕਿਸ
 ਦੋ ਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਰਦਨ ਖੁਰ ਤੀ ਗਈ। ਅਪ ਦੇ ਸੇਵੇ ਦਿਓਂ ਗਰਾ ਦਿੱਖਾਇੱਖ
 ਜਦ ਦਗਰ ਅੰਗੇਜ਼ ਜਿਸ ਦੋ ਵੇ ਸੇਵੇ ^{ਦੀ} ਸੇਵੇ ਮਧਮ ਪੈਰੀ ਗਈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਅਪ
 ਸੇਵੇ ਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਅਪ ਜੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਘਰ ਦਿਹ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅੰਤਿ ਵੀ ਸਾਧਾਰਨ ਤੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਰੋਗ ਪਛਾਣੇ।

ਅਪ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤਿਹਾ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਪੈਰ ਜੇਹੇ, ਜਾਂਦੇ ਜਿਨਾਂ
 ਦੇ ਕਮ ਵਿਸਤਾਰਾਂ ਹਨ:—

੧. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਿਬ
੨. ਸਿਰਾਜ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਿਬ
੩. ਗੁਰਿਆਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਾਹਿਬ

ਅਪ ਜੇਹੇ ਸੰਮਤ ੧੬੬੩ ਨੂੰ ਸੇਵੇ ਜੇਹੇ ਗਰਾਏ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਗੁਰੂ
 ਜੀ ਦੀ ਪਾਠ ਅਪ ਦੇ ਦੋ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਿਖਾਏ ਹੋਏ।

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ — ਅਪ ਜੀ ਦਾ ਅਦਤਾਰ ਗੁਰੂ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ
 ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਮਾਤ ਜੀਵਨ ਦੋ ^{ਜੀ} ਸੇਵੇ ਰੋਤਾ ਵੀ ਤੀਜ ਸੰਮਤ ੧੬੪੬ (੧੬੪੬)
 ਸੀ ਰੋਤੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਖੇ ਤੇਹਿਲਾ।

ਅਪ ਜੀ ਸੁੰਦਰ, ਸੁਰੰਦਰ, ਖੰਘੇ, ਰੇਖਾ ਸੇਵੇ ਤਸਮਾਖ ਤੇ ਸਿਖ
 ਸੇਵੇ ਸਨ। ਚਿਤਰੇ ਦੇ ਜਲਾਵਤ ਮੁਹਰੇ ਵੇਹੀ ਹੋਏ ਤੇ ਦੁਹਾ ਦਮ ਰਹੀ
 ਸੀ ਮਾਤ ਸਰਦਾਰ। ਅਪ ਜੇਹੀ ਦੇ ਦਿਵਦਰ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਾਠਸ਼ੁ, ਸਮ,
 ਘਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਏ ਤੇ ਸਾਸਦਾਰ ਸਨ। ਅਪ ਗੁਰੂ ਪਾਠ ਤੇ ਘੀਧਾ ਦੇ
 ਸਾਹਿਬ ਸਨ। ਅਪ ਜੀ ਦੇ ਧਰਮ ਦੇ ਪਾਠਸ਼ੁ ਖਾਤਰ ਸਿੰਘ

(ਬਾਈਬੇਲ) ਤੇ ਅਫੀਸ਼ਾਨੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹੀ ਹੋ ਸੀਤੋਂ • ਰਾਖਸ਼ਸ ਬੁਧੀ ਹੋਣਾ •

ਨੂੰ ਮਾਸ ਸੁਖ ਭਰੇ ਮਨੁਖੀ ਤੇ ਸਾਫ਼ਿਅਤ ਆਤਮਾ ਵਰ ਪਰੇਰਿਆ •

ਜਿਸ ਦੇਸ਼ੇ ਆਪਣਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਿਤਾ ਗੁਰੂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਤੇ ਸੁਭਾਵਿਤ ਹੋ ਫਿਰਾ ਸੀ ਕਿ ਘਰੇ ਆਪਣੇ ਵੱਡੇ ਪਰਤਪਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਭ ਗੁਰੂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਪਰਤਪਰ ਫਿਰਾਤਾ ^{ਹੋਇਆ} ~~ਦੇਸ਼ੀ~~ ਤੇ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਆਤਮਾਵਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਨ ਮਾਣ ਵਾਧੇ ਵਧਾਵਤੀ ਹੀ ਫਿਰ ਜਾਨਾ ਫਿਰੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਬੇ ਦਸ ਜੇਹਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ •

ਇਸ ਜੁਠ ਅਤੇ ਖੁਠ ਦੇ ਯੁਗ ਵਿਚ ~~ਸੁਭਾ~~ ਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਧਰਮ ਕੇ ਠਹਿਕਾ ਤੇ • ਆਪਣੇ ਅੰਗੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਯੁਧਯਾਨ ਸੀਤੀ ਤੇ ਰਹੀ ਨਾਮਧਾਰੀ ਆਤਮਾ ਜੁਠ ਤੇ ਖੁਠ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਸੁਚ ਸੇਧ ਦੀ ਪਾੜਨਾਂ ਰਹਾਇਏ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਦੇ ਸਨ • ਅਤੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨੁਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਵਰਮ ਵਰਮ ਉਤੇ ਜੁਠ ਤੇ ਖੁਠ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਹੋਏ ਸਨ •

ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਨਿਯਮ ਸੀ ਤੇ ਰਾਗਾਂ ਰਾਗਿਤ ਅਧਿਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਵਰਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ੫ ^{ਕੋਈ} ~~ਉਪਦੇਸ਼~~ ~~ਨਿਰੁਪਦੇਸ਼~~ ਸੰਘਾਰਨ ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਪਛਾਏ ਸਨ •

ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸੀ ਵਰਮਾ ਚੜਾਈ ਗਈ ਨਾਮਿਧਾਰਤਾ ਵਾਲੀ ਫਿਰ ਨੂੰ ਉਸੇਤਰਾ ਚਾਖੁ ਰਹਿੰਦਾ • ਪਰਿਭੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵਧਰਮ ਵਿਚ ਸਰਕਾ ਕੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿਚ ਤਰਤੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਖੀਰ ਕੀਤੀ • ਸਰਕਾ ਸੁਫਿਰ ਇਹ ਸਾਫ਼ਰੀ ਸੀ ਕਿ ਚਲੀ ਪਛਾਈ ਸਾਫ਼ ਦੇ ਵਰਮ ਚੰਗਾ ਵਿਚ ਹੁਕੇ ਹੋਏ ਸੁਰਤ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਹੁਣ ਸੁਫਿਰ ਉਹ ਸਰਕਾ ਨੂੰ ਸਤਿਧਰਮ ਦੇ ਫਿਰੀ ਗਈ ਤੇ ਜਾਨ ਕੇ ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਰਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਫਰ ਮੇਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਬਿਠਾਈ ਪੰਜੀਸ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਸੀਂ ਦੁਕਿਆਂ ਸਾਡੇ ਮਿਧਾਰਤਾ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰਾਂ ਤੇ ਜਾਨਾਂ ਕੇ • ਪਰ ਸਰਕਾ ਨੂੰ ਛੋਰ ਤੀ ਨਿਰਾਗਾ ਹੀ ਹੋਈ • ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਪਰ ਨਿਯਮ ਸੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਜਾਣਕਾਰਿਤਾ ਕਿ ਜਦ ਤਕ ਅਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਚਲੇ ਜਾਏ ਸਾਡੇ ਹੋਏ ਕਈ ਤੀ ਸਤਿਧਰਮ ਦੀ ਆਖ਼ਰ ਰਹੀਆਂ ਇਸ ਤੇ ਚਿਤੁ ਕੇ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਉਤੇ 'ਜਾਦੀਆਂ' 'ਭੈਦੀਆਂ' 'ਪਾਬੰਦੀਆਂ' ਦੀ ਟੱਲ ਮਾਰੀ
ਤੇ ਜੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲੂ ਰਹਿੰਦੇ ।

ਆਪ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਉਗਤ ਸਨ । ਆਪਣੇ ਭਰਮ ਪਾਏ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ
ਅੰਗੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁਧ ਜੜ੍ਹਾ, ਜਦੀ ਬੰਦੀ ਜਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਸਾਜ ਦਿਤਾ ।
ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨਾ ਉਤ ਨੇ ਵੀ ਜਹਿਰ ਚਲੀ ਉਸ ਦੇ ਸੇਤਾ ਤੋਈ ਸਾਹਿਬ
ਪਾਤੋਚ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ^{ਪ੍ਰਸੰਨ} ਮਾਧੀਗੜ੍ਹ ਤੇ 'ਤੇਰੇ ਫ਼ੌਜੀ ਸੰਤਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ
ਪਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨੇ । ਆਪ ਤੁਸੀਆਂ ਵਿਚ ਪਰਸਪਰ ਮੇਧ ਮਿਲਾਪ ਦੇ
ਢੰਡੇ ਚਲਦੇ, ਸਨ, ਇਸ ਜਦੀ ਆਪ ਨੇ ਕਈ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਬੁਲਾਈਆਂ
ਜਿਥੇ ਕਿ ' ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਏਕਤਾ ' ' ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਿਮ ਏਕਤਾ ' ਤੇ ' ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ
ਨਾਮ ਜੇਹੇ ਸਰਬ ਸੰਪਰਦਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਆਦਿ ।।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡਾ ਬੁਰਜ ਬਾਗ ਖੋਲ੍ਹਾ ਜਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਜ਼ੀਲ
ਬਣਾਈ ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੱਲੂ ਕੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ । ਇਸ ਨਾਲ
ਆਪਣੀ ਤੇ ^{ਗੋਰਖਸ਼ਾਹ} ~~ਸੰਗਰਾਮ~~ ਹਿੰਦੂ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਕੁਰਬਾਨੀ ਜੇਹਾ ਮੱਚ ਗਿਆ । ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਤੋਈ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਮਾਨਸ ਤਖ਼ਤ ਘੌਂਗੇ ਦਾ ਆਰੰਭ
ਕਰ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਫ਼ਾਜ਼ੋਂ ਪਾਠ 'ਚੋਈ ਦੀ ਕਾਹਲੇ ਆਖੇ ਜਾਣ ਸੀ ।।
ਇਹ ਤਖ਼ਤ ੧੩ ਦਿਨ ਕਿਰੰਤਰ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅੰਸਤਾਨ
ਇਕ ਘੰਟੇ ਵਿਚ ਇਕ ਟੀਰ ਸੁਪ ਘਿਉ ਦੀ ਆਹੁਤੀ ਪਾਏ ਜਾਰੀ
ਸੀ । ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਾਬਾ
ਆ ਗਈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਬੁਰਜ ਬਾਗ ਖੋਲ੍ਹਾ ਦੀ ਭਰੋਸੇਪੂਰ ਗੱਲ
ਨਾ ਰਿਹੀ । ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ
ਨੂੰ ਮੁਢਾਕਰਾਂ ਮਿਲਣ ਫ਼ੌਜੀਆਂ ।। ਤੇ ਵਧੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਪਾਏ ।

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਗ੍ਰਹੀਤੋਈ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਮੁਖੀ
ਤੋਈ ਸੰਨ 1੯2੩ ਮਦਰ ਉਠਾ ਕਈ ਗਈ । ਇਹ ਸਭ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਹੋਈ ਕਿ ਸਿਆਲਕੋਟ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਸ਼ੀਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੀਵਾਨ ਕਰਕੇ

ਇਹ ਸਭਾ ਪਰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਸਭਾ ਸੁਭਾਸ਼ ਸੁਖੀ ਕੀਤੀ ਸਾਧਿ ਤੇ
ਪੁਸ਼ੀਤ ਏਕੀ ਏਕੀ ਉਤਾ ਜੇ ਅਤੇ ਸੁਖਿਅ ਤੇ ਸੁਖੀਆਂ ਪਾਪੀਆਂ ਸਾਧਿਆਂ
ਦਾਪਤ ਹੋ। ਪੀਤਾ ਸਭ ਤੇ ਸਿਖਾਤਾ ਸਭਾਂ ਤੇ ਸਿਖਾਤਾ, ਜਿਸ ਸਾਧਿ ਅਪਣੇ
ਸੁਭਾਸ਼ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਸੇ ਤੇ ਦਸਤਾ ਕਰ ਦੀ ਸਾਧਿਆਂ ਕੀ ਸਿਖਾਤੀ,
ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਭਾ ਪੁਸ਼ੀਤ ਏਕੀ ਅਪਣੀ ਉਤਾ ਜੇ ਕੀ ਤੇ ਅਪਣੀ ਅਪਣੀ
ਸੁਖੀ ਉਤਾ ਦਾ ਸਿਖਾਤਾ ਸਿਖਾਤਾ ਕਰ ਪਾਤ ਸੁਖ ਏਕੀ। ਇਸ ਤੇ
ਸਭਾ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਸੁਖਿਆਂ ਉਤੇ ਸਾਧਿ ਸਾਧਿ ਸਾਧਿ ਸਾਧਿ ਕਰ
ਇਤਾ। ਤੇ ਸਭਾ ਪੁਸ਼ੀਤ ਏਕੀ ਦੀ ਉਤਾ ਕਈ। ਇਸ ਸੁਭਾਸ਼ ਕੁਝ ਏਕੀ ਅਪਣੇ
ਉਤਾ ਸਿਖਾਂ ਸਿਖਾਂ ਸਿਖਾਂ ਸਿਖਾਂ ਕੀ ਦਾਪਤ ਕਰ ਇਤਾ ਸਿਖਾਤੀ।

ਮਾਪ ਜੀ ਤੇ ਮਾਂ ਦਿਓ ਤੇ ਮਾਮ ਮੰਜਾਰ ਧੁਪ ਤੇਹੀ ਹਮ।
 ਪੰਛਿਸ ਸੇਖ ੧੯੪੪ ਦਿਨ ਮਾਮੰਤੋਂ ਤੇਹਿਅ ਜੀ ਤੇ ਪੁਸ਼ ੧੯੪੯ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ
 ਤੇਹਿਅ ਜੀ। ਦੁਨੀ ਦਿਸਰ ਧੁਪ ਵੇਲੇ ਦੀ ਮਰਗਾ ਨੇ ਮਾਮੰਤੋਂ ਪੁਸ਼ਪ ਸਿੰਘ
 ਸੀ ਮਾਮੰ ਮਗਏਤਾ ਨਈ ਅਗੇ ਵੀਤੀ ਜੀ। ਘਰ ਦਿਨ ਮਾਮੰਤੋਂ ਕਿ ਤੁਹ ਤੇ ਕੁਸਿਅਾਂ
 ਤੇਹੀ ਪਾਧੀਰੀ ਨੀਂ ਮਹਿ ਗਈ। ਮਾਮੰਤੋਂ ਕੁਝੇ ਮਾਮੰਤੋਂ ਦੇਹੀ। ਪਰ ਮਾਮੰਤੋਂ
 ਪੁਸ਼ਪ ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲੇ ਮਾਮੰਤੋਂ ਦੇਹੀ ਤੇ ਦਿਸਰਾ ਕਾ
 ਦਿਤਾ ਮਾਮੰਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਦਿਨ ਜੀ ਦਿਤਾ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਮੰਤੋਂ ਦੇਹੀ ਅਕਾਲ ਨੀਂ ਤੇਹੀ
 ਵੇਲੇ ਦੁਰ ਤੁਹਾਤਾ ਮਾਮੰਤੋਂ ਨੀਂ ਧਤ ਮਾਰਾ।

ਗੁਰਮਤਿ ਪੈਤੋ ਦਿਖ ਆਪਨੈ ਮਰਾ ਜਾਂਗਲਾ ਹੀ
ਮਰਦ ਹੀਤੀ ਜਿਉਂ ਕਿ ਦਿਤੁ ਜੀ ਦਿਤੁ ਹੋਈ ਜਾਗਤੁ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੇਖੁ ਤੂੰ ਅਜਾਣ
ਮਰਦੁ ਨਹੀ ਧੀਰਾ ਭੁਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਏਸ ਦੇ ਦਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਅਭਿਨਾਸ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਹੈ
 ਵਰਗੇ ਪੰਨੇ ਤੇ ਸੁੱਕੇ। ਜਾਂਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੰਜਾਬ (ਅੱਜ ਵੱਲ ਹੋਇਆ) ਵਿਚ
 ਧਰਤੀ ਸਮੇਤ ਸੁਰ ਤੋਂ ਅਭਿਨਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨੇ ਦਾ
 ਪੰਜਾਬੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਭਿਨਾਸ ਦੀ ਸਭਿਅਤਾ ਵਿਚ ਆ ਸਿਮਰਾ। ਇਸ ਨੂੰ
 ਅੱਜ ਵੱਲ ਪੂਰੀ ਨੀਤਿਤ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੁਰਾਤਨਤਾ ਨਾਲ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸ
 ਨਾਲ ਸਮੇਤ ਦਿਖਾਵੇ ਵਿਚ ਅਭਿਨਾਸ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸਮਝੀ ਨਾਲ ਹੈ।

ਅਪਣੇ ਅਭਿਮਤ ਦਾਵੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਪਛਾਨ ਦੇ ਨੀਅਤੀਆਂ ਤੇ ਪਾਤਸ਼ਾਂ ਦੀ
 ਹੁਕਮ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਅਦਮ ਤਾਂ ਸਤਿਨਾਮ ਵਿਆਪਕ
 ਹੋਣ ਤੋਂ ਹਾਵੀ ਰਹੇਗਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਾਥੇ ॥ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹੁਕਮ
 ਮਾਰਿਆ ਉਹ ਬਹੁਤ ਸੁਖੀ ਹੋ ਗਏ ॥ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਨ
 ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਕਿਰਪਾ ਸਰਨ ਕਰਨ ਇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਦਿਲ ਟੁਕ
 ਦੇ ਪਛੁਤਾਏ ਹਨ ॥ ਸਤਿਨਾਮ ਸੀ ਜੋ ਅਤੇ ਕਰਾਈ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਰਹਿਮ
 ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਨਾਮਧਾਰੀ ਅਜੇਹੇ ਸਮੇਂ ਕਦੇ ਗਾਰਬ, ਝੁਰਮਤ ਕਾਂ ਅੱਗਾਂ
 ਸਾਨ ਦਿਲ ਭਗਤ ਨਾ ਕਰੇ ਜਾਂ ਜੀ ਵਿਸੇ ਦੀ ਪੀ ਭੈਣ ਕਦੇ ਮਾੜੀ
 ਨਿਗਾਹ ਨਾ ਕਰੇ ॥ ਜਿਸ ਕਰਕੇ

ਸਤਿਨਾਮ ਸੀ ਜੋ ਕਰੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨਾਮ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਨਾਮ
 ਪੱਛਮੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਅਭਿਮਤ ਦਾਵੇ ਸਰਸਾਈਆਂ ਤੇ ਸਤਿਨਾਮ
 ਤੇ ਉਦਯੋਗ ਪ੍ਰਭੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ, ਰਾਖਾ ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਦਿ
 ਕਾ ਪਰੋਖ ਰੀਤ ॥ ਧੀਰ ਦਾਤੀ ਜਿਸੇ ਮੁਹੱਬੇ ਜੁਮਾਨ ਸੀਬ ਤੇ
 ਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋਹੋ ਦਿਲ ਮੁਟੁਤ ਵੰਡ ਦਿਤੀ ॥ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
 ਹਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ਼ੀਬਾ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੇ ਅਪਣੇ ਪੰਗਾਂ ਤੇ ਮਰਾ
 ਰੀਤ ਹੈ ਅਜੇ ਹੋਰ ਅਮੀਰਾਂ ਦਿਲ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਰ
 ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹਨ ॥

ਸ੍ਰੀ ਜੋਗੇਸ਼ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਿਲਵੇਂ ਦਿਲ ਅਪਣੇ ਦੇ
 'ਭੁਭੁ ਹਮੇ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਿਰਿਆਜ਼' ਨਾਮ ਦੇ ਸਰੂਪ ਮੋਹਿਨ
 ਜਿਸ ਦਿਲ ਬਚਿਆਂ ਅਸੇ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਝੁਲੀ ਜਾਂਦੀ
 ਸਮੇਂ ਗਰੀਬ ਬਚਿਆਂ ਤੇ ਰਿਤਾਕ ਆਰਿ ਭੀ ਮੁਟੁਤ ਦਿਤੀਆਂ
 ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ॥ ਇਸ ਬਦਲੇ ਸਰਸਾਈ ਪਾਸੇ ਕੋਈ ਮਰਦ
 ਨਾਂ ਗ੍ਰਾਂਟ ਆਰਿ ਭੀ ਸਦੀਕਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸਗੋਂ
 ਸਾਹ ਪਰਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਜੀ ਹੋਵੇ ॥
 ਪਿਛੇ ਸਾਧ ਇਸ ਮਾਨ ਦਿਰਿਆਜ਼ ਦੇ ਬਚਿਆਂ ਨੇ

ਆਪ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜੁਗੀਆਰ ਤਰੀਖਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਮੰਦਰ ਦੀ
 ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸਿੱਖ ਮਹਾਦਿਲਿਆਸ਼ਾ
 ਦਾ ਨਾਮ ਸਭੇ ਤਰਤ ਦਿਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਪ ਦੀਆਂ ਗੁਰੂਆਂ ਤਰਤ ਦੇ ਦੁਪ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਕਈ
 ਹੋਰੀ ਪਹਿਲੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਆਪ ਦੇ ਇਸਤਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ
 ਸੁਮਾਇਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪ ਦੇ ਪੈਰੋਂ ਤੀ ਪਹਿਲੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਅਛਿਰੇ ਹੋਏ।
 ਆਪ ਦੇ ਤਰਤ ਦੀ ਸਭ ਪੱਖੀ ਉਤਰੀ ਜਦੀ ਸਦਾ ਸਿਖਿਆ ਦਿਤਾ
 ਆਪ ਅਨੇਕ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਮਾਯਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਨ।

ਆਪ ਪ੍ਰ ਪੰਜ ੬ ਛੇ ਤਰਤ ਦੀ ਰਹਿਮਤੀ ਗਤ ਤੇ
 ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ। ਆਪ ਦੇ ਅੰਤਮ ਤੇਰੇ ਸਮੇਂ ਸਮਾਂ ਤੇਰੇ
 ਤੇ ਦਿਖਾਏ ਤੇ ਕੇ ਆਪੀ ਸੁਭਾ ਦੇ ਦੁਖ ਕੇਰੇ ਰੀਤੇ ਤੇ ਸੁਭਾਪੈਰੀਆਂ
 ਤੇਰੇ ਰਹਿਮਤੀ ਵਿਚ ਬਣੀ ਵਡੀ ਗਿਰਤੀ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਮਾਨ
 ਸਿੱਖ ਤੇ ਹੋਰ ਸੁਭਾਪੈਰੀ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਤੇ ਬਿਨਾ ਅਸ਼ੇਰ ਮੰਤਰੀ
 ਗਏ ਤੇ ਹੋਰੇ ਮਹਾਂਗਨੇ ਅਰਿਤ ਤੀ ਸੰਮਿਲਤਏ ਸੀ ਕਿ ਕੇ ਆਪ
 ਦਾ ਹੋਰ ਮਨ ਪਿਆਰਾ ਤੇਰੇ ਦਾ ਸੁਭਾਪੈਰੀ ਹੈ।

ਤਸੁਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਆਪ ਜੀ ਦਾ
 ਅਨੁਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਿ ਮਾਤਾ ਤੁਧਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੀ
 ਦੀ ਕੁਮਾਰੀ ਰਤਨ ਕੁਮਾਰੀ ਪ੍ਰਤਾਪਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੧੬੭੭ ਬਿ: ਵਿਚ
 ਸ੍ਰੀ ਕੌਲੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਆਪ ਸਾਹਿਬੀ ਦੀ ਮੁਹਤ
 ਪਹਿਲਿਕਾ ਦੇ ਮੁਜੱਸਮੇ, ਮਿਲਕ ਤੇ ਨਿਮਰਤਾਂ ਦੇ ਸਾਗਰ,
 ਤਿਲਕਾ ਦੇ ਸੁਮੇਰ ਤੇ ਧੀਰਜ ਦੀ ਪੂਜਾ ਹਨ।

ਗੁਰ ਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਉਪ੍ਰੰਤ ਆਪ ਜੀ ਦੇ
 ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੇ ਰਹਿਮਤਾਂ
 ਦੇਸ ਧਰਮ ਦੀ ਉਤਰੀ ਜਦੀ ਕਈ ਕਰਮ ਹੋਏ ਹਨ।

ਆਪ ਵੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ ਕਰਦੇ ਤੇ ਤੇਰੇ ਮਾਈ ਤਾਈ ਤੇ ਵੀ ਨਾਮ ਸਿਮਰਣ
 ਕਰ ਪਰੇਰਦੇ ਤੇ " ਆਪ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮਨਾਮ ਦੀ ਦੇ ਰਸਮਾਂ ਅਮਿਤ
 ਪਾਠੇ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

ਅਥੀ ਪੀੜੀ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਹਿਤ
 ਸੰਸਥਾਨ ਬਚਿਆ ਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ
 ਪਾਸੇ ਯੋਗ ਸਿਖਿਆ ਦਿਖਾ ਕੇ ਤੇ " ਆਪ ਨੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ
 ਪਰਚਾਰ ਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਦੌਰੇ ਕਰਦੇ ਤੇ ਸੰਸਥਾਨ
 ਤੇ ਸਾਂਝਾਤਾ ਤੇ ਬਚਨ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਂਦੇ ਤੇ " ਆਪ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਨ
 ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਤੇ ਸੰਸਥਾਨ ਤੇ ਪੌਰਸੀ ਰੰਗ ਤੇ
 ਦੂਰ ਹੋਣ ਤੇ ਪਰੇਰਦੇ ਤੇ " ਆਪ ਨੂੰ, ਦੱਸਣਾ ਸੁਣੀ
 ਸੰਸਥਾਨ ਉਤਕਰਿ ਪਹਿਰਾ, ਅਸਥੀਰ ਗੀਤ ਗਾਨੇ, ਚਾਹ, ਕਾਫੀ
 ਰੋਕ ਰੋਕ, ਸਿਖਿਆ ਆਦਿ ਵਲਸਨਾਂ ਤੇ ਬਚਨ ਕਈ
 ਸ ਬਚਿਆ ਤੇ ਤਾਕੀਰ ਕਰਦੇ ਤੇ।"

ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਸ਼ੀਤੀ ਤੇ ਬਚਨ ਕਈ ਆਪ। ਰਾਜ ਰਾਜ
 ਠੀਕੇ ਮੰਗਲੀ ਤੇ ਸੁਕਸ਼ਮ ਆਦਿ ਰਸਮਾਂ ਤੇ ਦਰਸਦੇ ਤੇ ਤੇ
 ਨਾਮਗੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚ ਸੁਤ ਫਰੁਤ ਰਸਮਾਂ ਤੇ ਬਹੀ ਕਰਦੀ
 ਨਾਮ ਠੀਕੇ ਤੇ।"

ਆਪ ਪਰਾਕਿਰਤ ਚਿਤਸਾ ਦੇ ਪਰੇਰਦੇ ਤੇ " ਆਪ
 ਵਿਸਤਰੀ ਵਿਚਿਆ ਤੇ ਉਚਾ ਸਥਾਨ ਦੇਵੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਹੋਂਦ।"
 ਸੰਸਥਾਨ ਤੇ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਬੁਧੀ ਬਚ ਤੇ ਸੇਧ ਦੇਣ ਯਾਤਰਿ
 ਯੋਗ ਪਰਸਾਰ ਤੇ ਪਰੇਰਦੇ ਕਰਦਿਆਂ ਹੈ।"
 ਨਾਮਗੀ ਬਚਿਆਂ ਦੀ ਨਾਮੀ ਦੀਮਤ ਅਖਰੀ ਉਮਰ ਦੇ
 ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੁਕਾਧਰੇ ਤੇ ਤਾਰਤ ਤੇ ਵਿਚ ਵਿਚ

ਸਰਦਾਰ ਸਚਾ ਪਾਪਤ ਰਹੇ ਨਾਮਨਾ ਖਟਿਆ ਹੈ,

ਆਪੇ ਇਸਦਾ ਸਾਂਝੀ ਸਦੀ ਸਦਾ ~~ਪਾਪਤ ਰਹੇ~~ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ।

ਘੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੋਧ ਰਾਗਨ ਹਨ॥ ਇਸ ਰਾਗ ਜਦੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼
ਵਿਚ ਹਰ ਨਾਮਨਾ ਰੋਸਦਾ ਨੂੰ ਸਤਿਨਾਮ ਪਾਗਨ ਰਹੇ ਅਤੇ
ਯਥਾ ਸੰਤੁੜ ਸਾਇਤਾ ਰਹੇ ਹਨ ॥

ਆਪ ਨਰੰਤ ਭੁਟਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਹਨ ਸਾਡੀ ਪੂਰ ਪਰਮਾਤਮਾ
ਦੇ ਹਰ ਦਿਨ ਨਾਮਨਾ ਸਾਂਝੀ ਨਾਮਨਾ ~~ਦੀਰਘ ਜੀਵਨ~~ ਨਾਮਨੇ
ਸੁਭ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਨਾਮਨੇ ਨਿਮਿਤ ਰਾਸ਼ਨਾ ਨਾਮ ਸਦਾ ਮੈ
ਸਾਨੂੰ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਹੇ ਰਹਿੰਦੇ ॥ ਨਾਮਨਾ ਪੁਰਖ
ਆਪ ਨੀ ਦੀ ਭੰਡਾਰ ਫਟਿਆ ਸਾਡੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਬਨਾਈ ਹੋਏ ਤੇ ਅਸੀਂ
ਉਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਰਹੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਹੇ ਹੋਏ ਹੋਏ ॥

ਸਤਿਨਾਮਨਾਮ ॥